

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Seraphici profundissimiq[ue] doctoris ordinis fratru[m]
mino[rum] diui Bonaue[n]ture cardinalis [et] sancto[rum]
cathalogo ascripti op[us] no[n] minus subtilissimu[m]
q[uam] speculatiuu[m] sup[er] ...**

Johannes Bonaventura <Kardinal, Heiliger>

[Nuremberga], 1515

[Distinctiones XI-XX]

[urn:nbn:de:bsz:31-332932](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-332932)

aliqui duo pueniunt. dicēdū q' est puenientia essentialis & cō
 uenientia originalis. & necus vtroq; nō pōt dici esse. & quīs
 pater & filius nō cōicant formaliter in psonayna. tñ origina
 liter pueniunt. qz vna psona orit ab vtroq; vno & eodem mō.
 32 Ad illud qd obijcit q' filius & f. f. pueniūt in patre. dicēdū
 q' puenientia originis dicitur dupliciter. aut qz oriunt ab vno: aut
 qz ab eis orit vnus. Si qz ab vno. sic nō dicitur necus. qz necus est
 vnio psequēs distinctionē. sed vnitas in origine antecedit di
 stinctionē. Si vō qz a duobus vnus origo sit. cū ibi sit distin
 ctio & psequēs vnio. propriissime est necus. & sic est in patre &
 filio respectu. f. f. Alterū pōt dici q' nō est filius. qz filius. f. f.
 nō eodē modo pducunt a patre. sed pater & filius eodē modo
 spirant. f. f. iterū patris & filij puenientia est in. f. f. vt in amore
 cuius est necere. sic nō pueniunt filius & spūscētūs in patre.
 33 Ad illud qd obijcit q' necus dicitur. aut qz necit & c. dicēdū qz
 quedam sunt verba que in voce actiua significāt passionē. vt
 verba ad sensum pueniunt. vt video audio & filia. Quedā in vo
 ce actiua significāt actionē. vt facio & pcutio. similiter in pas
 siua. dicēdū igitur q' hoc qd est necere cu; necere dicatur
 spūs. qz ab vtroq; procedit recte in voce actiua passionē signi
 ficat. & in passiua actionē. & id nō significat q' aliquid det pa
 tri & filio. sed q' magis recipiat.

Questio. iij. & vltima. Vtrum spūscētūs pprie sit
 spūs. Et q' sic videt hoc mō. qz pfo
 na spūscētū isto noie. ppriissime designat q' dicitur. f. f. sed hoc nomē
 scētūs non coartat hoc q' est spūs cū sit eque cōe. ergo spūs p
 prie dicitur illa persona. ¶ Itē spūs dicitur qd spiratur. sed qd spirat
 non generatur. nec econuerfo. ergo cu; spirari nō pueniat pa
 tri nec filio. ergo puenit. f. f. ¶ Itē boies pcorde in vno ma
 lo dicuntur pspiratores. nō qz idem cogitēt. sed qz idē malus
 appetunt. & ad idē malū vnus oim est colligatus affectus.
 ergo cū spiratio a spiratione veniat. nō dicitur spirari nisi amor. er
 go nec. f. f. dicitur nisi amor q' & c. ¶ Cōtra. spūs est deus. & eos qui
 adorant eū in spū & veritate opz adorare Job. iij. sed tota tri
 nitas est adoranda. ergo tota trinitas est spūs. hoc idem dicit
 Aug. ¶ Itē rōne ostēditur hoc idē sic. Spūs diuiditur cōtra
 corpus. ergo qd non est corpus est spūs. ergo est nomen abso
 lutum non relatiuum. ergo & c. ¶ Itē spūs dicitur aut a spūalitate
 aut a spiratione. Si a spūalitate sic diuidit contra corpus. &
 pstat q' pueniat trinitati. Si a spiratione. Cōtra. spirare acti
 ue dictum conuenit toti trinitati. qz tota trinitas dicitur inspirare
 ergo actiue dicitur. nō dicitur relatiue. ergo nec passiue. ¶ Itē fm
 q' dicitur a spiratione. videtur q' magis pprie pueniat filio. & hoc
 pper autoritatē Job. xxxij. Inspiratio oiporētis dat intelle
 ctus. sed hoc appropriat filio. ergo & c. ¶ Itē spiratio est act
 naturalis. sed solus filius pcedit p modū nature. ergo solus
 filius spirat. ¶ Rñ. dicēdū q' hoc nomē spūscētūs reperitur
 34 in corporibus in substātijs rōnabilibus. & in deo. & licet in deo
 sit propriissime. qz propriissime est in co spūalitate spiratio. tñ
 ratio cognoscendi & dicēdi tanq' a posteriori incipit a substā
 tia corporalī. In substātia autē corporali spūs dicitur dupl. aut a
 spūalitate contra corpulentā. & sic dicitur absolute. & vocatur spū
 ritus corpus subtile. sicut accipit in libro de differētia spūs &
 aie. Aut a spiratione. & sic dicitur spūs status sicut accipit L. hysp.
 Job. iij. Spūs vbi vult spirat & c. & in ps. Ignis grādo spiri
 tus & c. Scdm modū hunc duplicē accipit in substātia spūali
 siue rōnali. aut a spūalitate ptra corporeitate. & sic substātia
 rōnalis vel eius potētia interior dicitur spūs. Eccl. iij. Quis no
 uit si spūs filioz & c. Aut a spiratiōe. & sic affectus vel amor dicitur
 spūs. Et rō huius est. qz actus spirationis i corpore est actus
 internus. actus ptiuus. actus viuificus. & habet originez a
 calore. qz ergo egressus amoris vt amor est venit ab intrinse
 co. & amor est actus viuificus. qz amor est vita. & iterū amor ē
 actus cōtinuus. qz ptiue dicitur reddi amor. & tūc est pfectus qm
 bō sic amat. Rursus est calor spūalis. id solus amor dicitur spūali
 ter spirari. & sic accipit. j. ad I. hys. v. Ut integer spūs & c. Scd
 cundū hunc duplicē modū accipit in diuinis. Nā fm q' spūs
 dicitur a spūalitate sic conuenit toti trinitati. Nā tota trinitas car
 ret corporeitate & materialitate. & sic est nomē absolutū. Job.
 iij. Spūs est deus. Scdm autē q' dicitur a spiratione sic puenit illi
 soli psonē que procedit vramoz ratione iam dicta. Spirare ei
 in spūalibus solius est amoris. & qm amor pōt spirari recte et
 ordinatē. & sic est purus. vel indirecte & immūde. & sic est libis

dinosus. id persona illa que est amor nō tñ dicitur spūs. sed. f. f. nō
 sic filius dicitur sanctus. qz gnatio est motus naturalis. circa quē
 nō attenditur sanctitas vel puritas sicut attenditur circa amo
 re voluntatis. ¶ Ad illud qd obijcit q' spirare est torius tris
 nitatis. dicēdū q' spirare dicitur dupliciter. Vno modo est spira
 re. idē qd spūscētū p
 ducere & sic nō conuenit
 toti trinitati. Alio modo
 est spirare idē qd inspi
 rare & illa conuenit toti
 erinitati. qz inspirare dicitur
 effectum spūs q' est a
 tota trinitate. dicitur em
 spirari q' in spū nostro spūa
 liter immittitur siue affe
 ctio siue cognitio. ¶ Ad
 illud qd obijcit q' motus
 est naturalis. dicēdū qz
 sic est in corporalibus q'
 inspirat ppter nature in
 digentiā. sed non sicut spū
 ritualibus substātijs. q'
 spirant ex liberalitate vo
 luntatis. vñ ratione dicitur
 non trāferuntur. sed rō
 ne aliarum ppetatū. Ro. vij

Ad spūscētū proce
 dit a patre & filio probat mul
 tis autoritatibus.

De dicēdū
 est spiritū
 sanctum a
 patre esse
 & filio. & p
 cedere a
 patre & fi

lio qd multi heretici negauē
 runt. Ad autē de vtroq; pce
 dat multis diuino:uz eloquio
 rum testimonijs comprobāt.
 Dicit em apls. Misit de spi
 ritum filij sui in corda vestra.
 Ecce hic dicitur spūs filij. et alibi.
 Qui autē spm xpi nō hz: h nō
 est eius. Ipse etiam filius de
 spūsceto dicit in euangelio.
 Quem ego mittā vobis a pa
 tre. Patris autē spūs dicitur
 esse vbi legit. Si spūs eius q'
 suscitauit xpm a mortuis ha
 bitat i vobis. & ipse xps dicit.
 Nō em vos estis qui loquimī
 ni: sed spūs patris vestri qui
 loquitur. Et i alio loco. Quē
 mittet pater in noie meo. Et
 alibi ipse filius de spūsceto ait
 a patre. pcedit. His & alijs au
 toritatibus pluribus ostendit
 tur q' spūscētūs a patre & filio
 procedit.

Greci ostēdūt spūscētū p
 cedere a solo patre.

Greci tñ dicūt spūscētū p
 cedere tñ a patre & nō a filio.
 qd id dicitur. qz veritas in euā
 gelio fide integraz ptenēte de
 pcessione spūs loquēs solum
 patrē cōmemorat dicēs. Spi
 ritus q' a patre pcedit. & etiaz
 a ideo qz in principalibus pce
 lijs q' apud eos celebrata sūt

uit & determinat ibi. Nos autē illa verba ita determinamus.
 In quarta ostendit pcessione fidei grecoz. implicite puenire
 cū nostra. ibi. Sciendum tñ q' greci pfitent.
 a ¶ In pncipalib' pcelijs. Quē q' sūt illa q' tuoz pncipalia
 pcella & dicēdū q' fuerūt quattuor: pcella aplos in ecclia pmi
 tiua vt dicit qdā glosa sup actus. Primum fuit ad electionem
 Marthe. Act. x. Scdm ad electionē septē diaconoz. Act. vi.
 Tertiu fuit ad nō imponēda legalia gētibus. Act. xv. Quar
 tū ad tolerandū legalia ad tps. Act. xxiij. Cōcilia vō patrum
 pncipalia apud grecos sūt fuerūt quattuor. f. Nicenū. Ephe
 sinū. Chalcedonēse. & Cōstantinopolitanum.

Dist. xj.
 Dist. xij.
 De 37
 Distin. xj.
 Ro. vij
 Jo. xv
 Jo. xv

De dicen
 di est spi
 ritum scētū
 a pte cē
 filio. Su
 pra egit
 magister de processione
 spiritus sancti in cōpara
 tione ad ipsum proceden
 tem. Hoc est scda pars in
 qua agitur de eadē in cō
 paratione ad pncipius
 a quo. Et diuidit bec p
 in duas. In prima osten
 dit q' spūscētūs proce
 dit a patre & filio. In se
 cunda determinat quali
 ter procedit ab eis. infra
 distin. xij. Itē querit cur
 spiritus sanctus pcedat a
 pte & filio. ¶ Prima ps
 habet quattuor. In pri
 ma ostēdit magister per
 multas autoritates q' p
 cedit a patre & filio. In
 scda vō econtra. p rōnes
 grecoz ostendit q' a solo
 patre. ibi. Greci tñ dicūt
 spūscētū tñ pcedere a pa
 tre. In tertia autoritas
 tes & rōnes grecoz sol
 uit & determinat ibi.

Scda
 causa.
 Scda
 causa.

Qui

Distinctio

XI

Qui aliud docuerit vel aliter predicauerit... ita simbola eorum subiectis anathematibus sancita sunt...

ita simbola eorum subiectis anathematibus sancita sunt. ut nulli de trinitatis fide aliud docere vel aliter predicare...

dere. non addit solo et ideo et a se pcedere non negat. sed id patre tñ noiat qz ad euz solet referre etiã qd ipius est...

a filio. Non sine me. et sine meo et patris arbitrio etc. At male dicere. qz qd habet arbitriũ sup aliqd bz dñum sup illud...

Handwritten marginal notes on the left side of the page, including 'Bal. j.', 'Hancm grecoz osluit.', and '1. 37'.

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including 'Bal. iij', 'Jobã. iij.', 'Arbana sius.', and 'Didim'.

Handwritten notes next to the decorative initial, including 'D intelli gētia bu ius par tis duo principa liter que runf. primo qñt de proz cessione spūsceti quātum ad principiu r qñt vtruz spūsceti pcedat a patre r filio. Sedo vtrum pcedat a patre r filio inquã'.

tum sunt vnum aut in quantum sunt differentes.

Questio. I. **¶** Soli a patre procedat pbat greci rōs
ne r autoritate. Ratione sic. Emanatio
spūscī est pccō. sed pccō est motus ab vno in aliū. ergo
si recte pccō est in diuinis. spūscī. eterna processio pcedit
ab vno in aliū. Si ergo procedit a filio. aut procedit in pas
trē aut in aliā psonā. nō in patrē. qz p nō accipit a filio nec
in aliā psonā. cū nō sit dare quartā. ergo non procedit a filio.
¶ Itē aliā rōne sic. qz spūscīus procedit p modū spiratiōis
sicut verbū p modū locutionis. sed ita videmus in creaturis.
qz exitus locutionis non pcedit spiratiōem nec egressus spūscī
est a verbo. ergo nec in diuinis. s. a filio. **¶** Itē spūscīus vt
oēs dicit pcedit p modum natus. sed necus tenet rōnem me
dij. sed si pcederet a filio. teneret rōnem tertij r extremi non
medij. ergo non procedit a patre r filio. sed a patre in filium.
¶ Itē spūscīus pcedit a patre. aut sufficēter aut non. Si
sufficēter. ergo superfluum est fieri p duo qd pōt fieri p vni
sufficēter. ergo si a filio pcedit cum procedat plene a patre. i
illa summa trinitate est superfluitas. qd absurdum est. **¶** Itē
docipm nitunt greci ostendere p autoritatē. sed non possunt
per sacre scripture introductionē. iō arguit per priuationem
in euangelij. r maxime in euangelij Jobānis r eplis. vbi ins
tegre tradit nra fides. sed in nullo dicit qz spūscīus procedit
nisi a patre tm. Job. xv. Spūscīus veritatis qui a patre proce
dit. qz aut euangelia insufficienter fidem docēt. aut spūscīus. tm
procedit a patre. **¶** Itē in quattuor pccōis apud grecos ce
lebratis. vbi fides a patribus sufficienter est explicata dicit qz
spūscīus procedat a patre r nihil dicit de filio. ergo si de
spūscīus sufficienter fidem reuelat. ergo r. **¶** Itē hunc errorem
imitari nituntur per doctores qui non solum apud eos. sed et
apud nos celebres sunt. Et primo p Gregorij nazanzenum.
qui dicit theologus. Filius r spūscīus geminus patris ra
dius vsqz ad nos miserunt claritatē suam. ergo exēit a patre
vt duo radij. Et Dionys. etiaz dicit in li. de diu. nom. Ex ima
teriali r impartibili bono cordialia exorta sunt lumina. loqui
tur de patre. ergo exēit vt lumina. s. talia sic se habet qz vni
non est ab altero. ergo r. **¶** Itē Damas. expressius. Spūscīus
ex patre dicimus. r spūscīus patris nosiamus. spūscīus vō scīus ex filio
nō dicimus. r tm spūscīus filij nosiamus. **¶** Itē si latini hoc cogno
uerunt. tm greci non cognouerunt. aut fuit hoc scripture auto
ritate aut predicatione aut rōne aut reuelatione. Scripture
autoritate non. qz eandem per oia scripturā habet greci. Si
mister nec predicatione. qz idem doctor grecoz qui est r lati
noz. qui cōs fidē perfecte tradidit. s. paulus apō. Si ratiōe
sed ratione nō sufficit aliquid affirmare in his que sunt fides.
Unde Dionys. r Damas. dicunt qz nihil est dicendum nec cogitā
dum de illa summa trinitate. pter id qd nos sacra eloquia do
cuerunt. Et hiero. Nil credatur mihi nisi confirmauero p no
uum r vetus testamētum. Si reuelatione. queritur cui fuerit
reuelatum. r cum deus velit oēs hoies saluos fieri. quare h
non reuelat grecis. Et iterum quomodo constat qz hoc fue
rit a deo. **¶** Lōtrariū arguitur ratione ostēdina sic. Spūscīus
ctus fm oēs fideles procedit vt donum. sicut ex multis locis
scripture probatur. r iterum oēs tam greci qz latini dicunt spū
ritum sanctum a filio nobis donari. ergo oēs pcedit proce
de ab vtroqz. cum non def nisi a quo pcedit. **¶** Itē spūscīus
fm omnes r sicut supra ostensum est procedit vt amor. sed ama
re non tm est patris. sed etiam filij. vnde r per oia amat filius
sicut r pater. ergo si a patre amat amor procedit. eadem ra
tione a filio. **¶** Itē spūscīus fm oēs procedit vt necus
sed perfectior necus est qui ab extremo vtroqz procedit. qz
ab altero. ergo si spūscīus est necus perfectissimus. nō
solum a patre procedit sed etiam a filio. **¶** Itē hoc idē ostē
ditur ratione ducente ad impossibile sic. Ois distinctio pso
narum in diuinis attēditur fm relationē r originē. ergo si spū
ritus sanctus nō procedit a filio nec eōuerso. nulla est ibi ori
go. ergo nulla est ibi mutua relatio. ergo nec distinctio. **¶** Itē
maior germanitas est inter duos. qm vnus procedit ab altero
r ambo a tertio. qm vnus nihil habet ab altero. nec est p se
nota. ergo si spūscīus nō est a filio. nec eōuerso. nec est perfe
cta vno. ergo nec summa nec perfecta beatitudo. **¶** Itē per
fectior est expressio qm generans cōicat genito non tm substā

etiam sed etiam actum qui nature geniti nō repugnat. sed act
spirandi non repugnat filio. qz nullum ex hoc inconueniēs se
quitur si spūscīus. ergo si pater hunc actum ei non communicat.
filius non est perfecta imago. **¶** Itē docipsum ostenditur au
toritatibus. r primo autoritate apostoli Gal. iij. Dixit deus
spiritum filij sui r. ergo cum pater non mittat spiritum nisi ff
lij. idem est spiritus patris r filij. sed eius est spiritus a quo p
cedit. ergo spiritus procedit a patre r filio. Si dicas qz non se
quitur. qz nō dicit filij. qz procedit a filio. sed qz est in filio. ergo
eadem rōne cum filius sit in spiritum. potest dici filius. s. f.
¶ Item Job. xv. Quam ego mittam vobis spiritum veritas
tis. Ex hoc arguitur sic. Nullus mittit alij nisi habeat auto
ritatem supra illum. nullus aut habet autoritatem supra aliū
nisi aliquid tribuat ei. sed nulla persona tribuit nisi ab ipsa p
cedat. ergo a primo spiritum. procedit a filio. Si dicas qz a
filio mittitur ex tpe r ex tpe procedit. Lōtra. Filius nō ideo
bz autoritatē. qz mittit. sed ideo mittit. qz bz autoritatē. ergo
ante bz autoritatē qz mittat tpaliter. ergo anteqz mittat tēpos
raliter necesse est spūscīus procedere a filio. ergo r. **¶** Item
Job. xvi. Ille me clarificabit. qz d e meo accipiet. Ex quo ar
guitur sic. Quisquis est oēs qd bz. est oēs qd accipit. sed spūscīus
ctus cum sit deus summe simplex. est oēs qd bz. ergo oēs qd ac
cipit. ergo si accipit aliqd ab aliquo accipit esse. sed a quo acci
pit esse ab illo procedit. ergo si aliquid accipit a filio procedit
a filio. Si dicas qz accipere illud est temporaliter. Tunc obij
citur ex hoc. qz omne qd tēporaliter accipit aliquid ab aliquo
mutatur r. **¶** Rū. dicendum qz sicut ostensum est autoritatis
bus r rationibus fidei. veritas est qz s. f. procedit a patre r fi
lio. Ad intelligentiam autem controuersie latinorum r greco
rum r originem eius. notandum est qz circa processionem spū
ritus sancti de filio est duo considerare. s. articuli cognitionē.
r eiusdem cogniti perfectionem. In primo tota est differentia
In secundo controuersia. Cognitio autem huius articuli fun
damentum habet a scriptura profectum vel incrementum a ra
tione. sed consecrationem a reuelatione. In scripture autorit
tate greci r latini cōueniunt. que dicit. s. esse filij r mitti a fi
lio. sed in ratione r reuelatione differunt. In rōne quidem in
telligendi. Nam cum scriptura dicat spūscīus. procedere. gre
ci ad intelligēdū vsi sunt ab mō r alta similitudine pcessionis.
alio mō latini. Nā cū pccō dicat i creaturis motus localis
ab vno in aliū. r dicat motus causalis vnus ex alio. greci ins
tellerunt pccōnem primo mō ab vno i aliū. latini vō scdo
mō. r in hoc melius intellexerunt latini qz greci. qz cōparau
erunt pccōnem eternā pccōni magis spūali. r iō magis sili
cōparauerunt r sic melius. Sili scriptura dicit spūscīus. p spi
rationē pcedere. Sed cū duplex sit spiratio. s. status exterior
ris. r amoris interioris. greci cōparant spū spirationi status
exterioris. sed latini spirationi interioris amoris. r iō latini
melius. qz spūali r similitudine similitudine aptauerunt. Sili cū
scriptura dicat spūscīus pcedere vt necus r cōsonē. Et duplex
possit esse necus. vel sicut medium iungens alteri. vel sicut ex
tremum in quo coniunguntur. greci comparauerunt primo mō.
latini scdo mō. r iō spūali r similitudine. qz ille necus magis
habet similitudinē psonē. qz ergo differentiam babuerunt i ra
tione. r latini spūalius r puenētius cōparauerunt. iō ex
ratione sua sunt eleuati. r per hoc ad intelligentiam scripture
dispositi. r iō manifesta reuelatione edocti sunt de spūscīus. pccō
sioe. Greci vō qz similitudines differētes r minus pparas apta
bant. iō sunt sua rōne depsi. r non valētes intelligere spū a
verbo pcedere. nec in aliū ab eterno pcedere. artauerunt scri
pturā ad intelligēdū de pccōne tpalit. r iō sibi viā reuelas
tionis clauerunt. Hec est ergo rō diuersitatis in huius artis
culi cognitione. Controuersia vō venit ex huius articuli pro
fessione. Professio vō articuli venit ab ecclia latinoz ex triplici
cā. videlicet ex fidei veritate. ex periculi necessitate. ex ecclesie
sic autoritate. Fides dictabat hoc r periculi necessitas immi
nebat. ne forte aliqz hoc negarent. in qd periculus incidere
greci r ecclesie autoritas aderat. r iō sine mora exprimi debe
bat. Negatio vō huius articuli venit ex triplici cā. s. ex ignora
tia ex supbia r ptnacia. Ex ignorantia qz nec scripturā intel
lexerunt. nec babuerunt pgram rōnem. nec apertaz reuelatio
nem. Ex supbia. qz cum reputarent se sciolos. r vocati non
fuerunt. noluerunt profiteri. quod non erat per eos inuen
tum. Ex

tum. Et p[er]tinacia ne convinceretur et irrationabiliter moueri viderentur. Inuenerunt p[er] se r[ati]ones contra veritatē. et ideo suam sententiam defendere ausi sunt. et auctoritati ecclesie romane obuia-
 12 re. et ideo facti sunt heretici. q[ui] negat fidei veritatē. Et scisma-
 tici. q[ui] recesserunt ab ecclesie vnit[ate]. S[ed] q[ui] mos est hereticorum et scismaticorum cum se non possunt rationibus communi aduersam partem accusare. ideo nos accusant et redarguunt tanq[ua]m curiosos et tanq[ua]m exco[m]municatos et scismaticos. Curiosos. q[ui] sine huiusmodi articulo p[ro]fessione saluti erat. quare ergo intruserunt se latini hoc p[ro]quirere q[uo]d non fuit necessarium. s[ed] ad hoc p[er] responsio. quia oportu[m] fuit p[ro]pter periculum q[uo]d ipsi inciderunt. Similiter dicunt nos exco[m]municatos. q[ui] symbola corrumptimus in quibus per sanctos patres sub exco[m]municationis pena hoc erat prohibi-
 tum. Et ad hoc patet responsio per predicta. q[ui] non corrumptimus. sed p[ro]ficiamus. nec sententia lata est contra p[ro]ficiētes. s[ed] contra corrumptores. Vel potest dici sicut dicit Anselm[us]. q[uo]d nouum edidimus. q[uo]d quiddam facere potuimus. q[ui] romana ecclesia plenitudine potestatis a petro apostolorum p[ri]ncipe accepit. in qua nulla patrum sententia nec interdictione ponere. nec artare potuit nec ei p[ro]iudicare. nec ligare eam ad aliq[ui]d. Sicut dicunt nos scismaticos. q[ui] a nobis incipit diuisio. Tu enim hoc velle[m]us asserere. nolui[m]us eos vocare. Et ad hoc r[ati]onari potest p[er] latinos. q[uo]d eos vocare non fuit oportu[m]. q[ui] ecclesia sine eis hoc poterat. et q[ui] erat laboriosum p[ro]pter distantiam. erat infructuosum p[ro]pter insipientiam. q[ui] iam non erat in grecis sapientia tanta sicut fuerat. immo ad latinos tra[n]sierat. Erat nihilominus periculosum. q[ui] q[uo]d p[er] certo habendum erat. periculum erat ducere in dubium et sic p[er] q[uo]d frivole eorum accusationes. Ad r[ati]ones autē intellectus que dicta sunt facile est respondere. Ad illud ergo q[uo]d obijciatur q[uo]d p[ro]cessio est ab vno in aliu[m]. dicitur q[uo]d verum est de p[ro]cessione locali. s[ed] non est verum de p[ro]cessione causali. sicut in fra[m]mentis patebit. cu[m] procedere in aliu[m] est dupl[ex]. aut quia in aliu[m] redit sicut obiectu[m]. et sic sp[irit]us sanctus est amor quo filius amat patrem: sicut e[ss]e co[n]uerso. Si autē dicatur sic procedere i[n] aliu[m] quem vt ab eo recipiatur. o[mn]ino stultus est intellectus. Est enim dicere q[uo]d amor qui est sp[irit]us sanctus. oritur a patre et subsistat i[n] filio sicut riuus oritur a fonte et requiescit in lacu profundo. Ad illud q[uo]d obijciatur de spiratio ne q[uo]d p[ro]cedit verbu[m] dicitur q[uo]d verum est de exteriori v[er]bo et non de interiori. et id non est s[er]uile. Ad illud q[uo]d obijciatur de nexu. dicitur q[uo]d nexu[m] non habet rationem medij: s[ed] r[ati]onem tertij. q[uo]d aliqui voluerunt dicere q[uo]d locu[m] tenet et medij et tertij. et voluerunt isti sustinere opinionem grecorum et latinorum. et distinguunt duplicem modu[m] p[ro]cedendi. s[ed] in aliu[m] et sic p[ro]cedit a patre vel ab alio. et sic p[ro]cedit a patre et filio. et istud est exustandū bodie. q[ui] non habet intellectus sanum. immo o[mn]ino eodē modo p[ro]cedit ab vtroq[ue]. et t[er]ti[us] nexu[m] est. sicut ponit exemplum de duobus lignis ex quibus p[ro]cederet vna flamma. Ad illud q[uo]d obijciatur q[uo]d ab altero sufficienter. ergo etc. dicitur q[uo]d istud verum esset si essent diuersa p[ri]ncipia. s[ed] q[uo]d non est verum sicut infra patebit. Tu sicut non valet hoc argumentum pater creat et filius. sicut pater est sufficiens in creādo. ergo filius sup[er]fluit. q[ui] sunt vnum p[ri]ncipiu[m] in creādo. sicut soluendum est in p[ro]posito. Ad illud q[uo]d obijciatur q[uo]d non reperitur in scriptura. dicitur q[uo]d si verba non reperiantur. reperitur t[ame]n sensus. sicut in obijciendo monstratum est. Tamen argumentum non valet non reperitur in scriptura. ergo non est verum. quia scripture mos est quedam tacere p[ro]pter insinuandam humilitatem vnde d[omi]n[u]s volens nos erudire ad humilitatem. omne quod suu[m] est patri attribuit. sicut Joban. vij. Mea doctrina non est mea. Sicut dicit Joban. xvi. Qui a patre p[ro]cedit loquens de sp[irit]u sancto. et tamen ipse subiungit. o[mn]ia que pater b[ea]t[us] mea sunt. et id argu[m]entum non valet. Ad illud q[uo]d obijciatur de co[n]silio. dicitur q[uo]d nec in coucilio illis sunt o[mn]ia instituta que spectant ad mores. nec etiam in missa nihil d[icit]ur de descensu ad inferos. S[ed] n[on] q[uo]d latuit sanctos patres p[ro]cessio sp[irit]us sancti a filio. et si non latuit quare non dixerunt. Et redo q[uo]d non latuit. sicut per antiquos grecorum quorum magister adducit auctoritatem in littera. s[ed] tamen non fuit expressum. q[ui] non erat opus. Nullus enim negabat nec negare volebat. S[ed] heretici multa que erant implicita fidei nostre sua impotestate co[m]pulerunt explicare. et sic patet illud. Ad illud q[uo]d obijciatur de auctoritate Dionysij et Greg. dicitur q[uo]d non est o[mn]imoda similitudo. s[ed] maior dissimilitudo. Atte-

ditur autē dissimilitudo in hoc se[ci]p[er] quantum ad plenitudinem fontalitati in patre et in diuisione personarum emanantium ab eo. et in receptione influentie in creatura non tamen est o[mn]imoda similitudo quantum ad modum emanandi. et sic patet illud. Ad illud q[uo]d obijciatur de Damasceno. dicitur q[uo]d non est in ista parte ei assentiendum. sicut enim intellexi ipse fuit in tempore quando orta est contentio. v[er]u[m] non est in hoc sustinendus. q[ui] simply fuit grecus. Tamen ipse caute loquitur. Tu non dicit q[uo]d sp[irit]us non sit a filio. s[ed] dicit non dicimus a filio. q[ui] greci non confitebantur. nec tamen negabant. sed mo[do] eorum maledicta progenies addidit ad paternam dementiam et dicit q[uo]d non p[ro]cedit a filio nisi temporaliter. et ideo tanq[ua]m hereticos et scismaticos romana damnat eos ecclesia.

Questio. ij. An sp[irit]us sanctus p[ro]cedat a patre et filio in quantum sunt vnum aut in quantum differentes. et q[uo]d in quantum vnum videtur per Anselm[um] in lib. de p[ro]fessione. ff. Nullus intellectus cap[it]it. ff. esse patris et filij s[ed] q[uo]d alter est pater. alter filius s[ed] s[ed] q[uo]d vterq[ue] est idem deus.
 Item r[ati]o ostenditur sic. vnit[as] effectus est ab vnit[ate] actus et vnit[as] actus ab vnit[ate] potestatis vel subiecti. ergo cu[m] vna sit p[er]sona producta a patre et filio. ergo per vnum actum produci-
 tur. et p[er] vnam potentiam. ergo spirant in quantum sunt vnum. Item q[uo]d est a duobus in quantum duo aut est insufficienter a quolibet aut ab altero sup[er]flue. s[ed] sp[irit]us sanctus a nulla p[er]sona est insufficienter nec sup[er]flue. q[ui] neutru[m] conuenit nature perfecte. ergo etc. Item quod est a duobus in quantum duo est co[m]positum. si substantialiter est ab illis. q[ui] a duobus in quantum duo p[ro]cedit vnum. et ita oportet q[uo]d illud vnum habeat differentiam. s[ed] ff. non est compositus. ergo etc. Item nihil vnum p[ro]cedit a duobus similib[us] in natura quantum duo. nisi alter sit sicut p[ri]ncipiu[m] actiuum. alter sicut p[ri]ncipiu[m] passiuu[m]. sicut alter vt pater. alter vt mater. sed hoc non est in diuinis. ergo etc.
 Contra qui p[ro]cedit a duobus ita q[uo]d ab vno principaliter q[uo]d ab alio. p[ro]cedit in quantum sunt duo. seu sp[irit]us sanctus p[ri]ncipaliter p[ro]cedit a patre. sicut dicit Aug[ustinus]. et habet in sequenti dist[inctione]. ergo etc. Item qui p[ro]cedit a duobus in quantum sunt distincti. p[ro]cedit a duobus in quantum sunt duo. s[ed] nexu[m] non est nisi distinctorum ergo q[uo]d p[ro]cedit vt nexu[m] p[ro]cedit ab eis vt a distinctis. et ita vt a differentibus. Item ab vnit[ate] subiecti est vnit[as] actus. s[ed] p[er] filium sunt duo. ergo spirant duplici spiratione. ergo spirant ab eis in quantum sunt duo. ergo etc. Item si spirat. ff. in quantum sunt vnum. aut in quantum sunt vnum in substantia. aut in notione. aut in p[er]sona. Si in quantum sunt vnum in substantia. ergo cu[m] sp[irit]us sanctus sit idē in substantia. ff. p[ro]cedit a se. Si in quantum sunt idē in notione. hoc nihil est. q[ui] non idē spirant q[ui] sunt spiratores s[ed] econuerso. Nec in quantum sunt vnum in p[er]sona. q[ui] in p[er]sona non vniu[m]tur. Respon. dicitur q[uo]d sp[irit]us sanctus p[ro]cedit a patre et filio in quantum sunt vnum in secunditate voluntatis. Una autē est in patre et filio voluntas. q[ui] pater et filius sunt vna substantia. si ergo est in eis voluntatis secunditas vna est secunditas in eis. Voluntas autē secunditas est in p[er]te et filio. q[ui] vterq[ue] de[us] improcessibilis. Sicut enim sup[er]ius dictu[m] fuit de numero p[er]sonarum. et infra melius patebit cu[m] agatur de inaccessibilitate. q[uo]d idē est in patre q[uo]d p[ri]mitas. et p[ri]mu[m] et p[ri]ncipiu[m] sunt idē et ratio p[ri]mitatis est ratio p[ri]ncipia[m] siue secunditatis. Quonia[m] ergo pater p[ri]or est in omni emanatione. s[ed] p[ro]cessione et generatione. q[ui] nec generatur nec p[ro]cedit. hinc est q[uo]d vtroq[ue] modo est p[ri]ncipiu[m]. Quia vero filius p[ri]or est emanatione p[ro]cessionis non generationis. quia generatur. tamen est inspirabilis hinc est q[uo]d est p[ri]ncipiu[m] spirandi non generandi. Quia vero. ff. neutro modo se habet. neutro modo est p[ri]ncipiu[m]. Inde est ergo q[uo]d q[ui] v[er]bis. sp[irit]us sanctus a duobus p[ro]cedat. quia tamen p[ro]cedit non vt sunt differentes. sed vt est in eis vna secunditas voluntatis. patet q[uo]d sp[irit]us sanctus. p[ro]cedit ab eis in quantum sunt vnum. Ad illud q[uo]d obijciatur q[uo]d principaliter p[ro]cedit a patre. dicitur q[uo]d principaliter potest dici dupliciter. aut respectu secunditatis. et sic importat ordinem p[ri]oris et posterioris. et sic ponit diuersitatem. et hoc modo non accipitur dic. Alio modo vt p[ri]ncipalitas dicit quādam auctoritatē. sicut pater dicit opari p[er] filium. v[er]u[m] vna creatura p[ro]ducitur a patre p[er] filium in quantum sunt vnum et sic intelligendum est in p[ro]posito. Ad illud q[uo]d obijciatur q[uo]d nexu[m] p[ro]cedit a pluribus etc. dicitur q[uo]d ratio nexu[m] incipit a distinctione et tendit siue p[ro]cedit in vnitatem.

Unde vltima et cōpletiva rō est vnitas. Ergo nētus sit duo rum et a duobus. h. est pfectus nētus. est ab eis inq̄tum sunt vñū non inq̄tum sunt plures. Ad illud qd̄ obijcit q̄ ab vni tate subiecti est vnitas actus et a pluralitate pluralitas. dicē dum q̄ istud non habet instantiam fm̄ modū loquēdi. quia si duo sunt termini copulas

Dist. xij

Argu. mētatio beretici

Rñ. au. gu. ad p mā ptes qōnis. f. an p̄ a patre pcedat

Utrū spūsc̄tās p̄i? vel maḡ pcedat a p̄e q̄a filio. a Tem querit cū spūsc̄tās pcedat a patre et a filio vtrum p̄ius vel maḡ gis pcesserit a patre q̄ a filio qd̄ nititur be reticus ondere ita dicēs. Si processit vtiq̄ spiritūsanct̄ a patre. pcessit vtiq̄ aut a na to iam filio. aut nō nato filio. Si nō iam nato filio pcessit ante natus est fili? q̄ processit rit spūsan. Pcessit ergo na tiuitas filij pcessionē spūsan cti. Si aut pcessit a patre nō genito filio. ante processit q̄ filius genitus fuerit. His et h̄mōi qōnibus magis labo riosis q̄ fructuosis r̄ndet au gu. in. xv. li. dē trī. dicens. In illa summa trinitate q̄ dē est. interualla tēpōz nulla sunt p q̄ posset ostēdi aut saltē req̄ri vtrū p̄i? de p̄e natus sit fili? et postea de ambobus pcessit spūsc̄tās. Nunqd̄ ergo pos sumus q̄rere vtrū iā pcesserat de patre. ff. qñ natus est fili? an nōdum pcesserat. et illo na to de vtroq̄ processit. Non possunt prorsus ibi ista que ri. vbi nihil ex tpe inchoatur. vt ex cōsequēti perficiatur in tpe. ideo qui pōt intelligere sine tpe gñationē filij de p̄e. intelligat sine tpe processio nem spūsancti de vtroq̄. Ec ce his v̄bis absoluta est q̄stio

De eterna processio tre et filio procedit. Tem q̄rit cū spūsc̄t. pcedat a p̄e et filio. Dec ē scda pars in q̄ maḡ determinat q̄l spūsc̄t. pcedit a p̄e et filio et bec pars b; q̄tuoz ptes fm̄ q̄tuoz q̄ determi nat. In p̄ma q̄rit vtrū. ff. p̄ius pcedat a p̄e et des terminat q̄ nō. In scda q̄ rit vtrū p̄ncipalē? et plenū? ibi. Nūc tractādū ē. Ter tio vtrū p̄e a p̄e pces dat. ibi. Et eodē sensu de etiā p̄e pcedere a p̄e. Quarto determinat vtrū spūsan. p̄e pcedat a p̄e p filio. ibi. Forte etiā iurta hāc intelligentiam vbi confirmat auctoritate byla. q̄ spūsan. mittitur a patre per filium et pces cedit.

illa qua q̄rebat vtrū p̄i? pces ferit. ff. a patre q̄ a filio. Utrū. ff. plenū? vel maḡ pcedat a patre q̄ a filio. b Hūc tractādū est qd̄ secū do querebat. i. c. an plenius vel magis pcedat. ff. a pa tre q̄ a filio. Ad quod dici mus: q̄ sicut non ante pcedit a patre q̄ a filio. ita non ple nius vel magis procedit a pa tre q̄ a filio. Augu. tamen in xv. lib. de trī. dicit q̄. ff. p̄ncipaliter procedit de patre. Non frustra inquit in hac tri nitate non dicitur verbū dei nisi filius; nec donum dei nisi spūsanctus. nec de quo geni tum ē verbū: et de quo pcedit spūsanctus p̄ncipaliter nisi deus pater. Ecce audistis. q̄ spiritūsan. p̄ncipaliter pro cedit a patre: sed ne te hoc tur baret ipse cōtinuo ex quo sen su dixerit aperit dicēs. Ideo addidit p̄ncipaliter quia et de filio spūsanctus procede re reperitur: sed hoc q̄ illi pa tre dedit nō iam existentē: nō dum habēt. S; quicqd̄ vni genito verbo dedit gignendo dedit. Sic ergo eū genuit vt etiam de illo donum cōmune pcederet et. ff. sp̄is est; ambo rum. Ecce exposuit ipsemet quō sp̄is p̄ncipalē pcedat a patre: nō q̄ p̄i? vel magis p cedat a patre q̄ a filio: sed q̄ cum procedat a filio. hoc ipm̄ habet filius a patre. Utrū spiritūsanctus

filio et bec pars b; q̄tuoz ptes fm̄ q̄tuoz q̄ determi nat. In p̄ma q̄rit vtrū. ff. p̄ius pcedat a p̄e et des terminat q̄ nō. In scda q̄ rit vtrū p̄ncipalē? et plenū? ibi. Nūc tractādū ē. Ter tio vtrū p̄e a p̄e pces dat. ibi. Et eodē sensu de etiā p̄e pcedere a p̄e. Quarto determinat vtrū spūsan. p̄e pcedat a p̄e p filio. ibi. Forte etiā iurta hāc intelligentiam vbi confirmat auctoritate byla. q̄ spūsan. mittitur a patre per filium et pces cedit. Aut a nato iam filio aut et. Uidef istud argu mētū necessariū. q̄ cuius liber p̄tradictōis neces sariū est alterā partē esse verā. sed natū et nō natus opponunt p̄tradictoria. ḡ necesse est alterā partē dare q̄. ff. pcedat. aut na to iā filio aut nō nato. cū ḡ maḡ et aug. r̄ndent in terimendo vtrūq̄ p̄e. vi denf male r̄ndēt. Rñ. dōm q̄ beretici in sua qō ne q̄rebat de ordine gñationis filij ad pcessionem ff. et q̄rebat de ordine fm̄ durationē et tps. non fm̄ rōnem intelligēdi et q̄re bat vtrū p̄i? natus est filius q̄ pcessit. ff. aut econ uerso. vtrūq̄ falsus erat Jō maḡ et aug. p̄siderā tes intētionē beretici si ue interrogatōne fm̄ sen sum i q̄ eā pponit. simplr et vbi r̄ndent eā interimen do. Ad illud q̄ obij citur q̄ diuisio beretici ē per p̄dictoria. dōm q̄ fal sus est: q̄ ppositio p̄dicto ria accipitur negando cō positionē p̄ncipalē. h. tpe fert negationē ad cōpositionē nō p̄ncipalē h̄ intellectū i hoc qd̄ est nato. et iō cā falsitatis semp remanet h̄ em̄ ē falsa. ff. pce dit nato filio. q̄ notaf q̄ natiuitas filij pcedat pcessionē. ff. Nec iterū ē falsa pcessit nō nato filio. q̄ notaf q̄ natiuitas filij nō fuerit fil cū pcessiōe. ff. h̄ bec est vera. ff. nō pcessit nato p̄i? filio. q̄ fil fuit natiuitas filij et pcessio. ff. b Quicqd̄ vni genito vbo dedit et. Uf male dicere. q̄ si b; h̄ dedit ei spirationē. ḡ dedit eā gignēdo ḡ spiratio est genita h̄ qcquid d̄ in diuinis cōcrete. d̄ et abstracte: h̄ nō p̄uertit. ḡ si spiratio ē genita spiratio ē gñatio. qd̄ ē p̄tra modernos oēs Rñ. dōm q̄ defect? ē in vtroq̄ argumēto. nā illd̄ nō v; des dit gñando spirationē. ḡ gñauit spirationē. sicut nō sequit ge nerādo dedit filio cēntiā. ḡ essentia est genita. Aliq̄ em̄ p̄ gñationē d̄nr dari q̄ nō d̄nr gñari. Et iterū aliarō nō v; Spiratio ē genita. ḡ spiratio ē gñatio. Sicut ei isra patebit d̄ duab; no tionib; vni p̄sone vez ē dicere q̄ vna p̄dicaf de altera denota tiue nō in abstractiōe. et iō nō v; illa rō. immo est ibi accidēs. Q; ergo

Questio

Rñ. ad te; . an plenū? a p̄e pces cedit.

ergo dicitur. quicquid predicatur denominatiue abstracte verum est de essentia: sed non est verum de proprietate per se...

credimus in. s. f. qui de patre etc. videtur falsum dicere. quia proprius est quod conuenit vni soli. ergo si de patre procedit...

tu dicas quod non de patre etc. tra coitate sed contra improprietate. ergo videtur quod improprie procedat a filio...

re magister. Potest tamen dici quod vno modo proprium de contra coitate. Alio modo contra improprietate. Tertio modo accipit pro appropriatione et sic accipitur hic...

Per cum. s. f. tuus est videtur hyla. hic referens verba ad deum male dicitur dicens per eum. quod videtur dicitur. p. cum verbis transitivis significat sub...

dicendum quod aliquid voluerit dicere quod hoc est impropria. Spiritus sanctus est a patre per filium. siue procedit: debet resolui in hac...

verba hyla. non possunt proprie dici. Propterea est dicendum quod quibus procedere non sit verbum transitivum quibus ad modum significandi. quod non construit cum accusatiuo...

Apposito ex precedentibus quod spiritus sanctus procedat a patre et filio. Ad intelligentiam huius partis quattuor querunt de processione spiritus sancti in comparatione ad utrumque...

utrum procedat a patre mediante filio. Quarto et vltimo vtrum processio filii prior sit secundum ordinem intelligendi processione spiritus sancti vel e conuerso.

Questio. I. Quod prius est a patre quam a filio sic ostenditur. Causa prima est in qua est status. ergo et...

est etiam quod veritas ostendens patrem esse auctorem processio nis qua procedit spiritus a filio. dixit in euangelio. De patre procedit cum de patre et filio procedat spiritus sanctus...

Dea doctrina non est mea: scilicet qui misit me. Si ergo hic intelligitur eius doctrina quatenus non dixit suam sed patris. quatenus tomagis illic intelligendus est spiritus sanctus de ipso procedere...

Utrum spiritus sanctus procedat a patre per filium. Forte etiam iuxta hanc intelligentiam dicitur. s. f. mitti per filium et a patre esse per filium. In hyla riuus ad deum patrem de spiritu sancto et filio loquens in. xij. li. de trinitate...

quod et si sensum non precipiam tamen teo in conscientia. In spiritualibus enim rebus tuis debes suum spiritum in eodem. Considera hanc orationem fidei mee religionem quod in regenerationis mee simbolo professus suus semper obtineat te patrem. s. et filium tuum vna tecum adorem spiritum sanctum tuum qui ex te per unigenitum tuum est promerear...

quod et si sensum non precipiam tamen teo in conscientia. In spiritualibus enim rebus tuis debes suum spiritum in eodem. Considera hanc orationem fidei mee religionem quod in regenerationis mee simbolo professus suus semper obtineat te patrem. s. et filium tuum vna tecum adorem spiritum sanctum tuum qui ex te per unigenitum tuum est promerear...

tati. prius causalitate contrarium est essentie unitati. Sed prius origine quo alter ex altero. et prius autoritate quo alter accipit ab altero cadit. ibi. Sed prius origine cas...

principium primum in quo est status. sed status est in patre. ergo pater est principium primum sed primum supponit primum. ergo cur prius procedat a patre quam a filio. Item causa prima est que agit alia non sancta a supposita. ergo si pater per se procedit non per suppositionem. si ab altero alterius principii. si ab altero alterius per suppositionem quod procedit prius producit pater quam filius. Item quod habet aliquis ex se. per primum habet quod quod habet ex alio sed producere spiritus sanctum habet pater a se et filius a patre. ergo per prius habet pater quam filius. Item tra ubi non est ponere posterius. nec prius. quod prius respectu posterioris dicitur in trinitate non est ponere posterius. ergo nec prius. Si ergo processio spiritus sancti a patre et filio est eterna. patet etc. Item ubi est ponere prius et posterius. est ponere diuersitatem principiorum. sed pater et filius producant spiritus sanctum in quantum vnum ut supra monstratum est. ergo non est ibi ratio prioris. Item si per prius procedit a patre quam a filio. aut a filio non procedit aut bis procedit: scilicet procedit a filio et non procedit bis. ergo etc. Item contingit intelligere prius non intellectu posteriori. ergo si per prius procedit a patre: ergo contingit intelligere quod procedit non cointellecto filio. Sed contra. Spiritus sanctus est amor veniens et amor nectens. sed non est accipere mutuum amorem ad minus quam inter duos. ergo nec spiritus sanctus esse nisi a duobus. ergo nec per prius procedit ab vno quam ab alio. Item dicendum quod prius dicitur multipliciter. Dicitur enim prius duratione. prius causalitate prioris origine prius autoritate. Et prius duobus modis prius nullo modo cadit in deo quia prius duratione contrarium est eternitati. prius causalitate contrarium est essentie unitati. Sed prius origine quo alter ex altero. et prius autoritate quo alter accipit ab altero cadit. ibi. Sed prius origine cas...

dit respectu pducantis & pducti cu alter oritur ex altero. cum
 ho vnu orit a duobus no cadit ibi prius origine. qz tuc ambo
 sunt vnu originale pncipiū. tñ cadit ibi prius autoritate. qz q
 nis pf & fili' sint vnu in pducendo. tñ hoc accipit fili' a patre.
 ¶ Si ergo querit vtrū p prius procedat. ff. a patre q̄ a filio.
 Si intelligat duratione falsum est. fil' si pri' cāitate. sicut p
 bant prime rōnes ad hoc inducte. Si aut prius autoritate vt
 prius idē sit qd pncipiū veritate bz. ¶ Ad illud qd pmo obj
 citur qz pf est primū pncipiū & cā. dicendū qz ille rōnes hnt
 veritate vbi est pluralitas causaz vel pncipioz. sed respectu
 ff. nec est pluralitas causaz nec pncipioz. ¶ Ad illd qd obj
 citur qz prius bz quod bz ex se. dicendū qz si intelligat pri'. i.
 pncipaliter verū est. si aut alio mō falsum. qz vnu & idēz pōt
 haberi a plurib' psonis ita qz ab vna per aliā. nec talis ē prio
 ritas aliquo trium pncipioz modorum.

Questio. iij. Utrum plenius pcedat a patre q̄ a fi
 lio. Et qz sic. quia pp vnuquodqz et
 illud magis. ergo cū fili' spirat per patrē. qz hoc bz a pfe. qz pf
 magis spirat. ¶ Itē ois cā pma plus influit q̄ scda. s; pater ē
 primū pncipiū spiradi. ergo plus influit q̄ fili'. ¶ Itē ples
 nius pcedit aliqd a quo pcedit pprie & pncipalr. q̄ a quo nec
 pncipalr nec pprie. sed. ff. pcedit a patre pprie & pncipalr.
 sicut d; in lra. & aug. dicit. ergo &c. ¶ Itē plen' pcedit aliqd
 ab eo a quo bz quicqd bz. s. substantiā & pprietatē. q̄ a quo non
 bz. s. bz a pfe & qz sit & qz pcedat a patre & filio a filio aut nō
 bz qz procedat a patre. qz tūc filius daret aliqd patri. ergo &c.
 ¶ Otrā. si plen' a patre. ergo pfectius. ergo a filio nō proce
 dit pfectissime. ergo in trinitate est aliqd imperfectiōis. ¶ Itē
 si plenius a pfe q̄ a filio. plus accipit a pfe q̄ a filio. sed vbi ē
 ponere plus & minus ibi est diuersitas. ergo in psona. ff. est dī
 uersitas. ¶ Itē vñ qz nec pncipal' a pfe. qz q̄ pfecte dat ali
 qd alicui dat civim & iurisdictionē siue autoritatē. si q̄ dat pf fi
 lio posse spirare. q̄ dat ei autoritatē spiradi. q̄ eque pncipalr p
 cedit a filio vt a pfe. ¶ Rñ. dōm qz. d; pcedere a pfe pnci
 palr & p se. pncipalr qz autoritas est i pfe. per se qz nō tñ
 mediāte filio s; ēt immediāte. nō tñ plen' pcedit a pfe nec pfe
 ctius qz plen' ponit gradū pfectionis. ponit ēt cōpositionez
 sube in pducto. quoz neutru ē in diuis. tñ si ponat bec. qz il
 lud qd pcedit ab aliquo. plen' pcedit aut nō pncipal' sim
 ply est negāda. ¶ Ad illud qd objicit de cā pma. & pp quod
 &c. Dicendū qz sicut dicitur est pri' illud solū bz locū vbi plura
 litas causaz est. hic aut nō est pluralitas nec causaz nec pnci
 pioz. iō nō bz hic locū. ¶ Ad illud quod objicit qz nō bz. ff.
 a filio qz procedat a pfe. Dicendū ad hoc qz nō hnt a se vel ab
 alio nō ponit gradū plenitudinis. tñ q̄nis filius diuinitatē
 habeat a patre. tñ est pfectus de vt pf. & iō nō sequit qz plen'
 a patre procedat. qz pncipal'. Quod objicit plen' bz. qd bz
 essentia & proprietatē. Rñderi pōt intermēdo minorē. bz em
 ff. a filio proprietatē. s; nō habeat fm oēm respectū. bz em pro
 cessione a filio s; nō vt a pfe. ¶ Ad illud qd objicitur qz pater
 dat filio autoritatē dōm qz dando autoritatē sup. ff. nihilomin'
 nus ex ipso bz autoritatē. qz ex hoc bz filius cā referre ad pas
 trem. qz bz a patre. & inde est qz in filio est autoritas & subauto
 ritas. Unde etiā pncipalr producit. ff. sed pater pncipalr. qz
 in eo est tñ autoritas nō subautoritas. pncipalitas autē au
 toritas dicatur in diuinito.

Questio. iij. Utrū spūscūs procedat a patre me
 diante filio. & qz sic videt p hylā. xij.
 de tri. qui loquēs ad patrē ait. Spūscūs qui ex te per eū est p
 merar. ergo spūscūs est a patre per filiū. ergo mediāte fi
 lio. ¶ Itē ricbar. dicit qz in diuinito est processio immediāta tñ
 & mediāta & immediāta. Mediatā tñ esse nō pōt. & dicit qz me
 diāta & immediāta est pcessio. ff. ex patre. ergo cū nō possit ca
 dere mediū nisi fili'. ff. procedit a patre mediāte filio. ¶ Itē
 filio est processio in illa trinitate processu imaginis create. s; qz
 amor procedit a mēte mediante intelligētia. ergo. ff. pcedit a
 patre mediāte filio. Si dicas qz nō est similitudo quātum ad
 hoc. ergo destruit ratio imaginis. qz imago bz representare or
 dincm & originē personaz non tñ numerum in personis. quia
 bec etiā est in vestigio. ¶ Itē si solus filius spirat ita qz nō pf
 tunc pater diceretur spirare. sed mediāte filio ita qz esset pro
 cessio mediāta tñ. ergo cū spiratio cōueniat patri per se & con
 ueniat ei per hoc qz est pncipiū filij ispirantis. ergo conuenit

ei. & mediāte & immediāte. s; si hoc. ff. pcedit a patre mediante
 filio. ¶ Otrā. nobilit' ē immediātū pncipiū q̄ mediātū. s; omne
 nobilit' ē deo tribuendū. ergo si pf ē nobilissimū pncipiū. ff. er
 go tñ immediāte nō mediāte pducit p ipm. Si tu dicas qz pdu
 cit simul mediāte & immediāte. ¶ Otrā mediātū & immediātum
 sunt opposita. s; opposita nō sunt simul vera de codē & respe
 ctu eusdē. qz impossibile est qz simul pducit mediāte & imedia
 te. ¶ Itē sicut se bz p se ad per accidēs. ita mediātū ad immed
 iatū sed de' nullius cui' est cā p se: est cā p accidēs. ergo nul
 lius cui' est pncipiū immediātū est pncipiū mediātū. ¶ Itē
 magis est immediātū. qd nullo mō recipit mediū qd recipit
 mediū. sed fili' nullū mediū recipit inspirādo. ergo immediā
 tius producit qz pducit pater nō ergo vniuersimiter oīno pdu
 cunt pater & filius spūscūctum. ¶ Rñ. dicendū qz sicut vult
 Ricbar. productio. ff. est mediāta simul & immediāta. Mediatā
 in quātum est a filio & filius a patre. sed immediāta in quātum
 ipse spūscūs. ab ipso patre spirat. Et huius exemplū ponit in
 exitu abel de adā. Abel immediāte exijt de adā. qz ipse ex lum
 bis suis genuit eū. nihilomin' exijt mediāte: qz exijt ab eua q̄
 fuit ab adā siue de adā deducta. & hunc modū oportuit eē in
 deo propter summā germanitatē. Si em tñ mediāta esset pro
 cessio. ff. vt tñ esset a filio. nō esset summa germanitas. ff. cū
 patre. Similr si oīno immediāta. vt esset a patre tñ. non esset
 summa germanitas cū filio. & sic concedēdum qz mediāte fi
 lio. ¶ Ad illud quod objicitur in pncipiū qz nobilitas est immed
 iatū pncipiū dicitur qz mediāte est tribus modis. q̄
 dam em est mediāte qz excludit immediāte tñ: vt qz esset
 ctus vltimus nō pnuatur influentie cause prioris s; per mes
 diū oīno pducitur prior nō cooperante & bec dicit ordinem
 & diuersitatē agentū & separationē. Alio mō d; mediāte put
 dicit ordinē causaz adinuicē nō separationē in agēdo s; solū
 diuersitatē agentū & ordinē. Tertio mō prout dicit ordinem
 nō tñ separationē virtutū agentū. nec diuersitatē. Prima me
 diāte nō cadit in deo: qz deus est cā simplr prima cui' influe
 tia est tanta qm illa creatura agit aliqd. cuius influētia remo
 ta. & ideo nihil exijt de deo mediāte tñ. Secūda mediāte cas
 dit in deo respectu effectus producti a causa creata. qz ibi est
 ordo causaz & diuersitas virtutū. sed tamen nō est separatio.
 qz deus intime agit. qz per seipsum agit. nihilomin' per vīs
 tutem creatam que ab ipso est. Tertia mediāte cadit in ope
 ratione diuina in qua sunt agētes psonē. in quibus attrēditur
 ordo. qz vna habet ab aliā qz agat. s; tñ nec est ibi virtutum di
 uersitas. nec separatio vel distātia aliqua. immo vna virtute
 & eque intime agit. & sic pater mediāte filio producit spūscūctū.
 non qz sit mediū distātie vel differētie. sed qz qz filius produ
 cat hoc bz a patre. ita qz est ibi quidā ordo. Et sic pater respon
 sio ad sequens cum dicit. qz mediātum et immediātum sunt
 opposita. verum est enim primo mō & secundo sed non tertio.
 ¶ Ad illud qd objicitur qz deus nullius est causa per accidēs
 ergo nec mediāte: dicendū qz per accidēs aliquid causare de
 rogat veritati cause supreme. Illius enim dicitur aliquid caus
 sa esse per accidēs cuius est causa per aliquid aliud quod nō
 est ab ipso sed aliunde: si ergo deus alicuius esset causa p acci
 dēs: nō esset causa vniuersalissima & prima: & ita nec nobilissi
 ma: sed mediāte nō repugnat nobilitati cause supreme. Cau
 sare enim aliud pfe. & p id qd ab ipso est. nō dicit indignitatē
 immo dignitatē. qz dignitas est nō tñ per se aliquid posse
 sed posse alij cōmunicare. ita tamē qz ille sine eo nihil possit.
 ¶ Ad illud quod vltimo objicitur qz fili' est immediāte cau
 sa. Dicendū qz nō valet qz ista mediāte que predicta est non
 repugnat immediationi & ideo non dimittit eam.

Questio. iij. et vltima que istarū duarū emana
 nis. sit prior fm rationē intelligēdi. Et qz generatio filij. ostē
 ditur sic. In imagine creata sic est. qz fm ordinē intelligēdi
 prior est emanatio noticie a mente qz amoris. sicut vult Aus
 gustinus. quia incognita non possumus diligere sicut dicit
 augustinus. in. x. de trinitate. ergo si ordo attenditur in ima
 gine fm conformitatem ad trinitatem increatam. ergo fm ra
 tionem intelligēdi prior est processio verbi qz amoris in di
 uinito. maxime cum per imaginem creatam intelligamus tri
 nitatē increatam. Item sicut vult pbūs. voluntas est. cuius
 pncipiū est in ipso cognoscente singularia. ergo voluntas vt
 voluntas

voluntas p̄supponit cognitionē. ergo emanationē verbi emanatio amoris. ¶ Itē omne principiū fm̄ rōnem intelligēdi pat̄ est q̄ p̄ncipiātū. s̄ fili⁹ est p̄ncipiū. s̄. s̄ fm̄ rōnē intelligēdi oꝝ p̄ntelligere filiū q̄. s̄. s̄. ḡ. r̄ gnationē q̄ ē emanatio filiū p̄ri⁹ q̄ p̄cessione q̄ ē. s̄. s̄. ¶ Itē i of agēte p̄ modū nature r̄ volūtat̄ p̄ductio p̄ modū nature intelligit̄ ante p̄ductionē volūtat̄. s̄ cum p̄ sit natura intellectualis p̄ducens filiū cōnaturalē r̄ p̄ modū nature. r̄. s̄. s̄ p̄ modū volūtat̄. vt supra tactū est. ergo emanatio filiū p̄ri⁹ est fm̄ rōnē intelligēdi. emanatiōe. s̄. s̄. ¶ Cōtra. aug. ix. de tri. partū mētis p̄cedit appetit⁹. q̄ id qd̄ nosse volum⁹ q̄rendo nascit̄ p̄les ipsa noticiā. ḡ ante est i imagine creata appetitus q̄ sit p̄les noticiā. ergo ante amor q̄ v̄bum. ḡ r̄ p̄cessio ante gnationē. ¶ Itē nullus vidēs rē cognoscit ipsam. nisi intētio volūtat̄ applicet vim cognoscētē ipi cognoscibili. vt p̄ de bove cunte p̄ viā. q̄ cū iuit r̄ alibi cogitatur. p̄fecte nescit quo trāsserit. sicut dicit aug. in. ix. de tri. ergo volūtas p̄cedit ipam cognitionē. ergo amor verbi in creaturis. ergo pari rōne in deo. saltē fm̄ intellectū. ¶ Item sicut vult p̄s primū r̄ immediatū est idē. Tū ipse in lib. posteriorū diffinitēs p̄positionē immediatā dicit. q̄ immediata p̄positio ē illa q̄ nō est altera p̄ri⁹. s̄. s̄. eque imediate. s̄. s̄. p̄cedit a patre vt fili⁹. ḡ eque p̄mo. ḡ nec fm̄ rē. nec fm̄ rōnē intelligēdi gnatio filiū p̄cedit p̄cessione. s̄. s̄. ¶ Itē q̄to aliqd̄ cōius tāto p̄ri⁹ est fm̄ rōnē intelligēdi. s̄ spiratio est cōi⁹ q̄ gnatio. q̄ p̄uenit p̄ri⁹ r̄ filio. s̄ gnatio soli patri. ergo p̄or est fm̄ rōnē intelligēdi ḡneratio q̄ spiratio. ¶ Rñ. ddm̄ q̄ q̄cquid sit de ordīne reati d̄ quo infra dicit̄. fm̄ rōnē intelligēdi p̄ri⁹ est emanatio v̄bi. tū q̄ v̄bi est. s̄. s̄. p̄ncipiū. tum etiā q̄ v̄bi p̄cedit p̄ modū nature sed. s̄. s̄. p̄ modū liberalis voluntatis. tū etiā q̄ intelligit̄ emanationes in p̄sonis p̄ emanatiōes reptas in imaginē. In imagine autē cōstat. q̄ cognitio r̄ intelligētia p̄cedit amorē r̄ volūtatē nō t̄ivolo dicere q̄ in diuis sit emanatio natura posterior emanatione. sicut reperimus in imagine creata. ¶ Ad illud ergo qd̄ obijcit̄ in p̄rariū q̄ appetit⁹ p̄cedit partū mētis dicendū q̄ ille appetitus b̄ fm̄ statū duplicē p̄siderari. Uno mō fm̄ rōnē inb̄iatis ante habitā cognitionē. Alio mō fm̄ rōnem cōplectentis. r̄ hoc est post habitā cognitionē. r̄ fm̄ p̄imum statū est imp̄fectionis. q̄tū v̄o ad scdm̄ est p̄fectionis. r̄ ideo q̄ qd̄ p̄fectionis est in deo ponimus. nō qd̄ est imp̄fectionis. ideo appetitus scdo mō assimilatur. s̄. s̄. r̄ hic t̄ rōnem tertij. Et q̄ primus sit imp̄fectionis. p̄t̄ q̄ est ignorātiō r̄ desiderat̄ tantis sc̄lam acq̄rere. qd̄ nō cōducit deo. ¶ Ad illud qd̄ obijcit̄ q̄ intētio p̄cedit ad cognitionem. qd̄ nō cōducit deo. ¶ Ad illud qd̄ obijcit̄ q̄ verū est ad cognitionē acq̄rendā. s̄ noticiā pur̄ est in acq̄rendo non b̄ plenitudinē cum illo verbo. vt vult aug. in. xij. r̄. xv. de trinit̄. ¶ Ad illud qd̄ obijcit̄ q̄ eque imediate p̄cedit. s̄. s̄. dicendū q̄ verū est. sed tū sp̄s̄san. ita p̄cedit imediate qd̄ etiā mediāte filio. r̄ ita ex illa rōne op̄s̄ p̄ntelligi emanationē filiū. ¶ Ad illud qd̄ obijcit̄ q̄ quāto aliqd̄ cōius tāto p̄ri⁹. ddm̄ q̄ verū est in absolutio: sed nō t̄ r̄ in respectiuis. vt in gnatione r̄ creatione. p̄t̄ tū dici q̄ istud intelligitur de eo qd̄ est eōe cōitate predicationis. sed cōis spiratio est cōis cōitate nō tū p̄dicationis: qd̄ de patre r̄ filio. sed etiā cōitate cuiusdā p̄cordie r̄ p̄nctionis. r̄ tale eōe fm̄ rōnē cōcordie r̄ amicicie p̄supponit concordantes r̄ conuexos nō p̄cit. r̄ sic patet illud.

Distinctio. xiiij. De eterna p̄cessiōe. s̄. s̄. q̄tū ad gnationē a qua distinguitur.

¶ Est hec considerandū r̄. Supra egit maḡ de p̄cessione p̄ cōparationē ad illū ad quē r̄ a quo est hic tertio loco agit de ipsa fm̄ cōparationē r̄ generationē a qua differt. Et hec pars b̄ duas partes. In prima maḡ querit r̄ determinat vtrū s̄. s̄. debeat dici genitus. In secunda vtrum debeat dici ingentus. ibi. Nun cōsiderādum est cū. s̄. s̄. nō sit ge. ¶ Item p̄ri⁹ ma pars hab̄ quattuor. ¶ In prima ostēdit q̄. s̄. s̄. nō debeat dici natus vel genitus. vel filius. ¶ In scda ostēdit q̄ cum s̄. s̄. nō dicatur genitus. cur fili⁹ qui d̄ genitus etiā d̄ p̄cedere ibi. cū autē. s̄. s̄. nō dicatur genitus. r̄ ratio est q̄ aliter dicitur filius p̄cedere. q̄. s̄. s̄. ¶ In tertia v̄o tentat assignare differentiam inter generationē r̄ p̄cessionē. ibi. Inter generationem v̄o filiū r̄ p̄cessionē r̄. ¶ In quarta v̄o r̄ vltima ostēdit humanā insufficientiā ad illam differentiam indagādā. ibi. Quid aut̄ inter nasci r̄ p̄cedere interfit. V̄o scda pars t̄ n

¶ Quare sp̄s̄ct̄s cū sit de subst̄tia patris non dicatur natus vel genitus. vel fili⁹: s̄ t̄m̄ p̄cedens.

¶ Est hec considerandum est quantum a talib⁹ quales nos sumus intelligi potest. cum. s̄. s̄. p̄cedat de patre: r̄ sit de subst̄tia p̄ris. cur nō dicatur esse natus. sed potius p̄cedere. r̄ cur nō dicatur filius. ¶ Quare autē sp̄s̄sanctus nō dicatur vel sit natus r̄ id nō sit filius auḡ. ostendit in. xv. a li. de tri. ita dicens. Si sp̄s̄sanctus filius diceret̄. amboꝝ rum vtriq̄z fili⁹ diceret̄. quod absurdissimū est. Fili⁹ quippe nullus est duoz nisi patris et matris. Absit autē vt inter deū patre r̄ deum filiū tale aliquid suspicemur. Absurdissime ergo filius diceretur amboꝝ: nō id est patris r̄ filij. Amboꝝ enim filius diceret̄. si eū ambo genuissent quod abhorret omnī sanoz sensus. non ergo ab vtroq̄z est genitus: s̄ p̄cedit ab vtroq̄z amboꝝ spiritus. His verbis ostenditur. cur sp̄s̄sanctus cū sit de patre non tamē dicitur genitus vel filius.

¶ Cū sp̄s̄ct̄s nō dicatur genit⁹. cur fili⁹ q̄ d̄ genit⁹ etiā dicitur p̄cedere.

¶ Cū autē sp̄s̄ct̄s nō dicatur genitus. sed t̄m̄ p̄cedens queri solet. cur fili⁹ nō d̄ t̄m̄ genitus: sed r̄ p̄cedens. Sicut ip̄e in euāgelio Job. ait. Ego ex deo p̄cessi vel exiui. r̄ veni in mūdum nō ḡ t̄m̄ sp̄s̄ct̄s p̄cedit a patre. s̄ etiā fili⁹. Ad qd̄ dicimus q̄ cū vtrq̄z p̄cedat a patre. dissillit̄. Nā spiritus sanctus vt ait aug. in. v. li. d̄ t̄m̄. p̄cedit a p̄re. nō quō nat⁹. sed quō datus vel donū. fili⁹ autē p̄cessit nascēdo. exiit vt genitus. Ac per hoc illud elucescit vt p̄t̄ sc̄z cur sp̄s̄sanctus etiā nō sit filius. cū r̄ ip̄e a patre exeat. Jo. s̄. non d̄ fili⁹: q̄ neq̄ natus est. sicut vnigenit⁹ neq̄ fact⁹ vt p̄ dei gratiā i adoptionē nascere sicut nos.

¶ T̄rat assignare differentiam inter gnationē filiū r̄ p̄cessionē sp̄s̄sancti.

qua maḡ querit r̄ detersminat. vtrū. s̄. s̄. debeat dici ingentus habet quatuor partes. In p̄ma ostēdit maḡiter r̄ probat auctoritate Aug. q̄ sp̄s̄san. nō d̄z dicit̄ ingentus. In scda v̄o ostēdit p̄rariū auctoritate hierony. q̄ d̄z dicit̄ ingentus. r̄ ponitur ibi. Hierony. t̄m̄ in regulis distinctionū r̄. In tertia v̄o p̄dictam controuersiam determinat p̄ distinctionē. ibi. Sed vt istā que videt̄ repugnantiam. In quarta auctoritate Hiero. confirmat suaz solutionē. ibi. Q̄ autem Hiero. ita acceperit r̄.

¶ Si sp̄s̄ct̄s fili⁹ dicit̄ dicitur amboꝝ vtrq̄z fili⁹ dicitur. Videtur ista ratio augusti. magis ad op̄positum q̄ ad propositum ex hoc cū similitudo esset generationi in creaturis. q̄ est ex duobus. ¶ Rñ. dicendum q̄ quis similitudo sit quātum ad dualitates productiū. non tamen quātum ad modū producti do. q̄ sic oportet q̄ alia personaz esset principium passiuū. quātum autem ad hoc non potest eē similitudo.

¶ Nam sp̄s̄sanctus r̄. Videt̄ male dicere. q̄ cūz non sit datus nisi ex tpe. videt̄ q̄ non p̄cedit nisi ex tpe. ¶ Rñ. sicut infra patebit. si intelligitur de processione t̄pali. dat⁹ dicit̄ actus. Si autē de eternā. datus dicit̄ aptitudinem. ¶ Itē querit̄ de hoc vnde aug. videt̄ maximis no p̄missaz q̄onem referri cant̄ sic. Sp̄s̄san. est de⁹ r̄ nō est deus nascendo. ḡ nō deus naturaliter. ergo adoptiue. r̄ hoc argumentū sit bonuz. vt. q̄ qd̄ inest alicui naturalit̄. inest ei a natiuitate. ergo qd̄ non inest a natiuitate non inest naturalit̄. ergo cū. s̄. s̄. non p̄cedat vt natus non inest ei esse deus a natiuitate. ḡ nō est de⁹ naturalit̄. ¶ Rñ. dicendum ad hoc fm̄ auḡ. q̄ argumentū istud nō valet nisi in eis q̄ gnant̄ i alijs nō. Et b̄ p̄ q̄ adā erat bō natura sicut vnusq̄z n̄m r̄ t̄m̄ ip̄e habuit p̄ creationē qd̄ nos habem⁹ p̄ gnationē. sic de⁹ p̄ dicit̄ natus ram suā. s̄. p̄ spirationē sicut filio per gnationem.

Dis. xij

Augu.

Jo. xvj

Pater pcessionis ei? **Q**uod male dicitur qz aut hoc qd e autor dicit essen-
tia aut notionē. Non eēn-
tiam qz tūc diceretur de
f. f. Si notiones qro quā.
Nō innaſcibilitatē qz il-
la nō dicit respectū ad p-
cessionē. Itē nō ad gna-
tionē. nec ad spirationē
qz vbi eēt dicitur videt
Itē qz vtrū p̄ possit di-
ci autor gñationis. Et qz
nō v̄. qz p̄ dicit autor filij:
sicut supra dicit Hyla.
diff. it. sensus ē. i. genitor
filij. q̄ tūc idē esset dicere
est autor gñationis qd ge-
nitor. **C**ū dicitur qz au-
tor dicit i p̄ fontalē ple-
nitudinē qz ipse nō est ab
alio. s. alij ab ipso. t inde
dicit vt credo eadem no-
tionē quā dicit innaſcibi-
lis. s. differētī mō. Quia
innaſcibilis dicit puatio-
nem prioris s. autor dicit
secūditatē t plenitudinē
respectu pcedentū ab ip-
so. quā bz nō aliūde. t iō
dicit autor ab autoritate.
Autoritas autē est in p̄:
qz qd bz. ab alio nō bz t b
est qz est innaſcibilis t ita
p̄ qz p̄ dicit autor oim
p̄sonaz q̄ sunt ab ipso. Ex
his p̄ r̄nsio. Dico em̄ qz
dicit eadem notionē quā
innaſcibilitas. s. alio mō
Ex hoc p̄ qz nunq̄ dicitur
liuz autor spirationis q̄
uis spirat. qz nō bz a se: s.
ab alio. vnde autor pp̄rie
dicitur principium alte-
rius non ab alio.
Distinguerē inter il-
lam gñationē t istā pces-
sionē nescio. Videtur ta-
lis ignorātia esse p̄ctm̄ qz
distinctio p̄sonaz de ne-
cessitate est fidei t salutis
s. q̄ ignorat ea q̄ sunt d̄ ne-
cessitate fidei dānabilitē
ignorat. ergo t. **C**ū
ddm̄ qz duplex est scire. s.
si est. t sicuti ē. Scire si ē.
hoc mō certitudinalr cre-
dere distinctionem de ne-
cessitate salutis est large
sumpto scire. Scire autē
sicuti est nō p̄tinet ad sta-
tum meriti s. p̄mij. t de
bac scia loq̄tur hic maḡ
t augu. Et nota qz tria di-
cit. Nescio q̄tus ad habi-
tum scie nō valco q̄tū ad
ingentū. Nō sufficio q̄tū
ad vtrūqz. Itē ob̄ de hoc
qd dicit appellat ingentis
tus nō quidē in scriptur̄
sed in p̄suetudinē dispus-
tantū. **C**ōtra. Diony.
Nō est audēdū aliqd d̄

Inter gñationē v̄o filij t p-
cessionē sp̄sancti dū hic viu-
mus distinguere nō sufficim̄
Unde Aug. Maximino pre-
missaz q̄stionē reficātī. s. q̄re-
ti cur sp̄sanctus nō diceret fi-
lius cū dei p̄ris eēt substātia.
r̄ndēs sic ait. Queris a me si
de substātia p̄ris est filius de
substātia patris. est etiā sp̄s
sanctus. cur vn̄ filij sit t ali-
non sit filius. Ecce r̄ndeō sine
capias sine nō capias de pa-
tre est filius de patre est sp̄s
sanctus: sed ille genitus est iste
pcedens. iō ille filij ē patris.
de quo genit? Itē aut sp̄s
vtriusqz qm̄ de vtroqz pcedit
sed ideo cū de illo loqueretur
ait. De p̄re pcedit. qm̄ p̄ pro-
cessionis ei? autor ē q̄ talē fi-
lius genuit q̄gnēdo ei dedit
vt etiā de ipso pcederet sp̄s
sanctus. Itā nisi pcederet etiā
de ipso. nō diceret discipulis.
accipite sp̄sanctū etiāqz infus-
flando daret. vt a se q̄ pcedere
significās aperte ostēderet
flando. qd spirando dabat oc-
culte. **Q**uod ergo si nasceret. nō
tm̄ de patre nec tm̄ de filio: s.
de ambobus vtiqz nasceretur
sine dubio filij diceret ambo-
rum. Ac p̄ hoc qz filij amboꝝ
nullo mō esset nō oportuit na-
sci eum de ambobus. Amboꝝ
rum est ergo sp̄sanctus pce-
dendo de ambobus.
Quidē dicit humanā insuf-
ficiētiā que inter illa duo
procedere t nasci distinguere
non potest.
Quid autē inter nasci t p-
cedere interfit de illa excellen-
tissima natura loquēs explica-
re q̄s p̄t. Itē oē qd pcedit na-
scitur q̄uis oē pcedat qd na-
scit. Sicut nō oē qd bipes ē
hō ē q̄uis bipes sit ois q̄ hō
est. Hoc scio. distinguere autē
inter illā generationē et hanc
processionē nescio. non valeo
non sufficio ac per hoc qz t il-
la t ista est ineffabilis. Sicut
propheta de filio loquēs ait.
Generationē eius quis enar-
rabit. Ita de spiritusctō ve-
rissime dicitur pcessionē eius
q̄s enarrabit. Satis sit ergo
nobis qz nō ē a seipso filij. s.
ab illo de quo natus est non ē

a seipso sp̄sanctus: sed ab illo
de quo pcedit. t qz de vtroqz
pcedit sicut iā ostendimus de
sp̄sancto quō ipse de deo sit.
nec tm̄ ipse filij sit qm̄ pceden-
do nō nascēdo legitur esse de
deo. iam superi? q̄tum v̄sum
est disputauimus.
Probat qz sp̄sanctus
nō dicitur ingentus autorita-
te augustini.
Hunc cōsiderandū est cur
sp̄sanctus nō sit genitus vtrū
debeat dici ingentus. Ad qd
dicimus. s. nec genitū nec ingentū
debe dicit. **U**nde Aug. ad Rosiū ait. Sp̄sanctū
nec genitū nec ingentū fides
certa declarat. **Q**uod si dixerim
ingentū duos p̄s videbimur affir-
mare. Si autē genitū duos cre-
dere filios culpamur. Sicut em̄
solus filij sit? genitus ita t
solus p̄ dicitur ingentus. eo qz
ab alio nō dicit. **C**ū au-
gu. in. xv. li. de tri. Itē inq̄t sol?
nō est de alio. iō sol? ap-
pellat ingentus? nō quidē in
scripturis: s. i p̄suetudinē
disputatiū t de re tāta f̄monē
qualē valuerint p̄ferētū
filij autē de p̄re nat? ē. t
sp̄sanctus de p̄re p̄ncipalr. et
cōiter de vtroqz pcedit. Itē
cū sp̄sanctū genitū non
dicimus. dicere tm̄ ingentū
nō audem? ne in hoc voca-
bulo vel duos p̄s in illa trini-
tate vel duos q̄ nō sunt
de alio q̄sp̄ia suspicet. Ecce
his v̄bis apte ostēdit sp̄s
sanctū nec genitū nec ingentū
debe dicit.
Probat autoritate hieronymi
dicit sp̄sanctū ingentum
quod v̄ p̄dictis aduersari.
Hieronymus in regulis
diffinitionū contra hereticos
dicit sp̄sanctū ingentū eē
his v̄bis. Sp̄sanctus p̄ nō ē
sed ingentus atqz infectus.
Itē nō est. qz p̄ris ē t in p̄re
ē pcessionē bz ex p̄re t nō
natiuitatez. Filij autē nō
est: qz genitus nō est. Ecce
his v̄bis dicit sp̄sanctus eē
ingentus. qd v̄ aduersari p̄missis
verbis aug.
Determinatio p̄dicte
contronētie qua f̄m diuer-
sas acceptiones dicit eos locutos.
Sed vt istā que v̄t repugnantiam
de medio abigamus. Dicimus qz
hieronymus aliter accepit
nomen ingentis. t aliter
aug. Accepit em̄ augu.
ingentū qui vel quod de alio
nō est. t f̄m hoc de solo p̄re
dicit hieronymus. vero ingentū
dicit nō genitū. t f̄m hoc
de sp̄sancto pot dicit cum
sp̄sanctus non sit genitus.
Determinatioē suā cō-
firmat autoritate hiero. osten-
dēs. Ex quo sensu dixerit
sp̄ritusctū ingentū.
Quid autē hier. ita accepit.
ostēdit ex v̄bis suis q̄b̄i eodē
tractatu v̄t facies talē
diuisionē. **Q**uidē qd est.
aut ingentū ē. aut genitum
aut factum. Est ergo quod
nec natum est: nec factum
nō est. t est quod nec na-

cere d̄ illa sup̄subalt̄ t̄ctā
trinitate. p̄ter ea q̄ diuini-
tus nob̄ ex sacris cloquij
claruerūt ergo male fece-
runt q̄ nomē hoc inuenes-
rūt. **C**ū h̄. quis istō v̄bū
nō dicat in scripturis de
tm̄ verbū huius intellect?
et qz verbū nō est p̄bas
num nec erroꝝ cōiunctū.
cum intellectus verbū et
scripturaz fide habetur
nō fuit p̄trafas illud deo
attribuere vt ipsam trini-
tatem cōferēdo apertius
possimus intelligere.
Unde Aug. ad Rosiū ait. Sp̄sanctū
nec genitū nec ingentū fides
certa declarat. **Q**uod si dixerim
ingentū duos p̄s videbimur affir-
mare. Si autē genitū duos cre-
dere filios culpamur. Sicut em̄
solus filij sit? genitus ita t
solus p̄ dicitur ingentus. eo qz
ab alio nō dicit. **C**ū au-
gu. in. xv. li. de tri. Itē inq̄t sol?
nō est de alio. iō sol? ap-
pellat ingentus? nō quidē in
scripturis: s. i p̄suetudinē
disputatiū t de re tāta f̄monē
qualē valuerint p̄ferētū
filij autē de p̄re nat? ē. t
sp̄sanctus de p̄re p̄ncipalr. et
cōiter de vtroqz pcedit. Itē
cū sp̄sanctū genitū non
dicimus. dicere tm̄ ingentū
nō audem? ne in hoc voca-
bulo vel duos p̄s in illa trini-
tate vel duos q̄ nō sunt
de alio q̄sp̄ia suspicet. Ecce
his v̄bis apte ostēdit sp̄s
sanctū nec genitū nec ingentū
debe dicit.
Probat autoritate hieronymi
dicit sp̄sanctū ingentum
quod v̄ p̄dictis aduersari.
Hieronymus in regulis
diffinitionū contra hereticos
dicit sp̄sanctū ingentū eē
his v̄bis. Sp̄sanctus p̄ nō ē
sed ingentus atqz infectus.
Itē nō est. qz p̄ris ē t in p̄re
ē pcessionē bz ex p̄re t nō
natiuitatez. Filij autē nō
est: qz genitus nō est. Ecce
his v̄bis dicit sp̄sanctus eē
ingentus. qd v̄ aduersari p̄missis
verbis aug.
Determinatio p̄dicte
contronētie qua f̄m diuer-
sas acceptiones dicit eos locutos.
Sed vt istā que v̄t repugnantiam
de medio abigamus. Dicimus qz
hieronymus aliter accepit
nomen ingentis. t aliter
aug. Accepit em̄ augu.
ingentū qui vel quod de alio
nō est. t f̄m hoc de solo p̄re
dicit hieronymus. vero ingentū
dicit nō genitū. t f̄m hoc
de sp̄sancto pot dicit cum
sp̄sanctus non sit genitus.
Determinatioē suā cō-
firmat autoritate hiero. osten-
dēs. Ex quo sensu dixerit
sp̄ritusctū ingentū.
Quid autē hier. ita accepit.
ostēdit ex v̄bis suis q̄b̄i eodē
tractatu v̄t facies talē
diuisionē. **Q**uidē qd est.
aut ingentū ē. aut genitum
aut factum. Est ergo quod
nec natum est: nec factum
nō est. t est quod nec na-

For. 10.

For. 10.

Augu.

Augu.

Augu.

Augu.

Primo modus est per deflectionem linee a puncto. Secundo est penes emissionem radii a sole. vel ab alio luminoso corpore. Tertio est penes significationem characteris sicut figura fit in cera a sigillo. Quartus est penes emissionem. ut quia a deo datur bona voluntas. Quintus est penes exitum proprietatis vel accidentis a principijs subiecti que sunt materia et forma. Sextus est penes intentionem sive speciem abstractionem. sicut species rerum generatur in anima. Septimus est penes excitationem sicut liberum arbitrium excitatum a gratia procedit in bona opera. Octavo est penes transfigurationem sicut creature fit statua vel sicut in figura incarnatio. Nonus est penes productionem. sicut a primo mouente immobili producit motus. Decimus est penes exitum specierum de genere per differentias diuidentes genus. Undecimus est penes ideationem sicut archa exterior ab archa que est in mente artificis. Duodecimus est penes nascentiam. ut bonum generatur ab bono. Quod autem dicitur predictorum modorum generet filium. non tamen generat sicut factus est. Ad hoc est ratio. quia aut arrius accipit generationem coiter ad creaturam et diuinam aut specialiter in creatura. Si coiter tunc dico. quod insufficienter diuisum. quod ultra istos modos est generatio filij a patre secundum modum singulare que est de tota substantia generantis sicut supra dictum fuit. id est. dist. vii. quod non potest esse mutatio. nullo modo potest esse factio. Si autem diuisat generationem est in creaturis. Dicendum quod diuisio illa insufficienter est ad hoc. quod omittit generationem equiuocam. que est secundum putrefactionem. sed est quod comprehendat eam sub generatione que est secundum nascentiam. tamen ad hoc non valet ad propositum. quod si non generatur sicut creatura deo generari. nullo modo generatur. nisi enim creatura sit deo filius. tamen per se distillat quod filius. sicut dicit Augustinus. xv. de trinitate. et Hieronymus. Sicut cum omni comparatio inferior plus habeatur hominibus utiliter quam deo apta. et ideo heretici errauerunt qui credebant omnino esse in deo sicut videbantur in creatura. et hoc bene tangitur in glo. super primam ad Hebraeos. ubi dicitur. Non sunt temporalia comparari eternis. integra collatione. sed aliquam tenui similitudine. et ideo sicut supra ostensum est. secundum diuersas condiciones. diuersae generationes illam representant. Ratione enim conformitatis est similis generationi verbi a mente. Ratione coeuitatis. filius generationi splendoris a sole. sive de luce. Ratione equalitatis. generationi viuientis de viuente.

Intelligentiam eorum que dicuntur in littera quattuor queruntur. Primo queritur verum in diuinis sit ponere processionem. Secundo verum processionem spiritus sancti sit generatio. Tertio verum processionem spiritus sancti realiter differat a generatione. Quarto verum spiritus sanctus debeat dici ingenuus aut non.

Questio. i. Quod processio sit ponenda in diuinis. ostenditur saluator. Dicitur vobis spiritus veritatis qui a patre procedit. Si ergo veritas non dicit nisi verum. et verba dei non loquitur nisi proprie vera. ergo proprie est processio in diuinis. Item in diuinis verissime est origo. ergo et productio. sicut omni productioni actiue respondet productio passiuia. sed productio passiuia est processio ergo a

primo ad vltimum in diuinis vere et proprie est processio. Item amor noster. et est amor et ab alio et exitus eius ab alio. et proprie exprimitur in verbo procedendi. cum ergo amor diuinus. qui est. s. s. vere et proprie amor sit. et ab alio sit. sicut nomen amoris ei coepit proprie ita videtur ei conuenire et processio. Item ad completam rationem processionis ista duo requiruntur. quod sit ab alio et in alium tendat. s. amor qui est. s. s. non procedit a patre in quantum amat se. nec a filio in quantum amat se. sed in quantum vnus amat alterum. quod nexus est. ergo. s. s. est amor quo amas tendit in alium. et ista duo complectuntur rationem processionis perfecte. ergo processio est in diuinis. Contra. processio de ratione sui nominis dicit elongationem et recessionem. Unde processio quasi procul cessio. sicut processio dicit antecessione. Sed sicut in diuinis non est antecessio propter summam similitudinem. ita non est elongatio propter summam unitatem. ergo sicut in diuinis non ponitur nomen processionis. ita non debet poni nomen processionis. Item in creaturis processio de ratione sui generis dicit motum. et ita indigentiam et imperfectionem. sed nullum tale nomen debet transferri ad deum. ergo nec processio. Item creatio dicit speciale differentiam processionis et differentiam addentem nobilitatem. quia dicit egressum rei a creatore qui est causa nobilissima. s. creatio passiuia nullo modo reperitur in diuinis. nulla enim persona dicitur creari. ergo pari ratione nec processio. Item processio in creaturis non dicit nisi dupliciter. videlicet localis et causalis. Localis que est in motu progressiuo. Causalis que est effectus a causa. sed localis non potest transferri ad diuina. quia nulla mutatio secundum locum. nec in generali. nec in speciali. cadit in deo. et preterea cum talis sit ab vno in alium oportet ponere quod spiritus sanctus. eternaliter non procederet a patre et filio. non ergo inuenitur processio localis. sed nec nobilitas est quod causalis. quia ista est entis completio et a principio intrinseco. ergo per locum a maiori nec causalis inuenitur in deo. et ita nullus modus processionis reperitur. Item. dicendum quod processio in creaturis dicit respectum ad principium a quo. ut radius dicitur procedere a sole. sive flos ab arboribus. et quod dicit motum hoc accidit ei. Et similiter ratione nominis dicit respectum ad terminum ad quem. et quod dicit elongationem hoc accidit ei. Quoniam ergo in diuinis uterque respectus reperitur. Nam persona procedens respectum habet ad principium a quo ut amor procedens ab amante respectum habet ad amatum. amor. s. ille qui est nexus et caritas. id est vere et proprie et perfecte ratio processionis inuenitur in diuinis. unde procedende sunt rationes ad hoc adducte. Ad illud ergo quod obijciatur in contrarium quod processio dicit elongationem. dicendum quod hoc verum est in creaturis. in quibus per appropriationem ad terminum ad quem fit elongatio a termino a quo. propter sui finitatem. et circumscriptionem et distantiam. et sic non est in deo. Ad illud quod obijciatur quod processio dicit motum in creaturis dicendum quod non transfertur ratione motus. sed ratione duplicis respectus. qui quibus non potest esse in creaturis sine motu propter imperfectionem. nihilominus tamen est in creatore. Ad illud quod obijciatur de creatore. dicendum quod creatio de principali impositione dicitur exitus de nihilo. et ideo nullo modo significatum esse potest in deo saluari. nec proprie nec transumptiue. non sic autem est de generatione et processionem. Ad illud quod obijciatur. quod nec causalis nec localis. dicendum quod immo ad modum causalis. Et causalis vno modo conuenientiam habet cum localis. nam causalis processio vno modo terminatur in procedente. et ita quod nihil ultra respicit ut cum deo. filius procedit a patre. Alio modo prout effectus respicit aliquem ut terminum. et sic procedit amor ab amante in amatum. et aliquo modo conuenit cum processione localis. quod respicit terminum ad quem. Aliquo modo differt quod non respicit tanquam in illo recipiatur. s. tanquam obiectum. et quoniam respectus et emanatio vere reperiuntur in diuinis. hinc est quod illa emanatio debet ad similitudinem emanationis causalis. sed similitudo localis processionis ibi non cadit. nisi longinque. et ideo greci decepti sunt. Et ad illud quod processio localis est perfectior. dicendum quod processio localis semper habet imperfectionem coniunctam ratione nominis. non sic originalis. et verum est quod perfectior est inter motus. s. processio in diuinis non dicit motum. sed originem sine motu et mutatione. sicut supra dictum est de generatione.

Questio. ii. An processio spiritus sancti sit generatio. Sicut filius presertim essentiam sine vlllo initio temporis et sine vlla

mutacione generatio sic spiritus sancto processio ergo si non est idem quod prestat essentiam duabus personis etc. **¶** Item hoc ipsum videtur ratione quod generatio est emanatio secundum modum fecunditatis nature sicut supra probatum est scilicet procedit per modum liberalitatis et amoris ergo non generatur ergo generatio non est processio. **¶** Item nihil unum erit a duobus filiis per viam generationis nisi alter sit ut pater alter ut mater alter ut principium actuum alter ut principium passivum sed scilicet procedit a duobus similibus ergo si per viam generationis alter est ut pater alter ut mater quod omnino absurdum est. **¶** Item si filius est sua generatio et scilicet est sua processio ergo si procedere esset generari spiritus sanctus esset filius sed spiritus sanctus procedit a filio et de spiritu filii sicut filius de patre ergo si filius non est pater nec spiritus sanctus est filius ergo nec processio est generatio. **¶** Contra in his inferioribus generatio est motus ad substantiam unde generatio est substantie productio sed processio spiritus sancti est substantie secundum ipostasim productio ergo est generatio. **¶** Item generare sic dicitur finitur a dicitur. **¶** Generare est sibi simile in substantia producere sicut spiratione vel processione producit spiritus similis in natura ergo et processio est generatio. **¶** Item actiones et mutationes de nominantur a termino ergo quocumque conveniunt in eo quod habet per emanationem conveniunt in modo emanandi sed filius et spiritus sanctus conveniunt in substantia quam habent per emanationem ergo conveniunt in emanatione ergo si modus emanandi filii est generatio et spiritus sancti similis. **¶** Item productio est superior ad generationem sed quocumque producuntur procedunt ergo processio est superior ad generationem ergo generatio est processio ergo pater ratione processio est generatio. **¶** Si dicatur quod processio appropriatur spiritus sancto quero rationem et videtur quod magis debeat appropriari filio quod si ratio procedendi secundum rationem intelligendi per prius est in filio ergo processio magis debet appropriari. **¶** Item si generas est spiratio ergo genitus est spiratus et converso sed spiratio passiva est processio ergo etc. **¶** Respondendum dicendum quod sicut spiritus sanctus non est filius ita nec processio spiritus sancti est generatio. **¶** Ad illud ergo quod obijciatur in contrarium quod generatio est productio substantie dicendum quod est producere substantiam similem secundum voluntatem et est producere substantiam similem preter naturam et est producere substantiam similem per modum nature. **¶** Isti tres modi distinguuntur et diversi et separabiles sunt quia tunc non fuit generatio deus enim non genuit adam sed creavit. In productione enim de adam fuit similis substantie productio non tamen generatio quia adam non genuit eam. Sed in productione abel fuit substantie productio secundum viam nature et ideo fuit ibi generatio secundum rem ergo isti tres modi distinguuntur in deo. **¶** Tamen in actione creature non distinguuntur quia creatura non potest substantiam producere nisi similem et hoc per virtutem naturalem. **¶** Et ratio huius est imperfectio potentie et limitatio in creatura sed in deo est summa potentia et ideo in eius operatione isti tres modi habent distinctionem. **¶** Sed quantum ad in istis inferioribus gratia materie sit completa ratio generationis productio substantie filii vel productio substantie non tamen in divinis immo operatur ad per modum fecunditatis nature. **¶** Et quia ista conditio defecit in productione spiritus sancti propter quod non sequitur. **¶** Ad illud quod obijciatur quod similem huiusmodi emanationem dicendum quod differt emanatio in his inferioribus et in deo quia in his inferioribus terminatur ad essentialia vel substantia que multiplicatur sed in divinis terminatur ad ipostases quoniam ergo ipostasis ad quam terminatur processio est amor ipostasis ad quam terminatur generatio est imago et amoris et nexus est spirari non generari: e converso imaginis generari non spirari: cum non sit consimilis ratio propria ipostatum secundum se nec erit consimilis emanatio ipse vero procedit ac si ad substantiam proprie terminaretur. **¶** Ad illud quod obijciatur quod processio est eadem generationi dicendum quod est eadem generationi et processio nisi proprie dicere et nos hic loquimur de processione put tamen spiritus sancto convenit sic autem non est eadem nec hoc modo predicatur nec subijciatur nec est intelligenda ibi eadem rei sed solum proportionis sive modi loquendi. **¶** Quod ergo queritur quare magis spiritus sancto appropriatur. **¶** Quidam voluerunt dicere quod sicut hoc nomen proprium eadem est diffinitio et proprie passioni tamen quia diffinitio addit supra nomen proprium propria passio non ideo diffinitio habet nomen propria passio non sicut nomen eadem retinuit sic et dicitur in proposito. **¶** Sed hoc est absurdum dicere quod spiritus non habet proprium et singulare modum emanandi sicut filius. **¶** Sed voluit alij quod addit alium modum sicut ille modus in

creaturis non est quod aut raro aut nunquam procedit alij ipostasis alij quod per generationem ideo sacri doctores nolunt nomen proprium vel nomen fingere sicut emanatio filij recte exprimitur verbo generandi ita emanatio spiritus sancto spirandi. **¶** Et per hoc alij dicitur quod sicut pater deus ingenuus quod ab eo remouet omni generatio quod nec generat nec est a generato sicut e converso processio proprie de eo dicitur in quo est omnino ratio procedendi et talis est scilicet quod procedit et est a procedente non sic autem filius ideo spiritus sancto attribuitur. **¶** Alij poterunt dici quod completa ratio processio consistit in comparatione ad principium a quo et ad terminum ad quem et quod spiritus in sua emanatione quod necus est utriusque respicit filium alterum ideo completissima ratio habet nomen reperit in spiritus sancto quantum aliquo modo reperiat in filio et ideo spiritus sancto appropriatur. **¶** Ad illud quod obijciatur ultimo quod generas est spiratio dicitur quod illa predicatio non est formalis sicut solum ratione suppositi et quod una persona siue unum suppositum poterit generare et spirare ideo hoc est vera generans est spirans sed nulla persona unica poterit simul pluribus modis emanare ideo non sequitur quod genitus sit spiratus.

Questio. iij. **¶** Utrum processio spiritus sancti realiter differat a generatione filij an solum secundum rationem intelligendi. **¶** Et quod realiter videtur. **¶** Personae differunt secundum suas emanationes cum persone realiter differant non tamen intellectualiter quod omni intellectu circumscripso adhuc remanet trinitas ergo emanationes que sunt processio et generatio differunt realiter. **¶** Item que sunt a diversis principijs realiter differunt sed generatio est ab uno in divinis processio spiritus sancti a duobus quod a patre et filio ergo realiter differunt. **¶** Item secundum rem veritatem aliorum est principium divina substantia ut voluntas quorum non est principium ut natura sicut per quod creature sunt a deo agere per modum voluntatis non per modum nature si ergo processio est voluntatis per modum voluntatis generatio per modum nature ut nature processio et generatio realiter differunt. **¶** Item in imagine creata egressus verbi et egressus amoris distinguuntur quod differunt realiter hoc enim perfectionis est quod ex hoc facit imaginis trinitatem sed secundum quod differunt essentialiter hoc est imperfectio sicut omne quod perfectionis est ponendum est in divinis ergo processio et generatio realiter differunt quibus non essentialiter. **¶** Contra pater spirat et generat. **¶** Aut ergo in quantum unum aut in quantum plures vel plura. **¶** Si in quantum plures vel plura sic pater est copositus. **¶** Si in quantum unum sed quod pater et filius spirant in quantum unum non sunt due spirationes sed una ergo sicut si pater spirat et generat in quantum unum spiratio et generatio est una productio. **¶** Item secundum ordinem unum est quod pater ratione fecunditatis nature intellectualis generat ratione fecunditatis voluntatis spirat sed in deo idem est voluntas et natura ergo etc. **¶** Item emanationes patris penes terminos distinguuntur sed pater omnino idem et totum quod dat filio per generationem dat spiritus sancto per processione ergo spiratio et generatio sunt omnino una emanatio. **¶** Item hoc ipsum ostendit per impossibile. **¶** Si differunt aut seipsis aut alijs. **¶** Non seipsis quia emanationes nec sunt a se nec ad se. **¶** Si unum quodque distinguunt per illud quod est vel a quo emanationes huiusmodi seipsis non distinguunt. **¶** Si alijs aut eadem aut notione aut persona. **¶** Non eadem quia illa non distinguunt nec distinguunt. **¶** Non persona quia eadem est distinguunt non distinguunt ergo si differunt hoc erit alijs notionibus et sicut erit querere de illis alijs et sic in infinitum ergo etc. **¶** Item si differunt aut differuntia substantiali aut accidentali. **¶** Non substantiali quia talis differentia non est in divinis. **¶** Non accidentali quia in deo non est accidentale. **¶** Item plus differunt filius a creatura quam a spiritus sancto. **¶** Plus differunt generatio a creatura quam processio. **¶** Sed generatio non distinguitur a creatura sicut persona et eadem non distinguunt ab invicem. **¶** Nec generatio et creatio. **¶** Item dicitur quod generatio et spiratio siue processio differunt non tamen secundum rationem dicitur sicut etiam secundum differentiam originis et habitudinis quod diversus est modus se habendi et differens modus originis talis autem differentia unitati essentie non repugnat. **¶** Si autem queratur ratio differentie actus sicut passio. **¶** Si persona differunt non poterit assignari a parte terminorum. **¶** Terminum enim sunt persone que non importat rationem differentie actus sicut passio. **¶** Si persona differunt que et in quibus differant si ostendere voluerimus necesse est redire ad emanationes et relationes que sunt generatio et processio et ita in hac assignatione erit circulus. **¶** Similiter ex parte principiorum. **¶** Si enim dicatur quod differant de due emanationes secundum fecunditatem duplicem nature et voluntatis quero quomodo differat

differat fecunditas a fecunditate. Si dicas q fecunditas nature est in solo pte. volutaris in pte r filio. hoc ulterioze bz qonem vñ vcnit bec dña. r opz ad hoc venire. q fecunditas nature e in vno. qz imago pcedens p illa. nata e esse solu abvno fecunditas volutaris in duobz. qz nec siue pccssio p modu nerus e in duobz. r ita redit dña in pñu. r est ibi rō circularis. qz pñ fm b. qz baz emanationu dña pma. nec e sumēda a pte fmini nec a pte pñcipij. Et iō notandū. qz loq de bmoī emanatiōis bus qñū ad eē r qñū ad dīstīnguī. Si qñū ad eē sic hñt rōnes eēndi a suis pfectis pñcipijs r fecūdis. Qz emī i deo ē pfectis sima natura. r natura vera. iō pfecta r va fecūditas in iposta si q bz rōne pñcipij. Et qz va r pfecta r pñcipia ē fecūditas nature. iō vera r pñcipia bz emanatione. r bec ē gñatio. silt̄ intelli gendū est de spiratiōe qñū ad voluntatē. An rō qre bmoī ves re sunt in deo ē vera fecūditas nature r volutaris. Si aut̄ loz quāmur qñū ad differre. Ddm q seip̄s differūt. sicut ostēdū est. qz ois distinctio in diuinis venit a modis originis r relatiōis. An sicut due dñe seip̄s differūt. vt rōnale r irrōnale. silt̄ in diuis be due emanationes. Et sicut dñe differētiāz in notescūt nobis p alias dñas q ab illis oriunt. Sic r in diuis. qz emī seip̄s distinguunt gñatio r spiratio ad eas psequit̄ hz rōnem intelligēdi dña duplex. Una qz gñatio est ab vno. sed spiratio a duobz. Qz emī gñatio est emanatio p moduz pfecte assilationis. iō ad vñū pñcipiū respicit. Qz vō spiratio ē emanatio p modū pñcipionis. iō ē a duobz. Alia dña est in cōpara tiōne ad nos. Qz emī spūss. spirat vt neccēs. r ita in alterū ten dens. iō spūss. vt donabilis. Silt̄ vō gñatur. r gñatio nō respicit tertiū p bas differētiās necessario elicif baz emanationuz pcomitāria. Qz spiratio dat pntelligere gñationē. nō emī nes ctuntur nisi distincti. r siles. r ita illi quoz vnus est ab alio p gñationē. Silt̄ gñatio dat pnter itelligere spirationē. Neccēs se est emī distinctos r oino siles p delitiosum amorē piūgl. Lō cedende ergo sunt rōnes pbates q differūt. sicut est manifes statū in rōnibus. hz ille rōnes nō sunt sumpte a prior. Aliq̄ tñ voluerūt assignare altas dñas. r quidā p vim spiratiuā r ges neratiuā dicunt differre. sed bec dña declarat ignotū p igno tius. Aliq̄ et dixerūt q filius procedit p modū esse. s. p modū bñ esse. hz bec vba non sunt sana. nec talī materie puenientia.

13 Ad illud ergo qd pmo obijctur. vtrū p̄ spirat in qñū vñ rē. ddm q nec in qñū vnus nec in qñū plures hz in qñū alto r alio mō se habēs. qz alio modo se bz ad filiū. alio mō ad sp̄s ritūsanctus. Iste aut̄ alius r alius modus se habēdi nō repu gnat vnitati substātie vel p̄sonē. hz p̄ filiū spirat in eo. qvñū vno mō se hñs. Inde est q duplex est pccssio filij r spūssancti a patre. sed vna est spiratio siue pccssio spūssancti a patre r filio.

14 Ad illud qd obijctur. q natura r volūtas in deo sunt idē. Ddm q r natura r voluntas in deo p̄siderata absolute. sint idē. tñ aliqd respicit volūtas vt voluntas in rōne pñcipij qd non respicit natura vt natura. Et inde est. q sicut nō sequitur creatura est a deo p modū voluntatis q iō r p modū nature. Silt̄ qz natura r voluntas cōparantur ad bas emanationes sub rōne pñcipij. iō nihil pbibet bas emanationes differre qz vñ idē sint in suba. natura r voluntas. Ad illud qd obijct̄ q emanatiōes differūt penes terminos. Dicendū q in bis in ferioibus est verū. vbi emanatio dicit̄ ens in potētia. r ita im perfectū. nō aut̄ est verū in deo. qz ibi nō dicunt̄ ens in potē tia. nec imperfectionē. An in diuinis sunt rō distinguishēdi. Tñ si velimus dicere. q differunt penes terminū nō accipim̄ tery minū p̄o subavel essentia sed ipostasi vt p̄babitū ē. Ad il lud qd querit̄. vtrū seip̄s vel alijs. patz q seip̄s. Et ad id qd obijctur. q nō hñt esse a se. ergo nec distinguī. Ddm q illd nō ē in esse originali. qz vñ emī a genere differētie habent or tum. tñ nō distinguunt a genere: hz a seip̄s. Ad illud quod obijctur. quō differunt. aut substāiali aut accidētali differē tia. Dicendū q insufficiēter diuidit̄. qz in diuinis est relatio num differentia. vt dicit Augu. in. v. lib. de trini. que nec acci dēntalis nec substāntialis est. sed magis dicitur originalis.

15 Ad illud quod obijctur de creatione. Dicendū q rōne con notatī. magis differt creatio. sed rōne principalis significatī. non tñ differunt. qz non tñ differt essentia a persona quātum persona a p̄sona. Unde p̄dicatur essentialit̄ de p̄sona. nec facit aliquo mō aliq̄ numerum. persona ergo distinguī ab alia persona. r ideo non valet argumentum.

Questio. iiii. Supposita differētia gñationis et p̄cessionis. Querit̄ hic quarto vtrū d spūssanct̄ sit ingēnitus. Et q sic. vt autoritate hierony. quā maḡ ponit in lra. Et hoc op̄us ostendit̄ rōne hierony. Qz oē qd est aut est ingēnitū. aut genitū. aut factū. sed spūss. non est genitus. aut factus. ergo est ingēnit̄. Et negatio p̄is uatiua cū constātia subiecti equipollet p̄uatiuo termino. An de nō par circa numerū. idē est qz impar. r sic cū spūssanctus genitus nō sit. ergo est ingēnit̄. Et plus distat a rōne ge nerationis spūssanctus q pater. qz p̄ generat quis nō generef spūss vō sanct̄ nec generat nec gñatur. ergo eque vere p̄uatiū gñatio a spūssancto vt a patre. ergo sicut p̄ d̄ ingēnitus. sic et spūssanctus. Et d̄tra. Aug. ad Rosium dicit q solus p̄ est ingēnitus. ergo fm hoc nō cōuenit spūssancto. Et ingēni tus. aut d̄: fm substātiā. aut fm relationē. Si fm relationem ergo est notio. ergo spūssan. hz duas notiones. r ita essent sex. quod est p̄tra cōmūnem opinionē. Si fm substātiā. ergo pas ri rōne diceretur de filio. cum illud qd fm substātiā d̄ cōues niat tribus. Et cum diuina essentia nō sit genita nec spūss sanctus sit genitus. nec pater sit genitus. nec etiā aliqd istozū sit factum. ergo ratio ingēniti fm hieronymū oibus cōuenit queritur ergo quō differūt. Rñ. Dicēdum q aliqui volues runt distinguere de hoc noie ingēnitū. qd p̄t scribi p vñū n. r sic tñ valet qñū increatū. vel p duo n. r sic opponit̄ ei qd est est genitū proprie dictum. Sed bec distinctio r siualeat apud grecos. non siualeat apud latinos. qz ingēnitum per duo n. est vox nō significatiua apud nos. Damascenus aut̄ assignat hāc differētiā in lingua sua. qz grecus erat. p̄terea nō valet ad propositū. qz nihil querit̄. hic de ingēnito. put tñ valet qñū increatū: hz vt tantū valet qñū nō genitū siue inuisibile. Et p̄terea alr ddm est r breuiter. q ingēnitū vno mō p̄out acci pitur p̄uatiue. s. p eo qd nō generat. r hoc mō d̄ de spūssctō: r de essentia. Alio mō p̄out ingēnitū tantū valet qñū nō ens ab alio r a quo aliq̄. r hoc mō dicit notioē solius patris. quia dicit p̄rietatē r dignitatē in patre. Et fm p̄mū sensum loq̄ tur hierony. fm alium loquitur August. Unde autē habeant ortum isti sensus. r quare inuisibilis sit notio r nō improcef sibilis. infra dicitur. Ex bis p̄ solutio p̄rartat̄. patēt etiā obiecta. Qz ergo obijctur. q negatio cū cōstātia subiecti equipollet termino p̄uatiuo. verum est. si sit vere p̄uatiuū. sed illa ratio concludit solum de hoc nomine fm quod p̄uati: non fm quod aliqd ponit. Ad illud quod obijct̄. aut p̄is uat essentiam aut relationē. Dicendū q fm quod dicitur de essentia solum p̄uatiue siue negatiue tenetur. Et ideo nō p̄e dicat aliqd. sicut quando dicitur essentia non generat. Les tera alia manifesta sunt. rē.

Distinctio. v. De temporali processione spi ritus sancti quantum ad prin cipium a quo.

Reterea diligenter notādum est. qz gemina est p cecssio spūssan. Terminata parte que est de p̄cessionē eterna. hic incipit scda pars q est de p̄cessionē t̄pali. Et qm in hac p̄cessionē est tria p̄siderare. s. p̄ncipiū a quo p̄cedit spūssan. r modus fm quē r p̄prietates per quē aptus natus est p̄cedere. ideo bec pars habet tres partes. In quaz prima agit maḡ de p̄cessionē tē porali. per comparationem ad p̄ncipiū a quo. In secunda agit de ipa in cōparatione ad modum fm quē infra. dist. xvj. Nunc de spiritali. videndū est rē. In tertia p cōparationes ad p̄prietatē per quā natus est temporali p̄cedere. et hoc est. donū siue donabilitas. infra dist. xvij. in p̄nci. hic querit̄ tur. cū spūssan. per quē diuidunt̄ dona. Prima pars iterū bz duas. In prima parte ostēdit. q spūss. t̄pali ter mittatur siue p̄cedat a patre r filio. Secdo querit̄. vtrū mittatur siue p̄cedat a se. infra. dist. xv. in p̄nci. hic p̄siderādum est cū spūssan. detur boibus rē. Prima pars est p̄ntis distinctionis. r habet duas partes. In prima ostēdit. q p̄cedit temporali a patre r filio. In scda queritur vtrū spūssanctus detur a sanctis bo minibus. ibi. hic queritur. vtrū r sancti v̄ri dent vel possunt rē. In prima iterum parte tria. facit. fm tres partes. In prima ostēdit q gemina est processio spūssan. In scda qvtra qz p̄ccssio est a patre r filio. ibi. De t̄pali aut̄ p̄ccssione. Beda in omel. rē. In tertia qz spūssan. t̄pali processio eius est doz

natio ostendit ipse q. ff. in propria persona donetur. non tñ in effectu. ibi. Sunt autē aliqui qui dicunt spūsanctū. Cuiuslibet scda pars que incipit ibi. Dic queritur vtrū et sancti viri dent vel re. in qua ostensio q spūsanctus pcedat tpaliter siue donec a pte r filio. querit magi. vtrū donec ab aliq scdō viro. Et h ps by tres pres fm tria q dñdit. pzi mo nāg declarat r pbat q spūss. nō datur ab aliq

Di. xliij

sanctoviro. Scdō vō ostēdit autoritate Aug. q nō potest dari. ibi. Et q pl est non posse etiā dari re. In tertia opponit ad cōtrariū. qz vī datus a paulo. ibi. S; bñc vī s; nūm qd aplus re. vbi soluit qd nō est dar ab ipso. sed ab eius ministerio.

¶ Preterea diligenter. In parte ista sunt dubitationes circa istas. r pmo d fitu bui partis qz non vī q hic deberet agere de p cessione tpalī quia in hac parte agit de his q eter nali deo pueniūt. ¶ Preterea. cū gñatio filij eter na r tpalis in alio r alio li bro determinet qz eterna in primo sed tpalis in ter tio quare nō filij facit de p cessione spūss. Rñ. dñm q p cessione tpalis r eterna ab eodē principio sunt si cut dicit magi. r iterū est ibi quodāmo mod⁹ pdu cendi sformis: id vna fa cit. ad declarationē alte ri. r id incidētali ponit bic tractat⁹ de p cessione tpalī ad manifestationes p cessionis eterne. S; sic nō ē de gñatione filij tpa li. qz nō est ab eodē prin cipio. imo a matre tñ. et respicit duas naturas. s. diuinā r hūanā. ideo de buit d ea determinari post diuinaz de qua agitur in primo r post hūanā na turā. de qua in scdō.

Jo. xx.

Zuc. vi.

¶ Et tpalis qua a pa tre r filio a d scificandas creaturas pcedit videt dicere falsum. quia p cē sio tēporalis est eius mis sio. s; spūssanctus est mis sus in colūba r in linguis igneis quas nō scificauit Si tu dicas q nō est mis sus ad linguas: sed in lin guis missus ad apostolos quos scificauit. Contra missus est in colūba super xpm nec scificauit colū bam nec xpm. ¶ Rñ. pōt ad hoc dici. q magi non gñat diffinit bic p cē sio nem tēporalē. sed spātr pout est idē qd missio in uisibilis in qua datur spi

gemina est p cē sio spūsscti eterna r tpalis. a

Reterea dilige ter notādus ē q gemia ē p cē sio spūssancti eter na videlz q inef fabilis ē qua a pte r filio eter nali r sine tpe p cē sio. r tpa lis qua a pte r filio ad scificā dam creaturā p cē dit. Et sicut ab eterno cōiter ac fil p cē dit a pte r filio. ita r in tpe cōiter r simul ab vtroqz p cē dit ad creaturā nō diuisim a pte in fi lium. r a filio ad creaturā. Cñ aug. in. xv. li. de tri. ait. Spūss sanctus nō de pte p cē dit in fi lium. r de filio p cē dit ad scifi candā creaturam: s; simul de vtroqz p cē dit. Quis hoc filio p dederit: vt sicut de se. ita ēt de illo p cē dat.

¶ Vtraqz p cē sio est a patre r filio.

¶ De tpalī autē p cē sioe Be da in omel. dñice prime post ascensionē ita loquit. Cū gñā spūsscti datur hoibus. pfecto mittit spūss a patre. mittit et a filio: p cē dit a pte p cē dit et a filio. qz r eius missio est ipa p cē sio. His vbis apte osten dit donationē qe spūssancti dici p cē sionē vel missionē eius dem. S; cū donatio vel datio nō sit nisi tpalis pstat q r hec p cē sio siue missio tpalis est. Hāc q tpalē spūsscti p cē sionē. Aug. in. xv. lib. de tri. insinuat dicēs spūssctm p cē sisse a xpo qñ post resurrectionēz insus flauit in discipulos his vbis Cum resurrexisset xps a mor tuis. r apparuisset discipulis. insus flauit r ait. Accipite spi ritūssctm. vt etiā eñ de se p cē dere osideret. r ipse est virtus q de illo eribat. vt legit i euā gelio. r sanabat oēs. r vt ostē deret hanc p cē sionē spūsscti nō esse aliud q donationē vel dationē ipsi spūsscti. addidit post resurrectionē dñs iesus bis dedit spūssctm. semel i ter ra ppter dilectionē p ximi.

ritussanctus r scificatur creatura. Vel pōt dici q gñaliter ac cipit scificationē. Scificare eñ triplr accipit. Uno mō s; q est de nō sancto sanctū facere. Scdō mō iā sanctum in sancti tate cōfirmare. Tertio mō iam sanctum r cōfirmatū manifes

iterū de celo ppter dilectio nem dei qz p ipm donū diffun ditur charitas in cordib⁹ nris qua diligim⁹ deū r pximum. ¶ Nō solū dona spūss sancti: s; etiā spūssanctus qui est deus datur et mittatur ho minibus.

¶ Sūt autē aliq q dicūt spūss sanctū ipsum deū nō dari. sed dona ei⁹ que nō sunt ipse spūss r vt aiunt spūssanctus d; dari cū gñā eius que tñ non est ipse datur hoib⁹. r hoc dicit Be dam sensisse in supiorib⁹ vbis qbus dicit spūssctm p cē dere cū ipsi gñā datur hoibus. tā q nō ipsemet deū. sed gñā ei⁹. Sed q ipse spūssctus q deus est r tertia in trinitate psona datur. apte dicit Aug. i. xv. li. de tri. ita dicēs. Cū dē spūssan ctus datū cū insufflasset iesus de quo mox ait. Inter baptiza te oēs gētes in noie patris et filij r spūssancti ambigere nō debemus. Ipse est ergo qui etiā de celo datus est die pen tēcostes. Quomodo ergo deus non est qui dat spūssan ctum immo quātus est deus qui dat deū. Ecce his verbis apte dicit spūssanctū ipm sez deū dari hoibus a patre et fi lio. Et q ipse spūssanct⁹ qui deus est ac tertia in trinitate psona nobis datur nostrisqz insundatur atqz illabatur mē tibus apte ostēdit Ambro. in j. lib. de spiritus sancto dicens. Licet multi dicantur spirit⁹: quia legitur. qui facit ange los suos spiritus. vnus est ta men dei spiritus. Ipsus ergo vnus spūss r apostoli r pphe te sunt cōsecuti. sicut etiā vas electionis dicit. qui vnus spi ritum potauimus. quasi eum qui nō queat scindi: sed insun datur animis r sensib⁹ illaba tur vt secularis sitis restrin gat ardorē. qui spūssctus non est de substātia rerū cor:pora lium. nec de substātia inuisibi lium creaturaz. His vbis ap te dicit spiritūssctm ipsum qui creatura nō est insundi menti

stare r s; aliqū istoz mo doz reperitur scificatio in omi spūssancti missio rōne termini ad quē. r sic accipit magister.

¶ Et ipse est virt⁹ q de illo eribat. Videt hoc de spūssancto male dicere: qz aut virtus. accipit ppeie. aut appropriate. pmo mo do nō cōstat. non scdō mō vī. Or. j. Cor. i. dicit mus xps de virtutē r dei sapiam re. Ad hoc pōt di ci q spūssctō nō appropia tur virt⁹ simpli. sed virt⁹ sanatiua. r hoc qz gratia sanatiua est donū spūsscti r gñā ei⁹ est ipsius aie me dicina. s; filio appropriatur virtus operādi. quia oia per ipsum facta sunt. Aliter pōt dici. q virt⁹ vī bz cōparatione ad illud qd est. r sic rōnem prin cipij. vel ad id cuius est.

¶ Sic tenet rōnem comple menti vel ad vtrūqz r sic tenet rōnes medij. Sicut ergo ex ipso appropriatur patri. per ipsum filio. in ipso spūssancto ita virtus inq̄tum r rōnem princij pñ appropriat patri inq̄tum r rōnem medij filio inq̄tum rōnem cōpletōis spūssancto r cōpletio est in bonitate r delectatiōe s. s; hoc infra mcl⁹ dicet.

¶ Post resurrectionē dñs iesus bis dedit spūss sanctum. Videt eñ q ter dederit qz pmo dedit eis ante passionē cū ddit eis potestātē eñcendi demo nia et curare languores. Dat. r. Itē post resurre ctionē Job. xx. Accipite spūssctm. Itē post ascen sionē. Act. ij. q insufficien ter enūerat. Aug. m. ad pñs. dñm q pñt nūcerari dationes. s. qñ ad actū r effectū. r sic nūerat Ra ba. r fuerunt tres. qz ter dedit. r qz ad tria dedit.

¶ Pzio ad miraculoz opa tionē. Scdō ad pctōz ab solutionē. Tertio ad infi deliū cōuersionē. Pñt et alio mō nūcerari qz ad locū r signatū. r sic dedit bis sez in terra r in celo.

¶ Itē i terra ad omēdā dñ pceptū dilectōis ad p ximū. In celo ad omēdā dñ affectus dilectōis ad deū. r sic pēs prouerbia.

¶ Cū spūss potauimus Queritur

Querit quo tropo dictus est. Et vt q pueniat magis filio. qz Eccl. xv. d. Aqua sapie salutaris. Et puer. ir. Temite bibite vinum & b dicit ipa sapia. f. dei fili. ergo &c. Rñ. Discedit q spūsan. d. por inq̄tum secularis sitis restringit ardo. hie autē appropriat spūsancto. qz sicut dicit Breg. gustato spiritu. desipit omnis caro. Inq̄tum autē per potū est delegatio nutrimenti ad singula membra. sic appropriat filio. cuius est sapia & prudentia appropriatū. que quodāmodo hñt vim regitiuā & ordinatiuā pastus oibus viribus anime.

¶ Charitas dei diffusa est in cordib' nris. vt improprie dicitur. qz qd diffusum est. dispsum est. & vtus dispersa minor est. si ergo ebaritas potēs est. nō ergo debz dici diffusa. Rñ. Dicendū. q infundit et diffundit pprie dicitur humoris. ipsa autē ebaritas humoris cōparatur. quā sicut arbor fomentum. & vitam & viriditatē ab humore. sic tota spiritalis machina ab amore. Iste autē amor infunditur inq̄tum intra recipitur. Diffunditur vo inq̄tum ex intimis procedens dilatat affectum ad dilectiones multoz. & mouet omis anime vires ad bonas operationes. operatur enī magna si est. si vero operari renuit amor nō est. Sicut dicit Breg. Et ideo dicit dñs Job. vij. Flumina de vtre et' fluent. aque viue. Qd ergo dē qd minuitur. Dm q verū est in bis q dñt ortum ab origine deficienti. sicut est in puteis in q bus non viuit aqua. Sed ebaritas habz originē in deficientē sicut fluuus.

¶ Hic querit vtrū & sancti viri dent vel possint dare alijs spūsanctū. Quē si alijs dant. cū ei' donatio supra sit dicta pcessio. vt ab eis pcedere spūsanctū vl mitti. Sed creator a creatura nō mittit vel pcedit. restat g vt spūsanctū ipsi nō dent nec possint dare. Cū Aug. in xv. li. de tri. Rñ alijs discipuloz xpī. dedit spūsanctū. Quābāt qppe. vt veniret in eos qbus manū imponebant nō ipsi eū dabāt. Quē moze in suis ppositis etiā nūc fuit ecclia. deniqz & symon magus offerēs aplis pecuniā nō ait. date mibi & hāc ptate vt dem spūsanctū. sed cuiqz inq̄t imposuero manus. accipiat spūsanctū.

bus nostris. Idem in eodem. Quis creatura mutabilis est: s; nō mutabilis spūsanctus. Quid autē dicere dubitē quia dat' est & spūsanctū. cū scriptū sit. Charitas dei diffusa ē in cordibus nris p spūsanctū qui datus ē nobis. Qui cū sit iaccessibilis natura. receptibilis tñ pp bonitatē suā nobis ē cōplens virtute oia. sed qui solis participet iustis. simplex substantia opulēs & tutib'. vni cuiqz pñs. diuidēs de suo singulis & vbis totus. Incircūscriptus g & infinite spūsanctū q discipuloz sensus separatim infudit quē nō pot falere. Angeli ad paucos mittebatur. spūsanctū aut pplis infundebat. Quis g dubitet. qn diuinū sit qd infundit simul plurib' nec v. Unus est spūsanctū q dat' est oibus. lz separatis aplis. Et h aperte dicit Amb. q spūsanctū est substantia simplex. cū sit vn' dat' pluribus. Alia qz autoritate hoc idē astruit. f. q spūsanctū q est eq̄lis filio hoib' dēt. Aut em Aug. de v'bis apli sic. Charitas dei diffusa ē in cordib' nostris p spūsanctū q datus ē nobis. a q datur ab illo q dedit dona hoibus. q dona: spūsanctum q tale dat donū qualis ē ipse. Magna ē mia ei'. donū dat sibi equale. qz donū eius spiritus sanctus est. Premissis & alijs plurib' autoritatibus apte mōstrat q spūsanctū. eq̄lis patri & filio nobis dat. nec id tñ minor est pte & filio. Cū aug. in. iij. li. de tri. ait. Non ideo inquit minor ē spūsanctū. qz et eum pater misit & filius arbitrandum est.

¶ An viri sancti & ecclie plati dēt vl dare possint spūsanctū. et q nō dent hic ostēdit.

Quia nec scripta superius dixerat. Euidens autē symon qz apli darēt spūsanctū. S; dixerat. Euidēs autē symon qz per impositionē manū aploz daretur spūsanctū. Ecce his verbis ostendit Aug. nec aplos: nec alios ecclesie prelatos dedisse vel dare spūsanctum.

¶ Quid nō pot dari spūsanctus docet.

¶ Et quod plus est nō posse etiam dari dicit in eodem lib. subdens. De xpō scriptū est q accepit a patre. pmissio nem spūsancti & effuderit. i quo vtraqz natura mōstrata ē hūana. f. & diuina. Accepit quippe vt hō. effudit vt de'. Nos autē accipere quidē hoc donū possum' p modulo nostro effundere nō super alios nō vt qz possum'. sed vt hoc fiat. deū super eos a quo id efficitur inuocamus. His v'bis expresse dicit nos spiritūsanctum non posse super alios effundere id est alijs dare.

¶ Opponit in dñum. f.

¶ Sed huic videtur contrarium quod apls ad Galath. de se loquēs ait. Qui tribuit vobis spūsanctū & operatur virtutes in vobis. Ecce euāgēter dicit se tribuisse spūsanctū. Sed intelligendū est hoc dixisse apostolum. nō qz haberet potestatem & autoritatē dādi spiritūsanctū: sed qz ministerium habuerit in quo dabatur a deo spiritūsanctus. Ut enim ait Aug. super eūdem locum exponens illud apli verbū. Ab apostolo p̄dicata est eis fides in qua p̄dicatione aduentū et p̄sentiam spūsancti senserant. sicut illo tpe in nouitate inuitationis ad fides etiā sensibilibus miraculis p̄sentia spiritūsancti apparebat vt in actibus aploz legit'. Ap̄te hic ostendit quomō illis spiritūsanctum apostolus tribuerit. Non vtiqz ipsum mittēdo in eos: sed p̄dicādo eis fidem christi quā illis recipiētibus q spiritūsanctus in eis esset aliquibus signis visibilibus monstrabatur. Non ergo homines quātūcūqz sancti dare possunt spiritūsanctum.

Intelligentias eoz que dñr i p̄nti distinctione duo principaliter querunt. Primo querit de p̄cessioe t̄pali spūsancti. Secō de ei' notioe. Quā tum ad primū queruntur duo. Vtrū sit ponere p̄cessionē t̄palem spūsancti. Secō vtrū p̄cessio t̄palis ponat in numerū cum eterna.

Actus vij.

Questio. i. q. a

ponēda p̄cessio t̄palis vt p̄ Bedā q dicit in omel. & bñ in lra spūsancti. missio ē ei' p̄cessio: s; missio est t̄palis. ergo est ponere p̄cessionē spūsancti. t̄pale. Itē hoc ipsum ostendit rōne sic. p̄cedere est ab vno in aliū cum g. n. sit a deo & sit i creatura. a deo p̄cedit in creaturā. hoc autē nō est anteq̄ creatura sit: s; hoc est ex tpe. ergo &c. Itē donū sine datū a dāte p̄cedit in accipientē cū dat. s; spūsancti. ex tpe datur. ergo ex tpe p̄cedit a dante in recipientē. ergo est ponere p̄cessionē t̄palem. Contra. n. p̄cessio idē est qd ē spiratio: sed nō dē ei' spiratio aliqua t̄palis. ergo nec p̄cessio.

Gal. iij

¶ Item sicut p̄cessio se habet ad spiritūsanctum sic generatio ad filium. & quēadmodum spūsanctus mittitur in mētem. ita filius natio. lius. & vtrūqz ex tempore. sed generatione filij rōne talis missionis nullo mō dicit t̄palis ergo nec p̄cessio spūsancti. ¶ Item p̄cessio spūsancti nō dicitur t̄palis. nisi fm q est quidvtpote in creaturas. sed p̄cessio ab aliquo t̄pali quid non est nisi dupliciter. aut fm p̄cessum ab a gente in suscipiēs aut fm p̄cessum a loco in locū. Sed primo mō nō est t̄poralis p̄cessio. qz spūsanctus est p̄sona in se fixa & stās ergo nō producit in suscipiente. s; in se. Secō mō nō quia qd tali mō procedit a principio recedit et ad terminū accedit. hoc autē nō puenit spūsancto ¶ Item omne qd temporali p̄cedit ab alio. habz initū essendi ex tpe. si ergo spūsanctus. t̄poralit' p̄cedit. ergo esse incipit. ¶ Item p̄cessio t̄palis aut dē t̄palis rōne spūsancti.

f ij

aut gratie. Nō rōne spūssancti: qz persona eterna ē. Sūl vī qz nec rōne grē. qz Aug. dicit. iij. de tri. fm qz aliqd eternū mens te captivus. nō sumus in hoc mundo. ergo si grā eleuat ad ca piēdum eternū. esse ei⁹ pcessio nō est tpalis. ergo nec pcessio spūss. rōne grē. ¶ Itē in pcessione. ff. in creaturā est pcessio doni increati. qd est. ff. r doni creati qd est grā: s; donū increa tum est nobilit⁹. ergo cum a nobilitati debeat fieri denotatio. p cessio. ff. in creaturā d; dicit pcessio increata: s; ois talis ē eter na nō tpalis. ergo rē. ¶ Rū. ddm qz pcessio fm qz cōiter acci pitur de filio r de. ff. d; emanatio ab hoc. s. a patre. Sed; qz d; de. ff. d; pcessio ab vno in aliū. s; pcedere ab vno in aliū est duplr. aut sicut in obiectū in qd pcedit. aut sicut in suscepti num in quo recipit. r pms quidē modus est in pcessiōe eter na. qz cū. ff. pcedit vt amor mutu⁹. iō pcedit a duobus. ita qz ab vno in aliū. Spūss emī sanct⁹ vt dicit Hiero. r Aug. amor ē quo p̄ amat filiū. r fili⁹ amat patrē. Sed; modus in illa esse nō potuit. q̄uis ita itellerēt greci. qz i filio recipit. ff. r a p̄e pducit: s; penes scōs modū. cū receptio. ff. sit p̄ influētia boni gratuiti qd ex tpe est attendit. pcessio tpalis fm qd. ff. d; pro cedere ab aliq in aliq. nō tm̄ sicut in obiectū. s; sicut in bita culū. r sic pcedendū est qz pcessio tpalis. ff. nō rōne ei⁹ a qz rōne ei⁹ in qd pcedit. ¶ Ad illud qd obijctur de spiratione. r gñatione. iam p̄z rñ. qz neutru⁹ horū noīm respectum dicit in terminū in quē sit pcessio. ¶ Ad illud qd obijctur. qz pcessio. ff. non pōt esse ab aliquo vt in receptiū. Ddm qz verus est rōne ipsius persone. sed tm̄ rōne cōnotati qd est gratia in qua datur. ff. suscipit. quia gratia est in aliquo sicut in susceptiōe. ¶ Ad illud qd obijctur. qd tpali pcedit incipit esse. Dicen dum qz bec est duplex. qz bec determinatio tpaliter pōt poni circa actū pcedendū p cōparationē ad principiū a quo. vt in cōparatione ad terminū in quē. Primo mō vera est ppositio. s; sic nō d; spūss pcedere tpali. eo qz ex tpe pducit. Alio mō p cōparationē ad terminū in quē. sic nō b; veritatē. si pcedit in hoc ex tpe qz habeat intū. s; solum qz incipiat esse in hoc. ¶ Ad illud qd obijctur. qz grā non pcedit tpali. qz eleuat ad eternū. ddm qz tpale d; triplr. Uno mō d; tpale qd b; intū r variationē r actū in tpe. r hoc mō d; tpale qd subiacet tēpori. et est corruptibile r variabile. Sedo mō d; tpale qd hab; intū in tpe essendū. sed nō variationē. vt aīa. Tertio mō d; tē porale qd b; intū in tpe: s; actū extra tps r supra tps eleua tum. r hoc tertio mō d; tpalis pcessio vel gratie donatio. ¶ Potest tm̄ dici. qz gratia b; esse tpale rōne eius in quo est. s. li. arbi. qd mutatur r variat. r verbum Aug. qd dicit. qz nō sum⁹ in hoc mūdo est intelligendū q̄rum ad conformitatē. ¶ Ad il lud qd obijctur qz denotatio d; esse a digniori. Ddm qz totum copulatū. qz destruit destructione cuiuslibet partis. b; deno minationē a parte imperfecti. Tm̄ si vna pars copulationis ē falsa totū copulatū d; falsum. Si vna ptingēs totū iudicatur ptingens. Si vna tpalis. r totū tpale. Qz qz pcessio tpalis includit emanationē eternā p̄sone. r emanationē grē qz tpalis est. iō d; tpalis r nō eterna. Et qd dicit. qz denotatio d; fieri a digniori. Dicēdum qz nō est verum. nisi in eo in quo illud qd minus dignum est. conformatur digniori.

Questio. iij. Utrum pcessio tpalis ponat in nume rum cū eterna. Et qz sic. vt p hoc qd dicit mag⁹. qz gemina est pcessio. ff. eterna r tpalis. ¶ Itē rō ne vt sil; qz plus distat tpale ab eterno. qz eternū ab eterno il lud constat. s; pcessio eterna facit numerū cū eterna. qz p̄ cessio filij. r pcessio. ff. sunt due. ergo rē. ¶ Item quēsiō bñt or dīnem bñt numerū r distinctionē. s; pcessio eterna r tpalis bñt or dīnē. qz eterna ante tpale. ergo bñt distinctionem ergo faciunt numerū. ergo pcessio tpalis r eterna sunt due. ¶ Cō tra. numerata pcessione. numerat pcedēs. qz vnum r idēz nō pcedit bis. ergo si sunt due pcessiones. sunt duo pceden tes. ergo. ff. sunt duo: sed hoc est falsum. qz vn⁹ est. ff. pcedēs. ergo r primū. ¶ Itē pcessio tpalis r eterna si differit. aut b; est ex hoc qz sunt diuerse emanatiōes. aut qz diuersus modus emanādī. Nō qz diuerse emanatiōes qz tūc essent diuersi ema nantes. Nec qz diuersus modus. qz p̄ r fili⁹ sc̄mp vno mō spī rant. ergo. ff. vno mō pcedit. ergo rē. ¶ Itē bō pictus r bōve rus nō sunt duo boves. nō em̄ numerant nisi vniuoct. r qd dicitur de duobus fm vnā naturā. sed tpale r eternū minus cōi cap. qz bō pictus. r bō verus. ergo pcessio tēporalis r eter

na nō est dicenda gemina. ¶ Item pcessio tpalis nō addit su per eternā nisi respectum vel effectum in creatura. s; respect⁹ vel effectus cause additus. ipsam nō numerat. Unde sol lucēs r sol illustrans siue illuminans non sunt duo. similt⁹ deus ens r deus creans. ergo nec pcessio eterna. nec tēporalis erit du pliciter. ¶ Respon. ad predictoz intelligentiam est notandū qz pcessio dicitur geminari. aut ratione pcedentium est notandū qz pcessio dicitur geminari. aut ratione modi vt amor r verbū dupliciter pcedunt. vel ratione modi dicendū. vt dicatur p cessio gemina. i. dupliciter dicta. Sed attendendum est qz mo dus dicēdi est triplr. s; vniuoctus: equiuoctus analogus. ¶ Itē est modus equiuoctus. ibi est geminatio circa dici. r nō circa cō. Unde bō pictus r homo verus dupliciter dicitur homo. s; nō est duplex homo. vel duo homines. ¶ Itē est modus dicendū vni uoctus. est geminatio circa esse. r nō circa dicere. Unde homo verus in forte r platone numeratur. qz sunt duo homines: sed non multipliciter dicitur. Ab i est modus dicendū analogus. qz partem tenet de natura vniuocti: partē de natura equiuocti. ibi est numeratio in essendo et ddm fm hunc ergo modū. Dic endum qz pcessio fm qz dicta est de pcessione tēporali et eterna nō est vniuoct. nec equiuoct. sed analogice. qz vn⁹ mo dus clauditur in alio. pcedere em̄ ab hoc in hoc. vt in obie ctum est eternū. Sed pcedere ab hoc in hoc. vt in habitacu lum est tēporale. Qm̄ ergo analogus est sicut dictum ē. r sic iō est ibi duplex dici. r vna pcessio dicitur duplr. r ita per cons sequens duplr esse. vt nō inconuenienter dicatur pcessio. ff. esse duplex. ¶ Ad illud ergo quod obijct in hūm qz multi plicata pcessione. multiplicatur pcedens. Dicēdum ē. r sic est. si accipiat de multiplicatione fm vnū modū dicendū. Tm̄ si gemina esset pcessio fm qz pcessio dicitur erit ab aliis quo vtiqz duo essent pcedētes. nunc nō sic. sed gemina. Qz vno mō est ab aliquo in aliq. vt in obiectum. Alio mō ab ali quo in aliq. vt in habitaculum. ¶ Ad illud qd obijct sedo aut est duplex pcessio. qz duplex emanatio. vel duplex mo dus. Dicēdum qz nō sufficienter diuidit. debet em̄ tertiu⁹ mē brem. addere s; aut qz duplex modus dicēdi nō equiuoctus. Et p hoc p̄z sequens de boie picto. r vero. qz ibi nō est analog ia: sed equoctio pura. ¶ Ad illud quod obijct vltimo. qz re spectus addit⁹ nō numerat rē. Dicēdum qz respectus addi tus subiecto nō numerat subiectū. Unde nō d; ff. duplr. qz spī ratur r inspiratur: s; qm̄ respectus additū significationi rēz mini tunc necesse est aliter r alr illuz dici. r si sit respectus nō distrahens. ita qz nō faciat oīno diuersam significationē s; ad illam ordinatus facit analogiā in termino. r numerum fm di ci. r etiā numerum fm esse. Tm̄ si hoc nomen illuminatio signi ficaret actum lucēdi absolutum. r actum lucēdi cōparatū. sol duplr diceretur illuminare. r esset illuminatio solis gemina. sed tm̄ magis proprie ibi esset geminatio in dicendo qz in essen do. Unde mag⁹ magis proprie loqueretur. si diceret pcessio spūssancti. dicitur duplr. qz cum dicit qz est gemina. qz nō cadit ibi proprie geminatio.

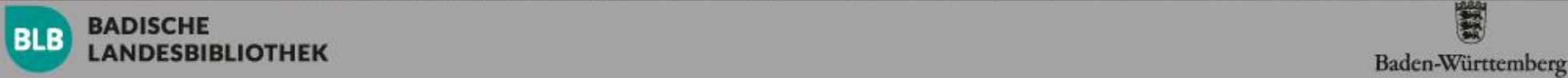
Qonsequenter est scdo loco questio principalis de datione spiritus sancti. Et circa hoc queruntur duo. Primo queritur. vtrum spiritus sanctus detur in propria persona hominibus. An tm̄ dicatur iō da ri: qz datur eius effectus. Sedo. vtruz spiritus san ctus detur ab aliquo sancto viro.

Questio. i. Qz detur in propria persona sic ostendi tur ad Rom. v. Caritas dei diffusa ē in cordibus nostris per spiritū sanctum qui datus est nobis. sed nihil diffundit charitatem nisi spirit⁹ increatus. ergo rē. ¶ Item Augu. dicit. v. de trin. qz spiritus sanctus est donum. et eo dicitur donum. qz datur ergo si personaliter est donum. personaliter datur. ¶ Itē hoc ipsum ostēditur ratioē. Spirit⁹ sanctus est amor. r primus amor: sed amor est donū primū in quo alia dona donantur. ergo si nō est postcrius sine prior. nō est ponere dona spiritus sancti dari. quin detur proprie spi ritus sanctus. ¶ Item spiritus sanctus datur ad vnūcūm r collī gandū mēbra corporis mistici s; mēbra corporis mistici sunt mē bra inuicē vnita. sicut ipse dñs p̄ctit. Joban. xvij. vt sint cons summati in vnum. sed perfecta vnio nō est nisi in vno simplici ergo mēbra vnium per aliquod qd est vnū: r idē in oībus hoc autē nō potest esse donum creatum. sed increatū. ergo necesse est cum

est cū dono creato dari increatū. **C**ōtra. **S**ca est ars recte viuēdi. & grā ē donū sufficēter dirigēs aīam in finē. ergo vī qd aliud donū qd donū grē create nō sit aīe oportūnū: qd si nō est in operib⁹ dei ponēdus supflūū. p̄ qd nō est necesse dari. **S**. **I**tem cū aliq̄s sc̄ificat p̄ gratiā n̄bil ē in eo qd nō esset p̄ n̄bil grā. qd cū dare sit facere qd aliq̄d sit in isto qd nō erat p̄ n̄bil. nō datur nisi grā. **S**i dicas qd. **S**. est in eo vt sanct⁹. p̄ius erat vt sp̄s. qd n̄bil aliud est qd sp̄san. facientē grām sc̄ificantē. in hoc. **I**tem qd datur post donationē. est in p̄tate accipiētis sed. **S**. sub nulla pōt redigi p̄tate qd nō pōt dari. **I**tem qd datur alicui differētī p̄ essentīā. aut de nouo creatur. aut multiplicatur. aut et̄ possessio transferē. vt p̄t̄ cū do alicui cappā: s; p̄sona. **S**. nō creatur. nec multiplicat. nec possessio p̄t̄ transferē: qd de sp̄ bz. **S**. ergo. **S**. nō datur. **C**ōtra. dōm qd dare ē ad aliq̄d b̄ndū. vel possidēdus. b̄ne aut aliq̄d vel possidēre ē cum aliq̄d est in facultate b̄ntis vel possidētis. **E**st aut in facultate b̄ntis vel possidētis. est eē p̄tō ad fruēdum vel v̄dū. **P**erfecta aut possessio est cūz hō bz illud quo possēt v̄t. & quo possēt frui. **S**. recte frui nō est nisi deo. & recte v̄t nō p̄uenit nisi p̄ gratiā gratūz facientē. ergo p̄fecta possessio est in qua de⁹ b̄t & eē grā. **S**. p̄fectū donū est ad p̄fectā possessionē. qd nō ē datum optimū & donū p̄fectū nisi de⁹ donū increatū qd ē. **S**. & donū creatū qd est grā. **L**oncedēdum ergo v̄t r̄q; dari. **C**ōtra illud qd quod obijc̄it de grā. qd est ars b̄nd viuēdi. p̄t̄ n̄. q̄uis enī sit ars qua v̄timur nō t̄n ē possessio q̄ fruimur. vt obijc̄it. & iō nō est p̄fectum donū sine illo. **C**ōtra illud qd obijc̄it n̄bil plus est in isto qd p̄t̄. **D**ōm qd dari nō ordinat ad eē. s; ad b̄ne bz enī. **S**. esset p̄ius in p̄tōze. nō t̄n habebat ab eo. qz peccator nō habebat facultatē fruēdi ipso. **C**ōtra illud qd obijc̄it. qd datum est in p̄tate accipiētis. **D**ōm qd aliq̄d dat alicui vt finis sicut p̄m̄ium merēti. **A**liq̄d vt p̄ficiēs. vt grā p̄ficiētī. **A**liq̄d vt subserviēs. vt equ⁹ multī. **Q**z aut d̄ qd datū est i p̄tate accipiētis. verū est de donatione tertio mō dicta. nō p̄mo & sc̄do qz illi sunt modi b̄ndi in q̄bus b̄nt & bz b̄. **C**ōtra b̄ b̄ a grā: & b̄ a dono quo frui. **E**x hoc p̄t̄ v̄timū. qd illud verū est de eo qd datur vt possessio l̄mitata. **S**; de eo qd datur vt finis. nō qz tale simul pōt dari multis. & haberi a multis. qz ad idē tendunt. & ideo cum datur nō transferē.

Questio. ij. **U**trum spiritus. detur ab aliquo viro ritū sanctum dari non est aliud. qd gratiam gratum facientem dari. Sed ostenditur qd gratiam gratūfacientem ab homine dari siue infundī: sed hoc est possibile & cōueniens & verū. **E**t qd sit possibile videt̄ a minori. Quia maioris virtutis est p̄ducere formā subalem qd accidentalem. & grā est forma accidentalis. cum ergo creatura habeat virtutem p̄ducendī formam substantialem. multo fortius v̄t de grā que est forma accidentalis. **I**tem b̄ocipium v̄t posse ostendī a simili. qz grā est lumen sp̄iale. sed ita videmus in lumine corporali qd aliq̄d est lumen datiuū. & aliq̄d datiuū & receptiuū. ergo si lumen spirituale est eque potens. pari rōne v̄t de ipso. **S**ed datiuū cum sit de⁹. nō pōt esse receptiuū. qz n̄bil recipit ab aliquo. ergo hoc ē reperiri in creatura. qd recipiat lumen sp̄iale. qd est grā & det̄ ipsum. & sic de alijs. **I**tem duo sunt que faciunt creaturā habere posse p̄ducendī sibi simile. **S**. corruptibilitas ob quā indiget p̄seruari i alio. & p̄fectio in natura. ob quā pōt in actum p̄fectum qui est p̄ducere sibi simile. **P**erfecte est d̄ v̄nūquodq; quod pōt generare tale quale ip̄sum est. **S**i autē gratia ē forma que citissime corrumpit̄ & forma magne p̄fectionis. ergo d̄z habere virtutē p̄ducendī sibi simile. sed nō in subiecto in quo est. ergo in alio. **I**tem qd potest p̄fecte expellere. cōtrarium. pōt p̄fecte gnare habitū. **I**tem qz p̄trarium nō expellitur p̄fecte nisi per p̄trarium. s; grā pōt p̄fecte expellere culpā. ergo gratia in boie potest ex se generare gratiā. sed nō in habete. ergo in alio. **O**stēditur autē qd sit cōgruum. qd grā p̄cedat ab vno homine in alio. **E**t sic ostēditur. **R**atio superbiedī. fuit rō amittēdi gratiā. ergo ab op̄positis. humiliatio est rō recuperādī. **S**; si grā datur ab boie plus humiliatur hō qd si t̄n a deo. qz si datur ab boie. humiliatur hō sub deo. & sub boie. **N**on autē si a solo deo datur. humiliatur sub vtroq; ergo videtur qd ille modus p̄ueniat magis. **I**tem si cūz actu iusticiē qui est punitio subijcitur aīa peccatricē creature corporali: vt ordinē in vniuerso. ergo in actu

miseriordie debet subijci alicui creature vt reordinet: ergo si cur ab aliqua creatura recipit penā. sic videtur cōgruum vt recipiat & gratiā. **I**tem p̄fectum agēs. nō t̄n dat suscipienti formā. sed etiā dat potentīā p̄similem. & hoc est in manifestacionem sue potentie. ergo si deus est agens nobilissimū. & qui maxime d̄z laudari in sua actione cōgruum est. vt non t̄n det formā gratie. sed etiam potentiam dandī. **I**tem sicut a deo est eē. ita & bene esse. sed in nullo derogatur deo. cū dat potentiam creature dandī esse. ergo in nullo derogatur. cūz dat potentiam dādī bene esse. ergo & esse gratuitum. **O**stēditur autē qd sit verum. quia **J**ohan. x. dixit dñs. **A**ccipite spiritum sanctum. quoz remiseritis p̄ctā remittuntur cis etc. **I**tem **A**ct. vij. dicitur qd per impositionem manuum apostolorum. dabatur spiritus sanctus. non per impositionem manuum aliorum. vt dicit glo. ibidem de philippo discipulo. ergo aliqua virtus erat in apostolis. que non erat in alijs: sed per illam dabatur spiritus sanctus: ergo ab homine dabatur spiritus sanctus. **C**ōnuersō ostēditur. qd donum spiritus sancti dari ab homine sit falsum. sit incōgruum: sit etiā impossibile. **Q**z sit falsum videtur per **A**ugu. v. de trim. **N**on aliquis discipuloz dabatur spiritus sanctus: sed orabant vt veniret in hominē. **I**tem quis cūq; dat vel donat aliquid habet. posse aliquod actuum supra illud: sed supra donum spiritus sancti nullus homo habet posse: ergo etc. **I**tem qd sit incomueniens videtur. quia si anima ab alio qd a deo gratificatur: alius qd deus cadit medium inter animā & deum. **S**ed quādocūq; aliquid cadit inter animā & deum: anima hominis est peruersa: ergo fin hoc dū daretur anime gratia: peruerteretur. **I**tem gratia potest super liberū arbi. ergo si posset homo dare gratiam. homo haberet posse super alterius arbitriū: sed arbitrium quod est alij subiectum: non est liberū. ergo talis donatio tollit arbi. libertates. **I**tem maxima est glia dei de impij iustificatione: sed maxima gloria dei nō debet alij cōicari: ergo si cōicatur. diuie glorie derogatur: sed si alius qd deus dat gratiā: alius qd de⁹ iustificat. ergo talis donatio minuit dei gloriā. **I**tem iustum est in eo sperare qui potest dare meritum salutis: sed si homo posset dare gratiā: posset dare meritum salutis. ergo iustū esset sperare in homine: sed homo est vanitas: ergo donatio talis daret fiducia vanitatis. **E**x his quattuor medijs p̄t̄ qd donatio spiritus. ab homine tollit ordinē anime ad deum tollit arbi. libertatē. minuit gloriā dei. & inducit in vanam confidentiam. que oīa sunt incōuenientia. **O**stēditur etiā qd im̄ possibile sit dari talem potentīā creature. Quia sicut dicit **A**ugustinus. **M**agis est de impio facere pium. qd creare celū etc. **S**; potentia creandi nō potuit a creatura recipi. ergo nec potentia dandī gratiam. **I**tem p̄ductio gratie per presentīā agentis ab anima suscipitur: sed solus deus potest anime illabi. ergo solus deus potest gratiā infundere in animā. **I**tem gratia ē forma simplex. & deiformis & sp̄ualis: nō h̄nt ortum a p̄ncipijs subiecti. ergo cum anima rationalis ratione deiformitatis & sp̄ualitatis nō potest esse nisi a deo. p̄t̄ qd nec gratia que eque sp̄ualis immo sp̄ualior: est ipsa anima. **I**tem gratia immediate vnit deo: ergo non potest esse a deo nisi imm̄mediate: ergo nullo cooperante: ergo creatura non potest p̄ducere gratiam. **C**ōtra. **D**ōm qd sicut iste vltime rōnes ostendunt gratiā siue sp̄san dari ab boie. sicut a p̄ncipio effecti uo siue p̄ductiuo. oīno est falsum & impossibile. **T**amen p̄pter intelligentiā obiectoz in p̄trarium est notādum. qd gratia dari ab aliquo est tripliciter. **U**el sicut a p̄parante siue ministrante sacramēta: seu sicut ab annūciante salutaria documēta. **U**el sicut ab imperāte per orationē: siue per bona opera. **U**el sicut a producēte. primo mō datur gratia a bonis & a malis. **S**ecūdo mō t̄n a bonis. **T**ertio modo t̄n a deo. & per bec manifesta est r̄tio ad duo vltimo obiecta que pbant sp̄san dari. qz ibi datio n̄bil aliud est qd p̄paratio. **C**ōtra illud ergo qd obijcitur primo. qd agens creatum possit in formā substantialem. **D**ico qd nō pōt in oēm substantialem. vtputa in eā que est deiformis. sicut est anima rōnalis. **E**t qz grā est deiformis. sicut est anima rōnalis. ideo nō pōt ab agente tali produci. **S**i autē de alijs formis naturalibus arguat. non est locus a minori. **C**ōtra illud quod obijcitur de lumine corporali. **D**icendum qd non est simile. **L**umen enī corporale diffunditur per medium deferens: et per idem mediū potest iterū generari per quod defertur. gra

tia autē nō est per dilataciōē vel delatiōē. s; p illapsū agē
tio r per oimodā indistantiā. Ad illud qd obijcit q creatu
ra corruptibilis d; hēc potētiā gñandi. Ddm qverū est de il
la q corruptibilis est de se; sed gra de se nunq corruptitur vel
senescit. Vel dic q illa nō est tota cā maxime in bis q nō dicūt
substantiā completā. sed
magis dispositionem.

25 Ad illud qd obijcitur.
q gra pōt expellere cul
pam. dicendū q expelles
re culpā est duplr. v; effe
ctiue. vel formali. Qd pōt
expellere effectiue potest
efficere gratiā sed nō opz
q illud qd formali: qz il
lud seipso expellit: qm er
go gratia expellit forma
liter r seipsa. id non sequi
tur. q possit gñare illam
gratiā. Ad illd qd obij
citur. q in iustificatiōe d;
pctō: humiliari. Dicendū
q vez est qz humiliari d;
r sub boie. r etiā sub vili
bilib; signis. tñ alr q sub
deo qz alius bonoz debe
tur deo q homini. r id qz
sub deo humiliatur vt sub
principio salutis r a quo
saluat. Et sic non d; sub
creatura humiliari vt a qua
salus detur ei: s; vt a qua
salus ministrat. Et sic p;
etiā sequens de humiliatio
ne in pena. non em est sile
de humiliatiōe illa: quia
ibi aia puerfa manens in
sua pueritate rōne illius
subijct inferiori p natu
ram vel qz d; reliquias p
uerfatio: sed in grē dos
natione aia puerfa a per
uerfate mutat r ad dēū
immediate ordinatur.

Dis. xv.

26

Rn.

Hugu.

27 Ad illud quod obijcitur
q agens perfectū dat
potentiā agendi sile. Dic
cendū q vez est si patēs
conueniēter possēt suscipere: s; sicut ostēsum est ex parte boīs
nō est possibile vt talis potētiā ab eo recipiat. pp talio forme
nobilitatē que nō pōt esse nisi a nobilissimo agēte. Ad illud
qd obijcitur. q dare potētiā ad bñ esse nō derogat deo. Dic
cendū q ordo est in essentijs: qz aliq creature sunt ita nobiles
q nō deceat eas nisi a nobilissimo agēte pducī. vt sunt ille que
sunt ad imaginē. qm g gra est de nobilissimis. p; q nō pōt p
duci ab boie. sicut nec esse aie. q vltimo obijciunt soluta sunt
supra p distinctionē dationis fm naturā trimēbrem.

28

29

Distinctio. xv

Utrum tpali processione spiritus
sanctus procedat a seipso.
Et considerandū est cū spūscētūs detur boibus a
pāe r filio. Supra egit magr de processione tpali ip
sius spūscētūs. fm q est a pāe r filio. Hic scdo ostēdit. q
tpalr pcedit a seipso. r hoc ostēdit in tota ista pte
vsq; ibi. Hic querit. vtrū semel tñ sit missus fili?
Vbi incipit agere de mō processōis seu missionis filij. q ē vili
lis r inuisibilis. Et hoc quodāmodo incidentalr. cū ista missio r
filio cōueniat r spūscētō. H; aut bec po qtuor ptes. In pma
ostēdit q. s; tpalr a se mittit: dat r pcedit. r hoc deducēdo ad
impossibile: qz alr nō cēt indiuisa opa trinitatis. In scda ostē
dit a minori p autoritatē. q p; missit filiū vna cū spūscētō. ita q
spūscēt. missit filiū. in quē nullo mō d; autoritatē. g multo forti
mittit se. r hoc facit ibi. Ne aut mireris. q. s; d; mitti vel pce
dere a se. In tertia vō parte ostēdit hoc a fili. Si em fili? missit

spūscētus a seipso
temporalr mittitur datur r
procedit.

Je considerandus
est. cū spūscētus
detur boibus a pa
tre r filio quod est
ipsum temporaliter procedere
re ab vtroq; vel mitti. vtrum
etiā a seipso detur. Si datur
a se. r procedit vel mittit a se.
Ad quod dicimus. quia spūscētus
sanctus r deus est. et donum
sive datur. r ideo dat r datur.
Dat quidē inquantum deus r
datur inquantum donū. Cū autē
donatio sive datio spūscētū
sit operatio dei. r cōmunis sit
et indiuisa operatio trinus per
sonarū. Donatur itaq; spūscētus
sanctus non tñ a patre r filio
sed etiā a seipso. Cū Augu.
xv. lib. de trinita. dicit q seip
sum dat. Sicut inquit corp?
carnis nihil est aliud q caro.
sic donum spiritus sancti nihil
est aliud q spiritus sanctus.
Intantum ergo donum dei est
inquantum datur eis quibus
datur. Apud se autem de? est
et si nemini datur. qz de? erat
patri r filio coeternus anteq
cuiq; daretur. nec qz illi dant
et ipse datur. ideo maior est il

se pari rōne r. s; se. r hoc facit ibi. Deinde ostēdit datū ēē a seipso
cē. In qtra vō r vltima opponit p dicitā. r hoc ibi. v; ad hoc
opponit si fili? a seipso r. vbi ē soluit r breuif epilogat p deder
miata. a Donat itaq; s; nō tñ a pāe r filio. s; ēē a seipso. Cū
dicere falsum: qz supra fecit argumētū. q nō pōt dari a seipso v;
ris. qz nō pōt ab ipso pce
dere s; nō pōt a seipso pce
dere. g pari rōne nō pōt da
ri a se. Rn. Ddm q magr
arguebat de processōe tpa
li. r de hac bñ pcedit. ipe
q pcedit a se eo q p pte
pāis ē. vt spiret in cū in
quē vult: sed feci viri non
habent posse in eum.

Ita em datur sicut dei do
num vt etiā seipsum det sicut
deus. Non em dici potest nō
esse sue potestatis de quo di
ctum est. Spiritus vbi vult
spirat. Ecce apte dicit q spi
ritus sanctus seipsum dat. Si
em spiritus sanctus seipsum da
re non pōt. et eum pater dare
pōt r filius. potest itaq; pater
aliquid r filius. quod non po
c test spiritus sanctus. Item. Si
pater r filius dant spiritus san
ctum nec ipe dat aliquid ergo
pater operatur r filius: quod
non operatur spiritus sanctus. dat
ergo spiritus sanctus seipsum. Si
aut seipsum dat. tunc a seipso
pcedit r mittitur. Quod vti
q; verū est. Itaq; processio tēpo
ralis spiritus sancti vel missio ip
sius est donatio r ipa dei opa
tio. Procedit ergo spiritus sanctus
temporaliter a se: r mittitur a
se: quia datur a se.

ostēdit p autoritatez a
minori q spūscētūs d; mitti v
procedere a se qz etiā filius
dicitur mitti a se.

Ne aut mireris q spūscē
tus d; mitti vel pcedere a se.
Nam r de filio dicit Aug. in
ij. li. de trinita. q non tñ a patre
missus est. sed etiā a seipso r a

Si pater r fili? dant
Qz ista rō. vt supra dicitū
est nō val; p pōt gñare
filiū. r fili? nō pōt: ergo p pōt aliqd
qd fili? nō pōt. ergo pari
rōne cū spūscēt. dicit psonā vt fili?. nō
valet. Si tu dicas q non
est sile pp actū dandi. q est opatio in
creatura. Lōtra. sicut dī
cit magr in ista. spūscētū donatio est ei?
processio: s; illud argumē
tum nō vs. spūscēt. pcedit r p; nō.
ergo aliqd facit spūscēt. qd non
p;: ergo sile nec in pposito. Si tu
dicas mibi. q nō est sile de
actiua r passiua. Lōtra. inslerio noīs
p casus. nō vitiat signi
ficationē. ergo sile vt q nec ibi sit
variatio p actiū r passiuū
Et si tu dicas q nō est sile ostēdit q
sic. qz oīs actiua infert
passiua. ergo vt q si in voce actiua
tenet essentialr. q sile i pas
siua. Rn. dicendū q sicut p dēterminatū
est rōnes magri boīs
ne sunt: qz ipse accipit dare. fm q
dicit effectū in creatura. r h; hoc
cōe est tribus psonis necessa rio. r hoc
in actiua significatiōe. Dare em
spūscētū alicui. est facere qz inhabitet
in eo. et id nō est sile de potētiā
generādī. Ad illud qd obijcitur. q
magister dicit q donatio idē est qd
processio. Dicendū q loqitur de
donatione passiuā. fm quod artat ad
spūscētū. r argumentuz suū bonū
est: qz ab eodē principio est actio r
passio. g si donatio actiua est a
patre. sile r donatio passiuā. sile si
donatio actiua est a se. r passiuā.
Ad illud qd obijcitur. q in actiua
tenetur 4 essentialr: ergo r in
passiua. Sile ergo pōt dici. q pater
pcedat. dicendū q argumentū istud
nō valet. qz spirare in voce
actiua puenit duob; in voce
passiua puenit vni soli. Sic
mittere pōt puenire trib;. pcedere
vō siue mitti duobus tñ.

Si autem seipsum dat: tunc r a seipso procedit. Videtur
falsum

30. ij.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

falsus: quia procedere est pducit: ergo si spūss. pcedit a se. productur a se. Si tu dicas qd nō dicitur sine determinatione. vbi dicit tpsal. Extra tpsal. ē determinatio nō diminuēs ergo sequitur de necessitate. si temporaliter procedit a se qd pcedat a se.

Respon. Dicendum qd sicut dictum est supra. pcessio ratione comparationis ad terminū in quo suscipitur creatura scz q sanctificatur de ratione nominis connotat temporale: ideo dicitur temporalis. et qm ille effectus temporalis est spiritus sancto. ideo et processio: licet non ita proprie sicut de patre. Et non valet de productione. quia productio solum dicitur comparatione ad principium a quo non connotat effectum. Unde sicut non valet. procedit temporaliter. sic et in proposito.

Ne autem mireris qd spiritus sanctus dicitur mitti. et. dicitur qd male probet missionem spiritus sancti per missionem filij. qz illi sit missio dicit subauctoritate in missio sed plus est de subauctoritate in spiritus sancto qd in filio. ergo plus de ratione missionis: ergo videtur qd potest dicitur beret procedere cōtrario.

Item missio dicit manifestatōne: sed missio filij manifestata est p missionē spūssancti. ergo manifestior est missio spūss. ergo videtur qd pber ignotum per ignotius. Jura hoc queritur. de quo dicitur mitti proprius: scz de filio. an de spiritus sancto.

Respon. Dicendum qd magister pbat missionem spūssancti per missionem filij. qz magis expressas habet auctoritates. Ad hoc potest tñ nihilominus alio modo dici qd etiā rōcūā do bene procedit. **In missione enim persone est duo considerare. scz emanationem rōne cuius est subauctoritas in missio: qd tum ad hoc magis conuenit spūssanctū mitti. et qd tum ad hoc arguit magister a minor. qd si filius mittitur a spiritus sancto. et a se multo fortius et spūss. Est autē cōsiderare manifestatōne. et rōcūā huius puenit filio magis: qz magis cuiqz**

spūssctō. querēs quōd filius vel spūssanctus sit missus. cū vterqz sit vbiqz tanq̄ de. **Hāc vterqz inq̄t Augu. legit missus. De spūssctō em̄ legitur. Quē mitteret p̄f̄ i noie meo. Et iter. Si abiero mittā eū ad vos. Et filius de se dicit. Exiui a p̄re et veni in mundū. Et ap̄ls dicit. **Missus de filiū suū. In p̄phetia autē scriptū ē ex p̄sona dei. Celū et terrā ego impleo. itaqz vbi de est. vbiqz ergo est filius. vbiqz etiaz est spūssctūs. Illuc ḡ missus est filiū et spūss. sanctus vbi erant. Quocirca querēdum est quōd intelligat missio filij v̄l spūsscti. Pater em̄ solus inq̄t Augu. in eodem nūsq̄ legitur missus: scz filiū et spūssctūs. Et de filio p̄mo videamus quōd missus cū ap̄lus dicit. **Missus deus filiū suū factū ex muliere vbi satis ostēdit eo ipso missum filij quo factum ex muliere. p̄inde mitti a p̄re sine spūssctō nō potuit. qz p̄f̄ intelligit mississe eū cū fecit ex femina. qd vtiqz nō fecit sine spūssctō. Ecce hic dicit filium missus a p̄re et spūssancto. Et qd a spūssctō filius sit missus. vt ait Augu. in eodē. auctoritatibz confirmat. ipse x̄ps dicit per Esa. **Hic misit me dñs et spūss ei. de h̄ Amb. in li. ij. de spūssctō ita ait. Quis ē qui dicit. De misit dñs et spūss ei. nisi q̄ venit a p̄re vt saluos faceret petōres. i. x̄ps. ḡ et p̄f̄ filium misit et spūssctūs. Idē in eodē. dat est a p̄re. vt Esa. dicit. Puer natus ē nobis. et filiū datus ē nobis. dat est a deo. dicere et a spū. qz et a spū missus ē. Dicit em̄ filiū dei. Spiritus dñi sup me. pp̄ qd vnxit me. euāgelizare pauperibz misit me p̄dicare captiuis remissionem etc. **Qd cū de lib. Esa. legeret ait in euangelio. Hodie cōpleta est hec scriptura i auribz vestris vt de se dictum esse signaret. Bene autē dixit sup me: qz quasi filius hoīs et vnctus ē et missus ad p̄dicandū. Hāc fm diuinitatē nō sup x̄ps est spūss scz i x̄po. Ecce his verbis ostēdit Amb. filiū esse missum et datū nobis. nō tm̄ a p̄re: sed etiam a spiritus sancto.**********

ostēdit a simili spiritū sanctū mitti seu pcedere a se. quia filius missus est et processio a se.

Deinde ostēdit esse datum etiā a seipso ita dicens in eodē li. Cū nō diffinitū fuerit p̄ p̄phetā a quo dat est filiū ostēditur datus ḡa trinitatis. vt et ipse filiū se dederit. Ecce h̄ dicit qd filius dedit: qz trinitas em̄ dedit. Si autē filiū a se dat est a se ergo missus est. et a secessit. Et hoc vtiqz verū est et concedi opz: cū eius missio sit diuina operatio. **Quod autē a se mittatur Augu. astruit in li. ij. de trini. dicens: Forte aliquis cogitat vt dicamus etiā a seipso missum esse filiū qz et marie conceptus et partus operatio trinitatis est. Sed inq̄t aliqz quōd pater em̄ misit. si ipse se misit. Qui r̄ideo querēs vt dicat. quōd em̄ pater sanctificauit. si ipse se sanctificauit. **Utrūqz em̄ dominus ait. Quem pater inquit sanctificauit et misit in hunc mundum. Et alibi. Ego pro eis sc̄tifico meipsum. **Itē q̄ro quōd p̄f̄ em̄ tradidit si ipse se tradidit. vtrūqz em̄ legitur. Credo qd respōdebit si pbe sapit: quia vna voluntas est patris et filij et inseparabilis operatio. Sicigit intelligat illā incarnationē et ex virgine natiuitatē. i. qua filiū intelligit missus. vna eadēqz opatione patris et filij inseparabiliter esse factū. nō inde separato spūssctō ergo a p̄re et filio missus est idē filiū: qz a patre et vbo ei⁹ factum est vt mitteret. i. incarnat⁹ hoīb⁹ appareret. **Hōc em̄ missus est mutādo locū: qz in mūdo erat. Quapropter et p̄f̄ inuisibilis. vna cū filio fecit inuisibilis. eūdem filiū visibilē faciēdo misisse em̄ dicit est. qd si ita visibilis fieret: vt em̄ p̄re inuisibilis eē desideret. i. si substantia inuisibilis vbi in creaturā visibilē mutata et trāsiens vteretur. ita missus a p̄re intelligeret filiū vt tm̄ missus non etiā mittens cū parte inueniret. Cū hōc sic est accepta forma serui vt maneret incommutabilis forma dei. manifestum est qd a patre et filio non apparentibus factum sit qd apparet in filio. i. ab inuisibili p̄re cū inuisibili filio. idē ipse filiū visibilis mitteret. **Ex p̄dictis a Ep̄los parte monstrat qd filiū missus est a p̄re. et a spūssancto. et quo. a seipso. et qd sit ipsa missio scz incarnatio. i. qd factus est homo. per quod visibilis apparuit quod est opus cōmune patris et filij et spiritus sancti.**********

Opponit contra predicta eo qd filiū dicit a meipso non veni.

Sz ad h̄ opponit. Si filiū a seipso missus est. cur ḡ Jo. viij ait a meipso nō veni. Ad hoc Augu. r̄sponder in. ij. li. de tri. dicens hoc dictū eē fm formā serui fm quā non fecit vt mitteret. i. nō est opatus incarnationē scz fm formā dei.

ter apparuit mūdo et q̄t ad hoc arguit magis a manifestiori et ita peroptime procedit. **Ad illud qd obijciatur qd spūss. manifestat filij et eius missiones dicendum qd hoc nō est p̄pter defectū euidentie a parte missionis filij. scz p̄pter cecitatē a parte vidētium quas remouet spūss. gratia. et sic patet de quo prius. **Uno em̄ mō magis cōpetit filio. alio mō spiritus sancto fm duas predictas cōditiones.****

Satis ostēdit etc. Se cūdum hoc videtur qd cū. i. nō sit factus ex muliere videtur qd non sit missus. **P̄terea si filius est factus ex muliere. ergo est factus. **Contra. in simbolo nō factus. **R̄s. ista nō est cōis rō missionis. sed solū missionis visibilis spūss filij. et iō non valet de se. **Ad illud qd obijciat. qd nō est fact⁹. **Dm̄ qd illud nō est intelligendum fm humanā naturā et iō opz addere determinationem vt dicatur factus ex muliere vel fm humanā naturam. qz simpli p̄pter errorem arriuitandū nō recipit eā eloquium ecclesiasticum.**********

Job. r. Joban. r. ij.

filij sit missus a se.

Job. r. Joban. r. ij.

Ep̄los

Solutō.

D intelligentiam huius partis quattuor querunt. Primo querit. vtrum missio sit in diuis. Secundo dato q sit. vtrum missio sit ex tpe vel eterna. Tertio queritur cuius sit missio vt missi. Quarto cuius sit missio vt mittentis.

Questio. i. Q. missio sit in diuinis ondit pmo per scriptura ve. test. Sap. ix. Mitte illam de celis. et loquitur de sapia. que est dei fili. Itē per scripturas no. te. ad Gal. iij. Quia venit plenitudo tps missi de filiū suū et post qm estis filij dei missi deus spm filij sui in corda vestra. Itē hoc ostendit p testimoniu veritatis. Jo. xvj. Quia autē abiero mittā vobis spm vītatis. Itē rōne vī istud idē qz mittere nō est aliud qz ex se aliqūē pducere in aliū. sicut sol radium mittit in aera s; spūs. a pte et filio pcedit in creaturas. qz ab eis mittit. Itē qnq; datur aliqd alicui vt abnti cōuenienter d; mitti. s; tota trinitas est abnti pctōib; qtrū ad grāz inhabitatē. qz qnq; datur spūs. qtrū ad gratiā inhabitatē nō incōgrue d; mitti. si qz dari ē in diuis hoc mō vt dictū est. qz et missio. Cōtra. vbiq; est missio. ibi est separatio. An hic ro. sup. Ezech. Qd pūctū est et in vno corpe copulatū. mitti nō pot. s; qd est. An nō mittit man; s; iaculū. S; in diuis ē oimoda indiuisio et nulla separatio. Itē vbiq; ē missio est missi ad mittentē. subiectio. qd p; dñs em mittit seruū et nō seru; dñm. S; in diuis est oimoda cōgruētia: et nulla subiectio. ergo ibi nō est missio. Itē vbiq; est missio. ibi ē mutatio. qz nō d; aliqd mitti. vbi est: s; in diuinis. nulla oino cadit mutatio. Itē missio passiuē dicta in qtrū talis ē op; ministerij. sed in nobilissima natura in qtrū talis nō cadit ministerij. Itē d; qz missio est in diuinis sicut ostendunt p dicit autoritates et rōnes. et transferat a creaturis ad deum. Scdm aut qz missio in his inferioribus p dicitur. bz respectus ad tria. ad pncipiū et ad terminū. et ad missum. Ad pncipiū si ue ad mittentē sub triplici habitudine cōparari cōuenit vt ad dantē eē. et sic mittit radius a sole. Ut ad dantē virtutem. et sic mittitur iaculū a pectore. Ut ad dantē iurisdictionē siue autoritatē. et sic mittitur nūcius a pceptore. Scdm oēm hanc cōparationē est in diuinis missio. qz spūs mittit a patre filio tā qz habens esse et virtutē et autoritatē in operādo ab eis. et ideo missio fm hūc respectū est cōpletissime in diuinis. Nō em ē potere qz vna persona recipiat autoritatē. nisi a quo recipit virtutē. nec virtutē nisi a quo recipiat esse. Sicut ad terminū sub triplici habitudine cōparat. Mittit em aliqd alicui. vbi vī dely quietatur. vt lapis mittit deorsum. Mittitur etiā alicui vt a quo habeat sicut aliq; mittit alicui donū. Mittitur etiā vt ad aliqd s; qz operef. Scdm hanc triplicē cōparationem est missio in diuinis. Mittitur em filij vel spūs. vt alicui ad inhabitandū. vt alicui ad possidendū vt donū. vt ad aliqd s; ad effectū operandū. et ideo missio p cōparationē ad terminū reperitur cōpletissime in diuinis. multo magis qz in creaturis. Si aut loqmur de missione in cōparatiōe ad missum. sic i his inferioribus ponit triplicē cōditionē impfectionis. s; separationem. subiectiōnē. et mutationē que quidē nō sunt in diuinis est tū aliqd pfectionis sibi istis correspondēs. et ratio hui; p; sic. In istis inferioribus separatur missus a mittente propter distantia terminū ad mittentē. vt patet cū mitto aliqūē romā: qz roma distat a me. si ille d; esse rome op; qz separatur a me. In diuinis vō qz deus mittens est vbiq;. nulla est distantia. et ideo nulla est separatio. loco tū hōi ē missi a mittente egressio siue emanatio. et sic p; responsio ad illud quod obijcit de cōditione separationis. Similr in his inferioribus est i missio subiectio ppter differētiā mittētis ad missū. qz em missus recipit a mittente. vel esse: vel virtutem vel operationē. et est separatus ab eo in substantia: qz substantia oino cadē nō partit patur a plurib;. necesse est qz aliā virtutē recipiat ab eo. et aliā iurisdictionē illa inferiorē: s; in diuinis nō est substantialis differētia. et iō oia sunt equalis nobilitatis in mittente et missio: s; tū loco huius est subautoritatis origo. et sic pars secūda obiectio. Sicut in his inferioribus est in missio mutatio. pp distantia missi a termino: qz em nō est in termino ad quē mittitur ideo oportet qz mutet locum. et qz sit in eo mutatio: qz vō in diuinis missus nulli loco abest: nō op; qz personalr accedat: et ideo nō est ibi mutatio. Sed tū loco eius est alicuius effectus de nouo productio. et sic pars tertia obiectio. Quāntis em in diuinis

nō sit separatio: subiectio et mutatio tū loco hōy est emanatio subautoritatis. origo et noui effect; pductio. Ad illud qd vl 10 timo obi. qz p;net ad misterij. Dñm qz v; verū ē. vbi missio dicit subiectiōnē. s; h nō est in diuina natura: s; in creaturis et.

Questio. ij. Q. vtrum missio in diuinis sit ex tpe tū an ē ab eterno. Et qz ab eterno onditur au B toitate et rōne. Autoritate sic. Breg. eo mittit filij qz gnatur: s; gnaf ab eterno: qz mittit ab eterno: ergo missio in diuis ē ab eterno. Itē Beda in omel. Spūs sceti missio ē pcessio: s; pcedit ab eterno. qz mittit ab eterno. Itē rōne sic. Missio siue actiue siue passiuē dicta est de; s; ois actio qz actiue et passiuē est de; est ab eterno. ergo et. Itē ois actio qz habet deū vt terminū. et vt pncipiū est ab eterno. vt p; cū d; de; intelligit de; gnatur: s; missio est hōi: qz de; mittit deū. ergo missio ē etna Si dicas qz missio requirit duplicē terminū. scilicet qz mittit. et euz ad quē mittit. et ille ad quē sit missio. est tpalis. Cōtra. Deus pot eē qui mittit. de; qz mittit. ergo pari rōne. deus ad quem mittit. et vt qz iste cōparatiōes pncipiū et terminū maxime deo pueniāt. De; em est alpha et o. pncipiū et finis. ergo magis p pte d; de; ad quē mittit. qz deus qz mittit. Itē quicquid est de; est eternū. missio est de;. ergo est eterna. s; pmissio sunt ves re. ergo et pclusio. Cōtra. Job. xvj. Si nō abiero paradi; nō veniet ad vos. cū aut abiero mittā vobis eū. Quia ergo spūs scētus pot mitti et pmitti: sed qd est eternū nō pot pmitti: ergo et. Itē Aug. iij. de tri. Mittitur filius vel. ff. cum ex tempore cuiusquā mēte percipitur. Itē ois missio est ali quid posterius mittente: sed vbi cadit posterius necessario in teruent rō pncipiū et tps. ergo et. prima ppositio p se est vera: qz mittens p prius bz ipsam quod mittit. qz bz ille ad quē mittit. Itē ois missio. vel est ratione mutationis: vel ratione operationis: sed in diuinis nō est mutatio: ergo ad hoc qz missio sit. necesse est qz interueniat operatio. et si opatio et effectus. et si effectus et tps: ergo ois missio est ex tpe. Itē. Di 11 cendū ad p dicit qz missio in diuinis nullo mō dicit nisi ex tēpore. Et rō hui; est: qz dicit cōparatiōnē. nō tū ad pncipiū: nec tū ad missum: sed etiā ad terminū: sed terminū ille de necessitate creatus est: qz missio in deo cū nō dicat mutationem. dicit aliquā circa terminū opationē. et ita aliqūē effectū. et qz oē qd recipit effectū est creatū et tpalē. id missio de necessitate est tpalis. Ad illud ergo qd dicit Breg. eo mittit filij quo 12 gnaf. Dicendū qz ipe loquitur p supposita manifestationē i creaturis. pater em manifestat in creatura: sed nō mittit: sed filij mittitur. Et greg. reddit rōnem: qz nulla alia cā est nisi qz ille generat. ille non. i. pater. Ad illud quod obijcit de Be 13 da. Dicendū qz Beda loquit de processione spiritus sancti. p ut est in creatura. et ita semp est temporalis vt missio. Ad illud 14 qd obijcit qz ois quod actiue et passiuē in deo ponitur. eternū est. Dicendū qz verū est. nisi habeat vteriorē respectū ad creaturā: sed missio ppter respectū qui est mittētis ad missum. importat aliqūē effectum in creatura. Ad illud quod 15 obijcit. qz missio actiue et passiuē est de; dicendū qz est que dam actio que solū respicit passū. vt percussio et. quedā qz passum. et aliū terminū. vt doceo te gramaticā. filij et mitto te ad illū. Et quod obijcit. verū est in actione et passione. que nihil aliud respiciūt nisi pncipiū et obiectū. sed nō in alijs qz requirunt aliū terminū. et ideo bz instāciam in pposito. Sicut soluen dum est ad sequens. qz verū est si actio illa oino terminaretur in deū. Sed quod obijcit qz missio respicit deū vt terminū ad quem. Dicendū qz si terminus ad quē est missio: esset solus in rōne finitio: sic verum esset. nunc autē non est sic. sed magis in ratione suscipientis. Ad vltimū obiectum dicendū. qz 15 ibi est paralogismus accidētis. sicut hic. Ois es est naturale statna est es: ergo et. qz quod erat materie. attribuitur statue ratione artificij. Similr h. qd erat diuine essentie attribuitur missioni ratione connotati.

Questio. iij. Querit cuius sit missio vt missi. Et v; qz sit totius trinitatis. Aug. iij. d 1 tri. Mittitur filij. cū ex tēpore cuiusqz mente percipitur. S; tota trinitas ex tempore mente percipitur: ergo tota trinitas mittitur: ergo pater et Itē mitti personam. est ipsam de nouo venire ad habitandum: sed tota trinitas de nouo venit ad 17 habitandum in peccatore. cum gratia datur ei. ergo et. Cōtra: nō patet Jobannis. xij. Ad cum veniemus et. Itē missio connotat

ho connotat effectus in creatura. s. ita est qd omne connotans effectum dicitur essentialiter. ergo missio passiva dicta dicitur essentialiter sed quod essentialiter dicitur conuenit toti trinitati. s. c. Itē quando aliquid mittitur mittitur cum eo omne quod inseparabiliter est coniunctum. sed pater est inseparabiliter coniunctus cum filio. ergo qm mittitur filius mittitur pater. Itē mitti tere et mitti aut sunt equalis nobilitatis. aut nō. Si equalis ē ratione dicitur mitti de patre. eadem rōne et mitti. Si est inqualis. ergo mittēs est maior missio. ergo filiū est inqualis pater. Contra Aug. iij. de tri. pater nūq̄ legit missus. s. non de beatus aliquid afferere de deo qd non habemus ex scriptura ergo mitti non conuenit toti trinitati. Itē Aug. dicit qd p̄ absurdissime dicitur missus. sed sermones veri nō sunt absurdissimi. sed potius falsi. ergo mitti non vere dicitur de patre. Itē Aug. dicit qd mitti est cognosci esse ab alio. s. p̄ nō cognoscitur esse ab alio. ergo pater non mittitur. Itē de mobile reducitur ad immobile. ergo missibile ad immisibile. ergo in diuinis est alia persona immisibilis. s. non nisi pater ergo in

8 Respon. dicēdus qd missio sicut patet ex ratione aug. et meli⁹ infra patebit. semp duo habet ex suo intellectu. s. emanationē et manifestationē p̄ effectū. Qd importat emanationē passivē missio dicta. hinc est qd cum pater oino careat principio. qd de ipso nullo modo pot̄ dici missio passiva. vnde non inuenitur et si inueniret esset tanq̄ falsa et velut ipropria exponēda. Ad illud ergo qd obijciunt primo. et ij. qd missio est perceptio ab intellectu. vbi habitatio de nouo dicēdum qd non dicit totā rōne missionis. s. solum a p̄te termini in quem. vnde debet addi cū illis emanatio ab alio. et tunc non valet. Ad illud qd tertio obijci. qd connotat effectus. ergo est essentialis. dicēdus qd nō connotans effectum. aut dicit solū respectum ad effectus et tūc est pure essentialis et creare. aut dicit etiā cum hoc respectū ad personā. tūc pot̄ esse notionale. sicut creare per filiū. solius ē p̄ris. sic est de hoc qd est mitti. Qd non dicit tū coparationem missi ad suscipientem effectum s. etiam ad principium. Significat em̄ ipm esse ab alio et in alio et sic patet. Ad illud qd obijci. qd inseparabilia simul mittuntur. dicēdus qd illud est verū de illa missione que ē per separationē. sed de illa missione que ē per distinctionē nō est dicere. qd sic mittantur necessario illi qui distinguuntur. sicut nec in alia missione ita qd separantur.

22 qm pater distinguit a filio. et missio in diuinis dicitur distinctio nō id nō oportet qd cū mittatur filius mittatur pater. Ad illud qd obijciunt vltimo qd equalis nobilitatis est mitti et mittere. dicēdum qd mitti non remouetur a patre qd dicit ignobilitatē. sed quia dicit emanationē et subautoritatem q̄ p̄is nō sit ignobilitatis. tamen non conuenit patri.

Questio. iij. Ultimo quæritur cur sit missio. ut mittitur sic. Missio idē est qd temporalis donatio. sed tpaliter datur conuenit toti trinitati. quia tota trinitas dat spiritū sanctū vt dicit Aug. de tri. Itē Aug. iij. de tri. dicit a patre filio sine spū sancto nō potuit. ergo missio filij puenit spū sancto ergo eadē rōne missio filij. Si dicas sicut dicit quidam qd illud intelligit de missione fm humanā naturam q̄ missus est ad p̄dicandū fm illud Esa. lxxij. Ad annunciandum māuetis misit me. nō autem de missione fm diuinā naturā. Contra missio fm diuinā naturam. est missio in mentē. vel in carnem. s. Aug. intelligit de missione in carnem vnde statim subdit. qd p̄ intelligit euz misisse cū fecit ex femina ergo constat qd loquitur de missione fm diuinā naturam. Itē magister facit tale argumētū. Si pater pot̄ dare vel mittere spiritū sanctū. et hoc non facit s. aliquid facit p̄ qd nō facit. s. qd diuisa sunt opera trinitatis. Contra datū dicitur ad dantē. sicut dicit Aug. xv. de tri. ergo spū sanctus non datur nisi ab his ad quos relatiue dicitur sed nō dicitur relatiue ad se ergo non dat se. ergo nec mittit se. Itē sicut p̄ est prima persona in trinitate. ante quā nō ē alia. ita. s. post quē nō est alia. Sed p̄ quia nō h̄ personas et qua sit. nullo modo dicitur missus. ergo cum. s. nō habeat personam ex se emanātem nullo modo dicitur mittere. Itē vbi dicitur qd missio passiva. ibi ē subautoritas respectu alicui⁹ p̄cipij in missio sicut dicitur ab aug. et magistro. ergo vbi est missio actiua ibi notat autoritas respectu p̄sone. sed. s. nō h̄ autoritatem respectu sui. nec alteri⁹ p̄sone ergo. Itē vbi dicitur qd missio ibi notat distinctio. sicut i creaturū separatio. s. p̄sone

ff. nō distinguit a se ergo a se nō mittit. nec filiū mittit. cū nō habeat autoritatem in ipm. s. nō mittit. Itē ois actus fm quē persona reflectit supra se est essentialis. et essentialit̄ dicitur. s. filius mittit se vel. s. se. s. mittere vel mitti cōtialit̄ dicitur. s. ois talis actus dicitur de tribus. s. p̄ mittit se. Itē. dicēdus qd i hac qdōne. sapiētes opinantur p̄trarie sapiētibus. Nā magis dicitur ex p̄esse et n̄t̄ p̄bare autoritate et rōne qd. s. f. mittat se et dat se. nec op̄ fm ipm qd inter mittētē et missum cadat p̄sonalis distinctio. sed solū quātū ad rōnē intelligēdi. vt ipse sit mittēs in quantum deus. et idem ipse sit missus in quantum donum.

Aliorum magistrorum et antiquorum fuit positio qd mittit se et mitti de rōne sui nois importat subautoritatem et autoritatem et distinctionē. et id nullo modo pot̄ dici qd vna p̄sona mittat se. vel mittat a se. vñ locutiones iste sunt improprie et exponen de qd hoc dicere videtur. et positionē suā confirmat p̄ Aug. qd dicit qd pater nullo modo mittit nec legit missus. hoc nō est ob aliud. nisi qd hoc qd est missus importat subautoritatem. ergo p̄ oppositū mittere importat autoritatem. et vna p̄sona nō habet autoritatem supra se. Et rōdēt rōnibus magistri. qd nō est simile de h̄ qd est dare. et de hoc qd est mittere. Qd dare vno nō est ex liberalitate siue amore cōicere. et sic est essentialis oino. et nullam p̄notat distinctionē. et sic procedit qd tota trinitas dat seipsam. et p̄ filij. Alio modo dare est alicui donū cōicere. nō tū ex liberalitate. sed etiā ex autoritate. et sic dare dicit notionē. sine teneatur notionaliter. et hoc modo non valet ille rōnes si p̄ dat spū sanctū. et spū sanctus non dat se. ergo aliqd facit p̄ qd non. s. qd dicit notionem et in hoc sensu equipollet ei qd est mittere. sicut donatio passiva et qd est procedere. Itē ad filij qd inducit magis de filio. dicit qd non est filij. qd in filio duplex est natura scilicet diuina et humana. et quātū ad humanā pot̄ mitti et mitti a tota trinitate. qd minor est deo et inferior. et non tū subautoritate h̄. sed etiā seruitutē. qd est seruus dei q̄uis p̄ vnionem sit deus. Quantum ad diuinā aut̄ mittit a solo patre. qd a solo patre pducit. Quia ergo spū sanctus pducit et a patre et a filio et nō a seipso. hinc est qd nō mittit nisi a patre et a filio. et ppter hoc rōnes magistri nō valēt. qd oēs autoritates que dicuntur filij mitti a spū sancto vel a se fm humanā naturā intelliguntur. Sed h̄ bec positio rōnabilior videat et facilior ad sustinēdū tū qd non debemus autoritates sc̄oz ad nostrā trahere rōnē sc̄oz magis eodē rōne. rationē nostrā autoritatibus sc̄oz subijcere vbi non p̄tinēt expressam absurditatem. Et sc̄oz dicunt et magister dicit. et maxime Aug. qui plus sup̄ hac materia locutus est. filium mitti a spū sancto. et a se. qd nō p̄t exponere fm humanā naturā. Itē alia positio. tum ob reuerentiā sanctorū. tum ob reuerentiā magistrū videt magis esse tenenda. Itē illud enim verbum Aug. qd dicit qd filius est missus in carnē a spū sancto fm humanā naturā nullo modo pot̄ intelligi. vt videtur qd missio bec fuit ad humanitatem siue carnis assumptionem. ergo fm rōnem intelligēdi precedit humanam naturam vt iam vnitam. ergo si filius hoc modo dicitur missus. op̄ qd attribuitur diuine nature. et ita rōne diuine nature missus est a spū. multo fortius ergo a se. ac per hoc et spū sanctus a se. Et ppter ea ad intelligentiam obiectoz in p̄trariū notādum est qd missio de se duo importat. s. emanationē et manifestationē. et principia liter de rōne sue significationis importat in manifestationē. Et hoc p̄ per Aug. in. iij. de tri. qui dicit qd mitti est cognosci esse ab alio. et habetur in presenti distinctio. qd tunc filius mittit. cum ex tempore cuiusq̄ mente percipit. Quia ergo principaliter importat manifestationem et connotat in missio emanationem. id manifestatio significatur per hoc quod est mittere per modū actionis. et per hoc quod est mitti per modum passionis. sed emanatio vtrōbz vniformiter. Unde sensus est pater mittit filium. i. declarat siue manifestat filij emanationem siue filij emanare. In passiva vō sensus est. filij siue. s. f. mittit. i. manifestat ab alio emanare. Et qm ablatiu⁹ respectu passiu⁹. et nominatiuus respectu actiu⁹. importat rōnem principij. et significatio hui⁹ verbi mittere. et mitti ē manifestatio et emanatio. s. illa est p̄cipua. qm ablatiu⁹ vel ntūs importat habitū dicitur principij respectu vtriusq̄. vt cū dicitur. pater mittit filium. et filius mittit a patre. qd filius emanat a p̄te et manifestat a patre. Qd vō principale significatum horū verborū est manifestatio non emanatio qm ntūs vel ablatiu⁹ est principij manifestatio qm nō emanationis p̄cipua est. sed minus p̄dicta. et in

boc sensu procedunt iste. Filius mittit se. r. n. mittit se. Quod tã mittere q̄ mitti importat emanationem circa missum. r. psona patris nō emanat ab aliquo. sicut nec trinitas. iō psona patris nusq̄ legit missa nec ipsa trinitas. Et hoc p̄ q̄ bec est simplr r oino impropria. p̄ mittit se siue ipsa trinitas. q̄ recedit a p̄rietate psonarū r trinitatis. Illa vō est simplr r oino ppria. Pater mittit filiū cum a nullius p̄rietate recedat. **Ad** illud qd̄ obijctur in contrarium de dato qd̄ d̄ re lativē. vidēdū q̄ verū est fm̄ q̄ dare dicit p̄ quādā autoritates cōdicare. hoc mō nō accipit maḡ. sed inquātū dare idē est qd̄ liberaliter r voluntarie cōdicare. **Ad** illud qd̄ obijctur q̄ pater nō mittitur. q̄ nō ab alio dīcendum q̄ nō est filius. q̄ tam mittere q̄ mitti importat emanationē i missio. vt p̄ exponēt. sensus em̄ est. b̄ psona mittit illā. i. manifestat eius emanationē r bec mittit ab illa. i. emanatio manifestat ab illa. sed bec emanatio nō semp̄ importat respectu ois psonē mittētis. q̄ ab aliquo pōt eē manifestatio emanatiōis a quo tr̄ nō est ipsa emanatio. r iō sic non ponit pductio in minere sicut emanatio i missio. r iō nō sequitur q̄ si pater nō mittitur q̄. n. nō mittatur. **Ad** illud qd̄ obijctur vbi ē missio passiva. ibi est subautoritas dicendum q̄ verū est nō rōne qua passivum. s̄ ea rōne qua tā passivum q̄ actiū notat emanationē in missio. sicut patuit in expositioe ne. Et q̄ emanatio non semp̄ est respectu mittētis. iō non op̄ q̄ semp̄ importetur autoritas in mittēte. sed rō ista valeret b̄ si ita esset. vt principale significatū eius qd̄ est missio. eēt emanatio siue pductio. **Ad** illud qd̄ obijctur q̄ mittere importat distinctionē. dicēdū q̄ mittere vno mō importat d̄rias substantiale. vt cū importat d̄nium. vt cū d̄. deus mittit angelū. Alio mō distinctionē psonalē. vt cū importat autoritatē i mittēte. r subautoritatē in missio respectu mittētis. vt cum d̄. p̄ mittit filiū. **Tertio** mō importat distinctionē solum quātū ad modum intelligendī. Sicut cum d̄. voluntas est instrumentum seipm̄ mouēs. q̄ idē est mouēs r motum. Sicut cum dicit. Spūsc̄tus mittit se. idē est mittēs r missum. rōne differens. **Mittēs** in quā fm̄ q̄ deus. sed missum fm̄ q̄ donum sicut p̄dictum est. **Ad** illud qd̄ obijctur vltimo de reflectione act̄ dicendum q̄ verum est quo ad principale significatum. sed nō op̄ quantum ad connotatum. r rōne principalis significati ē reflexio psonē mittētis supra se. vt dicatur. mittēs est missus **De** missione filij r. n. quātum ad modum qui duplex est. visibilis. i. r invisibilis. **Uic** q̄ritur vtrū semel tr̄ missus sit filius. Supra egit magister de missione quātum ad principium. bic agit de missione quātum ad modum q̄ duplex est. i. visibilis r invisibilis. Et qm̄ isti modi veniunt missioni filij r. n. iō magister primo assignat eos circa missionem filij. Seco circa missionē. n. infra in principio. xvj. di. Nunc de spūsan. vidēdū est r. c. Prima pars b̄ quattuor partes. In prima p̄missa questione ostēdit autoritate Aug. q̄ filius duob̄ modis missus est. i. visibiliter r invisibiliter. ibi. **Ad** qd̄ dicimus. **In** scda

28
29
30
31
32
33
34

assignat duplicē d̄rias istoz duoz modoz vnā ibi. Ecce distincti sunt duo modi missionis filij. Aliā ibi. Preterea notādus. In tertia vō monet dubium quoddā qd̄ b̄ ortum ex p̄determinatio. ibi. Dic q̄ritur cur pater non d̄ missus. **In** quarta vō remouet siue docet errozē cauere. p̄cedentē ex illius dubij solutione. ibi. **Idē** q̄ putauerūt qd̄az heretici. Et hoc em̄ q̄ dixerat pater nō mitti possit q̄s credere in diuinis nō eē equalitate. **Ad** hoc respondēs magister dicit q̄ hoc non est p̄pter inequalitatem sed p̄pter principij autoritatē siue onorationem. **Uic** q̄ritur vtrū semel tr̄ missus sit filius. an r. c. In parte ista sunt dubitationes circa litteras. r. primo dubitatur de situ. c. j. bulus partis. **Uic** detur em̄ q̄ magister nō debeat bic ponere tractatum de missione filij. quia missio filij est incarnatione sed de eius incarnatione agitur in tertio. ergo ibi deberet agere de missione nō bic. **Uic** q̄ magister dicitur introducit hunc tractatum de missione filij propter explicationē missionis. i. s. p̄posset tñ d̄ci q̄ magister bic agit de missione filij in mētib̄ principaliter. sed de missione filij in carnē per accidēs vt distinguat a missione filij in mentē. De illa autē missione que est in carnē specialiter r principaliter agit in tertio. r ideo aliter ibi q̄ bic. **Non** eo ipso q̄ de patre natus est missus d̄ filius quo generatur. **Uic** dicendum q̄ Aug. loquitur cum p̄recisione. vt intelligatur non eo ipso tr̄ B̄reg. autem cum p̄suppositione manifestationis. **Uic** aliter Aug. loquitur de generatione eterna. B̄reg. de temporalī. vnde nulla est omnino contradictio. **Uic** missus est etiam ante incarnationes r ad omnes sanctos Queritur vtrū post incarnationem plenius sit datus filius r spūsc̄tus. Et q̄ sic videtur. quia status legis fuit status imperfectionis. status euāgelij. status perfectionis. Let enim neminem ducit ad perfectionem. sed euāgelium dicit. estote perfecti. **Uic** v. ergo r. **Uic** Item de spūsc̄to videtur hoc specialiter. quia scribitur Joban. vñ. Spūsc̄tus nō datus erat datus. quia Iesus nondum erat glorificatus. hoc non dicitur q̄ nullo modo ante fuerit datus. sed quia non ita abundanter. ergo r. **Uic** Item maior cognitio r dilectio erat tēpore legis gratie q̄ tempore legis scripte. ergo r. **Respon.** dicendum q̄ plenius dari potest dupliciter. intelligi. Aut intensiue. aut extensiue. Si extensiue. sic pluribus datus est spūsc̄tus tempore legis gratie. quia in omnē terram exiuit sonus eorum r. c. non tr̄ ad vnā gentem. Si intensiue sic hoc est dupliciter. aut quantum ad generalem statū. aut quantum ad speciales personas. Quantum ad generale statū in no. r. c. quātū ad spūsc̄tas psonas in ve. r. c. r sic se habēt vt excedentia r excessa. Quia in ve. test. fuerunt aliqui viri euangelici. r sic procedunt rationes ad vtrāq̄ partem. In ve. test. fuerunt aliqui abundantes in sapientia. vt salomon. Aliqui in patientia. vt Job. Aliq̄ in mansuetudine vt moyses. Aliq̄ in fide. vt abrahā

30. r. 1
Sap. 12

33
34

39 ram. nō est nisi p gratiā gratūfaciētē. ergo re. **R**ñ. ad hoc distinguunt aliq̄ q̄ spūss. dari vel miti inuisibilr pōt esse vel inquātū spūs. vel inquātū scūs. Inquātū spūs daf p donuz grē gratis date. Inquātū scūs. cans daf p dona grē gratūfaciētis. Sillr sapia vel filius pōt mitti. vel put faciēs sapere. r sic p dona grē gratis date. vel put sapia dicta est a sapore. et sic p dona grē gratū faciētis. Sed istud nō vī solucere. qz dāz tē oppositū istius solutionis est possibile ad huc solucere. r qre re de spū r verbo quō dicat dari r nō inhabitare. Propter h alr dicēdū tā de filio q̄ de spūscō q̄ dari vel mitti est duplr. vel simplr. vel ad hoc. Sic daf simplr qñ simplr bñ. v3 nō tm ad vsū. sed ad fructū. hoc aut est solū p dona grē gratūfaciētis. r iō in illa solum daf simplr vel filius vel. ff. Alio mō dē dari ad hoc. qñ non ad fructū sed ad auxiliū siue ad aliquem vsū aliqua dona donant. r hoc fit cū dant aliqua dona grē gratis date. in qbus manifestat filius vel spūscūs. r sic pcc dūt rōnes ad primā partē. Nā sic intelligēdū est verbū Rab. Ipse em̄ cōiter loquit de missione. Nā dicit spūss. ter daf. Au gu. aut loquit de datione vel missione q̄ est ad habitandū vel simplr habēdū. **A**d illud qd̄ obijcīf de p̄betia dicēdum q̄ vno mō daf in ea. ff. simplr put ipsa dicit cognitiōē fm̄ idos neitate suscipiētis r fm̄ pietatē crequetis. Alio mō put est re uelatio. r sic nō daf in ea spūs simplr siue nō mittit nisi ad h. Nā. nō dē in li. Reg. q̄ spūss. sit missus ad saul. vel facti saul. sed sup saul. **A**d illud qd̄ obijcīf q̄ mittit filius cū sit reuelatio occultoz dicēdū q̄ hoc nō est in quacūqz reuelatione. nā aliqua sit reuelatio. nō p missione filij. sed p missione angeli. Multa em̄ reuelant angelis. sed intelligit de illa reuelatio ne in qua est aīc illustratio p gratiā r si p gratis datā. nō sim pliciter mittit. sed si p gratūfaciētē tunc simplr mittit r habe tur. **A**d illud qd̄ vltimo obijcīf q̄ tūc mittit qñ p̄cipif dicen dum q̄ non sufficit cognoscere filiū q̄ sit ab alio. immo opz q̄ cognoscat q̄ sit in ipso vt i suo habitaculo. hoc autē dico non cognitiōe necessitatis sed pietate. nec de cognitiōe actua li. sed de habituali.

Questio. ij. **U**trū fm̄ eadē dona gratie dicat mīs sio spūscī est eius donatio. r sllr filij. sed alia est missio filij r spūscī. ergo alia donatio. ergo fm̄ aliud donū. **R**ñ. hoc p̄ sum vī p sllr. qz sicut se b3 missio visibilis filij ad missione vifi bitem. ff. ita ē r inuisibilis. sed missio visibilis filij r spūscī est fm̄ aliū r aliū effectū. r signū in creatura. ergo inuisibilis fm̄ aliud r aliud donū. **R**ñ. missio est ad cognoscēdū emanationē r discernēdū. si ergo filius discernit ab effectu i quo mittit. r. ff. r bñ dī sunt dona gratie. ergo quātū ad aliud donū mittit filius. quātū ad aliud spūss. **R**ñ. nō est idem ap propriatū filio. r. ff. sed aliud in creatura. ergo cū filius dicat mitti in effectu sibi appropriato. in alio effectu vel dono mitti tur filius q̄. ff. **L**ōtra. oīs donoz disti ibutio tā grē gratis date q̄ gratie gratūfaciētis. attribuit spūscō. maxime dona gratie gratūfaciētis. Sicut p3. j. Lōz. rj. ergo cū. ff. mittat i donis sibi appropriatis. in oibus donis mittit. ergo in eis dēz in qbus filius. **R**ñ. filius mittit cū sapia daf. r sllr. ff. qz p̄ cipuū donū. ff. est sapia. ergo re. **R**ñ. quādo cūqz daf cog nitio dē mitti filius. sed in hoc dono daf vel mittit. ff. Joh. xvj. Lū venerit ille docebit vos om. ve. ergo re. **R**ñ. qñcū qz chaitas daf mittit. ff. sed in hoc dono daf filius Sap. vij. In aīas sc̄tas se trāssert. r amicos dei p̄stituit. r Aug. in. liij. de tri. exponit illud de missione filij. ergo re. **R**ñ. dicēdum q̄ in missione inuisibili est donoz collatio. in qbus est manifestatio r inhabitatio. Et fm̄ hoc intelligendus est q̄ est loq̄ de donis dei quātū ad radicē. vel quātū ad habitū. vel quātum ad actū psequētē. Loquēdo aut quātū ad radicē. sic qz vna ē grā gratūfaciēs. p quā inhabitat filius. r. ff. q̄ est radix dono rum gratuitoz. sicut dant vel mittunt eodes dono. Loquēdo aut quātū ad habitū sic distinguēdū. qz qdā habitus; sunt pu re affectiui. qdā pure cognitiui. qdā mediij. In habitibus pu re affectiui daf siue mittit. ff. qz ei r̄ppropria. In habitibus pure cognitiuis nec filius nec. ff. p̄prie sicut dictū est mittit. In habitibus aut partim cognitiuis. partim affectiuis fm̄ q̄ diuersa in se p̄tinet r filius mittit r. ff. Nā cognitiui ducunt i manifestationē verbi. affectiui in manifestationē amoris. Si aut loquamur quātum ad actus psequētes q̄ sunt illuminatio

intellectus r affectus inflāmatiō sic vocādo donum in alijs r alijs donis mittunt. sed qm̄ ista p̄iūta sunt. iō missio filij r. ff. inuisibiles sunt idiusse. r fm̄ hoc p̄cedūt rōnes ad oppositas partes. Nā illud qd̄ adducit p sllr in missione sensibili. nōq̄ est simile. qz non est tāta vniō r p̄nerio in signis exterioribus quāta est in habitibus interioribus.

Questio. iij. **U**trum missio filij r. ff. sit fm̄ eadem dona gratie augmentata. Et q̄ sit vī exēplo autoritate r rōne. Exēplo sic. **L**ōstat in die pentecos tes aplis esse. ff. missum. non tm̄ visibiliter. sed etiā inuisibili ter. qz missio visibilis siue inuisibili nō p̄fert. sed ipsi prius ba bebant gratiā. ergo re. **R**ñ. hoc vī autoritate rabani. In baptismo datur. ff. ad habitationē deo p̄secrandā. sed in p̄fir matione cū oī plenitudine. sc̄tatis venit in boiem. ergo daf in p̄firmatione post baptismum. ergo re. **R**ñ. augmētū gratie est per gratie additionem. sed vbi est gratie additio. ibi gra tie donatio. sed. ff. mittitur vel datur. cum datur eius gratia. vt dicit Beda. ergo in augmēto gratie datur vel mittitur. ff. **R**ñ. non minus donum est charitates p̄seruare q̄ inchoa re. ergo si mittitur filius vel. ff. cum gratia inchoatur. multoz fortius cum conseruatur. sed conseruatur per augmentus. er go mittitur in augmento. **L**ōtra. spiritus sanctus non mit titur in boiem vt de nouo sit in eo. sed vt aliter sit in ipso. sed i eo in quo augetur gratia non est aliter vt prius. ergo ad illud non mittitur. **R**ñ. si mittitur in augmento gratie aut ergo. qz de nouo mittitur. aut qz abundantius mittit. non qz de no uo. ergo qz abundantius. **R**ñ. contra. mitti est procedere. ergo abundantius mitti est abundantius procedere. sed sem per equaliter procedit. eego re. **R**ñ. si mittit in grē augmē to. cum ergo gratia in nobis quotidie augetur. etiā boie nes sciente. vt q̄. ff. vel filius mittatur boie nesciente. r q̄ quotidie mittatur boi qd̄ non est dicendum. **R**ñ. conuenit gratiaz charitatis in aliquo per negligentiam remitti. ergo si. ff. miti titur in augmēto. r recedit in remissione. ergo qñ aliquis pec cat venialiter perdit spūscū qd̄ falsum est. **R**ñ. ad hoc dī cunt aliqui q̄ gratiam augeri est dupliciter. s. perceptibiliter r imperceptibiliter. Si perceptibiliter tūc dicitur in tali augmēs to dari vel mitti filium r spiritum sanctum. Si autem imperceptibiliter. tunc dicunt ipsum non mitti. Et ratio diuis est. qz tunc dicitur dari vel mitti cum mente percipitur. Sed alio ter potest dici q̄ augmentum gratie est dupliciter aut fm̄ p̄fectum in gratia p̄ius habita aut eius vsu aut per collationē noui vsus vel etiam doni gratuiti. Si solum per p̄fectum si cut ostendunt vltime rōnes. non dē mitti. ff. Si aut p̄ collatio nem noui doni sicut fuit aplis in die pentecos tes. vel noui vsus. sicut est in confirmatione. tunc potest dici mitti vel dari ff. qz aliquo modo est ibi de nouo quantum ad illud donū vel vsū doni. r qz abundantius est. **A**d illud qd̄ obijcitur q̄ nō do essendi. est tñ perfectiori modo inhabitandi. r alio modo vtendi. r iō nouo mō. **A**d illud qd̄ obijcitur si abundantius mittitur abundantius procedit. dicendum q̄ mitti abundans tius vel procedere est dupliciter vel ab hoc vel in hoc. primo mō vniormiter est mitti. sc̄do mō nō. **A**d illud qd̄ obijcitur q̄ quotidie augetur. dicendum q̄ quotidie augetur quantum ad feruorem. sed non quantum ad nouoz donoz vel vsū col lationem. **A**d illud qd̄ obijcitur q̄ gratia remissa debet recedere. dicendum q̄ sicut infra patebit gratia augetur quātū ad substantiam. sed non remittitur nisi solum quantum ad fer uorem. spiritum autē sc̄tū mitti non dē in augmēto feruoris. s. solum substantie charitatis.

Distinctio. xvj. De tēporali processione vel mis sione. ff. quantum ad modū fm̄ quem.

Quādo de. ff. vidēdū est p̄ter illaz ineffabile re. Su pra agit magister de tēporali processione. ff. qua procedit v el mittitur a seipso. hic agit de eadem quātum ad modū. Et qm̄ missio. ff. duob' modis est. s. visibilis r inuisibilis. sicut missio filij. ideo bec pars h3 duas partes. **R**ñ. In prima agit maḡ de missione spūscī visibili. **R**ñ. In sc̄da agit de inuisibili. r h̄ infra di. xvij. **I**n nunc accedam ad assignādū missione. ff. **R**ñ. In prima iteraz pars h3 duas. **R**ñ. In prima maḡ explicat missione. ff. visibilē **I**n secunda

Di. xvj.

In scda ad maiorē expla nationē mouet determi nat dubitationē quādam est cū filiū dicat minor patre &c. Prima pars bz duas. In prima magi assignat duplicē modum missionis spūscī fm du plicē modū missiōis filij. **Secūdo** hō psequit de altera. s. missione visibit ibi. Et primo agamus de illo mō missionis q̄ fit vi sibilē & c. vbi dicit q̄ mis sio est visibilis apparitio facta i exteriori signo. p q̄ mōstrat missio iterior. **Scilicet** scda pars in qua magister mouet dubita tionē q̄ bz ortū ex cōpara tione missionis filij & s. cū cū spūscīus mittat visibiliter sicut & filius. q̄ est quare nō dicitur minor patre sicut filius. bz tres par tes. **In pma** opponit & determinat q̄ spūscīus nō dicitur ex missione mi nor: sicut filius. q̄ spūscī. nō est vnitus. **Secūdo** oc catione huius adiungit quoddā verū hūc amez rā. s. q̄ filius rōne missio nis dicitur minor seipso. ibi. Notādū aut q̄ filius fm q̄ hō factus est. **Tertio** docet sane intelligere quoddā verū dubiū q̄ est p̄nti p̄siderationi p̄nti cū q̄ dicit bylarius. s. q̄ p̄ fm diuinitatē ē ma ior: filio. filius fm diuini tatē nō est minor: ibi. By larius aut dicitur q̄ p̄ fit &c.

Augu.

De missiōe spūscī que fit duobus modis visibiliter & inuisibiliter.

Unc de spūscīo vidēdū est preter illas ineffabilem et eternā p̄cessio nezqua p̄cede dit a patre & filio & non a seip so que fit eius temporalis p̄ cessio que dicitur missio siue datio. Ad q̄ dicitur. q̄ sicut fili? duobus modis dicitur mitti. vno quo visibiliter apparuit. alte ro quo inuisibiliter a castis mē tibus percipitur. Itaq; s. a pa tre & filio ac a seipso duobus mo dis p̄cedere siue mitti siue da ri dicitur. vno visibiliter altero in uisibiliter. Datus est em̄ visi bilis creature demonstratione sicut in die p̄t̄becostes alijsq; vicibus & dat̄ quotidie inuisi biliter illabēdo mētibz fide lium.

De illo mō missiōis spi ritus scī q̄ fit visibiliter. **Et primo** agamus de illo missionis mō q̄ fit visibilē spe cie. de hoc Aug. in. ij. li. d. e. ita ait. In p̄romptu est intelli gere de spūscīo. cur missus & ipse dicat. Facta est em̄ q̄daz creature spēs ex tpe in qua vi sibiliter ostendit. s. siue cuz in ipsuz dñm corporali specie colūbe descendit siue cuz in die p̄t̄becostes factus est subito de celo sonus quasi ferret fla

tus vehemēs & vise sunt illis lingue diuise sicut ignis q̄ & insedit sup vnūquēq; eoz. **Hec opatio** visibiliter exp̄ssa. & oculis oblata mortalibus missio. s. dicta est: nō vt appareret eis ip̄a sub̄a qua & ipse inuisibilis r̄in cōmutabilis est. sicut p̄ & filius. s. vt exterioribus vi sis. corda hoīm cōmota a t̄pali manifestatione venien tis. ad occultā eternitatē semp p̄ntis cōuerterēt. **Eccē** his verbis aperit Aug. illū modū missionis q̄ visibili ter exhibetur. cū tñ ipse spūs in sui natura nō videat. qui nec in illis creaturis magis erat q̄ in alijs. sed ad aliud. In illis em̄ erat vt p̄ eas ad hoīes veniēs osten deret esse in illis ad quos ille creature veniebāt. **Ad em̄** s. t̄pali motu tñc venit vel in hoīes descendit. sed p̄ t̄pale motū creature significata ē spūscīa & inuisibilis spūscīa infusio. **Et vt aptius dicā.** p̄ illud modū missio nis spūscīa corporaliter exhibitū mōstrata ē spūscīa & interior: missio scī spūs siue donatio de q̄ agēdū est. **Dubitatio** ex p̄dictis orta. q̄ cuz fili? sit minor: p̄e fm formā creatā in qua apparuit. cur nō & s. s. filr. c **Secūdo** prius q̄rēdū est cū filiū dicat minor: patre fm missionē qua in forma creatā apparuit. cur & s. s. nō dī

cat filr minor: p̄e cū in forma a creatā apparuit. **Ad de filio** q̄ minor: sit patre fm formā q̄ missus apparuit apte ostēdit aug. i. iij. li. d. e. tri. dicēs. **Di** sit deus filiū suū factū ex mu liere. factū sub lege vsq; adeo paruū vt factū eo itaq; missus quo factū. **Fatemur** ḡ factum minorē. & intātū minorē in quā tū factū. & intātū factū in quā tū missus. **Eccē** habes. q̄ fili? in quātū est missus. i. fact? mi nor: est p̄e. **Cur ergo.** s. nō dicitur p̄e minor. cū & ipse creaturaz assumpserit in qua apparuit. **Ad** alr spūs assumpserit creatu rā in qua apparuit alr filius. **Ad** fili? accepit p̄mionē. spūs nō nō. **Fili? em̄** accepit hoīem ita vt fieret hō. **Spūs nō** san ctus nō ita accepit colūbas vt fieret colūba. **De hoc** Aug. in. ij. li. d. e. tri. ita ait. **Id** nūc q̄ scri ptū est q̄ deus p̄ maior: sit. s. vel. s. s. minor: p̄e. q̄ non sic est assumpta creatura in qua ap pareret. s. s. sicut assumpserit si lius hoīs in qua forma ipsius dei verbi p̄sona p̄ntaret. nō vt p̄ter verbū dei vt alij scī sapiē tes. sed q̄ ipm̄ hō erat. **Aliud** est em̄ hō in carne. aliud hō in caro. i. aliud est verbū in hoīe. aliud verbū hō. **Caro em̄** pro hoīe posita est in eo q̄ ait. ver bū caro factū est. **Ad** ergo sic assumpta est creatura in q̄ ap paruit. s. sicut assumpta est ca ro illa & humana forma ex vir gine **Maria.** nō em̄ columbā vel illū flatū vel illū ignē b̄tifi ficauit. sibiq; in vnitatē p̄sone diuinit in eternū. **Ex p̄dictis** apte ostēdit fm q̄d filius di cat minor: p̄e: & q̄re fili? dicat minor: p̄e & nō spūscīo.

Ad fili? fm q̄ hō fact? ē nō mō patre sed & spiritus scī ē: & seipso minor: ē. **Ad** notādū aut q̄ fili? fm q̄ hō fact? est. nō tñ p̄e sed. s. et b̄t seipso minor: dicitur. **Et** q̄ ē se ipso minor: dicat fm formā ser ui. **Ad.** ostendit. i. li. de tri. dicēs. **Errauerūt** hoīes ea q̄ de xp̄o fm hoīem dicta sunt ad ei? sub̄a q̄ sēpiterna est trāsie rētes sicut illud q̄d ipse dñs ait p̄ maior: me est. q̄d p̄ formā fui x̄itas dicit h̄z quē modū ēt seipso minor: ē fili? **Quod** ei nō ēt seipso minor: fact? ē q̄ seipz exinaniuit for mā fui accipiēs. **Ad** ei sic accepit formā fui vt amitte

Ad de filio &c. **Ad** hoc q̄ fili? in quātū miss? factus minor: sit sic obijci tur. **Dis** actus fm quez aliq̄ contingit fieri mi nor: est indignitatis. **Si** ergo filius rōne missiōis est minoratus. ergo miss sio p̄tinet ad dei indig nitatē. **Itē** quicunq; alij quis de eq̄ uali sit minor: mutatur. s. filius aut miss siones erat equalis. & mō est minor. ergo &c. **Ad** dicendū. q̄ quedā dicun tur de filio dei per effen tiam quedā p̄mionem que tanta fuit vt faceret hominem deū: decum ho minem. **Essentialiter** lo quendo. nullo mō filius dei est minor. sed hoc dicitur est per vnionē q̄ om nia que dicunt de homi ne possunt dicitur filio dei & ita patz q̄ nulla ex hoc est indignitas nulla mu tabilitas in eius p̄sona. sic soluit vtrūq; obiectuz q̄ vtraq; rō procedit in tellecto q̄ fm eandem na turā fieret minor: fm quā equalis. erat rita define ret eē equalis. **Nunc** aut fil est minor: & eq̄lis **Ad** Etiam seipso minor: dicitur &c. **Ad** dicitur male dicere. q̄ maior: diuer sitas importatur per hoc quod ē maior: & minor: q̄ per hoc quod est alius & alius q̄ prima nō cadit diuina natura. **Secūda** sic **Si** ergo hec est vera fili? est minor: se. ergo & hec. s. filius est alius & alius. et ita due persone. quod nō conceditur. **Ad** dicitur q̄ verum est q̄ maio rem diuersitatem dicunt maior: minor: quia diuer sitatem virtutis & natura rum. sed ad diuersitatem nature q̄uis sit maior: nō seq̄ diuersitas i p̄sona. q̄ p̄les nature p̄nt esse i vna persona. qm̄ ergo i christo cadit diuersitas naturarum. & ita virtutū non autem personarum. ideo dicitur maior: & mi nor: rōne diuersarum vir tutum. non autē alius & alius. cum nō habeat di uersas personas.

Augu.

Augu.

Augu.

Augu.

Jo. xiiij

p̄bit. ij.

Minoratus paulominus ab angelis. Vide esse falsum. Quia sup illud Job. ij. cu qui modico ab angelis minoratus est. dicit glo. Natura humane metis qualem xps assumpit. que nullo pctō potuit depravari. sup oēs maior est. Item beata virgo que est pure creatura. est sup oēs angelos exal-
rata. ergo etc. **Rñ.** dicens dum qd est loqui de xpo i cōparatione ad angelos quantum ad quatuor. s. quantum ad gratiā. & quātum ad naturā mētis. et quātum ad naturā corpōris. & quantum ad statum passibilitatis. Quantum ad gratiā est simplr maior. Quātum ad naturā mētis. saltem nō fuit minor. qz sicut dicit glosa. Minor angelis fuit corpore non mēte. Quātum ad naturam corpōris minor fuit. Quātum autē ad naturā passibilitatis fuit minor & modico minoratus. qz status passibilitatis in statum glorie & bonoris paulopost conuersus tendens erat.

Ut qd p̄ sit maior filio. **L**etra. si verū est qd dicit. cū idē sit in deo sapientia potētia bonitas & magnitudo. q̄ si maior ē. & est potētior & sapiētior & melior. p̄terea i deo nō est magnitudo molis sed virtutis. ergo si p̄ ē maior est potētior. qd stare non pōt. **I**tem maior aut dicit essentia aut notione. nō essentia qz cōntia sunt equales. Si notione. q̄ro quā. Si tu dicis qd paternitatē. **L**etra. cōparatio fm maior aut minus. nō attēdit nisi in cōparticipatib⁹. **U**n non dē. cignus est albiōz cozuo. sed filius nō est cōparticipas paternitatem. ergo etc.

Item q̄rit quare nō dicit maior. **Rñ.** dicēdū qd in patre est autoritas respectu filij. & s. in filio respectu. s. f. & ideo in patre maior autoritas. & maior secūditas. & quia nullum nomē ita competit ad exprimēdum autoritatem. sicut hoc nomē magnum. id dicit bylarius qd pater est maior filio. ex hoc patent obiecta. qz maior non dicit essentia. sicut potētia & sapiētia s; dicit notione. Si q̄ras. quā dico. dicit notione cōiter. sed tñ in rōne principij. sicut subautoritas in rōne emanatōis. & hinc est qd pater dicit maior filio. qz & sicut qz habeat notione in rōne principij. p̄ tñ in rōne principij tñ. & id plus bz de rōne autoritatis. spūs aut scūs nullius persone est principium. & ideo non comparatur eis fm autoritatē.

Maior itaqz donas est. sed minor etc. **U**t dicere falsum. qz quocūqz mō accipiat maior. dicitur relatiue ad minoz. ergo si est ponere patre maiorē. est ponere filiu minoz. **I**tem p̄ dicit maior. qz bz autoritatē supra filiu. ergo cū filius habeat subautoritatē respectu patris dicit minor. **Rñ.** dicēdū qd nihil i pedit. quare filius nō dicit minor p̄ rōne subautoritatis. sicut p̄ maior. nisi qz nosa indignitatis. in deo nō debēt ad vsū trahi. **U**el qz seti doctores quātū p̄nt. se elōgāt ab hereticozū fallacia. id cū byla. dixisset patre maiorē noluit qd filius diceret minor. ne videret illa maioritas nō tñ autoritatis. sed et inequalitatis. & quā byla. diceret in p̄re autoritatē. nō tñ legif in filio dixisse subautoritatē. sed illud verbū a magis est

additum in consuetudine disputantium. De euidētā huius partis querūtur tria de missio ne visibili. p̄mo qd sit. scdo ad qd sit utilis. tertio q̄rit q̄bus modis facta sit. **Q**uestio. i. **D**istēdit p̄mo qd visibilis missio non est aliud qd apparitio exterior. **A**ug. di-
cit qd tūc spiritus sanctus vel filius mittitur. cū xpe tpe cuiusq̄ mente p̄cipit ergo tunc visibiliter mittitur cum visibiliter percipitur. sed visibiliter percipitur cum apparet i creatura visibili. ergo visibilis missio non est aliud qd apparitio. **I**tem hoc ipsum videtur per simile. qz mitti inuisibiliter non est aliud qd per effectum inuisibiliter manifestari ergo mitti visibiliter non est aliud qd per creaturam visibiliter manifestari. hoc autē nō est aliud qd visibiliter apparere. ergo etc. **I**tem hoc iterum videtur exemplo. quia spiritus sanctus i columbe specie dicitur missus ad filium. sicut dicit Augustinus. & habetur in littera. sed tunc nō fuit facta aliqua donatio filio quia plenus fuit semper spiritus sancto. sed solum exterior apparitio ergo etc. **S**ed contra. qd missionis visibilis nō sit tota ratio ipsa apparitio visibilis videtur. quia pater in subiecta creatura apparuit. tamen non dicitur visibiliter missus. ergo plus est missio qd apparitio. **M**aior patet. qz Augustinus dicit. vij. de trinitate. **T**emcrarium

est dicere patrem prophetis & patribus. per aliquas visibiles formas nunq̄ apparuisse. **I**tem filius & spiritus sanctus in veteri testamento multotiens apparuerunt visibiliter. & tamē tempore illo neuter visibiliter dicitur missus sicut dicit Augustinus. iij. de trinitate. vbi hanc questionē mouet cetera. **I**tem omne quod visibiliter apparet est corporeale. cum sensu percipiatur. sed deus cum sit simplex. est omnino incorporealis. si ergo ad deum non spectat visibiliter apparere. ergo si visibiliter mittitur missio visibilis non est apparitio. **S**i dicat qd non apparet in se. sed in effectū. **C**ontra. sic apparet in omni creatura. & vbiqz. & semper. ergo fm hoc visibiliter mittitur in omni creatura semp & vbiqz. quod stultum est dicere. **I**tem vbi est missio ibi est manifestatio persone. vt dicit Augustinus. sed per solam apparitionem nunq̄ est manifestatio nisi assit reuelatio. ergo de ratione missionis visibilis non tantum est apparitio: sed etiam reuelatio non est tota ratio. **R**espon. dicendum qd missio visibilis presupponit missionē tanq̄ superius. & super ad dicit differentia que est visibilis. **D**istinctio autem communiter vt dictum fuit supra in precedenti distinctione. presupponit circa missum emanationem. & super ad dicit manifestationē. **E**t qm manifestatio emanationis fm quā attēditur missio nō sit nisi sup eū quē spūs scūs inhabitat per effectum gratie inhabitantis hinc est qd missio de rōne gñali dicit manifestationē emanatōis & habitatōis. **H**ec autē dicitur visibilis

305. r.

306. ij.

visibilis supradueniens missioni. ostendit ipsam quantum ad principale significatum quod est manifestatio. id dicitur manifestacione cum apparitione. siue apparitione manifestante persone emanantis in habitacione. vel persone in habitacione emanacione. Unde procedo quod visibilis missio est apparitio. sed hoc non est tota ratio. sed apparitio in qua manifestatur diuina persona. non tamen ut operans. sed etiam ut in habitacione. nec tamen ut in habitacione. sed etiam ut emanans. quasi ab alio ueniens. Per primum excludit apparitione dei in qualibet creatura. per secundum apparitione in ve. te. per tertium apparitione patris. quod pater non apparuit ut emanans siue ab alio ueniens filius uel vel spiritus. in ve. te. non apparuit. ut in habitacione. sed ut se in habitacionem premonstrans. unde angelus apparebat in illis creaturis in persona dei. Et hoc probat Augustinus. in. iij. de tri. dicens. Constat firmitate autoritatis et probabilitate rationis. cum antiquis patribus dicitur: deus apparuisse uoces illas ab angelis esse factas. Et adducit autoritates apostoli ad Gal. iij. lex ordinata per angelos. Et ad Heb. ij. si enim quod per angelos dicitur est sermo etc. Nec tamen dico quod ista sit ratio quare non est missio. quod apparitio sic bar ministerio angelico. quod sicut dicit Augustinus. iij. de tri. probabile est quod illa columba in qua apparuit spiritus. per ministerium angelorum moueret. Unde idem in. iij. de tri. in fine dicit. super hoc aliquid inuenire difficile est et temere affirmare non expedit. Quod tamen ista siue rationali siue intellectuuali creatura potuerunt fieri. non video. Et ita patet quod non quilibet apparitio est missio. patet tamen ratio ad duas rationes primas. Ad illud quod obijcit tertio quod non fit apparitio. quod deus est inuisibilis. dicitur quod apparere est dupliciter uel in se. et sic uenit corporaliter. uel in alio. et hoc dupliciter. uel sicut causa in effectu. uel sicut signatum in signo. et hoc tertio modo. missio est apparitio. et per hunc modum non uenit in creatura. Ad illud quod ultimo obijcit quod apparitio non est manifestatio. dicitur quod cum dicitur missio est manifestatio. non intelligitur actu sed habitu. quod aliquid fit uel ostendit in quo potest persona emanatio manifestari. et hoc quidem de se importat apparitionem. Ad illud quod obijcit in contrarium quod precise fit apparitio dicitur quod non accipit totam rationem missionis. quod mitti non est tamen mere percipi. sed mere percipi. ut ab alio emanans. et in aliquo in habitacione. Unde ad illud mitti inuisibiliter. est manifestari per effectum inuisibilem. dicitur quod manifestari non dicitur totam rationem. Ad illud quod obijcit quod in missione spiritus sancti in specie columbe non fuit nisi apparitio. dicitur quod quibus ibi non fuerit donatio spiritus sancti. fuit tamen manifestatio prius dati. et tunc in habitacione in christo. et quiescentis. et ab alio procedentis. et ita tota et perfecta ratio missionis. sed ex hoc non sequitur quod qualiscumque apparitio sit missio visibilis. ois tamen visibilis missio est apparitio etc.

Questio. ij. Ad quod sit utilis missio visibilis. et contrarium apparitio. multo iterius operatur. Quod etiam non sit utilis ad innotescendum ostenditur sic. Aut est ad manifestandum persone alius emanacione. aut in habitacione. Non in habitacione. quod nemo scit utrum odio uel amore dignus sit. et ita nemo utrum deus in eo habitet cognoscit. Et iterum que utilitas est. est quod sciat deum aduenisse. tamen cum ignoret permansurum. nulla uel. Non ad manifestandum alicuius persone emanacione. quod cum illa notitia ois tpe sit necessaria. s. tpe legis scripture. et nuc. uel quod tunc et nunc debet esse missio uisibilis. Queritur ergo quare solus tpe ecclesie primitiue. Unde quatenus apparere in creatura. non innotescit nisi reuelatio assit. sed cum a desset reuelatio in tertio uentum est ad cognitionem ueritatis et certiorum quod que est a sensu. si ergo habens cognitionem certam non indiget occupari circa cognitionem imperfectam. ergo uel quod exterior apparitio ois non superflua. Item probatur etiam quod impediatur sic. Affectus circa bona uisibilia occupatus. minus surgit ad bona inuisibilia. ergo similiter intellectus. ergo si dicitur ad perceptionem inuisibilium eleuari. non debet ei fieri ostensio uisibilium quod si fiat uel potius impediri quod iuari. Unde si missio est ad innotescendum cum triplex sit in nobis uis cognitua. s. sensus exterior: et imaginatio et intellectus. et per hanc triplicem uis assignetur uisio prophetalis. pari ratione uel quod triplex missio deberet distinguere. Unde preterea cum missio sit ad manifestacionem in habitacionis. et filius in habitet sicut spiritus sanctus. quare non est missio visibilis ad manifestandum illam. Sed contra quod sit utilis ad innotescendum uidetur. quod cognitio nostra incipit a sensu. ergo

si debemus eleuari ad perceptionem intelligibilium congruus et perutile est quod aliquo modo precua sit excitatio in sensu per signum. Et hoc est quod dicit Gregorius. duz uisibiliter deum cognoscimus per hunc in inuisibilium etc. Unde sicut miracula ostendunt diuinam potentiam. ita signa diuinam presentiam. sed uel le fuit et per necessarium fidem manuduci per miracula ad cognitionem diuine potencie. ergo pari ratione per aliqua signa uisibilia ad cognitionem diuine presentie. Unde missio est ad redimendum uocem perditum. sed homo est paratus per naturam uisibilem et inuisibilem. ergo missio per uisibilem est utilis. Unde familiariter offert suam presentiam. qui se offert per sensum et intellectum quod quod per alterum tamen. sed hoc maxime expediebat homini aucto ut conuerteretur ad deum. ergo etc. Unde dicitur quod missio filij uisibilis propriam et maximam habuit utilitatem. sicut patebit in. iij. Sed nunc de spiritu sancto dicitur quod eius missio uisibilis utilis est ad manifestandum et emanacionem et in habitacionem. sed non qualiscumque in habitacione nec in ois genere persone. Propterea intelligendum quod est in habitatio duplex. s. per sanctificationis sufficientiam. et per plenitudinis redundantiam. Illa que est per sanctificationis sufficientiam interius inuisibiliter latet. Que uero per redundantiam exterius apparet. et ideo talis in habitatio in signo uisibili et exteriori manifestari debet. sicut factum est in apostolis. Similiter intelligendum quod duplex est genus credentium. Quidam enim uolunt signa. ut puta seniles. Quidam intelligentiam querentes. ut puta iam pueri. Querentes signa. ut per hoc manuducant ad intelligibilia. propter tales utilis est missio uisibilis ad manifestandum in habitacione plenitudinis redundantis. et hoc personis manuducendis per sensum. Et hoc patet primum. quare. s. non fuit missio uisibilis tpe legis scripture. quod non erat missio in plenitudine quoad usque uenit plenitudo tpe. Patet etiam quare modo non datur siue mittitur uisibiliter. quod iam manuducti sumus ad fidem unde de sic cessauerunt miracula. ita exteriora signa. Quod dicitur quod nemo scit utrum odio uel amore dignus sit. uerum est. nisi deus dignetur ostendere. et tunc ostendebat et hoc perutile erat ad fidem roborandam et deuotionem excitandam. Ad illud quod obijcit quod necessaria est aliqua reuelatio. dicitur quod ueritas est. nec tamen superflua apparitio. quod excitat intellectum ad inquisitionem. et sic excitando preparat ad reuelationem. et post reuelationem excitat ad dilectionem. reuelatio autem et si sit interior cognitio. tamen adhuc est uisibilis. et ideo non euacuat cognitionem apparitionis. Ad illud quod obijcit quod uisibilia impediunt affectum dicitur quod uisibilia possunt dupliciter considerari. uel ut res absolute. uel ut signa et nutus ducunt in aliquid. Primo modo si ametur uel si considerentur. retardant intellectum et affectum. secundo modo iuuant. et sic est in apparitione uisibili. quod ibi consideratur creatura ut signum faciens aliquid in intellectu uenire. Ad illud quod obijcit. quare non est triplex genus missionis. per triplex genus cognitionis. dicitur quod si cognitio sit de ratione missionis. non tamen quecumque uel cuiuslibet. sed in habitacione. Et quod duplex est modus in habitacione ut prehabitu est. ideo tamen est duplex modus mittendi. licet plures sint modi cognoscendi. Uel aliter dicitur quod deus in uia non cognoscitur. nisi aut in effectu. aut in signo. Si in effectu cum effectus ille sit gratia gratificans. que in sola cadit mente. sic est missio inuisibilis. Si in signo. cum signum sit quod offert se sensui. sic est uisibilis. Quia uero imaginaria est earum rerum quarum imagines in interiori sensu exprimitur. deus autem non est talis. id de eo non est ponere huiusmodi cognitionem. Ad illud quod ultimo queritur quare non fuit missio uisibilis ad manifestandam in habitacionem filij. dicitur quod filium in habitacione est dupliciter aut per gratiam unionis. aut per gratiam sanctificationis. Primo modo non fuit necessaria manifestatio. siue uisibilis missio. quod plenissime erat in uoce sibi uncto. in quo operabatur opera uisibilia. in quibus manifestabatur. et id non oportebat alia signa uisibilia adhiberi. Secundo modo non habuit missionem manifestandam in habitacione talis. quod sanctificatio appropriata spiritus sancto. unde sufficiebat esse missio uisibilis ad manifestandum ipsius in habitacione cui sanctificatio appropriatur. cum in habitacione filij et spiritus sancti sint indiuise. manifestato quod in uoce in habitet. si. sufficienter ostenditur quod et filius etc.

Questio tertia. Quibus modis sit missio visibilis. Et accipiantur

diversi modi ex scripturis. Filius enim visibiliter apparuit in creatura rationali, ut in bove. Spiritus vero sanctus in irrationali, ut puta in columba igne et flatu. Querit ergo de diversitate horum modorum apparendi, et videtur quod non fuerunt convenientes hoc modo. Spiritus sanctus est eque nobilis personarum filius, ergo in eque nobili creatura debet manifestari ut filius. **¶** Item si filius propter assumptionem humanitatis siue apparitionem in forma servi est minor patre, immo factus minor angelis, ergo multo fortius, scilicet ex apparitione in igne non tamen minor deo, sed bove est, si hoc nullo modo congruit, ergo non congruit spiritus sancto apparere in creatura irrationali. **¶** Si tu dicas quod filius apparuit in bove assumpto et unito, spiritus autem sanctus non est colube unitus vel igni. Contra unio nihil auferit divinitati, ergo propter unionem non debet dici minor. Si ergo dicitur minor, hoc est propter apparitionem, ergo etc. **¶** Item videtur quod spiritus sanctus fuit unitus, quod spiritus sanctus apparebat in illa columba et non in alia, et rursus apparebat ipse ibi non alia persona, ergo alio modo erat in illa quam pater et filius, et aliter in illa quam in alia, sed aliter non potuit esse in illa quam alia persona quantum ad substantiam nec quantum ad operationem, quod eadem est substantia et operatio in trinitate, ergo quantum ad unionem, ergo etc. **¶** Si tu dicas quod apparuit sicut in signo, tunc quero aut illud signum fuit a natura aut ab institutione. Si a natura, tunc pari ratione et ois alia columba, si ab institutione, querit quod instituit. **¶** Item filius apparuit visibiliter uno modo tamen, et in una creatura, querit quare non sicut spiritus sanctus, et videtur quod ita deberet esse, quod sicut in filio nulla cadit varietas, immo omnia uniformitas, ita et in spiritu sancto, ergo debuit apparere tamen in una specie. **¶** Item filius tamen semel apparuit visibiliter, quod tamen semel est incarnatus non amplius. Querit ergo unde hoc est quod spiritus sanctus pluries apparuit, ut puta non tamen semel in igne, sed etiam in specie colube. Si dicas quod illa in quibus spiritus sanctus apparuit statim esse desierunt post apparitionem, et ideo oportuit rursus alia fieri, tunc ergo videtur quod nec illa columba fuerit vera nec ignis cum tamen columba quam ignis habeat virtutem permanendi, et si hoc in illa apparitione non fuit, tunc ergo non fuerunt vera, sed falsa, et non fuerunt apparitiones, sed prestigia et illusiones, sicut sunt fantasmata demonum et aliorum magorum. **¶** Ultimo querit quare tot modis apparuit spiritus sanctus, et quare in alia specie in capite quam in membris, ut in christo et apostolis. **¶** Item, dicitur quod finis imponit necessitatem his que sunt ad finem, ideo modus apparendi sumendus est iuxta finem apparitionis. Apparuit autem filius in carne, ut esset mediator, spiritus vero sanctus ut doctor Job, xvj. Cum venerit deo, vo, o, ve. Ad mediationem autem necessaria est extremorum separatorum, procurio et in univisionem, sicut patet, et ideo filius in creatura apparuit ut unitus, ad eruditionem autem ignorantium interuenit signum, ideo spiritus sanctus apparuit in creatura ut signatum in signo. Quia ergo nihil est deo perfecte unibile nisi beatificabile, et hoc solum est substantia rationalis, ideo filius in sola substantia rationali apparuit, quod non visus significatiois pure, venit creatura irrationalis magis quam rationalis, ne forte crederetur unita, non tamen significatiois, ideo spiritus sanctus apparuit in creatura irrationali, que aliquo modo haberet rationem significandi et exprimendi, sicut status significat spirationem ignis vero dilectionem. **¶** Rursus quia ad perfectam mediationem requiritur quod mediator sit unus et quantum sit inseparabilis, filij apparitio singularis fuit et indivisibilis. Sed contra, quod non potest spiritus sanctus perfecte significari in uno signo, ideo oportuit plura, et ideo filius uno modo apparuit, sed spiritus sanctus pluribus. **¶** His visis facile est respondere ad obiecta. **¶** Nam ad illud quod primo obijcit quod eque nobilis est persona spiritus sancti, dicitur quod nihil facit ibi nobilitas apparentis, sed finis apparitionis, quod ille ut mediator, iste ut eruditor siue doctor, ideo filius ut in bove assumpto spiritus sanctus ut in creatura et signo. **¶** Ad illud quod obijcit quod spiritus sanctus debet dici minor sicut et filius, dicitur quod minoritas illa non debet de filio ratione divinitatis, sed ratione unionis et cointionis ydiomatium, quod filius factus est homo passibilis, sed spiritus sanctus non est factus columba. **¶** Ad illud quod obijcit quod est unitus colube, dicitur quod est unio secundum veritatem, et est unio secundum intentionem, primo modo univisionem illa que univisionem in natura vel persona, secundo modo univisionem significatum et signum, et hoc modo unita est persona spiritus sancti, illis formis in quibus apparuit. **¶** Si autem queratur unde veniebat talis unio, dicitur dicitur quod dispositiue a proprietatibus creature in quibus nata erat persona spiritus sancti declarari, sicut status spiritus sancti, ignis amorem columba donum propter fecunditatem. Sed completiue veniebat hec a divina ordinatione que ordinavit creaturas ad hoc non instituit

do sed simul formado et instituendo, et ad hoc solum formabat, quod tamen columba quam ignis simul cum apparitione etiam incepit desijit. **¶** Ex hoc patet quod spiritus sanctus non tamen semel apparuit, sed pluries, quod filius autem non, quod columba et ignis statim post apparitionem esse desierunt, non autem homo. **¶** Ex hoc patet etiam quod si columba illa et ignis

De missioe spiritus sancti qua invisibiliter mittitur secundum suam opinionem.

Am nunc accedamus ad assignandam missionem spiritus sancti que invisibiliter mittitur in corda fidelium. Nam ipse spiritus sanctus qui deus est ac tertius in trinitate persona ut supra ostensum est a patre et filio ac se ipso specialiter procedit, et mittitur ac donatur fidelibus, sed que sit ista missio siue donatio, vel quod sit at considerandum est.

Supposito quod spiritus sanctus sit amor, quo diligimus deum et primum ostendit ipsum invisibiliter mitti quoniam in nobis efficit hunc effectum.

per redemptionem et ita fuit in christo, et hec est perfecta gratia per omnem modum. Ideo in christo apparuit in columba, quia erat precium redemptionis primogenitorum, et erat aial intergrum et perfectum, potest etiam esse per vite influentiam quantum ad sensum et motum, et hoc mediaturibus sacramentis, et hec plenitudo est in sacerdotibus, et ideo datus est eis spiritus sanctus in specie status, Job, xx. Insufflauit in eos dicens. Accipite spiritum sanctum quorum remis, pcta etc. Potest etiam tertio modo esse per cognitionis administrationem siue doctrinam, et hec plenitudo est in apostolis et doctoribus, et ideo spiritus sanctus apparuit eis in lingua ignis. Ex his patet responsio et sufficientia modorum apparentium et obiectorum.

Distinctio, xvij. De invisibili spiritu sancti missione.

Am nunc accedamus ad assignandam missionem spiritus sancti qua invisibiliter etc. Terminata parte in qua magister egit de processionibus spiritus sancti visibilis in hac parte agit de invisibili. Et dividit hec pars in duas. In prima determinat magister spiritus sancti invisibile missionem secundum suam opinionem. In secunda vero quod sua opinio habuit multos impugnatores ponit opinionem suam defensionem, ibi. Dic queritur si caritas spiritus sancti est. Prima iterum pars habet duas. In prima missionem spiritus sancti invisibilem notificat. In secunda affirmat, ibi. Ne autem in re tanta aliquid de nostro etc. Item prima pars in qua notificat hec duas, in quarum prima predictam suam intentionem ibi. Nam nunc accedamus ad assignandas. In secunda supposito quod spiritus sanctus sit amor, quo diligimus deum et primum ostendit ipsum invisibiliter mitti quoniam in nobis efficit hunc effectum et hoc facit ibi. Hoc autem intelligibilis etc. Similiter secunda pars in qua positionem suam confirmat habet quatuor partes. In prima ostendit quod amor quo diligimus deum, est similis ter amor quo diligimus primum. In secunda vero ostendit quod amor ille proprie est spiritus sanctus, ibi. Cum autem fraterna dilectio sit deus etc. In tertia ostendit quod spiritus sanctus est caritas, non casualis ter sed essentialiter et formaliter loquendo, ibi. Sed ne forte aliquid dicat illud dicitur. Quarto et ultimo ostendit tamen manifestatum iam quod spiritus sanctus et tunc mittitur invisibiliter quoniam nos facit dei et primi dilectores, ibi. Ex predictis clarescit quod spiritus sanctus, caritas. Qui primum

De missioe spiritus sancti qua invisibiliter mittitur secundum suam opinionem. Am nunc accedamus ad assignandam missionem spiritus sancti qua invisibiliter mittitur in corda fidelium. Nam ipse spiritus sanctus qui deus est ac tertius in trinitate persona ut supra ostensum est a patre et filio ac se ipso specialiter procedit, et mittitur ac donatur fidelibus, sed que sit ista missio siue donatio, vel quod sit at considerandum est. Supposito quod spiritus sanctus sit amor, quo diligimus deum et primum ostendit ipsum invisibiliter mitti quoniam in nobis efficit hunc effectum. per redemptionem et ita fuit in christo, et hec est perfecta gratia per omnem modum. Ideo in christo apparuit in columba, quia erat precium redemptionis primogenitorum, et erat aial intergrum et perfectum, potest etiam esse per vite influentiam quantum ad sensum et motum, et hoc mediaturibus sacramentis, et hec plenitudo est in sacerdotibus, et ideo datus est eis spiritus sanctus in specie status, Job, xx. Insufflauit in eos dicens. Accipite spiritum sanctum quorum remis, pcta etc. Potest etiam tertio modo esse per cognitionis administrationem siue doctrinam, et hec plenitudo est in apostolis et doctoribus, et ideo spiritus sanctus apparuit eis in lingua ignis. Ex his patet responsio et sufficientia modorum apparentium et obiectorum. Distinctio, xvij. De invisibili spiritu sancti missione. Am nunc accedamus ad assignandam missionem spiritus sancti qua invisibiliter etc. Terminata parte in qua magister egit de processionibus spiritus sancti visibilis in hac parte agit de invisibili. Et dividit hec pars in duas. In prima determinat magister spiritus sancti invisibile missionem secundum suam opinionem. In secunda vero quod sua opinio habuit multos impugnatores ponit opinionem suam defensionem, ibi. Dic queritur si caritas spiritus sancti est. Prima iterum pars habet duas. In prima missionem spiritus sancti invisibilem notificat. In secunda affirmat, ibi. Ne autem in re tanta aliquid de nostro etc. Item prima pars in qua notificat hec duas, in quarum prima predictam suam intentionem ibi. Nam nunc accedamus ad assignandas. In secunda supposito quod spiritus sanctus sit amor, quo diligimus deum et primum ostendit ipsum invisibiliter mitti quoniam in nobis efficit hunc effectum et hoc facit ibi. Hoc autem intelligibilis etc. Similiter secunda pars in qua positionem suam confirmat habet quatuor partes. In prima ostendit quod amor quo diligimus deum, est similis ter amor quo diligimus primum. In secunda vero ostendit quod amor ille proprie est spiritus sanctus, ibi. Cum autem fraterna dilectio sit deus etc. In tertia ostendit quod spiritus sanctus est caritas, non casualis ter sed essentialiter et formaliter loquendo, ibi. Sed ne forte aliquid dicat illud dicitur. Quarto et ultimo ostendit tamen manifestatum iam quod spiritus sanctus et tunc mittitur invisibiliter quoniam nos facit dei et primi dilectores, ibi. Ex predictis clarescit quod spiritus sanctus, caritas. Qui primum

Quis primū diligit. cōsequēs est vt ipsā dilectio nē diligit. Unde ista p̄na nō valere. Quāuis enī pos- sibile sit dilectionē diligi. non tamē est necesse q̄ ali- quis diligit eā. multa enī frequēter amamus. q̄ nobis lemus amare. Et dū dubi- taf de ista p̄sequētia. Quis diligit dilectionē. cōsequēf est vt deum diligit. Quia aut intelligit de increata. aut creata. Si de creata ni- bil valet. diligit quid crea- tum. ergo increatū. Si de increata. tunc in nullo cō- cor: datuz p̄iori sentētia. quia dilectio qua diligitur mus proximus est dilectio creata. Respon. dicen- dum q̄ vtraq̄ consequens- tia bona est in proposito. Quidam enim est amor in quo non est quietatio. nec delectatio. nec complacen- tia. vtputa ille qui est ex p- nitate corruptionis. cui ra- tio obfistit. Quidam vero est amor qui est cum dele- ctatione. complacentia. et quietatione. et in tali amo- re non est tātum acceptio rei amare immo etiam ipfi us amoris. et talis amor ē charitas. et ideo sequitur qui amat proximum. amat dilectionē id est acceptat. Sed quoniam bene sequi- tur qui acceptat aliqd ex se. multo magis acceptat il- lud in quo inuenitur ratio dilectiois. si dilectio eoip- so quo dilectio acceptatur maior dilectio magis acce- ptatur. Luz ergo dilectio nostra sit dilectio exempla- ta. et dilectio diuina sit ex- eplā omnis recte dilectio- nis. et illa est prima et sū- ma ratio omnis acceptio- nis. hinc quod sequitur. q̄ qui diligit dilectionem. di- ligit deum. Unde Augusti- nus arguit ex hac suppo- sitione. q̄ prima ratio acce- ptionis est in dilectione ex- emplāte nō exemplata. et ex hoc pater secunda. b. Ecce iam potes notio- rem deus habere q̄ fratrem. Didetur hoc falsum: quia. j. Tim. vi. dicitur de deo q̄ lucem habitat inaccessi- bilem. Præterea de fratre nouit quid est. de deo vero nō nouit quid est. sed si est ipse autem non loquitur q̄ tum ad cognitionem si est. Respon. Dicendum ē q̄ aliquid magis certitudi- liter cognosci est duplicif- quia certitudo cognitiois

Hoc autem vt intelligibilius doceri: ac plenius p̄spici vale- at p̄mittendū est q̄ddā ad hoc valde necessariū. Dicitū q̄dem ē supra. et sacris autoritatib⁹ onisuz: q̄. s. f. amor: ē p̄ris et filij quo se inuicē amāt et nos. His aut addēdum est. q̄ ipse idem sp̄s sanctus ē amor sine charitas qua nos diligimus deum et p- ximū. que charitas. cū ita est i- nobis vt nos faciat diligere deū et p- ximū. tūc sp̄s sanctus of- mitti vlt dāri nobis. et q̄ diligit ipam dilectionē q̄ diligit p- ximū i eoipso deū diligit. q̄ ipa dilectio de⁹ est. i. sp̄s sanctus. Autoritatibus p̄firmat q̄ amor: quo diligimus deum ē similiter amor quo diligitur proximum. c. Me aut in re tanta aliquid de nō isluere videamur sacrif- au roitatib⁹ q̄d dicitū est cor- robozem⁹. De hoc Aug. i. vñ a li. de tri. ait. Qui p- ximū dili- git oīs est vt ipsam precipue dilectionē diligit. De aut di- lectio est. cōsequēs ergo est vt precipue deū diligit. Item in eodem deus dilectio est vt ait Job. apls. Ut qd ergo imus et currimus in sublimia celoꝝ et ima terrarū querentes cum qui est apud nos. si nos esse a- pud eum velimus. Nemo dicit non noui quid diligitur: di- ligat fratrem et diligit eandem dilectionem. Magis enī no- uit dilectionem qua diligit q̄ fratrem quem diligit. Ecce tā- b. potes notiozem deus habere q̄ fratrem. Plane notiozem quia presentiozem. quia inte- riozem. quia certiozem. Am- plectere dilectionez deū. et di- lectione amplectere deum. ip- sa est dilectio que omnes bo- nos angelos: et omnes dei ser- uos cōsociat viculo scitatis. Quāto ergo sanctiozes sum⁹ a tumore superbie. tāto sumus dilectioe pleniozes: et quo nisi deo plenius est qui plenus est dilectione. His verbis satis ostendit august. q̄ dilectio ip- sa qua diligimus deū vel pro- ximū deus ē. Sed adhuc ap- tius i eodem lib. subdit dices dilectionem quam cōmendat Johannes apostolus attēda- mus. Qui diligit inquit fra-

trē in lumie manet. et scādālū i eo: nō est. Manifestū est q̄ iu- sticie p̄fectionē i fr̄is dilectio- ne posuerit. Nā in quo scāda- lū nō est vtiq̄ perfectus est. et tū videtur dilectionē dei tacu- isse qd nunq̄ faceret nisi: qz in ipsa fraternā dilectione vult intelligi deū. Aptissime enī in eadem eplā paulopost ait Ita dilectissimi diligam⁹ in- uicez: qz dilectio ex deo est. et oīs qui diligit ex deo natus est et cognouit deus. Qui nō diligit non cognouit deum. quia deus dilectio est. Ita contextio satis aperte decla- rat eandem ipsam fraternam dilectionem. Nam fraternā dilectio est qua diligimus in- uicem non solum ex deo. sed etiā deū eē tāta autoritate p- dicari. s. Jobā. Cum ergo de dilectione diligitur fratrem de deo diligimus fratrem. nec sic- ri potest vt eandē dilectionez nō p̄cipue diligitur q̄ fratrem diligimus. quoniam deus dile- ctio est. Itē qui nō diligit fra- trem non est in dilectione. et qui non est in dilectione non est in deo quia deus dilectio est. Ec- ce aperte dicit fraternam dile- ctionem deum esse. d. Ostendit q̄ amor ille q̄ diligimus deū et p- ximū non ē pater vel filius sed sp̄s sanctus tantus. Cum aut fraternā dilectio sit de⁹ nec p̄f. nec fili⁹. s. tātus sp̄s sanctus. q̄ p̄prie i trinitate dilectio vel charitas of. Vñ Aug. in. xv. li. de tri. Si in do- nis dei nihil ē mai⁹ charitate. et nullū est maius donū dei q̄ sp̄s sanctus. quid p̄sequētius ē q̄ vt ipse sit charitas qua dicitur et de⁹ et ex deo. Ita enī ait Jobā. Dilectio ex deo est. Et paulopost de⁹ dilectio ē. Vbi manifestat eam se dilectionez dixisse deū quam dixit ex deo deus ergo ex deo est dilectio. Item in eodem Jobānes. vo- lens de hac re apertius loqui In hoc inquit cognoscim⁹ qz in ipso manemus. et ipse in no- bis. quia de sp̄itu suo dedit nobis. Sp̄itus itaqz sanct⁹ de quo dedit nobis. facit nos in deo manere. et ipsum in no- bis hoc autem facit dilectio.

est fm presentiam. aliquid autē presens est dupliciter aut q̄tum ad rationem co- gnoscēdi aut q̄tum ad sub- stantiam cognoscibilis. Quantum ad substantiam deus est presentior: cuiusq̄ rei. q̄ aliqua alia res q̄tū autem ad rationem cogno- scendi hoc est dupliciter. Aut a parte cognoscibilis sicut sol est presens ceco et tamen cecus est absens lu- mini sic deus est presentior q̄ frater. Si autē a parte cognoscentis. sic presentior est frater. quia presens est oculis carnis quozum cognitio viget fm statum presentem. Aliter potest dici. q̄ presentius est aliquid du- pliciter in ratione cogno- scibilis. vel fm effectū vel fm se. Secundus se notior est frater. fm effectum no- tior est deus. Quia effect⁹ diuinus qui est dilectio in- trat ipsam animam et est presens. et magis cognosce- tur q̄ frater. Qui diligit inquit fra- trem in lumine manet. Vlt- detur hoc verbū. j. Jobā. ij. posituz improprie dicitū quia lumen respicit cogni- tionem. sicut calor affectio- nem. ergo magis deberet dicere manet in calore. q̄ manet in lumine. Respon- dicendum q̄ luminosus ma- gis est. Manifestare au- tē aliquid alicui est dupli- citer. aut scruviam cogno- scendorum aut sicut viā a- scendorū. Primum est per- scientiam. et cōtra illud lu- men opponit tenebra igno- rantie simplicitis. Secūdu- est per gratiā. vnde. j. Jo- hannis. ij. vnctio docebit vos de omnibus et contra illud est tenebra malicie si- ue peccati. et de hoc lumie et de his tenebris loquitur beatus Jobānes quod pa- ter in textu. Et Ecclesiasti- ci. xj. Error et tenebre pec- catoribus concreata sunt et quoniam charitas sem- per est cum gratia. alie vīr- tutes non ideo dicit. Qui amat manet in lumine per appropriati onem. d. Si in donis dei nihil est maius charitate et. Vt- detur dicere falsuz quia sa- pientie donum ponitur ex- cellētissimum inter omnia dona vel si idem est charis- tas et sapientia. charitas non retinet prerogatiuam inter dona.

J. Jobā nis iij.

Augu.

J. Jo. 4

J. Jo. 4

Libri

Primi

ritas non retinet prerogatiuam inter dona. **T**ertius queritur de p̄na. si charitas est principium inter dona dei. et nullū malū est q̄ sp̄s sanctus. s̄. n̄. est charitas. Aut ergo loquit̄ de charitate creata. aut increata. Si de increata. tūc ergo probat̄ idēz per idēz. Si de creata tūc nulla videt̄ consequētia. quia nō valet. q̄ si creata est charitas maior inter dona creata q̄ sic sp̄s sanctus. **R**espon. dicendum q̄ p̄dicta autoritas Augustini potest̄ intelligi de charitate creata et increata. et pro utraq̄ habet veritatem.

Si de increata certum est. **S**i de creata maximū est inter dona q̄ plus habet̄ se de ratione bonitatis. s̄. ne de ipsa bonitate. q̄ alit̄ quod donum loquendo p̄t̄ esse. **Q**uedam enim dona sunt que sunt sine charitate. et hoc quidem certum ē q̄ minora sunt. **Q**uedam presupponunt charitatem sicut donū sapientie. **L**charitas enim est que dat sensum gustui vt sapiant ei bona eterna. **U**nde sapientia superaddit quandam vltiorē virtutem que habitat que cōparata ad charitatem minus bona est s̄ prout claudit charitatem maius bonum est ratione cuius quod presupponit. et ita patet q̄ charitas p̄t̄ se loquendo est excellentissimum donū. sapientia vero presupponendo siue implicando donum charitatis dicitur excellentissimū.

Ad illud q̄ obijctur de consequentia dicendū q̄ utroq̄ modo bona est. **S**i enim intelligatur de charitate increata. sic ipsa est donum primum et precipuum et sp̄s sanctus est huiusmodi. q̄ opt̄ ipsa sit sp̄s superabundantia dicitur vni soli cōuenit. **S**i autē de charitate creata tūc p̄ntia Augu. intelligēda est a p̄te nominis sic. **S**i charitas creata est maximū inter dona creata. et. s̄. maximū est donū. q̄ meli⁹ nominatur noscē donū excellentissimū alio. p̄ns ergo est vt. s̄. sit charitas. sed non creata. imo illa que de⁹ est.

Non vtiq̄ ideo dicitur est. q̄ dei substantia est nostra patientia. **V**idetur male dicere. q̄ charitas q̄ nos diligimus deū non est ipse deus. nisi intelligam⁹ quo diligimus exēplariter vt causaliter. q̄ cū s̄ se sit de patientia. vt q̄ augu. male destruit illud simile. **T**ertius cū deus faciat nos diligentes sicut patientes. quare nō dicit̄ deus charitas n̄ra sicut patientia n̄ra. **R**espon. d̄m q̄ de⁹ est charitas et cōtialiter et causaliter. q̄ in se amor ē. **C**ausaliter. q̄ nobis amorē efficit. **S**ed de⁹ nō est patientia cōtialiter. s̄ solū causaliter. et ideo

bis hoc autem facit dilectio. **I**pse est ergo deus dilectio. ipse igitur significatur vbi legitur de⁹ dilectio est. **E**x his apparet q̄ sp̄s sanctus charitas est. **R**espon. d̄m q̄ sp̄s sanctus est charitas nō causaliter. s̄ essentialiter. et formaliter loquēdo. **S**ed ne forte aliq̄s dicat illud eē dicitū p̄ exp̄sionē cause deus charitas est. s̄. q̄ charitas sit ex deo et non sit ipse deus. sicut dicitur. **D**eus nostra patientia est et spes. non q̄ ipse sit ista. sed quia ista ex deo sunt: occurrit Augustin⁹ ostendens hoc non esse dicitū per causam: sicut illa in. xv. libro de trinitate ita dicens. **N**on dicitur sumus charitatem non propterea esse dicitā deum q̄ ipsa charitas sit vlla substantia que dei digna sit nomine. sed q̄ donum sit dei sicut dicitur est deo. **T**u es patientia mea. **N**on vtiq̄ id dicitū est. tu es patientia mea q̄ dei substantia est nostra patientia. sed quia ab ipso nobis est. **U**nde alibi. **A**b ipso est patientia mea. **H**unc enim sensum facile refellit scripturarum ipsa locutio. **T**ale est enim. **T**u es patientia mea quale est. **D**omine spes mea et deus meus. misericordia mea. et multa similia. non est autem dicitur. **D**omine charitas mea. aut tu es charitas mea. aut deus charitas mea. **S**ed ita dicitū est. deus charitas est. sicut dicitur est de⁹ sp̄s sanctus est. hoc qui nō discernit. intellectum a domino nō expositionē querat a nobis. **N**on apertius quicq̄ possumus dicere. deus ergo charitas est.

Ostendit tanq̄ manifestum nos diligimus deū non est ipse deus. nisi intelligam⁹ quo diligimus exēplariter vt causaliter. q̄ cū s̄ se sit de patientia. vt q̄ augu. male destruit illud simile. **T**ertius cū deus faciat nos diligentes sicut patientes. quare nō dicit̄ deus charitas n̄ra sicut patientia n̄ra. **R**espon. d̄m q̄ de⁹ est charitas et cōtialiter et causaliter. q̄ in se amor ē. **C**ausaliter. q̄ nobis amorē efficit. **S**ed de⁹ nō est patientia cōtialiter. s̄ solū causaliter. et ideo

scriptura istū diuersū modū inuēns dicit deū eē patientiā n̄rā et deū eē charitatē sine additiōe. **R**espon. aut̄ hui⁹ ē. q̄ q̄dā bitus dicit̄ i p̄pletionē. sicut patria. spes et b̄mōi. q̄ nō cadūt i deo p̄ cōtialit̄ s̄ p̄ cām. q̄ b̄mōi sunt a deo. **Q**uidā aut̄ sunt bit⁹ dicētes cōtialit̄. et b̄mōi sunt i deo essentialiter. sicut charitas et sapiētia et b̄mōi. **N**otan dū aut̄ q̄ Aug. vult dicere q̄ de⁹ ē charitas essentialiter. sed ipse non vult dicere q̄ sit charitas nostra essentialiter. sed causaliter et exemplariter. **Q**uāuis enim oēs virtutes b̄ant exēplar cognoscitū i deo. et oēs h̄nt exēplar fm̄ similitudinē lōgi quā tū q̄dā virtutes nō habēt sibi cōrespondēs i deo p̄ oia sicut patria. q̄ duo dicit̄. s̄. passionem. et sup̄ferri passionibus. **Q**uantū ad primū nō habet̄ in deo cōrespondens. sed q̄tū ad secundū solū. **L**charitas aut̄ b̄t amorē sibi i deo per oia cōrespondentē. et amorem non tantum essentialit̄ s̄ etiam p̄sonalem. et ideo dicit̄ autoritates q̄ sp̄s sanctus ē charitas qua diligimus deum. et ablatius qua dicit̄ habitudinē non tantū cause efficientis sed etiam formalis. non perfectis sed exemplantis.

Solū est q̄ diuidit̄ inter filios regni et filios p̄ditionis. **U**t hoc male dicit̄ de dono charitatis. q̄ aut loquitur de diuisione q̄tū ad cognitiōē aut q̄tū ad vitatē. **S**i q̄tū ad vitatē h̄salū est. q̄ nō solū i charitate s̄ etiā i fide de gratuita et spe differūt. **S**i q̄tū ad cognitiōē tūc minime diuidit̄. q̄ necesse quis hoc donum habeat. **R**espon. d̄m q̄ oia dona v̄tū tū possunt esse infirma p̄ter charitatem et quoniam possunt esse infirma. possunt esse in iustis et peccatoribus. et ideo i illis nūq̄ separant̄ ab iuicē. sed charitas nūq̄ potest esse infirma. nec eē cū pctō q̄ acc̄ eius est diligere propter se et super oia. qui remouet̄ per omne peccatū. et ideo dicit̄ Aug. q̄ sola charitas distinguit loquendo de distinctione in vniuersali. **Q**uod obijctur de fide gratuita. siue formata. concedo q̄ distinguit. sed tamen hoc non habet quia fides

festum q̄. s̄. tunc mittitur inuisibiliter q̄ nos facit dei et proximi dilectores. **E**x p̄dictis clarescit q̄ sp̄s sanctus charitas est qua diligimus deū et primū vnde facilius est nobis ostendere quomodo sp̄s sanctus mittat̄ siue de⁹ nobis. **T**unc enim mitti vel dari dicit̄. cui ita in nobis est vt faciat nos diligere deū et proximi. per q̄ manemus in deo. et deus in nobis. vnde Augustinus. hunc missionis modum inuans in. xv. libro de trinitate. ait. **D**eus sp̄s sanctus q̄ procedit ex deo cum datus fuerit homini. accendit eum ad diligendum deum et proximi. et ipse dilectio est. **N**on enim habet homo vnde diligit deum nisi ex deo. **E**cce quomodo datur vel mittitur nobis sp̄s sanctus fm̄ q̄ dicitur datus siue donū. **Q**uod donum commendat Augustinus explanās apertius quomodo datur in eodē li. **D**ilectio inq̄t dei diffusa est in cordib⁹ nostris vt ait ap̄ls p̄ sp̄s sanctum qui datus est nobis. **N**ullum est isto dono dei excellentius. **S**olum enim est quod diuidit̄ inter filios regni et filios p̄ditionis. **D**atur et alia p̄ sp̄m munera. s̄. si ne charitate nihil profunt.

Nisi ergo tantū impietatis cuiq̄ sp̄s sanctus. vt eum dei et primi faciat amatore a sinistra non transfertur ad dexteraz. **R**espon. sp̄s sanctus p̄t̄ de donū nisi p̄pter dilectionē quā qui non habuerit. et si loquat̄ oibus linguis et habuerit prophetiā. et omnem scientiā. et omnē fidem et distribuerit substantiam suam. et tradiderit corpus suū

sed quia gratuita et ita et hoc q̄ charitati coniuncta. et sic patet illud. **E**t tradiderit corpus suum ita vt. **V**idetur male dicere. quia domin⁹ dicit̄. **J**ohannis. xv. **M**aiorem hac dilectionem nemo habet vt animam suam ponat pro oibus suis. et. ergo si hoc est maximum opus charitatis. impossibile est quod fiat sine charitate. **R**espon. aliquid dicitur q̄ apostol⁹ dicit per impossibile. posito enim ad hoc q̄ aliquis hanc penā patere tur

p̄. lxx.

p̄. lxxi. p̄. 102.

p̄. 103.

p̄. 104.

Augu. b̄t amorē sibi i deo per oia cōrespondentē. et amorem non tantum essentialit̄ s̄ etiam p̄sonalem. et ideo dicit̄ autoritates q̄ sp̄s sanctus ē charitas qua diligimus deum. et ablatius qua dicit̄ habitudinē non tantū cause efficientis sed etiam formalis. non perfectis sed exemplantis.

Rom. 9.

Quod obijctur de fide gratuita. siue formata. concedo q̄ distinguit. sed tamen hoc non habet quia fides

Et hoc t̄.

pateretur sine cbaritate pro xpo. ad huc non pdesset sibi. Et do tñ qd ex industria naturaliu & aliqua gra grati data possent sustinere p fide xpi morte etiã sine cbaritate. sicut hereticus su stinet p erroze. & qd dicit dñs. qd illud e summe cbaritatis. h dicit qd ad signu exteriorẽ õñsionẽ. signa tñ sũt fallibilia. & iõ nõ necessario opz qd si aliqf morte sustinet p xpo siue p ci? fide qd bẽat cbaritates credo tñ qd si aliqf p xpo sustinet morte. qd nõ mag gnuẽ bẽret obicẽ. qd dispos neret se ad grẽ susceptioẽz ita qd daref sibi cbaritas.

Intelligẽtiã huius partis qe tuor: qrun tur. p̄mo et principa liter ppter positionẽ m̄grĩ q̄ritur Utrũ p̄ter donum cbaritatis icreate sit ponẽ donũ cbaritatis create. Et hẽst q̄rere. Utrũ cbaritas q̄ diligit deũ sit. ff. Scõo dato qd sit creata cbaritas q̄ritur Utrũ illa cbaritas sit diligenda cbaritate. Tertio utrũ cbaritas certitudinaliter possit cognosci ab h̄ite cbaritate. Quarto si possit cognosci ab aliquo non habente.

Questio. 1. Non sit ponere aliam cbaritatẽ ab increata supposita probatiõẽ per autoitates ml̄tas q̄s adducit magf in litera. probatur rõnibus et p̄mo rõnib? sumptis ab eẽntia cbaritatis que est bonitas hoc mō. Nullum accidens est meli? substantia rõnali. sed cbaritas est melior aia rõnali qd eã facit meliorẽ. qd nõ est accidẽs. qd est substantia. S; cõstat qd nõ irrõnalis. ergo rõnalis. qd aia. v. l'angel? vel de? h; n aia v' l'angel? qd de? Cũtẽ nulla bonitas creata equalet bitrudini. h; cbaritas equalet bitrudini. qd per cbaritatẽ meref bõ & efficit digni? vita eterna siue beatitudie. qd cbaritas nõ e bonitas creata qd de? Cũtẽ oẽ bonũ creatũ est bonũ p participatiõẽ. S; oẽ bonũ alio bono bonũ. põt intelligi non bonũ. & sic caderet in ipõ malũ p dimiõutiones speciei. modi & ordis. si cbaritas est bona creata bonitate. põt eẽ mala. vel saltis itelligi mala vel etiã fieri isoformis. qd falsũ est. Cũtẽ h; ipm? õñdĩ rõnib? sumptis a v̄tute sic. Quanto aliqđ virtuos? tãto pauciorib? medijs idiget ergo si aliqđ e potẽtissimũ. nulla alia v̄tute a se indiget ergo si spũs sanctus est potẽtie infinite. & ipõ est cbaritas. ergo scipõ nõ a lio iflãmar affectũ ad amozẽ. nõ est ergo ponere cbaritatẽ creatã necessario qd sit habitus. Cũtẽ plus distat virtus naturalis a deo qd volũtas s; de? dirigit v̄tutẽ naturalẽ nõ alto qd sit ipõ. ergo si ibĩ nõ cadit mediũ nec in volũtate cadet. ergo de? Cũtẽ vbi mouet virt? motoris primi semp p̄sentor nõ potens errare supfluit aliã v̄tutẽ sup addere. v̄tputa si man? eẽrẽp cõiũcta temoni. nõ oportet ibi eẽ aliã virtutẽ. h; spũs sanctus est dirigẽs & adiuuans ipsaz volũtatẽ. & est coniuõctus semper & non potens ergo supfluit aliãz cbaritatem ponere. sed omne superfluum est refecanduz. ergo & c. Cũtẽ rõnib? sumptis ab actu õñditur illõ idẽ. qd act? cbaritatis est aiam re creare. sed non minoris v̄tutis est recreare qd creare. ergo si creare solũ est ab increato. qd e infinite potẽtie. ergo et recreare. h; hoc p̄pũ est cbaritatis. ergo est increata. Cũtẽ aliquis actus cbaritatis est vnire. h; nulla creatura pyanitatẽ vnif v̄tati. h; omnis creatura. vanitas. ergo nulla creatura. est mediũ vnĩendi deo

si ergo cbaritas est mediũ vnĩendi. ergo nõ est vanitas nec creatura. Cũtẽ actus cbaritatis est vnũqđqz ordinate diligere ergo si ordinate diligere est diligere vnũqđqz fm qd sibi cõues nit. cuz bonũ increatũ sit meli? creato in infinitum. ergo ipsuz magis in infinituz diligitur. ergo si cbaritas facit deũ dilige re vt diligẽdus est. cbaritas facit deũ in infinitũ diligere. sed quod erit in actũ infinite est infinite & increatũ. qd de? Cũtẽ cõtra. cbaritas est p̄cipiũ reformãdi aiaz qd ad potẽtiã vof lĩtat. h; aia qd ad alias potẽtiãz. s. irascibile & rõnalcm. re formatur per virtutes creatas. qd pari rõne & cõcupiscibilis. s; eius reformatio. est cbaritas. qd de? Cũtẽ vbi est reformatio ibi est cõformatio & informatio. & vbi est informatio ibi est aliqđ informãz qd se h; per modũ forme. h; ois forma rei create e creata. deus e m; null? est forma perficiẽs. qd de? Cũtẽ cbaritas est p̄cipiũ viuendi. Cũtẽ bugo de scto victo. Scio aia mea. qd amor est vita tua. sed ois vita existẽs p participatiõẽ. in aliquo est ab aliquo informãte. ex quo vniũficabili fiat vnũ sed ex deo & anima non potest fieri vnũ. ergo necesse est ponere in anima aliqũ cbaritatẽ creatã que viuificet. Cũtẽ oẽ qd est in aliquo possibili ad mortẽ. est in illo p aliquod sepabis le sed vita grẽ est in aia possibili ad moriẽdum morte culpe. qd per aliqũd sepabile. hoc aut nõ est deus. qd impossibile est deĩ presentia separari ab aliquo. ergo est aliqđ creatuz. Cũtẽ cbaritas est p̄cipiũ gratificandi. sed gratificatio est id in qd distinguitur bonus a malo. iustus ab impio. non tñ in actu. s; etiam in quiete. vt paruulus et adultus. ergo cũ distinctio nõ sit boni a malo per bonitatem increatam. quia illa omnibus e communio. cbaritas non dicit quid cõmune. Et itez cũ distinctio quiescentium non sit per actum vel per vsum. sed habituz patet qd cbaritas dicit habitum creatuz. Cũtẽ cbaritas est p̄cipiũ mereudi sed non qd bona facim?. ideo boni sumus. h; magis e conuerso. cbaritas prius facit bonum qd eliciat actum sed cum aliquis de non bono sit bonus. necesse est aliquid poni in ipõ de nouo. & hoc non potest esse actus. ergo habitus. Cũtẽ deus alio modo cooperatur in operatiõẽ meritozia qd naturali. quia si non alio modo tunc redit error pelagij qd naturalibus possit homo mereri. si ergo alio modo. cũ per virtutes increatam omni nature cooperetur. necesse est qd in operatiõẽ creata meritozia cooperetur mediante alia virtute. s; bec non potest esse nisi creata. qd de? Cũtẽ videtur qd magf er raurit qd qui diuidit opera trinitatis heretic? est. h; magf posuit qd cbaritas qua nos diligitur deum sit spũs sanctus p̄p̄ie. qd ponit qd nostrũ diligeret qd est effectus in creatura. s; sit sol? spũs sc̄i & ita diuidit opa trinitatis. Cũtẽ qd dicit qd creatũ esse in creatũ errat. sed cbaritas qua diligitur deũ et primũ vt cõiẽ tenef jest qd creatũ. h; magf dixit dac eẽ. ff. errauit. Cũtẽ ad p̄dictoz intelligẽtiã est notãdũ. qd circa hoc est & fuit ab antiquo duplex op̄nio. Quorũdam em vt magf & sequacius suorum e op̄nio. qd spũs sanctus est essential? cbaritas qua pater & filius diligitur nos. & e? qua nos diligitur deũ. Et qdã volu erũt dicere qd intellect? bul? positiois p̄r demõstrari p similitudies Dicũt enĩ qd sicut lux tripliciter põt cõsiderari. s. in se & i trans? parenti & in extremitate p̄spicui terminati. p̄mo mō e lux. scõo mō lumẽ. tertio mō hypostasis coloris. Ita spũs sanctus potest cõsiderari in se. & sic est amor p̄ris & filij. Potest rursus considera ri vt in humana anima inhabitãz. & sic spũs sanctus dicitur gratia. Potest etiam cõsiderari vnitus voluntati. & sic est cbaritas qua nos diligitur deum. Cũtẽ dicunt qd. ff. est nra cbaritas non per appropriatiõẽ sed per vnionẽ. Quẽadmodum et solus filius est homo vel incarnatus. et tamẽ tota trinitas est incarnationẽ operata. sed tamẽ solus filius vnitus. sic q̄uis tota trinitas faciat vnionẽ. ff. cum voluntate. solus tamẽ spũs sanctus vnitus voluntati. & ideo solus est cbaritas. Ratio autem mouens ad ponenduz hoc est autoritas apostoli. ij. L. hoc. vi. qd adberet deo. vnus spũs est. Et etiam mouet eos similitudo. Dicunt enim qd sicut filius procedit per modum nature. & ita nature vnitur. sic spũs sanctus per modum voluntatis. & iõ voluntati vnibilis et vnitus. & qd voluntas vertibilis est non sic natura ideo spũs sanctus vnitur separabiliter. sed filius in separabiliter. & iõ longe inferiori modo qd filius. & quibus sic vnitur. scipõ facit diligere. Sed bec positio non potest stare. qd spũs sanctus nõ e vnibilis. & p̄tea si eẽ vnibilis. aut p natura aut p gratiã. Non per naturam. ergo per gratiã. qd ad huc

oportet esse habitum gratie disponentem animam ad susceptionem talis unionis. et ita redit contrarium. Ideo non credo quod magister hoc modo fuerit huius opinionis. **¶** Et propter hoc aliter dicitur quod istud quo diligimus deum. triplex est accipere. Aut quo diligimus effectiue et sic charitas siue amor est trinitatis et spiritus sancti appropriatum. Aut quo diligimus exemplariter. et sic. scilicet est unio patris et filii. et nerus abozus trinitas. Ad cuius imitationem charitas nos necitit secundum quod dicit dominus. Job. xvij. vt sint vni sicut et nos vni sumus. Aut quo diligimus formaliter. et sic secundum opinionem magistri est animi affectio. Sed in his omnibus verum dicit. nec errauit sed defecit. quod propter hoc est ponere charitatem secundum eam opinionem. que est habitus creaturam animam informans. Et ratio huius sumit a parte essentie eius. virtutis et operationis a parte essentie. quod charitas est bonitas creature rationalis. ipsa perfectio et distinguens. et ordinans. et disponens ad vitam eternam. ergo necesse est quod sit formalis perfectio. **¶** Ad illud ergo quod obijcit primo quod charitas est melior anima rationali dicendum quod non est ibi comparatio. quod vbi vni propter alterum. ibi tantum vni. vbi habes charitatem bonus est propter charitates. Vel non cadit ibi comparatio. quod non vni formiter dicitur bonus. Nam sicut rationalis dicitur bona. quod ordinabilis in fine. charitas bona. quod ordinans. **¶** Ad illud quod obijcit quod equiualeat beatitudini. dicendum quod equiualeat secundum diuina estimationes que opus charitatis estimat diuinitus vita eterna sine tanta remuneratione. **¶** Ad illud quod obijcit quod si est bonum per participationem. tunc eius bonitas est per participationem duplicem. Aut quod participans et ordinatum. Aut quod participatio et ordinatio. primo modo est bonum habes charitatem. Secundo modo charitas. et ideo potest non esse. quia non est ipsa essentia bonitatis sed participatio tamen non potest non esse bona vel ordinata quod est ipse ordo amoris. Unde solus uendit ad illud per distinctionem et in hoc patet rationes sumpte ab essentia. A parte etiam virtutis necesse est ponere charitatem habitum creatum. Nam charitas qua diligimus deum est virtus. non tamen quod deus cooperatur nobis sed etiam quod nostra voluntas cooperatur deo. Adiuuans res eius dei sumus. et quod cum cooperamur deo. necesse est nos esse conformari. necesse est quod ab illa summa charitate relinquatur in nobis aliquid exemplatum in nostro affectu. per quod moueat illi propter miter. Voluntas enim libera est et nata moueri ad opposita. et ideo potest virtus charitatis creati nobis. non propter defectum a parte dei nobiscum operantis. sed voluntas nostre sibi cooperantis. **¶** Ad illud quod obijcit quod virtus potentissima non indiget virtute media. verum est quod charitas non est propter illam virtutis indigentiam sed potius voluntatis suscipiens. que indiget aliquo habitu disponente. **¶** Ad illud quod obijcit quod deus comparat nature sine virtute creata. dicendum quod deus regit naturam sicut instituit. et natura vni formiter currit. et ideo non indiget aliquo regulante. Non sic est de voluntate que mouetur disformiter. et ideo indiget aliquo habitu regulante et disponente ipsam. Vel dicendum quod aliud est de natura et voluntate. Quia natura non habet moueri nisi iuxta se vel infra. sed voluntas supra. et ideo indiget aliquo eleuante ipsam. **¶** Ad illud quod obijcit quod virtus prima motorum est plus deum quod non sufficit propria. sed necesse est quod recipiens. ista natura habeat habilitatem et conformitatem. et hoc est per virtutem creatam a parte etiam operationis potest necessitas. quod reformatio vel recreatio vni et dilectio non tamen sunt ab aliquo vt ab efficiente. sed etiam ab informate. Informans autem charitas creata est et ex hoc patet obiecta ex parte actus siue operationis. Nam quod obijcit quod creatio est ab increato. verum est per modum efficientis sicut et recreatio. sed res formatio vltimam relinquit formam. et ideo necesse est ponere habitum informantem. **¶** Ad illud quod obijcit quod veritas non vni veritatis. dicendum quod gratia potest considerari secundum quod ex nihilo. et sic est veritas et sic non vni. Vel secundum quod est influentia sed diuina potestas. et sic veritas est expressa sicut diuina. et tali modo vni. **¶** Ad illud quod obijcit quod charitas facit diligere deum quod est diligendum. et deum quod hoc potest intelligi dupliciter. Vel quod debet diligere in se. et sic est falsum. quia cum sit bonum infinitum debet in infinitum diligere. et tali modo deus solus seipsum diligit. Vel quod est diligendum ab hoc. et sic verum est. et tunc diligit in infinitum. non simpliciter sed secundum estimationem habentis charitatem. Tanti enim diligit charitas deum plusquam bonum creatum. quod si bonum creatum in infinitum multiplici caretur adhuc magis diligeret deum. Quod autem obijcit in contrarium concedendum est. propter duo vltima que ostendunt magistram errasse. Quod autem obijcit quod diuidit opera trinitatis. dicitur quod falsum est. quod quod sit charitas qua diligimus deum. aut dicitur

est per appropriationem. aut per unionem. aut certe per exemplaritatem. et sic intelliguntur omnes autoritates quas magister adducit per se. formaliter aut loquendo non intelliguntur vere nec credo quod magister intellexerit sic. et per hoc patet illud quod magister non dicit quod creatum sit increatum. sed quod sufficiat donum increatum sine creato. et in hoc non fuit error sed defectus tantum.

Questio. ij. Utrum charitas sit amabilis ex charitate. et sic ostenditur hoc modo Augustinus. viij. de trinitate. Nemo dicat non nouit quid diligat diligat fratrem et diligit ipsam dilectionem. ergo dilectio est diligenda. ergo et cetera. **¶** Item hoc ipsum videtur ratione. quia non est perfecta cognitio nisi illa qua quis nouit se nosse. siue nouit ipsam noticiam ergo nec perfectus amor nisi ille quo quis amat se amare siue amorem. sed charitas est perfectus amor. ergo et cetera. **¶** Item aliquis diligit proximum et recte. quia videt cum habere charitatem. sed propter quod vnumquodque tale et illud magister. ergo magis debet diligere charitatem sine dilectione. **¶** Contra. Augustinus li. de doctrina christiana. dicit tamen quattuor diligenda ex charitate. scilicet deum seipsum. proximum. et corpus proximum. et corpus proximi. sed charitas siue dilectio non est aliquid bonum. sed non est diligenda ex charitate. **¶** Item duplex est dilectio. scilicet concupiscentie et amicitie. si ergo charitas siue dilectio diligitur. aut est dilectione concupiscentie aut amicitie. Non amicitie constat. quod amicitia est iter similes. et amor qui aliquid optat aliquid bonum. charitati autem nemo optat bonum. Item nec concupiscentie quod concupiscentia est rei non habite. sed cum ex charitate nemo diligit nisi habens charitatem. sed ex charitate non potest quis concupiscere charitatem. Si tu dicas quod concupiscit augmentum charitatis. hoc non soluit. quod ego non habeo nisi vtrumque charitas habita secundum quod baptizata est possit amari. **¶** Item sic sicut se habet fides ad credere. et spes ad actum sperandi. ita dilectio siue charitas ad actum diligendum. sed nullus deus fidem. credit fide vel in fide. quod sicut dicit Augustinus. Credens scit se credere. et videt se credere. creditas autem est de non visis. sicut autem nullus sperat spem ipsam sed habet. ergo a simili nec diligit charitatem. vel si non est simile queritur quare non. Item si diligens diligit dilectionem. aut eadem aut alia. Si alia. tunc pari ratione et aliam dilectionem diligit alia. et sic erit abire in infinitum. Si ergo stare est et non puenit abire in infinitum. si diligit. diligit eadem. Sed si hoc contra. Nulla forma specialis super seipsum reflectitur nisi de primis intentionibus. sicut vniuersitas. veritas bonitas. Unde nullo modo dicitur albedo alba. ergo nec dilectio dilecta. et sic et cetera. **¶** Item dicendum quod accipiendo dilectionem secundum quod deus dilectio est. potest vtrique ex charitate est diligenda. sed accipiendo dilectionem secundum quod est habitus gratuitus sic vtrique diligenda est sed non super omnia.

¶ Ad intelligendum autem obiectorum notandum quod triplex est amor. scilicet amicitie. quo aliquis alicui optat bonum. Concupiscentie. quo aliquis sibi desiderat aliquid. Et complacentie que aliquis requiescit et delectatur in re desiderata cum presens est. Dico ergo quod charitas amore amicitie nullo modo est amabilis. quod non est beatificabilis. Amore concupiscentie est amabilis ex charitate secundum quod diligens desiderat amplius diligere. Amore complacentie. scilicet quo diligens acceptat ipsam dilectionem qua deum diligit. hoc modo charitas diligenda est secundum quod iam dicitur. eo quod ipsa est bonum valde acceptabile. Vis visio potest rursus ad duo prima. Nam ratio illa ex autoritate Augustini. de doctrina christiana. currit solum quantum ad dilectionem amicitie. quia Augustinus loquitur de amabili cui aliquis optat bonum. Quod secundo queritur similiter patet. Quamuis enim charitatis hinc secundum quod habita. non sit concupiscentia. nihilominus tamen est complacentia. posset tamen dici quod spiritualis dilectio et possessio excitat ad desiderandum dum reficit. et reficit dum excitat. ideo simul manent concupiscentia et complacentia **¶** Ad illud quod obijcit tertio de fide et spe. dicendum quod non est simile. Actus enim fidei de se dicit imperfectionem. similiter et spei. Alter enim est rei non visis. alter rei non habite. et ideo si talis actus reflecteretur. diminueret de ratione habitus. Tanti qui creditur edulitate non habet eam et spei similiter. et ideo de virtutes euacuatur in patria. sed dilectio est actus completions et perfectionis sicut scientia. unde sicut perfecte scit. quod scit se scire. ita perfecte diligit qui amat dilectionem. **¶** Ad illud quod obijcit aut eadem aut alia. et cetera. dicendum quod eadem

eadem q̄m ad habitum. sed alia quantum ad actus. Et qd obijctur q̄ specialia non reflectuntur. Dicendū q̄ reflectio in forma. aliquādo venit ex natura. et sic est in generalib⁹. aliquādo venit rōne eius in quo est. et sic est in formis que sunt in potentis natis supra se converti. et in q̄m supra se convertuntur et quoniam potentia cognitiua seipsam cognoscit et voluntas ē instrumentum seipsam mouens. ideo per scientiam scit aliq̄s. et scientiā suā nouit. et per cbaritatē se et ipsam diligit. Et sic queritur ratio quare potentia intellectiua nata est supra se redire et voluntas. alibi dicitur. sed hoc modo tm̄ sufficiat. qz sunt simplices potentie. et in substantia simplici fundate et organo non alligatē. ideo patet q̄ non est simile illud quod obijcti consuevit in sensibus. alia est potentia que videt. et alia que videt se videre. q̄ similiter debeat esse in intellectu.

Questio. iij. Utrum cbaritas sit certitudinaliter cognoscibilis ab h̄ite. Et q̄ sic videtur autoritate August. in viij. de trinita. et habetur in littera. Qui fratrem diligit magis nouit dilectionē qua diligit q̄ fratrem quem diligit. sed fratrem nouit certitudinaliter. q̄ cbaritatem. Item. i. Joban. ij. Qui diligit fratrem suū in lumine manet. q̄ si cbaritas est lumē. cuius nihil certū videatur q̄ lumē ergo etc. Item. i. Job. ij. Unctio docebit vos de oibus. non in quā de omnib⁹ cognoscibilib⁹. s̄ de oibus necessarijs ad salutem. ergo maxime nos docet unctio spiritus sancti. Et q̄ to aliquid a se est presentius. tanto certius videtur et cognoscitur. s̄ cbaritas a se est presentissima. quia est in ipsa aia. q̄ etc. Item habens fidem. certus est se habere fidem nihil enī certius est homini sua fide. vt dicit Augu. ergo pari ratione h̄is cbaritatem. scit se habere cbaritatem. Contra Eccles. ix. Nemo scit vtrū odio vel amore dignus sit. ergo cum habens cbaritatem sit dignus amore. nescit se dignum. ergo etc.

Item. i. L'boant. iij. nihil mihi conscius sum sed nō in hoc iustificatus sum. ergo videtur q̄ homo non habens remorsus possit non esse iustificatus. ergo non habere cbaritatē. sed nolum signum euidens est cbaritatis: q̄ carentia omnis remorsus. ergo si illud est fallibile. cetera sunt fallibilia. Item cbaritas est diligere deum propter se et sup omnia. infra quod nihil eque. vel supra. vel contra. s̄ nemo scit vtrū p̄ omnib⁹ diligit deum. q̄ nemo scit vtrū habeat certitudinaliter cbaritatem. Item habēs cbaritatē est deo acceptus. et cōstat nobis et omnibus. q̄ ista sunt cōuertibilia. sed nemo scit vtrū deo sit acceptus nisi per reuelationem. ergo nemo scit se habere cbaritatem nisi per reuelationē.

Item dicit apostol⁹. q̄ nescies bar vtrum haberet culpam cum dicit. sed non in hoc iustificatus sum q̄ ab oppositis nesciebat se habere gratiam. ergo cuius cbaritas non sit sine gratia. ergo etc. Respon. dicendum q̄ cbaritatem cognosci essentialiter est dupliciter. Vel in vniuersali quid sit. et q̄ sit esse debeat. et sic vtrūq̄ cognosci potest. Alio modo est cognosci cbaritatē in speciali siue in hoc. et hoc modo nec de se. nec de alio. q̄ diu homo viuūt. potest certitudinaliter scire. De alio non. quia nemo nouit que sunt in hōie. nisi per signa que fallibilia sunt. De se nō. et huiusmodi potest esse q̄druplex ratio. Una et precipua est diuine acceptatiōis implicatio quia cbaritas iuncta est gratie gratū facienti. que ideo dicitur gratū faciens. quia reddit hominē deo acceptū. et ideo cbaritas sic vocatur. non tantum quia habet cbarū amatum sed quia etiam facit hominē deo cbarū. et quia nescimus dei acceptationē certitudinaliter nisi per reuelationem. id nescis m̄ uos habere cbaritatē. nisi per reuelationē doceamur. Secūda ratio est similitudo ipsius ad dilectionē acquisitam. potest enim cōtingere aliq̄ in lāmari ad amandum deus per assuefactionē qui corruet per aliquod peccm̄ spirituale. et tamē semper afficitur. sicut expresse patet per beatum Bernardum in libro de amore dei. vbi reprehendit superbientes de deuotiois ne. Tertia ratio est nostri oculi lippitudo. quia oculus n̄ est sicut oculus noctue ad manifestissima nature. sicut dicit pb̄s losoph⁹. An sicut oculus lippus nescit distinguere inter lumē dicit et lumē flāme vel lucē ita oculus n̄ spiritualis inter lumē gratie gratis date et gratū facientis. Quarta ratio est diuini iudiciorum dispensatio. Deus enim claudit oculos ser uorum suorum. quantum ad ea que spectant ad eorum dignitatem. et de quibus possunt. efferi. Unde gratia contraria est superbis. Superbia enim aperit oculos ad vidēdū prerogati

uas. et claudit ad videndum indigentias et defectus. Iuxta illud Apocalip. iij. Dicitis quia diues sum. et locupletar⁹ et nulli⁹ indigeo. et nescis qz paupes et cecus etc. Sed contra. vir sanctus dicit se nihil esse. quia claudit oculos suos deus ad bona. et aperit ad vidēda mala. Et hec est ratio q̄re hō nō cognoscit cbaritatē. que quamuis per se nō sufficiat. tamen cum alijs bona est. Credo tamen q̄ illa est precipua que primo dicta est. Quamuis enim cbaritas non possit certitudinaliter cognosci esse in aliquo eam habente respectu sui. tamen potest p̄ signa probabilia cognosci. maxime per mortificationem concupiscentie. et amoris vani sine mundani. et per multa alia signa probabilia. que sancti dicunt et ponūt. Ad illud ergo quod obijctur in contrarium q̄ certior est dilectio q̄ frater. dicendum q̄ cbaritas non tantum dicit dilectionem. sed vltra hoc addit q̄ gratuita est. Et quantum ad habitum dilectionis certitudinaliter est cognoscibilis. quantum vero ad illud quod dicitur q̄ certum. non. Ad illud quod obijctur q̄ cbaritas est lumen dicendum q̄ quamuis de se cbaritas sit cognoscibilis. tamen non cognoscitur a nobis. quia oculus noster lippus est. Ad illud quod obijctur q̄ unctio docet nos de omnibus necessarijs ad salutem. dicendum q̄ verum est eo modo quo necessarias sunt. sed scire se habere cbaritatem non est necessarium ad salutem. sed solum habere. Ad illud quod obijctur de presentia cbaritatis. dicendum q̄ quamuis substantia habitus sit presens tamen conditio que concomitatur habitum scilicet diuina. acceptatio non est presens. immo latens in dei cognitione et iudicio. Ad illud quod obijctur de fide. dicitur q̄ nō est simile quia fides dicit habitum purum. non superaddēdo acceptationem. sicut cbaritas. et ideo patet q̄ non est simile.

Questio. iij. Utrum cbaritas sit cognoscibilis a non habente. et quod non videtur. quia omne quod cognoscitur. aut cognoscit per essentialitatem aut per similitudinem. Non per essentialitatem. quia non est essentialiter in anima peccatrice. Si ergo cognoscitur h̄ est per similitudinem. Sed contra. ij. L'ozimb. xij. dicit glosa. Tertium genus visio nis quo dilectio intellectiua conspiciatur. eas res cōtinet que non habent sui similes imagines. que non sunt ipse. ergo similitudo cbaritatis non est aliud q̄ cbaritas. ergo si caret quis cbaritate. caret et similitudine eius. et ita nunquam cognoscit cbaritatem. Item si non habens cbaritatem cognoscit eam aut ergo per speciem innatam seu lucem propriam aut per acquiritam. aut per effectum. Non per innatam. quia creata est sicut tabula rasa. Non per speciem acquisitam. quia omnis species acquisita acquiritur mediāte sensu et imaginatione. sed species cbaritatis non cadit in sensu nec in imaginatione. Item non per effectum. quia nemo cognoscit per effectum aliquid nisi sciat q̄ sit causa illius effectus. Unde null⁹ cognoscit per eclipsim interpositionem terre nisi sciat q̄ interpositio est illi⁹ causa. Si ergo per effectum cognoscit oportet q̄ sciat prius quoniam illius est causa cbaritas. et ita precognoscit cbaritatem. non ergo per effectum. Si tu dicas quod cognoscit in illa veritate eterna. Aut hoc erit effectiue. aut formaliter. Si effectiue. sic omnia cognoscuntur in ea que omnia facit scire que cunq̄ sciuntur. Si autem formaliter siue exemplariter. ergo videtur q̄ vel imprimat aliquam speciem in intellectu. vel necessesse est q̄ ipsa veritas vel exemplar conspiciatur. quorum alter est supra improbatum. Sed contra peccatores desiderant cbaritatem. sed nullus desiderat quod nō cognoscit. quia ins cognita nō possunt diligi sicut dicit Augustinus. ergo ipsi cognoscunt cbaritatem. Item aliquis habens cbaritatē potest habere cognitionem de illa. sed omne quod cadit in intellectu apprehendente. potest in memoria conseruari. ponatur ergo q̄ is primatur hec cognitio memorie. et quod demū cadit a cbaritate constat q̄ lapsus a cbaritate memoriam eius retinuit ergo ad huc cognoscit eam. ergo cbaritas potest cognosci a non habente. Item si cbaritas cognoscitur ab habente. aut hoc ē per essentialitatem aut per similitudinem. Per essentialitatem non cōstat. s̄ per similitudinem q̄ nihil cognoscit intellectus. nisi ab illo informetur. sed cbaritas habitus est affectus. ergo fm̄ essentialitatem non egreditur. ergo si vnitur intellectui et illū informat hoc est per similitudinem. et hec similitudo potest haberi a non habente cbaritatem. ergo etc. Item Augu. dicit. ix. de trinit. q̄ ad hoc q̄ intellectus intelligat quod est in memoria necessesse

g iij.

est aciem intellectus infor-
mari. ergo multo foris ad
hoc qd intelligat quod est
in voluntate. ergo si intel-
ligit cbaritatem. informa-
tur intellectus aliquo et no
substantia cbaritatis. ergo
similitudine. ergo ides qd
prius.

28 **R**esponso. dicendum qd
cognitione experientie no
cognoscitur cbaritas nisi
ab habente. cognitione ve-
ro speculationis certum e
cognosci cbaritatem etiam
a non habente. Modus aut
huius cognitionis non po-
test esse per cbaritatis esse-
tiam. nec per similitudinē
a sensibus acquisite. ergo
necesse est qd sit per si-
militudinem infusam vel
innatam. vtriusq autem q
sic cognoscuntur ab homi-
ne. dicuntur ab Augusti-
no cognosci i veritate eter-
na. aut quia veritas cog-
nitionem infundit. vt in pro-
phetis aut quia a conditio-
ne imprimatur. h. illud. psal-
miste. figuratum est super
nos lumen vultus tui dicitur
Cbaritas autē non cogno-
scitur a peccatoribus per
speciem infusam. ergo oportet
qd per innatam cognos-
catur.

29 **S**pecies autem innata po-
test esse dupliciter. aut sili-
tudo tantum sicut species
lapidis. aut ita similitudo
qd etiam quedam veritas
in seipsa. Prima species e
sicut pictura. et ab hac cre-
ata est anima nuda.

Secunda species e impres-
sio aliqua summe veritatis
in anima sicut verbi gratia
anime a conditione sua da-
tum est lumen quoddam di-
rectivum et quedam direc-
tio naturalis. data est eti-
am ei affectio voluntatis.
cognoscit ergo anima qd
sit rectitudo. et qd affectio
ita quid rectitudo affecti-
onis. et cum cbaritas sit h
cognoscit cbaritatem per
quandam veritatem. que
tamen veritas est similitu-
do cbaritatis et tunc recte
habet rationem similitudi-
nis. dicitur accipitur ab intel-
lectu. habet tamē rationē
veritatis prout est in aia.
Unde qd Augustinus dicit
qd huiusmodi habitus cog-
noscuntur in ipsa veritas

Utriusq te. et per similitudines que
sunt idē quod ipse non dis-
citur t hoc quia no fuit aliqua
species in intellectu cognos-
cens. sed quia in anima

est aciem intellectus infor-
mari. ergo multo foris ad
hoc qd intelligat quod est
in voluntate. ergo si intel-
ligit cbaritatem. informa-
tur intellectus aliquo et no
substantia cbaritatis. ergo
similitudine. ergo ides qd
prius.

Opponit per rationes 3
opinionē suā qua dixit spm
scdm esse charitate qua diligi-
mus deum et proximum. g

Hic querit si cbaritas. s.
est. cu ipa augetur et minuat in
hoie. et magis et min' p diuer-
sa tpa habeat. vtrū ccedēdū
sit q. s. augetur vel minuat in
hoie. et magis et min' habeat.

Si em in hoie augetur et
magis vel minus dat et habe-
tur mutabilis esse videt. U-
detur ergo qd vel spūsanct'
no sit cbaritas. vel cbaritas
no augetur vel minuat in
hoie. Item cbaritas et no ha-
benti datur vt habeat. habē-
ti vt pleni' habeat. Si ergo
s. cbaritas est. et no habēti da-
tur vt habeat. et habēti vt ple-
nius habeat. qno dat non ha-
bēti. cu ipse vt deus sit vbiq
et in oibus creaturis totus.

Et quō plenus datur vel ha-
betur sine sui mutatioe. His
ita rōdemus dicētes qd spū-
sanctus siue cbaritas per-
nitus immutabilis est. nec in
se auget vel minuit. nec in se
recipit magis vel minus sed
in hoie. vel poti' homini au-
getur et minuitur et magis vel
minus datur vel habet. Si
cur deus dicitur magnificari et ex-
altari in nobis: qd tñ in se nec
magnificat nec exaltat. Uñ
propheta. Accedat homo ad
cor altū et exaltabit de'. Su-
per quē locum ait autoritas.
De' no in se sed i corde hois
grandescit. Sic g. s. homini
dat et datus amplius dat. i.
auget. et magis et min' habet
et tamen immutabilis existit.

Lūq vbiq sit et in omni crea-
tura totus. sunt tñ multi q est
no habēt. Non em oēs. s. ha-
bent in qbus est. alioquin et
irrōnabiles creature habe-
rent. s. qd fidei pietas no ad-
mittit. Et autē certi' fiat qd
dixim' autoritate confirmam'.

Quod spūsanctus magis ac-
minus percipiatur. et homini
augetur. et no habēti detur. et
habēti vt plus habeat. Au-
gu. ostendit sup Jo. dicens. Si
ne spūsancto cōstat nos xpm
non diligere. et eius mandata
seruare non posse. et id nos

posse atq agere tantomi-
nus qto illū percipim' minus.
Tanto no ampli' qto illū p-
cipim' ampli'. Jōq no solū
no hnti. verū etia hnti no in-
cassum pmittit. no hnti qdē
vt habeat. hnti aut vt ampli'
habeat. Itā si ab alio min' et
ab alio ampli' no haberetur
scdm helyseus scdm helye no
diceret. spūs q est in te duplo
a sit in me. xpo aut q est dei fi-
lius no ad mensurā datus est
spūs. neq em sine gra. s. ē me-
diator dei et hoim hō xps. qd
em ē vnigenit' dei fili' eqūis
pfi. no est grē s. nature. q at
vnitate psonē vnigeniti as-
sumptus est hō. grē est no na-
ture. Ceteris aut ad mensurā
dat et datus addit. donec vni-
cuq p mō sue pfectōis pro-
pria mēsurā ppleat. Ecce ex-
presse hēs q. s. magis et min'
dat vel accipit. et hōi dat' au-
get. et habēti et no habēti dat'
qd. s. est cbaritas q non hnti
dat' et in hntē auget et pficit.

Immo vt vñs et magis pro-
prie loquar. hō in ea pficit et
deficit aliqñ. et tñc ipa dicitur
pficere vel deficere. q tñ nec pfi-
cit nec deficit in se qd de' est.
Uñ aug. i omel. ix. sup eplam
Johā. ait. Probet se qsq q
tum in illo pferit cbaritas.
vel poti' qtu ipse in cbaritate
pferit. nā si cbaritas de' est
nec fecit nec pficit. Sic ergo
i te pficere dicitur cbaritas: q tu
in ea pficis. Ecce quō intelli-
gēdū sit cū dicitur. s. augeri in no-
bis. qd nos i eo. s. pficim'. sic
et alia huiusmodi.

Opponit p auctes 3
opinionē suā iam dictā. h
Supra dictū est q. s. cha-
ritas ē pñs et filij q se invicē
diligūt et nos: et ipse idē ē cha-
ritas q diffundit in cordib'
nris ad diligēdū deū et primū
hoz alterū oēs catholici cō-
cedūt. s. q. s. sit cbaritas pñs
et filij. Qd at ipse idē sit chari-
tas q diligim' deū et primū a
plerisq negat. Dicūt ei. Si
s. cbaritas ē pñs et filij. et nra
eadē ē cbaritas est q de' dili-
git nos. et q nos diligim' em.
Hoc aut scōz auctes nega-
re vident. Dicit em Aug. i li.

no est pura species. sed ve-
ritas quedam ab ipsa veri-
tate impressa. et sic patet
responsio ad obiecta.
Ponit defensionem sue
opinionis.
Dic qntur si cbaritas spū-
ritus sanct' est cum ipsa au-
geatur et. Supra egit ma-
gister de missione spiritus
sancti inuisibili fm opinio-
nem suam. Hic scdo ponit
opinionis sue defensionem
et hoc facit respondēdo ob-
iectionib' que possunt opi-
nionem suam improbare.
Et quoniam sua positio im-
probari potest. et ratione et
autoritate. et vtrōq modo
ideo habet bec pars tres
In prima parte per ratios
nem impugnare et impro-
bat. hoc qd dixerat. qspū-
ritus sanctus est cbaritas
qua diligimus deū et proxi-
mum. Secundo vero p
autoritatem. ibi. Supradi-
ctum est q spūsanctus.
Tertio per autoritates et
rationes. ibi. Alias quoq
inducuntur et.
Prima ratio contra ma-
gistrum sumpta est ex hoc
qd cbaritas augetur.
Secunda ratio contra
ipsū sumpta est hoc qd cha-
ritas est a spiritu sancto si-
cut dicit Augustinus.
Tertia ratio sumpta ē ab
hoc qd cbaritas est animi
affectio. et hoc quidem ra-
tioni et autoritati cōsonat
In qualibet autem ista
rum partium magister pri-
mo opponit. et secundo de
terminat et partes mani-
feste sunt.
Acto autem qui est dei
fili' non ad mensuram das-
tus est spiritus. Videtur h
falsum. quia omne finitus
habet mensurā ergo si cbrī-
sto datus est spiritus non
ad mensuram cbrīsto dat'
est spiritus infinitus. Et
cōtra hoc est q omnia cre-
ata sunt finite capacitatis
Respon. hoc infra melius
parebit modo tantū suffi-
ciat qd hoc vel est dictus p
pter gratiam vnionis. qua
fecit q omnia que dei sunt
sint illius hominis. vel p
pter gratiam capitis. quia
in cbrīsto est gratia ad om-
nes actus no artata. sicut
in capite vīgēt omnes sen-
sus. Unde illa determina-
tio non priuat finitatem s
priuat determinationē ad
aliquem actum siue specia-
le bonum.

no est pura species. sed ve-
ritas quedam ab ipsa veri-
tate impressa. et sic patet
responsio ad obiecta.

Ponit defensionem sue
opinionis.
Dic qntur si cbaritas spū-
ritus sanct' est cum ipsa au-
geatur et. Supra egit ma-
gister de missione spiritus
sancti inuisibili fm opinio-
nem suam. Hic scdo ponit
opinionis sue defensionem
et hoc facit respondēdo ob-
iectionib' que possunt opi-
nionem suam improbare.
Et quoniam sua positio im-
probari potest. et ratione et
autoritate. et vtrōq modo
ideo habet bec pars tres
In prima parte per ratios
nem impugnare et impro-
bat. hoc qd dixerat. qspū-
ritus sanctus est cbaritas
qua diligimus deū et proxi-
mum. Secundo vero p
autoritatem. ibi. Supradi-
ctum est q spūsanctus.
Tertio per autoritates et
rationes. ibi. Alias quoq
inducuntur et.

Prima ratio contra ma-
gistrum sumpta est ex hoc
qd cbaritas augetur.
Secunda ratio contra
ipsū sumpta est hoc qd cha-
ritas est a spiritu sancto si-
cut dicit Augustinus.
Tertia ratio sumpta ē ab
hoc qd cbaritas est animi
affectio. et hoc quidem ra-
tioni et autoritati cōsonat
In qualibet autem ista
rum partium magister pri-
mo opponit. et secundo de
terminat et partes mani-
feste sunt.

Acto autem qui est dei
fili' non ad mensuram das-
tus est spiritus. Videtur h
falsum. quia omne finitus
habet mensurā ergo si cbrī-
sto datus est spiritus non
ad mensuram cbrīsto dat'
est spiritus infinitus. Et
cōtra hoc est q omnia cre-
ata sunt finite capacitatis
Respon. hoc infra melius
parebit modo tantū suffi-
ciat qd hoc vel est dictus p
pter gratiam vnionis. qua
fecit q omnia que dei sunt
sint illius hominis. vel p
pter gratiam capitis. quia
in cbrīsto est gratia ad om-
nes actus no artata. sicut
in capite vīgēt omnes sen-
sus. Unde illa determina-
tio non priuat finitatem s
priuat determinationē ad
aliquem actum siue specia-
le bonum.

de spiritus

Rf. ad
pma ob-
iectionis
pme ra-
tionem

ps. lxxij

Rf. ad
secūda
obiectō-
nis pñ-
cōne.

Utriusq
mōne
pñrāt
autori-
tate.

ij. qd

Aug.

Autore
ratos q
vident
pro eis
facere.
Obie-
ctionis
scōcau-
toritas
pma sū-
pta est
pca et
bis Au-
gusti. q
cbari-
tas ē a
spūscō

de spu r lfa. Nisi est dilectio nisi vni et ipsa fides. i. a. ff. No esset em inobis nisi diffunderet i cordib' per spm Charitas aut dei dicta est diffundi i cordib' nris. no q nos ipe diligit s3 q nos facit dilectores suos. sicut iusticia dei dr. q nos iusti ei munere efficitur. r dñi sal' q nos saluarz fides xpi q nos fideles facit. His xpb vi def mostrari distinctio iter charitate q nos de' diligit. r q nos diligit. Et sicut iusticia nra dr. dei. n q ipe sit ea iust'. s3 qz ea nos iustos facit. Silt' r fides r sal'. sic vt dicta dei charitas q e i nobis. n q ipe ea diligit. s3 qz ea nos dilige facit. De b' et ide aug. i li. xv. de tri. alt' Cu ioh. smeor. affz dei dilectione. no q nos eu. s3 q ipe dilexit nos r misit filiu suu libatoze p pctis nris. Ecce r h' v' maffeste videre dilectione q nos diligit' deñ ab ea q ipe diligit nos. Si g inqunt. ff. dilectio e q de' diligit. r q nos diligit. duplex dilectio e imo duo diuer sa e qd absurdū r avitate lōge e. No e g dilectio q diligit. s3 q de' tñ diligit nos. His rñdem' pdictaz autoritatū vba deñmātes h' mō. Charitas di e dicta diffundi i cordib' nris. no q ipe nos diligit. s3 q nos dilige facit r. His v'bis no diuidit. nec diuisa oñdit charitas q de' nos diligit ab ea q nos diligit. s3 potius eū sit vna r eade charitas: r dicat ipa dei charitas. r di uersis de causis r rōnib' dei charitas appellari i scriptura ostēdit. De em dei charitas vt qz deus ea diligit nos. vt qz nos ea sui dilectores facit. Cu g ab aplō dr: charitas dei diffūdi i cordib' nris. no e dicta charitas dei q diligit nos. s3 q facit nos dilige. i. no ibi appellat charitas dei eo q de' nos ea diligit s3 eo q nos ea sui dilectores facit. Et qea rōe possit dici charitas dei. qz nos ea dilige facit: ex silii gñe locutiōis oñdit sicut dr iusticia dei q nos iustificat: r dñi sal' q nos saluar r fides xpi q nos fideles facit. C Silr r altā exponim' autoritatē vbi ait dilectionē dei cōmemorari: no q nos eu: s3 qua ipe dilexit nos ac si diceret: memorat dilectionē dei. no fm q ea nos diligit' deñ. s3 s3 q ipse ea diligit nos. S3 aliud e inqunt qd magi v'get. Dixit eni sup Aug. q dilectio e a. ff. a q fides. Sicut g fides no e ff. a q est ita nec charitas. Quō g. ff. e si ab ipso est. nā si ab ipoe str ipse e. g. ff. a se ipso est. Ad qd dicim'. Spūscctūs qd e a seipso no est. s3 tñ a seipō dat nob. vt s. dictū e dat ei seipz nob ff. Et ex hoc sensu dicit est q charitas ab ipso est in nob. r tñ ipsa. ff. est. Fides aut est a. ff. r no e. ff. qz donū vel datū solū mō e. no de' dās. Alias q inducūt rōes ad ide ostēdēdū. s. q charitas n sit. ff. qz charitas affectio mētis e r ai. spūscctūs no no est affectio ai vel mot' mēt. qz. ff. imutabil' est r i creat'. no est ergo charitas. Qd aut charitas sit affectio animi r mot' mētis. autoritatib' ofirmāt. Dicit ei aug. in iij. lib. de doc. xpianā Charitatē voco motuz animi ad fruendū deo propter ipsum. r se ac proximo propter deum. Idem in libro. de moribus ecclesie catholice. tractās illud xpbū apli. Nec mors nec vita poterit nos separe a charitate dei. Charitas dei iqt dicit e vltus q ai nri rectissima affectio est q cōiūgit nos deo q eū diligit. Ecce his v'bis exprīmif. q charitas e affectio r mot' ai. ac p hoc non videt eē. ff. Ad qd dicim' hoc ita dictū eē. sicut dr. De' est spes nra r patietia nra. qz facit nos sperare r pati. Ita charitas dr: eē motus sine affectio ai qz peā mouet r afficit anim' ad diligendū deū. Non aut mireris si charitas cū sit. ff. di

catur motus mētis cum etiaz i libro Sapie dicatur de spiritu sapientie. qui attingit a fine vsqz ad fines. qui est act' mobilis certus. incoīgnat' Quod non ideo dicitur q sapientia sit mobile aliquid v' actus aliquis. s3 quia sui imobilitate oia attingit. non locali motu. sed vt vbiqz semper sit. et nusq' inclusa teneatur sic ergo charitas dicitur motus animi. non q ipsa sit motus vel affectio. vel virtus ai. s3 qz p ea3 quasi esset r' affect' mens r mouetur. S3 si charitas spūscctūs est qui operatur in singulis. put vult eū per eum mēs hoīs afficiatur r moueatur ad credenduz vel speranduz. r huiusmodi. si cut ad diligenduz quare non sic dicitur charitas mot' vel affectio mentis ad credendū vel speranduz sicut ad diligendū. Ad qd sane dici pōt. qz alios act' atqz motus virtutū operat' charitas. i. spūscctūs mediātib' virtutib' quaz actus sunt vt pote actū fidei. i. credere fide media. et actum spei. i. sperare media spe Per fides em r spē predictos operatur actus diligēdi vero actus per se tñ sine alicui' v'v' me dio operat'. i. dilige. Alr ergo hūc actū opat' q' alios virtutū act' idqz differētē de h' r de alijs loqur scriptura q istū spūscctūs charitati tribuit Est ergo charitas vere. ff. Cū aug. premittuz verbū apli tractās in eodē lib. charitatē dicit esse bonū. quo nil meli' est et per hoc ipsam esse deum si gñificat dices. Si nulla res ab eius charitate nos sepat. quid esse non solū meli' s3 etiā certius hoc bono pōt. Ecce dicit quia charitate nihil melius est. Charitas ergo spirit' scctūs e qui est de' r donū dei siue datū q diuidit singulis fidelibus dona. nec ipse diuiditur. s3 idiuuisus singulis datur. Unde Augustinus vbi Johannes dicit. Non ad mētis r xpo dari spiritū ait. Letis vero diuiditur no quid ipe spiritus: sed dona eius.

Charitas dei sicut di Sapie. ca est virtus r. Videtur iij. male dicere q charitas e affectio. qz nullus habet e affectio. charitas est r ita habet' g non est affectio. Cū. dicendū q affectio dr quadrupliciter. Anomodo ipsa vis affectiua. Aliomō dr affectio. passio vis affectiue r gaudiū r dolo: r hmoi. Tertiomō dr act' potentie affectiue. Quartomō dr dicitur affectiue sicut itellec' vno mō dicit' bit' principio: r e regula inteller' r h mō accipit cū dr q charitas e affectio r similiter accipit Ber. cum dicit q virtus e affectio ordinata. Alios actus r. Cōtra per hoc q dicit q charitas intus operatur alios act' atqz motus mediātibus alijs virtutibus. Videtur dicere extra illud qd dicit' ad Gal. v. Fides p dilectiōne operatur. Cū. dicē dū q quīs illud possit sustineri. q charitas operat' mediātibus alijs virtutibus tanq' ministris r alie nibilomin' p charitatem adiūuatē r dirigētē tñ solutio magri quā hic facit no valet qz magri petit picipiū in soluēdo. supponit em in solutione oppositū eius qd pbatur. cū em. ff. no efficiat in nobis opera aliaz virtutū sine h'itibus r iedijs qmō efficit in nob op' dilectōis. Si tu dicas q ipe dilectio e. silt' possit dicere q filius est sapiētia r verbum. g pari ratione sine habitu medio debet il luminare itellecū. et pp h magri opinio no est ita p' habilis. nec q' ad rōnes nec q' ad auctates qd p'z si attēdāt p dicit' solutiōes d' Nec ipse diuiditur. Videtur dicere falsus q. ff. non diuidatur. qz Numeri rj. dicit q dñs dixit moy si. Auferā de spiritu tuo: r e Ites. i. iobān. iij. De spiritu suo dedit nobis. si dedit de spiritu. vt q vel totū dedit vel diuisit in ptes. Cū. dicendū q. ff. est in semetipso simplex. et ideo in se indiuisus sed in effectibus est multiplex. r ideo q' tum ad effectum de u' dicit' qz no datur singulis ad oia r hinc e q pleni' datus e moy si q alijs. r q iō dicit. auferā de spiritu tuo r qz non ad oia dat nobis g. iij.

Obiectio. Respō.

ideo dicit beatus Johannes de spiritu suo dedit nobis.

Intelligentia huius prae est questio de augmento charitatis. et circa hoc queruntur quattuor. Primo queritur utrum charitas possit augeri in substantia. Secundo queritur de modo augmenti ipsius charitatis. Tertio queritur de opposito augmenti ipsius. scilicet de diminutione. utrum charitas possit diminui. Quarto de augmento charitatis quod ad terminum siue ad statum.

Questio. I. Quod ad primum ostenditur quod charitas potest augeri in substantia per augmentum ad bonitatem.

Um. Charitas meretur augeri. ut aucta mereatur profici. Et sic huiusmodi videtur ratione. Charitas videtur in se habere minoris esse charitatem partem. scilicet a charitate videtur ad charitatem profici potest deuenire. ipsa salvata in esse. quoniam charitas videtur nunquam excidit. sed a minori ad maius re salua est augmentum. ergo potest deuenire charitatem augmentari. Et sic patet quod diuersis maioribus et minoribus premiis dabuntur. Unde apostolus. I. Cor. xv. Alia claritas solis alia claritas lunae. et sic patet quod vni et eadem sunt diuersos statum. debet diuersus premium. scilicet maius et minus. scilicet magnitudo premium subleuat rident quantitati charitatis. non sunt seruorum. sed sunt subleuat. ergo si contingit maius premium alicui deberi. ergo et charitatem subleuat augeri. Et sic contingit charitatem meliorari. cum non sit summum bonum. sed charitas est bona subleuat. ergo contingit charitatem in sua substantia fieri meliores. Sed ut dicit Augustinus in vii. de tri. vii. ca. In spiritualibus id est maius et melius ergo cum charitas sit quod spirituale. possibile est in se habere ipsam effici maiorem. Et sic patet quod in vno et eodem charitas potest in maiore effectu et actu. ergo cum maiore effectu veniat a magnitudine sine virtute. possibile est charitatem maiorem effici sine virtute. Tunc quod aut charitas est sua virtus. aut non. Si sic. ergo augmentata virtute. necesse est augeri essentiam charitatis. Si non tunc quero de illa virtute. aut habet essentiam. aut non. Si sic sicut quero de illa. si vel erit abire in infinitum. vel necesse est poni quod aliquid augetur habet substantiam. sed qua ratione alia virtus et charitas. Et sic charitas est forma. scilicet omnis forma consistit in essentia inuariabili. ergo et charitas. sed nihil inuariabile in se essentia augetur in se essentia. sed nec charitas. Et sic vbi augmentum. ibi minus et minus. sed vbi est simplicitas. ibi non est maius et minus. si ergo charitas est forma simplex non excidit. in charitate non erit augmentum. Et sic augmentum in corporalibus est in accidentibus. tunc in se habere. ergo pari ratione et in spiritualibus. ergo si charitas augetur. hoc est in se habere accidentibus non in se habere. Et sic quod augetur mutat. et quod augetur in se habere mutat in se habere. scilicet quod substantialiter mutat est aliud nunc quod prius. ergo quod augetur in substantiam non manet. si ergo charitas nunquam excidit nisi per partem. sed semper manet. ergo non augetur.

Rn. dicendum quod in se habere opinionem verum est charitatem substantialiter augeri. Ad intelligentiam autem obiectorum distinguuntur quidam augmentum in dupliciter differentia. Augmentum enim est quod minus succedit maius. hoc autem potest esse dupliciter. vel ita quod illud idem quod prius fuit minus postea fiat maius. sicut dicitur de augeri. vel aliquid aliud quod tunc. et hoc modo charitas non augetur. ut dicitur. vel ideo quod minor succedat maius. non idem in numero. sed simile in forma. sicut dies dicitur augeri. non quod idem dies. primo fit minor et postea maior. sed quod minor succedit maior. sic dicunt augeri charitatem. ac per hoc posse euadere oppositiones. Sed positio ista sicut supra probatum est non potest stare. Ostensus est enim quod charitate manente eadem contingit circa eadem fieri incrementum et perfectionem. Et ideo aliter dicendum quod augmentum sequitur perfectionem. Quantitas autem dicitur dupliciter. scilicet proprie et metaphorice. Proprie dicitur quantitas motus. et hoc est in corporalibus. Metaphorice quantitas virtutis et hoc in spiritualibus. Sic et augmentum dicitur dupliciter proprie. scilicet in magnitudine motus. et metaphorice in quantitate virtutis. cuius ergo in charitate sit quantitas virtutis. et non in summo. constans est charitatem augeri posse. Rursus cum virtus sit idem quod substantia charitatis et sit quantitas virtutis. hinc est quod de necessitate sequitur charitatem augeri in se habere. cum enim sit virtus eius substantia. non est alia a virtute. Ad illud ergo quod obijciatur in primo. quod essentia forme est inuariabilis. dicendum quod verum est de forma inuariabilis. si autem dicitur de forma singulari. verum est in se considerata. sed non prout in alio. Ad illud quod obijciatur quod simplicitas non admittit magnitudinem. dicendum quod verum est quod non admittit magnitudinem motus admittit tamen magnitudinem virtutis. Ad illud quod obijciatur quod in corporalibus est motus augmenti in se habere accidentibus. patet nihil. Nam quantitas motus est accidentibus essentialiter. dist-

ferens a quanto. non autem sic est in quanto quantitate virtutis immo quantitas virtutis essentialis est ut in opponendo probatum est. Potest tamen dici quod cum dicitur in corporalibus est motus in se habere accidentibus dupliciter potest accipi habere quod est secundum. Aut quod dicatur habitum dicitur termini per se siue termini formalis. et sic utique termini augmentum est quantitas perfecta. Aut ita quod dicatur: termini per accidens. et hoc modo augmentum respicit substantiam quod potest. Cum enim additur quantitas maioris minoris. nisi fiat per rarefactionem. vel per potentiam non oportet quod addatur substantia in qua sit illa quantitas. et ita augmentum plus habet de substantia. et ita per consequens ad substantiam teriatur. etiam in corporalibus. et per hoc potest quod obijciatur quod mutatur in se habere substantiam est aliud et aliud verum est si dicatur termini formalis. sed non sic dicitur. Ad illud quod obijciatur quod augmentatur in se habere substantiam. et mutatur in se habere substantiam. dicendum quod res non tamen est esse substantiale. sed etiam perfectum esse mutari in se habere substantiam. hoc potest esse dupliciter. vel respectu esse simpliciter sic mutatum est aliud et aliud. vel respectu esse perfecti. quod cum de i perfectio sit perfectum. non est aliud sed idem. Et hinc est quod charitas quamuis substantialiter augetur. non est alia. sed eadem in se habere substantiam. unde non valet obiectio.

Questio. II. De hoc modo augmenti ipsius charitatis. Et quod augmentum eius sit aliunde ostenditur per Augustinum. qui dicit. quod charitas meretur augeri. sed quod aliis meretur. habet ab alio quod a se habere si charitas meretur augmentum habet ipsum aliunde. Item quod augmentum. ut per oppositionem videtur per rationem Augustini. Augmentum enim est perfectio quod charitatis additamentum. sed vbi est augmentum ibi est oppositio alii cuius eiusdem generis. et vbi oppositio. ibi additio. et c.

Et sic hoc videtur posse ostendi per simile quod charitas est in aere. sicut lux in aere. sed lux in aere non augetur per additionem noui luminis. ut patet si vni candele illuare supponit alia. et sic charitate erit sicut respectu aere. Et sic hoc videtur per principium augmenti. quod ex eisdem vniuersis nutritur et augetur. ergo per similem modum habet charitas augeri generari et conservari. sed generatur in nobis per diuina non influentia. et per eandem maiorem essentiam. sed vbi maior influentia. aliquid plus influunt quod prius. et vbi hoc. ibi est additio. et c. Contra maiorem virtutis est calor amoris spiritualis. quod ignis materialis. sed ignis seipso augetur et charitas quod est ignis spiritus alius. Et sic quod non per oppositionem. videtur quod si simplex simpliciter addatur nihil maius efficiatur. nec motus nec virtus. ut si punctus puncto. ergo nec si charitas addatur charitati. erit maior. Et sic si additur aliquid. cum additione sequatur compositio et ad maiorem compositio virtutis diminutio. ergo quanto maior sit additio. tanto efficaciter charitas impotentior. et quanto impotentior tanto minor. ergo cum augmentum charitatis sit quantum ad virtutem charitatis non augetur per additionem.

Item si aliquid addatur priori charitati. aut additum est charitas aut non. Si non ergo non auget charitatem. Si vero est charitas. sed charitas non est materialis respectu charitatis. ergo cum ex aliquibus duobus non fiat vnum. nisi vnum sit materiale respectu alteri. ex charitate persistente et superaddita non fit vnum. sed ad augmentum necesse est fieri vnum ex augere et aucto. ergo nullo modo potest per additionem augeri. Rn. ad predictorum intelligentiam notandum quod circa hoc fuit duplex opinio. Una est quod augmentum charitatis est per depurationem sine hinc per impurificationem cum contrario. Contrarium autem amoris existit est amor concupiscentie. unde quantomagis in nobis extinguitur. concupiscentia tantomagis depuratur charitas. et quanto magis depuratur tanto magis assimilatur deo et accedit ad terminum et quantomagis accedit. tanto magis augetur. et isti posuerunt charitatem per se posse augeri per assuetudinem in bono. et debilitationem concupiscentie. Ratio autem que istos mouit fuit autoritas philosophi qui dicit formas intensius per accessum ad terminum et impermixtionem cum contrario. Fuit etiam cum hoc autoritas Augustini. qui dicit in libro lxxiiij. quod sicut minuitur concupiscentia. sic crescit charitas. et tale augmentum per maiorem depurationem simpliciter non repugnat Sed ista positio non est conueniens. quia constans est charitas maior et minor esse omni sublata concupiscentia. sicut in primo homine. et etiam in angelis. ergo cum omnino sit ibi impermixta in quolibet angelo. et etiam in statu innocencie. effectus in summo. quod stultum est dicere. Unde non est dicendum quantum ad remissionem concupiscentie augeri in substantiam. concedi

tiam. cōcedendum est tamen q̄tum ad remissionem cōcupiscē
 tic intendi per feruore. & hoc mō intelligit Aug. & hoc mō loq̄t
 etiam pbilosophus de formis q̄tū ad lētionē nō q̄tū ad auḡ
 mētū. Alia positio est q̄ charitas auget p̄ appositionē & butus
 simile habet in lumie qd̄ ex p̄se charitati assimilatur. An sicut
 maius lumē additū minori. ip̄s auget. sic charitas super addi
 ta auget minorē. & h̄ positio ponit charitatē nō augeri virtute
 pp̄ria sed diuina. Idē enī est p̄cipiū augēdi & generādi. An
 de sicut a solo deo habet q̄tū. ita & augmētū. Ex hoc p̄t̄ illud
 41 quod obijciat per sile in igne. Ignis enī h̄ p̄tatem se faciendi
 in alio & augendi. non sic charitas. Ad illud qd̄ obijciat scdo.
 q̄ charitas n̄t simplex. dicēdū q̄ q̄uis charitas sit simplex. qz
 nō h̄ partes quāritatiuas quāritate molis h̄ tamē quāritate
 42 virtutis. & q̄tū ad illā pōt augeri. Si obijciat de puncto q̄ ba
 bet q̄ritates virtutis. & tamē nō augetur. dōm q̄ ad hoc quod
 aliquid sit natū augeri per appositionē cōsistit q̄ritatē duo sūt
 necessaria. scz q̄ritas & vnibilitas. Vnibilitas autē venit ex imp
 fectiōe. p̄fecto cū in q̄tū b̄mōdi nō ē possibilē additio. iō p̄cto
 nō pōt fieri additio. licz ergo p̄ctū habeat q̄ritatē virtutis
 tamen habet vnibilitatem. quia est quoddā p̄fectū in suo ge
 nere. Aliter pōt dici q̄ punctus est simplicissimū in gene
 43 nere q̄tū molis & ideo non est infinitum virtute. charitas autē
 nulla est simplicissima in genere quantū virtualis nisi diuina.
 & ideo illa est infinita. & qm̄ illa non potest augeri per additio
 nem. itē nec virtus puncti. Et si obijciat m̄bi. q̄ vtus puncti
 est creata ergo non est infinita. dōm q̄ puncti est simplicissi
 mum in genere non simpliciter ideo nou habet infinitā virtutē
 tē simpli. sed in ḡnc respectu linear. P̄terea. puncti non est
 oīno actus. sed terminū respectu linear. ideo non habet poten
 tiā actiūā infinitā. sed passiuā. qz nō pp̄rie dicit puncti poss
 se lineas p̄ducere. sed pōt statui terminus linear. & hoc nō est
 incōueniēs ponere in creatura. ideo virtus puncti nō est aug
 mentabilis vt virtus charitatis. Ad illud qd̄ obijciat q̄ q̄to
 44 aliquid est magis cōpositū tāto est ip̄otēt̄. dōm q̄ illud ḡna
 lter intellectū est falsus. p̄pter hoc distiguēdū. q̄ sunt p̄tes
 materiales & sūt p̄tes formales q̄ dāt actū & virtutē totū. Si p̄tes
 igitur magis potest dici per p̄tationē cōsistit partium materialium
 & tunc habet p̄positio veritatē. quia tales p̄tes potius dant
 pati q̄ agere. An q̄to aliqd̄ magis elongat a materia. tanto est
 potentius. Si autē dicitur magis simplex. quia pauciores h̄
 p̄tes formales. siue actiuas. falsus est. qz tunc ignis minor pot
 tētior est q̄ maior. Si r̄pus cōpositus ex paucis virtuosior
 est q̄ ille q̄ constat ex multis. quoz vtrūq̄ falsum est. & ideo p̄
 dicta p̄positio est s̄lt̄ falsa. qm̄ tā charitas p̄teritēs q̄ ad
 uenitēs vtrāq̄ h̄ rōnē actiū. P̄tēt t̄i aliter responderi
 fm̄ veritatē. q̄ charitas augmētata nō est magis cōposita. imo
 magis simplex. & hoc sic patet. qz cōtrario mō est in q̄to molis
 & quāto virtutis. In q̄to molis simplicissimū est minimū vt p̄
 ctus. & ideo in hoc ḡnc q̄tū. accessus ad simplicitatē est p̄ dimi
 nutionē. recessus est cōtrario p̄ additionē. in quāto vero vir
 tis simplicissimū est maximū. & ideo accessus ad simplicitatē
 est p̄ additionē et hinc est q̄ charitas augmētata est purior &
 simplicior & deo similior. Nec videatur hoc incōueniēs. qz ad
 dere puritatē & simplicitatē. & sp̄ialitatē alicui. nō facit recess
 45 sum a simplicitate sed magis accessum. Ad illud qd̄ obijciat.
 vtrū ex eis fiat vnū. Dicūt quidā q̄ sicut diuersa lumina sunt in
 aere distincta et inconfusa. attamē vnū mai' lumen reddūt p̄p̄
 cōcursū i vnū susceptibile. Sic i lumie sp̄iali. qd̄ est gratia vt
 charitas dōm q̄ distincta sunt essentialiter. t̄i vnū maius effici
 unt i mouēdo virtutē li. ar. Sed t̄i illud nō est s̄lt̄. qz distinctio
 lūiarū in aere venit a p̄te originū diuersarū vtputa qm̄ plā sunt
 lūcentia. non sic est in gratia. Et iō dicēdum. q̄ ex eis sit vnū
 46 Ad illud qd̄ obijciat. q̄ se non h̄ in rōne materialis. dōm q̄
 augmētationē dupl̄ cōtingit fieri. Aut per virtutē ip̄i' aug
 mentabilis. vt patet in animalī. & t̄i augmētabile habet se in
 ratione formalis et actiū. augmētāo in rōne materialis & pas
 siuī. Cōtingit augmētū fieri p̄ virtutē extrinsecam. possibilē
 tate sola & vnibilitate existente in augmētabili. & tunc augmē
 tabile. quia imp̄fectū. h̄ h̄ in rōne passiuī. augmētāus. quia
 p̄ficiēs in rōne formalis & cōplectiū. qz dat quāritatē p̄fectam.
 qz obijciat. q̄ vnū nō est in potētia ad aliō. dicēdū q̄ nō
 est in potētia ad cōuersionē. sed est in potētia ad vnionē & po
 tētia ista est in charitate rōne sue ip̄perfectiōis qz est ip̄fecta

est ideo possibilis perfici. & ideo vnibilis rei p̄ficiētī. vnde nō
 habet possibilitatē ad illū qd̄ additur in q̄tū charitas. sed in
 q̄tum imperfecta. & sic patet illud.
Questio. iij. An charitas possit diminui. Et q̄
 sic videt per naturā sui oppositi. sic. B
 Sicut dicit Aug. Vnū charitatis ē cupiditas. vnde & dicit
 q̄ vbi magna cupiditas ibi pua charitas. Et in li. cōfess. Di
 nus te amat qui aliquid tecu amat. qd̄ nō p̄pter te amat. Si
 cōtingit cupiditatē nō t̄m remitti. sed etiā augeri. p̄ p̄trariū cō
 tigit charitates diminui. Ad v̄tē veniale est malū. h̄ nō est ma
 lū nisi qd̄ admit aliquid de bono ergo veniale admit aliquid
 h̄ naturalis habitus est multo maioris inherētie q̄ chari
 tas. q̄ cū veniale admit de bonitate naturali. q̄ et de charita
 te q̄ r̄c. Ad v̄tē docipm̄ oñd̄ p̄ naturā sui subiecti. Quia sicut
 boninē cōtingit p̄ficere. ita retroducere. sed p̄ p̄fectū li. ar.
 cōtingit in nobis charitatē augeri qm̄ ascēditur ad perfectio
 nē. ergo cū cōueniat eisde gradibus redire ad imp̄fectionē cō
 uenit charitatē diminui. Ad v̄tē oē illū qd̄ sui debilitatiōe
 in termino est causa corrupiōis. per sui debilitatiōē citra
 terminū est causa diminutiōis. h̄ li. ar. debilitatiō p̄ auerfio
 nē est causa corrupiōis charitatis. q̄ debilitatiō est sub deo
 est causa diminutiōis. Ad v̄tē hoc ip̄m oñditur per naturā ip
 sius charitatis sic. Opposita nata sunt fieri circa idē. sed aug
 mētus & diminutiō sunt opposita. q̄ si cōuenit charitatē augē
 ri. cōuenit et diminui. Ad v̄tē quod pōt saluari in esse sine con
 iunctione sui ad aliquid. pōt illud ab illo post cōiunctionē sepa
 rari. sed charitas an additionē h̄ cē sine additamēto. q̄ pōt se
 parari. & si hoc ē et diminui. q̄ r̄c. Ad v̄tē charitas est forma
 simplex & vniformis per totū. q̄ quod admit de charitate. q̄
 rōne admit vnā partem. admit et totū. & si hoc ē nūq̄ dimi
 nutur. Ad v̄tē magnitudo charitatis est fm̄ magnitudinem
 diuine influētie. ergo diminutiō eius est per diminutiōē in
 fluētie sed de' non subtrahit influētiā suā nisi offensus
 & non offendit nisi p̄ auerfionē ab ip̄o & cōtemptū. q̄ nō dimi
 nut charitas nisi p̄ p̄ctm̄ mortale. sed hoc nō est aliud q̄ chari
 tate tolli. q̄ r̄c. Ad v̄tē oē illud quod diminuit alterū est illū
 oppositū sed veniale vel cupiditas. siue cōcupiscētia citra deū
 nō opponit charitati. imo ē oīno illi cōtingēs. q̄ nō diminuit
 Ad v̄tē qd̄ diminuit alterū h̄ posse sup̄ illud. sed veniale nō h̄
 posse supra charitatem. quia plus diligit charitas deum q̄ cu
 piditas. t. m. an. q̄ r̄c. Ad v̄tē hoc ip̄m oñditur p̄ impossibile h̄
 modo. Si veniale diminuit charitatē. ergo aliqd̄ diminuit ab
 ip̄a ergo si charitas nō est infinite magnitudinis. ergo venia
 le aliquoties iteratū totā admit charitatē qd̄ falsus ē. Ad v̄tē
 si diminuit charitatē fm̄ substantiā. ergo minuit p̄ctm̄ subs
 tātiale ei debiti. h̄ p̄ctm̄ substantiale est bonū eternū. q̄ venia
 le aliqd̄ aufert de bono eterno. h̄ ablatiō boni eterni i simpli
 citer vt fm̄ partē est pena eterna. q̄ veniale meret̄ penaz eter
 47 nā. qd̄ est contra cōm̄ opiniōem. Si ergo veniale non minuit
 vnū nec aliud. Ad v̄tē dicēdū q̄ circa hoc duplex opinio ē fun
 data sup̄ duplicē opinione p̄cedētē de mō augmētādi chari
 tates. Quidā enī dicūt charitates augeri p̄ imp̄m̄tionē. & est
 imp̄mixtiō maior sit fm̄ maiorē li. ar. habilitatiōē. & fm̄ cō
 p̄cētē diminutiōē. & cōtrario p̄mixtiō p̄ debilitatiōē
 li. ar. & augmētationē cōcupiscētie. dicūt p̄ cōsequēs cā dimi
 nuti fm̄ q̄ auget cupiditas vel cōcupia & debilitat li. ar. et
 hoc est p̄ veniale p̄ctm̄. h̄ qm̄ veniale p̄ctm̄ manēs veniale nūq̄
 toties iterat. q̄ cōcupia auget. ita q̄ aliqd̄ diligit supra de
 um. iō charitas p̄ venialia pōt diminui h̄ nō tolli tollit aut p̄
 mortale qd̄ auget cōcupia supra deū. h̄ h̄ opinio vt supra p̄
 batū est nō h̄ stabile fundamētū. qm̄ stabile augmētū charita
 tis nō venit a li. ar. nec cōcupia. iō nec diminutiō. & p̄ hoc po
 nit̄ alia opinio p̄babilior. q̄ charitas nō minuit̄ s̄balit. & h̄ opt
 nio fundat̄ sup̄ hoc q̄ augmētū charitatis fieri h̄ p̄ additio
 nē vel incremētū maioris influētie. quo supposito dōm q̄ cha
 ritas fm̄ substantiā nō minuit̄ h̄ auget. Et rō hui' sumit a p̄te
 oppositi siue agētis. Nā charitas nō h̄ oppositū nisi mortale
 peccatū. p̄ illud aut nō minuit̄. h̄ tollit. cōcupia aut siue cupi
 ditas & veniale peccatū oppo nunt charitati fm̄ seruoze solu.
 qz simul stāt & substantiāliter sunt sese cōtingētia. Et iō soluen
 dū ad duo prima. q̄ illū aug. de cupiditate & minorē amore h̄
 milit ad illū de veniali diminutiōe. locū h̄ solū q̄tū ad seruo
 zē charitatis. & sic patet duo prima. Sumit̄ & rō q̄r charitas

nō minuitur a parte ipsius subiecti quod est lib. arbi. fm con-
 uersionē ad deū li. autē ar. ad augmentū cbaritatis se dispos-
 nit p̄ habilitatē. similiter ad diminutionem p̄ debilitatē cī
 tra mortale. sed bec dispositio est de cōgruo nō de cōdigno et
 qm̄ deus est prouisor ad miserandū q̄ ad cōdēnandū. et ad dos-
 nandū q̄ ad abstrahendū. binc est q̄ cbaritatē tribuit cū se li.
 ar. disponit de congruo. sed nō abstrahit. nisi qm̄ necessario se
 disponit ad abstractionem. vel subtractionem gratie. hoc autē
 solum est p̄ auersionem. et tunc totū tollit. Et binc est q̄ cbari-
 tas nunq̄ minuit. sed auget q̄ solū de cōgruo pōt se prepara-
 re subiectū ad diminutionē. ¶ Ad illud qd̄ obijcit. q̄ sicut hō
 proficit. ita descēdit frequēter. dicendū. q̄ nō sic diminitur
 p̄ descensum substantialiter cbaritas. sicut auget p̄ ascensum.
 Quod autē obijcit q̄ li. ar. potest totū p̄uare p̄ debilitatio-
 nem et. dicendū q̄ istud falsū est. q̄ forma substantialis oīno
 p̄uatur p̄ dispositionem ad oppositū in termino. nō tū minui-
 tur p̄ dispositionem cītra terminū. ¶ Preterea illud habet locū
 qm̄ dispositio in termino et cītra terminū sunt eiusdē gnis. nō
 sic autē est in pposito. q̄ vna est mortale pctm̄ alia veniale. Su-
 mitur etiā ratio quare nō pōt minui a parte nature sue. ipa ei
 est influentia fm̄ diuinā acceptationē. sed q̄ de acceptet. hoc
 est ab ipso et ita q̄ magis et magis acceptet et ita de sua natura
 potest augeri. q̄ autē minuitur acceptet. hoc non est ex se. ergo
 oportet p̄uenit a uobis. ergo cbaritas de se babz augeri. mī-
 nut vero nō habet nisi a nobis vt supra ostensum est. p̄ nos autē
 non pōt minui. et ideo cbaritati debet augmentū naturaliter.
 ¶ Ad illud ergo qd̄ obijcit. q̄ opposita nata sunt et. dicendū
 q̄ verū est nisi alterū insit p̄ naturā. ¶ Ad illud qd̄ obijcit pōt
 esse sine additōe. ergo separari. dicendū q̄ istud verum est si
 esset aliqd̄ separans. sed uisū est quod separat.

Questio. iiii. et vltima. De augmento cbaritatis q̄
 vel terminū ultra quē non possit augeri. Et q̄ sic ostendit hoc
 modo. Omne qd̄ est in aliquo nō excedit capacitātē ei⁹ in quo
 est. sed cbaritas est in aīa. ergo nō excedit aīe capacitātē. Sz
 capacitās aīe est finita. q̄ oīs potentia finita habet capacita-
 tem finitā. ergo et cbaritas. ¶ Item augmentū cbaritatis at-
 tendit fm̄ quantitatem virtutis. sed quantitās virtutis similis ē
 quantitāti molis. et p̄fectio. Sz in quātitate molis in augmen-
 tando est status. vnde p̄ filosofus. oīm natura cōstantiū ter-
 minus est. et ratio magnitudinis et augmētī. ergo similiter est
 in quātitate virtutis. ¶ Itē augmentū cbaritatis attendit p̄ ac-
 cessionem ad cbaritatē p̄fectā. ergo q̄ semp̄ auget nunq̄ uenit
 ad p̄fectū. p̄fectū autē est cui non est possibilis additio. sed
 cbaritatem cū sit opus dei nō cōuenit p̄fici. dei em̄ p̄fecta sūt
 opera. ergo et. ¶ Item augmentū cbaritatis attendit fm̄ ap-
 proximationē ad finem. nā quanto cbaritas maior. tanto fini-
 primio. ergo nunq̄ puenit ad finē. aut si sic necesse est stare.
 q̄ alio esset frustra. ergo et. ¶ Cōtra q̄ nō sit status ostendit
 a parte virtutis augmentatē. Tantū em̄ extēdit augmentū. quā
 tum virtus augmentatua. svirt⁹ augmentatū cbaritatē. est virt⁹
 diuina. q̄ nō habet terminū et statū. ergo et. ¶ Item hoc ipm̄
 videt a parte suscipiētis. Sicut em̄ se babz trāsparens ad lus-
 men corporale. sic capacitās aīe ad lumē gr̄e siue cbaritatis.
 Sz aer nunq̄ tm̄ recipit de lumē. qm̄ adhuc possit plus recipe-
 re. ergo et. ¶ Itē hoc videt ostendit posse a parte augmentabis-
 lis. quod est cbaritas. q̄ ipa est eque in actu vel amplius sicut
 ignis materialis. sz ignis materialis rōne sue actualitatis au-
 getur in infinitū. si aīe cōbustibile. sicut dicit p̄ filosofus. er-
 go sicut cbaritas de se. ¶ Itē hoc ipm̄ ostendit a parte obiecti cba-
 ritatis qd̄ est summū bonū nō hōns mēsurā. ergo si mēsurā cba-
 ritatis debet attēdi p̄ magnitudinē obiecti. et illō caret modo
 et mēsurā. ergo et cbaritas. et si hoc ergo nō bz statū nec termi-
 nū. ¶ Itē dicendū. q̄ status est in augmento cbaritatis. fm̄ oēs
 modū. fm̄ quē uenit esse statū et p̄fectionē in motu augmētī.
 ¶ Augmētū em̄ sicut patet in corporalib⁹ habet statū et tri-
 bus. vtz a virtute agēte. et potētia suscipiēte. et forma p̄ficiēte
 sicut est in hōie. cui⁹ augmentū stat qm̄ virtus calozis et carnis
 fm̄ spēm nō pōt amplius cōuertre q̄ dep̄d̄at. qm̄ potentia bu-
 midū radicalis nō pōt plus extēdi. qm̄ corpus p̄fectū est fm̄ q̄
 cōgruit p̄fectioni aīe. Sic dicēdū. q̄ cbaritas stat a parte vir-
 tutis agentis. sed hōi status pōt esse dupliciter. Nā illa vir-
 tus. aut est operans naturaliter. aut a pposito. Si naturaliter

tunc stat qm̄ nō potest amplius. Si a pposito. tunc stat qm̄ nō
 disponit amplius. et hoc mō stat cbaritatis augmentū cū deus
 tum est ad mēsurā quā mensus est de homini fm̄ distributio-
 nem sue sapientie. et ideo licet virtus augmentans sit infinita.
 tū opaf fm̄ dispositionē sapiētie limitatis effect⁹ varios fm̄ q̄
 placet sibi. Nō em̄ opaf fm̄ oīmōdā possibilitatem. Stat etiā
 a pte suscipiētis. q̄ sicut dicitur. Dat. xxv. Dedit vnicuiq̄ fm̄ p̄pā
 virtutē. Et hōi stat pōt itelligi tripliciter. Aut fm̄ actū. cui⁹
 amplū nō pcedit. et sic stat in viris p̄fectis q̄ nō assurgūt ad ma-
 iora. Aut fm̄ aptitudinē. et sic stat in b̄tis q̄ amplū nō p̄nt se dis-
 ponere. et tantū h̄nt q̄tū se disposuerūt vñ stat est in eis. Aut
 fm̄ possibilitatē suscipiētis. et sic statū h̄nt in xp̄o. et credo etiā
 q̄ in b̄tā h̄gine et aliq̄ dicit q̄ in angelis. vtrū in aliq̄ alijs ne-
 scio. Scio tū de xp̄o. q̄ tantū bz de gl̄ia q̄tū pōt recipe creas-
 turaynica. et credo hoc ipm̄ de m̄re dulcissima. Stat etiā a pte
 augmentabilis cū puenit ad quātitatem p̄fectā. Sz notādū q̄
 quātitas virtutis p̄fecta est dupl̄. Vel simpl̄ vel in ḡne. Sim-
 pliciter p̄fecta est in summo et simplicissimo vt in deo. In ḡne
 vero oibus q̄ ptingūt ad actū cōpletū ad quē sunt. et hoc ē diti-
 gere deū ex toto corde. et ex tota aīa. et ex tota virtute. P̄tio mō
 nō est stat⁹ h̄ sc̄o solū. ¶ Ad illud qd̄ obijcit primo de infinitate
 virtutis agētis. dicēdū q̄ illa rō teneret. si vt cbaritatē augmē-
 tans ageret naturalr. et fm̄ impetū. siue h̄z totū suū posse. nūc
 aut agit sapiētē. et ita ponit vnicuiq̄ limitē ipa in se nō limita-
 ta. ¶ Ad illud qd̄ obijcit p̄ silē in aīe q̄ suscipiētis potētia est
 ad infinitū ddm̄ q̄ lumē augeri in aīe hoc ē dupl̄. Vel p̄ ipm̄
 clarificationes vel p̄ luminū aggregationē. P̄tio mō credo q̄
 statū. habeat. adco ei possz aer illuminari. q̄ si etiā supueniret
 aliud lumē. nō magis claresceret. Alio mō pōt augeri lumen
 in aīe p̄ luminū aggregationē. et sic q̄ lumina diuerfa lumina
 rū sūt i eodē p̄cto aer⁹. nō se agustāt nec se expellit. sicut m̄
 te spēs i vno medio. et ita nūq̄ sūt tot spēs. qm̄ p̄les p̄nt eē. sicut
 de lumib⁹. Sz tūc nō est silē de cbaritate. qm̄ sicut p̄t tacitū ē
 in vna aīa tm̄ est vna cbaritas. nō sic est de lumē qd̄ egredit a
 diuersis luminarib⁹. ¶ Ad illud qd̄ obijcit a pte augmentabilis. q̄
 ignis in infinitū est augmentabilis. ddm̄ q̄ calor pōt augeri du-
 pliciter. Vel intēsiue. et sic statū bz et summū. Vel extēsiue. et vt
 sic in plurib⁹. et sic nō bz statū a pte sua. sz a pte obustibilis qd̄
 finitū est. Sicut dico q̄ cbaritas pōt augeri intēsiue. vt magis
 dilgat. et sic bz statū sicut ignis. Alio mō extēsiue. vt a pte dis-
 lectoz. et sic nō bz statū ex pte sua. q̄ nūq̄ tot dilgat. qm̄ adhuc
 nata sit dilgere p̄les. ¶ Ad illud qd̄ obijcit a pte obiecti cbari-
 tatis. ddm̄ q̄ obiectum nihil ad hoc facit. q̄ obiectū semp̄ est
 idem nō mutatur et est infinitū. et ideo nunq̄ ei cbaritas cōmē-
 suraf. nec ad ei⁹ mēsurā recipit augmentū nec decrementū.

Dist. xviii. De p̄p̄tate p̄fectionis sp̄s scti q̄tū ad p̄p̄ta-
 rem p̄ quā natus est tp̄aliter pcedere.
Hic querit. cū. ff. p̄ quē diuidunt dona ipse sit do-
 nū et. Hec est tertia pars hui⁹ p̄tis in qua magis
 agit de p̄fectione sp̄s scti tp̄ali. Determinato ei⁹ p̄
 cipio a quo. ff. pcedit. determinato etiam mō. fm̄
 quē pcedit. determinat hic magis p̄p̄tatem quā
 cōuenit ei tp̄aliter pcedere. et bec p̄p̄tates est donū. et de hac
 in tota p̄nti dist. intēdit agere. Diuidit autē bec pars in quatuor
 p̄tes. fm̄ q̄tuoꝝ q̄ones quas mouet. In p̄ma q̄rit et deter-
 minat vtrū. ff. sit donū in quo alia dona donant. In sc̄da q̄rit
 vtrū. ff. sit cadē rōne datū et donū ibi. Preterea dilgētē cōsi-
 derandū est cū. ff. dicit donū et datū. In tertia q̄rit cū nō so-
 lum. ff. sed etiā filius sit dat⁹. quare nō dicitur filius sicut sp̄s n̄
 ibi. Hic querit vtrū et filius sit nobis dat⁹. In quarta et vlti-
 ma q̄rit cū. ff. sit donū relatiue. quōd possit a se dari. si em̄ a se
 donaf. ff. ad se relatiue dicit et hoc facit ibi post hoc querit
 vtrū. ff. ad se ibi referaf. Et ceteris p̄tib⁹ idem remanētib⁹. q̄ sp̄s
 liter psequit q̄ones p̄dictas. Media siue sc̄da ps q̄ est de d̄tia
 doni vel dati bz q̄tuoꝝ p̄tes. In p̄sa q̄rit et determinat q̄ nō
 cadē rōne. ff. d̄ donū et datū. q̄ donū ē ab eterno. h̄ datū ex tē-
 pore In sc̄da vō h̄ hoc. ff. q̄ sit donū eternalr. obijcit ibi. Sz
 querit cū donabilis vtrū p̄v̄l filio. In tertia vō. q̄ i solutio-
 ne dixerat quoddā dubiū iō incidētē mouet et determinat illō
 ibi. Hic orit q̄stio vtrū filius nascēdo et. In quarta vō et vltima
 redit ad p̄mā solutionē. ostēdens q̄. ff. eternaliter donū est. q̄
 eo ipō ē donū quo pcedit a p̄e et filio et q̄ tp̄alr est datū et do-
 natū. et hoc facit ibi. Et p̄dictio patet q̄ spiritus sanctus et.

Curum

Utrum spiritus sanctus sit donum i q alia dona donat. a
Je querit cu spiritus sanctus p que diuiditur
dona ipe sit donu. vtru coedendū sit q p
donū diuidat ac denē dona. Ad qd dici
mus qz p donū qd est spiritus sanctus singulis
ppria diuidunt. r ipm coiter omēs boni
habent. Un aug. in. xv. li. de tri. ait. Per donuz qd est
spiritus sanctus in cōe omnibus mēbris xpi. multa do
na que sunt quibusqz ppria diuidunt. Nō eni singuli
qz hnt omnia. sed hi illa. alij alia qzuis ipm donum a
quo cuiqz ppria diuiduntur oēs habeat. i. spiritum
sanctū. Aperte dicit per donum dona donari.

Utrum eadem ratione spiritus sanctus dicatur
donum et datum siue donatum. b

De retera diligēter cōsiderandū est cū spiritus. dicat
donū r datū. vtru eadē rōne vtrūqz nomē ei cōueniat.
qd vtrūqz videri pōt. Luz em idē sit spiritus sanctū dari. r spz
sanctū donari ex eadē rōne videt spiritus sanctus dici datū r do
nū. Hoc etiā videt aug. significare. in. xv. li. de tri. cūz
ait. Spiritus sanctus inātum donum dei est. in qtrū dat eis
qd dat apud se aut de? est r si nemini dat. Ecce apte
dicit. si. donū appellari. qz dat. Si aut ex eo tm appel
lat donū qz dat nō ab eterno fuit donū: qz nō dat nisi
ex tpe. Ad qd dicim? qz. si. r donū dē r datū siue do
natū. sed datū siue donatū ex eo tm dē. qz datur siue do
natur quod hz tantuz ex tpe. Donū vero dē non ex eo
tm qz donet. sed ex proprietate quā habuit ab eterno.
vñ r ab eterno fuit donū. Sēpiterne em donū fuit. nō
qz dare. s; qz pcessit a pte r filio. Un Aug. in. iij. lib.
de tri. ait. Sicut natū esse ē filio a pte esse. ita spūi scō
donū dei esse ē a pte. pcedere r a filio. Hic apte ondit
qz spiritus sanctus eo donū est qz pcedit a pte r a filio: sicut ff
li? eo est a pte qz nat? est ab eo. Nō eni idē est filio esse
a pte r spiritus scō. i. nō ea proprietate filii? dicit esse a patre
qua spiritus sanctus. Nā fili? dicit esse a pte qz genit? est ab
eo. Spiritus. nō dē esse a pte r a filio. qz. si. est donū pīs
r filij. i. qz pcedit ab vtroqz. Eo em dē spūs quo donū
r eo donū quo pcedēs. Un Aug. i. v. li. de tri. ait. Spē
ritus sanctus qz nō est trinitas sed in trinitate itelligit. in
eo qz pprie dē. si. relatiue dē. cū r ad ptem r ad filiū re
fertur. qz spiritus sanctus r pīs r filij spūs ē. sed ipsa relatio nō
apparet in hoc noie spūs. ap
paret autē cū dē donū dei. Do
nū est em patris r filij. qz a pa
tre pcedit r a filio. Ecce his
obis apte ostēditur eadē re
latione dici spūi sanctū et do
num. donuz autē qz pcedit a
patre r filio. proprietate ergo
qua dē spiritus sanctus vel donū p
cessio ipsa est de qua post ple
nius agemus cū alijs. Luz g
ab eterno processerit ab vtro
qz. et ab eterno donum fuit.
Nō ergo spiritus sanctus eo tantū
dicitur donū. qz donat. nam
r ante fuit donuz qz donaret
Unde Aug. in. v. li. de trini.
Semper spiritus. procedit r nō
ex tpe sed ab eternitate pcedit

S; qz sic pcedebat vt essz do
nabile. iā donū erat anqz essz
cui donaretur. Aliter eni itel
ligit cū dicitur donum: aliter
cum dē donatū. Nam donuz
pōt eē etiā anqz dē. donatuz
aut nisi datū fuerit. nullomō
dici pōt. Sēpiterne g spūs ē
donū tpaliter aut donatum.
his verbis aperte onditur qz
sicut. si. ab eterno pcedit. ita
ab etno donū ē. nō qz donaret
apre filio. vel a filio pfi. s; qz
ab eterno pcessit donabilis.
Obiectio cōtra hoc qz
spiritus sanctus sit donū et natū. c
S; qrit cui donabil vtru
pfi et filio. an tm nobis q nō
dū eram? Si aut nō erat do
nabilis pfi r filio. s; tm nob r
ex eo donū erat. qz sic donabi
lis pcedebat. vñ qz filii? sp ea
dē rōne donū fuerit. qz ab et
no pcessit a pte donabil nob
i tpe. Nā r de filio legit qz da
t? est nobis. Ad qd dicim? qz
si. nobis tm nō pfi vñ filio do
nabil pcessit. sicut r nob tm
dat? ē. Et filii? de dat? est no
bis r ab eterno pcessit a pte.
nō vt donabil tm: sed vt geni
tus qui et donari possit.

Processit ergo vt genit?
r donabil. sed. si. nō pcedit vt
genit? sed tm vt donū. donuz
aut spuit: nō solū qz donabil
s; qz ab vtroqz pcessit: qz do
nabil fuit Un au. i. v. li. de tri.
ait. Eo ipso qz datur? erat eū
de? iā donū erat etiā anqz da
ret. Et iō donabil est. sed ali
ter donabil qz filius. Nāz ali
ter datus r aliter pcessit qz fi
lius. Filij em pcessio genitu
ra est vel natiuitas. Spiritus
cti vero pcessio natiuitas nō
est. vtraqz nō ineffabilis est.
Et notandū qz sicut filii? na
scēdo accepit nō tm vt filii? sit
s; oino vt sit. vt ipa substantia
sit. ita r spiritus sanctus a pte r filio
pcedēdo accepit: nō tm vt spi
ritus sanctus. sit vel donū. s; etiā
vt oino sit. vt sba sit. qd vtrūqz
nō accepit ex eo quo dat. Nā
cū nō dē nisi ex tpe: si hoc ha
beret ex eo qz dat accepisset
ergo ex tpe vt eēt. Un au. i. v.
lib. de tri. Filii? nō tm hoc ha
bet nascēdo vt sit filii?. sed oi
no vt sit. Querit g vtrum. si.

ter dicēdū qz aug. nō dicit
qz relatio non appareat in
hoc noie spiritus. s; qz non
appareat in hoc noie spiri
tus. Quamuis enī dicas
tur esse spūs spiratoris nō
tm dē. esse spiritus sanctus
spiratoris. Ad illud qz
obijctur qz spūs magis di
cit habitu dē respiciēz
esse qz donum. dicendū qz
veruz est in his quibus ac
cidit donuz. sed in. si. quia
ideo est quia donum. non
habet locum ista obiectio.
Filius nascendo accepit
pit r. vt sit ipsa substantia.
Videtur male dicere. qz in
oi eo quod ict filio p nati
uitatem distinguitur fili?
a patre. qz natiuitas est p
prietate distinctiua ergo si
filius nascendo accepit vt
sit essentia vel substantia.
ergo pater in substantiade
stinguitur a filio. Item
qz filius nascendo accepit
siue quod filius ē nascēdo
est natū g substantia ē nata
si filius nascēdo ē substantia
De enīz qd nascendo acce
pit a natiuitate hz ortum.
Un. dicendū qz aliqz dis
tingerunt istā locutionē.
fili? nascendo ē diuina sub
stantia siue deus. Qz gerū
dū pōt dicere pcomitātā
r sic simpliciter ē vera. vel
cām. r sic multipler. qz cūz
dico fili? est de? siue diuina
substantia tria dico scly sub
stantia. r pōtionē. r pōtica
tū. potest ergo hoc gerun
dium nascendo dicere cau
salitatez respectu subiecti
vel respectu cōpositionis.
vel respectu predicati. Si
respectu subiecti tunc est
sensu. filius nascendo r.
id est qui est fili? nascendo
vel qui nascēdo hz vt sit fi
li? est de?. r sic est vera. Si
respectu cōpositionis. sic ē
sensu. Filius est deus na
scendo. id est hoc pdicatu
cōuenit subiecto per nati
uitatem. r sic adhuc est ve
ra locutio. Si respectu p
dicati. sic est sensu. fili? ē
de? siue substantia diuina na
scēdo. ita qz nasci siue nati
uitas sit picipium siue ori
go dicitatis. r in h sensu est
falsa. Magi tm istā locuti
onē nō distinguit s; spūi cō
cedit. r satis probabiliter.
quonā predicta distinctio
nō vt habere radicē. Lum
eni gerūdū natū sit deter
minare ppositionem. qz oi
no nihil ē dicere hō nascēs
do r hōi. r cūz cōpositio
predicati siue essentia. siue

viti
vii. n.
Luc
iij.

gu.

d ap
r cō.

pūf.

datū

l do

tum.

pūf.

cū do

um.

u. qd

filio

a pte

spiritu

recto.

augst

So dicit

ur. si. qz

donum

r eo nō

qz pccc

dcns.

Aug. qz

p pccc

r. si.

Est. qz

Rñ.

Qd filii?

pcessit

vt genit

tus r do

nabilis

si. nō vt

donuz

donatū

r qz pcc

dit ab

vtrōqz

qz dona

bilis ē.

oim que attribuitur filio conueniat subiecto p natiuitate. id habet veritatem Nec valent obiectioes in contrariis adduce. qz natiuitas no distinguit illud quod p natiuitatem habetur siue quod est in nascendo. sed cum solum qui nascitur et ideo no sequitur qz sba sit distincta nec qz ipa nascatur quis p gnatione beaf e Nec filius natiuitate eentia est. Videf falsus dicere. quia cu nascendo sit essentia pari rone videt qz natiuitate. et hoc videtur per autoritatez byla. in littera. **Rn.** dicendum qz absqz dubio ista est distinctio. Filius natiuitate est diuina essentia. qz ablatiuus potest construi i ratione forme. vel in ratione principij. Si in ratione forme. sic est falsa. quia natiuitas no e causa formalis respectu pdicati essentialis. Si in ratioe principij. sic hoc veritatem quia omnia que conueniunt filio. conueniunt ei per natiuitatis originem. Sed magister qz accipit gerundiu in ratione principij. ideo cum gerundio simpliciter concedit. Et quia accipit ablatiuus in ratioe forme id cum ablatiuo simpliciter negat. magis em iudicat fm vsuz loquedi qz vtute fmonis. **Rn.** aut protensione. aut deriuatione. Queritur quo differunt illa tria. **Rn.** quida dicunt sic. qz per defectioez producit aliquid de materia per forme persistetis corruptionem. sicut ex grano frumeti verba. per protensionem producit aliquid per persistetis forme permanentiam et inductionem forme artificialis sicut vas fit de argento. Per deriuatione qd pducit p persistetis forme permanentiaz sola locali mutatioe. vt riuus ex fonte et lacus ex riuo. Alii potest dici qz materiale principiu ex quo res est. aut est materiale et transiens formaliter. et sic est defectio. Aut est materiale et permanens. et sic e protensio. Aut est materiale et sic est deriuatio et horum exempla sunt manifesta. **Rn.** Aliud est ei qd accipim vt essem? et. Ut male dicitur. qz sicut sine spu dei non

eo qz datur. habeat no tm vt donu sit s3 oino vt sit. **Qd** si no est nisi qz dat. i. si no h3 ee nisi eo qz dat. Sicut filius nascendo h3 no tm vt sit filius qd relative dz. sed oino vt sit ipa sba. quod ia spiss. erat ipa sba cu no pri daret qz eet euidatur. no g eo qz dat sed pcededo h3 vt sit donum. et vt sit essentia. sicut fili? no eo qz datus est s3 nascendo accepit. no tm vt sit fili? s3 vt sit essentia **Un** au. in. xv. li. de tri. ait. Si aut filio pstat essentia sine initio tpis. sine mutabilitate nature de pre gnatio. ita spui sancto pstat essentia sine vlllo initio tpis. sine vlla mutabilitate nature d vtroqz pcessio **Dubitatio** ex xbis. s. primi. s. orta vicz qz fili? no tm sit fili? natiuitate. sed etia essentia a fili? et. s. pcessioe. **U**ic orit qd. Si filius nascendo h3 no tm vt sit fili? s3 vt sit essentia. et. s. pcedendo no tm vt sit donu s3 vt sit essentia g r fili? natiuitate eentia est. et. s. pcessioe est essentia. cuz alibi dicat qz nec pfi eo pfi e qz de? nec fili? eo fili? qz de? nec s. eo donu qz deus. **Qz** vt ait Aug. in. vij. li. de tri. His noibus relatiua eoz onduint no essentia. vn p? pleni? agem? **Ad** qd breuiter ridentis dicimus. qz nec fili? natiuitate essentia e s3 tm fili? **Nec** spiritus sanctus. pcessioe essentia est sed donu tm. et tm vterqz. et ille nascendo et iste pcededo accepit vt esset essentia. **Non** em vt ait **Byla.** in. v. lib. de tri. p defectioe. aut protensionem aut deriuatione ex deo de? e s3 ex vtute nature i natura eade natiuitate subsistit fili? et ex vtute nature in natura eade pcessioe subsistit. **U**ic ita intelligi pot. **Ex** pfe qz est vtus. ingenua. natura qua h3. eade fili? natiuitate. i. nascendo. et. s. pcessioe. i. pcededo h3. **Un** ipe ide apit dicet. **Natiuitas** inqt dei no pot non ea de qua pfecta est tenere natura. no em aliud qz deus subsistit qd no aliunde qz de deo subsistit. **Ecce** his

verbis aperit quod intelligenda sit illud de pre gnatio pstat essentia filio. et de vtroqz pro cessio pstat essentia spuiscto **Ad** qz ille eentia sit si. et ista eentia sit. s. imo ppetate psonali. s3 qz et ille nascendo. et iste pcededo eentia h3 eandem totam que in patre est. **R**edit ad prima solutione ondens qz spuisctus dz donu et donatu fm duos predictos modos pcessiois. **E**t ex pdictis ptz qz. s. fem pterne donu e. et tpaliter datu vt donatu. **Ex** qz apparet illa distinctio gemine pcessiois de qua supra egim? **Itaz** fm altera pcessioe dz donatum vel datu. fm altera no dz donum. **Et** fm hoc qz sempiternum donu est refert ad patre et filiu. fm hoc vero qz dz datus vel donatu. et ad eu qz dedit refertur. et ad eos qb? dat? et ei? dz esse qz dat? et illoz qb? dat? **Un** augu. in. v. li. de tri. ait. **Qd** datu est et ad eu qz dedit refert. et ad eos qbus dedit. **Itaz.** s. no tm patris et filij qz dederit. sed etia noster dz qz accepim?. **Spus** ergo dei est qz dedit. et noster qz accepimus. ille spuis n? qz sumus. qz ipe est spuis hois qz i ipo e. qz uis et illu spm qz hois dz vtiqz accepim?. sed aliter iste. alit ille n? dz. **Aliud** em qd accipim? vt essem? aliud qd accipim? vt seti essem?. **Qd** aut. s. n? dicat scriptura ostendit. **Scriptu** est em de Jobane qz in spu helye veniret **Ecce** dictus est helye spuis que accepit helyas. i. spiritus sanctus. **Et** moysi ait dñs. **Tolla** de spu tuo. et dabo eis. i. dabo illis de spuiscto que ia dedi tibi. **Ecce** et hico dicit? est spuis moysi. patet igit qz spuisctus n? dz spuis: sed qz nobis dat? et datus vtiqz ad hoc vt sancti essem?. **Spus** no creat? ad hoc est dat? vt essemus. **R** An filius cu sit nobis datus possit dici noster. vt spiritus sanctus dicitur noster. **U**ic querit vtra? et filius cu sit nobis dat? dicat vel possit dici noster? **Ad** qd dicim?. qz fili? dz noster panis. n? redemptor. et hmoi. sed no dz noster fili? qz filius dz tm relative ad eu qz genuit. et id noster fili? non pot dici. sed patris tm. **In** eo aut qz dz datus et ad eu qz dedit et ad eos qb? datus est refertur. vt spuis sanctus qz etia cu in scriptura vt supra dictu e dicat spuis noster vel spuis tuus. vel illius. vt de moysi et helya dictu est nusqz tm in scriptura occurrit. ita dici. spuisctus n? vel tuus vel illius. sed spuis n? vel tuus vel illius. **Qz** spiritus sanctus eo dz quo donu. et vtriusqz relative dz ad patre et ad filiu. et h sempiterna relatiue. **Si** tm aliqui dicunt donu

possum? seti ee. ita nec ee g videt qz spuisctus no tm accipim? vt essem? seti. sed ee vt essemus. **Rn.** pot ad hoc dici qz hoc dictu est p appropriationez. **Quam** eni a spu sancto habeam? esse et seti esse appropate tm habemus sanctum esse ideo non sic accipi dicitur in nri esse pductioe. sicut i scificatione. **Aliter** tamen pot dici. qz sicut dare ordi natur ad habendum. ita et accipere. et qz nullus h3. s. qz cuqz. s. opere in eo ni si qz pot eo frui. et ois talis est ictus. id. s. no dz ppropate loquedo dari nec accipi ni si sanctis et a sanctis. **T**olla de spiritu tuo s no potest dici qz ad substantiam. ergo qz ad effectum siue gratia. **U**idef qz gratia traifera ab vno in aliu. **Si** tu dicas hoc ee dictum p conformitatem. **Obijct** qz pari rone possit dici qz tolleret de spu alioz riu et daret moysi. **Rn.** **Qd** dz qz illud intelligit de spu qz ad effectum. et h prepositio de ipotat coformitate s3 et prialitate. s3 no qz ad pre conferentem vel continentem fm veritate s3 fm pportione qm effect. s. m. top? abudauit i moysi qz in alijs. vt qz aliqz partes gfe sue viderent bre et dr tollere qz ad sollicitudis ne qz du dona. s. alijs sut cocicata. sollicitudo moysi e diminuta. et ps illu sollicitudis e alijs comilla et.

Ditari?
Expo
nit sba
bylarij.

Donon
dicat. s.
n? h spl
rit?

Apposito ex precedentibus... ad intelligentiam... Tertio querit quid pueniendi dicat de. ff. donuz scz

an datu. Quarto vtruz do na proprie coueniat spiri tuisco. Quinto vtruz do nus sit proprietatis spūsccti distinctiua. Sexto vtruz ratione donabilitatis dis catur. ff. noster.

Questio. i.

ritus sanctus sit donu quo oia alia donant ostendit uoluntate r rone sic. Apo. i. 2. cor. xij. Diuisioes gfaru sunt. ides aut spūsccti diuidit singulis put vult. r loquit de donis nō tñ gfe gratū facientis : s; etiā que sunt grati date. ergo si p. ff. dā tur vtraz. cum nō sit alia differentia donoz. ipse est donum in quo oia alia do nantur. Item Aug. xv. de trini. per donum qd est ff. cōe oibus membris rpi propria quibusq; dona dei dantur. Item rone ostē ditur sic. Spūscctus est primū donū sed omne pos terius ad prius reducif. ergo oē donuz reducif ad donuz qd est. ff. ergo in oib; bus donis rō donationis est p. ff. ergo rō. Item oē donū inq̄tū donū ex amo re datur. alioquin non habet rōnem doni. sed. ff. est amor patris r filij vt dicit Aug. r habitū est supra. er go rō. L. dōra ff. dō. Vltis indignis spūsccto dā tur dona. ff. ergo cōtingit alia dona donari sine hoc

tur donū nfm accipit donum pro donato vel dato. Cuz ve ro donum accipitur eo mō q spūscctus donū p̄ris r filij dī nō hois. ita r filij sub hac ap pellatōe nō p̄t dici n̄ vt di cat filij n̄ sicut nec dī. ff. n̄ r tñ de filio dicit panis n̄. r de spū spūs n̄. Ille n̄ panis q; nos reficit nobis dat. Iste n̄ spiritus. q; nobis ispiratur a p̄re r filio. r in nobis spirat sicut vult. Unde Aug. i. v. lib de trini. ait. Quod de patre natū est. ad patrē solū referē. cum dicitur filius. r id filij pa tris est et nō n̄. Dicimus ta men r panē nfm da nobis si cut dicimus spiritū nostrum.

An spiritus sanctus ad se relatiue dicatur.

Post hec queritur. vtruz spūscctus ad seipsuz referat hoc enī videtur ex predictis posse pbari. Si enī qd datur referē ad eū q dāt r ad eū cui dāt r spūscctus dāt a seipso vt p̄dictū est. ḡ referē ad seipm: huius q̄stionis determinatōne in posterum differim; donec tractemus de his que relatiue dicuntur. de eo ex tpe i qb; datū r donatū cōtinent

Uel ita q dicat simpliciter causa i litate: r hoc nō distinguit nec a patre nec a filio. q; oia dona sunt a patre r a filio. r a spiritu sancto. Uel ita vt dicat causalitates r subautoritatem. r in hoc distinguit a patre. sed nō a filio. q; pater r filij r p spūscctū donat. Uel ita vt dicat causalitatem r subautoritatem r exēplaritatem r sic p̄prie spūscctō cōuenit. Ipse enī p̄cedit p modum primi doni. ita q ois donatio recta r gratuita post illam est r ab illa accipit rōnem donatiōis. L. dēcedendū est ergo q spūscctus est donū quo oia dona scz gratuita donant p cōcomi tantia. r quo oia dei dona donant p exēplaritatē cām. Ad illud qd obijcit p̄rio de fido. iā p̄z rñsio. q; ip̄e loquit de do nis gfe gratis date. nō gratū facientis. Ad illud qd obijcit scdo. q; quedā dona appropriant filio. dōm q; de donis est lo qui dupl; aut rōne ei qd subest. aut sub rōne donatiōis. Rōne vero ei qd subest. aliqua dona appropriant filio. vt sapiens tia r itelligētia. aliqua spūscctō vt charitas. Rōne vero donatiō nis. oia appropriant. ff. rōne iā dicit. q; p ip̄z tāq; p primū do nū donant alia. Ad illud qd obijcit q; filij est dat. r nō a spū scctō. rñderi p̄t. q; filij est dat. fm humanā naturā. r hoc fuit p amorē 3o. iij. Sic de dilectō mūdū vt filij suū rō. Ad illud qd obijcit q; spūscctō circūsc̄pto. adhuc manet rō doni. dī cendū q; circūsc̄pto. ff. est itelligere in deo donoz causalitates r subautoritatem. s; nō exēplaritatē donatiōis sub rōne dona tiōis q; nō intelligit p̄cessus amoris. r hoc vltimo dicit p̄prie cōuenire spūscctō. Ad illud qd obijcit. q; tūc est donū doni dicendū q; mor. nō est mor vt termini. similiter nec relatiōis relatiō. tñ vt p̄ncipij. r mor est motus. q; motus est p̄ncipium motus. r relatiō relatiōis. r sic dicit donū doni. r q; in causan do statur in primo cū sit primū donū. nō est abire in infinitū. p̄terea donū in diuinis veram ypostasim dicit.

Questio. ij.

Utrū spūscctus sit donū ab eterno vel ex tpe. Et ex tpe videt. Aug. xv. de tri. co donū est quo datur quib; dāt. sed datur ex tpe. ergo rō. Item v. d. i. co donū dī quo datur ip̄m erat de f; cōstat q; datur erat ex tpe ergo si donū est eternū. tpale est cā eternū Item vt p̄ rōne. Donū enī nō tñ dicit p̄parationē ad datē. s; etiā ad eū cui dāt. ergo posito dono. ponit dās r recipiēs. q; relatiō ponit extrema. s; recipiēs est creatura. ergo rō. Item donū addit supra datū. q; donū ē datio irredibilis. ergo si. ff. nō est datus nisi ex tpe. nec est donū nisi ex tpe. Item sicut filij est ḡnari: ita donū est donari. s; nō est filij ante q; ḡneref. ergo nec donū ante q; donet. s; donat tñ ex tpe. ergo rō. L. dō tra. aug. v. de tri. q; spūscctō p̄cedebat vt esset donabilis. iā donū erat. s; p̄cedere vt donabile hoc est eternū ergo r donū ab eter no. Item idē exp̄ssius. ff. sempiternē donū est. tpaliter vero datur. Item hoc ip̄s vt rōne. q; vbi est amor gratuitū. ibi est ḡfa dom. s; ab eterno est in deo ponere amorem gratuitū. ex go r donū. Item vbi est p̄fecta rō liberalitatis ibi est donū s; in diuinis ab eterno est p̄fecta ratio liberalitatis. ergo rō. Item sicut se bz ratio verbi ad rerū p̄ductionem. sic se bz ra tio doni ad gratiarū distributionē. s; ante rerū p̄ductionē in principio fuit verbi: ergo ante gratiarū collationē in p̄ncipio fuit donū. Item dicendū q; cum donū dicat respectū ad eū cui datur hoc p̄t esse tripliciter. vel fm actū. vel fm habitū dī neu. vel fm aptitudinē Si fm actū hoc mō d; donū q; datur. Si fm habitū dī hoc mō d; donū q; donandū aliq̄. Si fm aptitudinē hoc mō d; donū q; donabile. Scdm p̄mā acceptio nem d; tpaliter. s; fm scdam r tertā dicit eternaliter. r in his tribus sensib; accipit Aug. L. dēcedendū est ergo q; fm aliquā acceptiōne donū dei d; eternaliter. sicut pbant rōnes inducte ad scdam partem. Ad illud vero qd obijcit in cōtrariū. dōm q; p̄cedit de donoz dicit actū donatiōis. r sic ex tpe d; vñ nō valet obiectio. Ad illud q; scdo obijcit q; eo d; donū quo daturus rō. dōm q; fm istā acceptiōne d; eternalr. q; nō dicit re spectū ad creaturā fm actū: s; fm habitū sicut et p̄destinatio. Qd ergo obijcit q; tunc tpale ē cā eterni dōm q; illd p̄ncipiū datur. duo ipoztat. s; ordinatiōne ad dādū. r actū ordinatiō nis. r ordinatiō ē eterna s; act; sit tpalis. r tunc ablatiū nō dī cit causalitatem rōne act; s; rōe ordiatiōis. Poss; tñ dīci q; de cām cōsequētē nō cōsequētis. Ad illud qd obijcit q; dicit res lationē ad extrema. dōm q; relatiō actualis ponit vtruzq; ex tremus in actu. nō autē relatiō habitu sicut p̄z q; de eternalis ter d; exēplar creature tpal. Ad illud qd obijcit q; donū ad

ergo non est donum in quo oia alia donantur. Item aliqua sunt dona que appropriant filio vtputa sunt illa que dant ad illustrationē intellect; ergo si loquamur a p̄prietate. talia do na donant in filio siue p filium nō dono qd est. ff. Item filius datus est nobis. L. fa. it. Paruulus nat; est nobis filij; dāt us est nobis. ergo si dāt p. ff. videt q; ff. aliqua autoritatem vel influentiā habeat in filij. hoc autē est falsum. ergo non oia alia dona donant p. ff. Item hoc ostenditur p̄ possibile esto q; intelligat p̄ possibile spūscctū nō esse adhuc pater r filij intel ligunt vt liberales. alioqn̄ inest eis liberalitas a spūsccto qd falsum est. ergo si intelliguntur liberales. ergo r donatores. Item si spūscctus est donū in quo alia donant ergo donū est donum. r donatiōis est donatio. r si hoc. motus est motus r relationis relatiō. r hoc habet p̄ filosofp; p̄o incōuenienti. Cum enī depēdens nō possit alterū determinare. erit ibi p̄ces sus in infinitū. Rñ. dicendū q; cum dicit q; spūscctus est donum in quo oia alia donant. ablatiuus iste potest accipi du pliciter. vel ita q; dicat cōcomitantiam. vel sic q; dicat causalitatem. Si dicat cōcomitantia sic intelligendo vniuersaliter fal sum est. q; est sensus q; datur cum oibus donis. Quedam enī sunt dona que semper sunt cum spūsccto vt charitas r sapiē tia. Quedā que nunq; sunt cū spūsccto vt timor seruilis. Ques dam q; aliquando sunt cum spūsccto. aliquando siue: vt fi des. prop̄betia r bñdō. Si aut particulariter intelligatur de donis gratū facientibus. sic vera est: r nō habet instantiā. Po test iterum ablatiuus importare causalitatem. r hoc tripliciter.

dit supra datū. dōm q̄ donū iābusdam p̄seq̄t rōnē dati: v̄p̄ta sūt illa. q̄ de se nō dicūt liberalitatē nisi p̄t addit eis ratō cōsatiōis. v̄t liber cultell⁹ t̄mōi. In aliquo datū p̄seq̄it ratiōnē t̄ om̄v̄t puta i eo qd̄ ex se p̄portat liberalitatē etiā si nūq̄ q̄ def̄ donū. v̄t ē amor. t̄ sic cōuenit sp̄rituāli. Ad illud qd̄ obijci q̄ sicut filij ē generari t̄. dicēdū q̄ falsus est. q̄ ḡnari dicit emanationē. filij. q̄ s̄ rōnē intelligēdi p̄cedit filiū. Unde ip̄sibile est q̄ sit nisi ḡnetur. Donari aut̄ non solū dicit doni emanationē: s̄ ampli⁹ dicit eius cōsatiōnē t̄ h̄ consequit esse doni. t̄ ideo non dicitur donū ex t̄pe. q̄uis donetur ex t̄pe.

Questio. iij. Utrū cōueniēt dicit de sp̄itō do catur datū v̄t donū videt. q̄ Jaco. i. Omne datū optimū t̄ oē donū p̄fectū de sursum est. q̄ a sp̄itō sunt data sicut t̄ dona q̄ sicut ad ip̄s trāssert ratio doni itat̄ dati. Ad mobilis t̄ moti ē cadē rō. ergo similit̄ dati t̄ donabilis. ergo si donus dicit i rōnē donabilis. datū v̄ro i ratiōne actualitatis dati ergo eadē est rō doni t̄ dati. ergo t̄. Ad in quolibet genere p̄fectior: ē act⁹ q̄ potētia. ergo cū datū dicit i actu donum i potētia. p̄fectior: exprimit aliqd̄ cū dicit datū q̄ donū. sed qd̄ maioris est p̄fectioris. magis p̄prie p̄uenit deo. ergo t̄. Ad q̄n aliqua duo dicūt de aliquo quozvni est rō dicēdi alterū de codez illud p̄ueniēt dicit qd̄ est rō dicēdi. s̄ datū t̄ donū dicit de. s̄. t̄ v̄t vult Aug. eo donū dicit q̄ daf. ergo magis p̄prie dicit datū. Ad dōtra. datū p̄uenit. s̄. solū ex t̄pe. sed donū eter naliter. ergo magis p̄prie dicit donū. Ad h̄ nūq̄ actu dare tur eēt. t̄. sp̄o. esset: ergo videt q̄ magis p̄prie cōuenit ei donus. Ad glo. sup̄ illud Jaco. i. Omne datū optimū t̄. dicit q̄ datū dicit quo ad naturalia. donū quo ad gratuita. Si ergo gratuita ap̄t̄ appropriant. s̄. q̄ sc̄ificat q̄ naturalia. ergo me li⁹ i diuinis d̄. de. s̄. donū q̄ datū. Ad donū ē datio irredis dibilis. s̄. q̄ quid de⁹ dat irredibiler dat. q̄ cū det nihil pōt recipere. q̄ in diuinis datū rōnē habet dōi t̄ iduit. et ratiōne ergo cōueniēt ibi dicit donū q̄ datū. Ad h̄. dicēdū. q̄ q̄uiss i diuinis v̄trūq̄ dicit t̄ datū t̄ donus. tamē cōueniēt dicit donū. Et h̄ duplex est rō. Una q̄dem est. quia datū cum sit participiū: vel nomē verbale. cōcernit tempus. donus aut̄ a tē pore subtrahit. v̄t q̄ oia dona supra tēpus sunt. p̄ueniēt d̄ in diuinis donus q̄ datū. Alia rō est. q̄ donū supra rōnē dati addit cōditionē liberalitat̄ siue irredibilitatis que ē cōditio magne nobilitatis. t̄ iō maxime p̄p̄t̄ diuinis t̄ bec est ratio quare donū appropriat̄ gratuitis donis nō t̄m̄ ip̄i. s̄. q̄ ē p̄ncipiū gratuitoz donoz. t̄ ex h̄ p̄t̄ respōsio ad illud de autoritate bea. Jaco. Ad illud qd̄ obijci q̄ mobilis t̄ moti cadē est v̄d. dicēdū q̄ nō ē s̄lle de mobili t̄ moto. t̄ de dono t̄ dona to. Q̄ motū esse addit supra mobile actū. t̄ dicit totū qd̄ dicit mobile. Sed datū nō dicit totū qd̄ dicit donū q̄tuz est de generalit̄ intellectu nois nisi appropriet. Donū ē enī datio irredis bilis: hoc meli⁹ patebit i. iij. p̄blemate. Ad illud qd̄ obijci q̄ act⁹ est p̄fectio potētie. dicēdū q̄ aliquid est in potētia ad actū dupliciter. Aut p̄pter ip̄fectionez agentis. Aut p̄pter defectū suscipiētis. Si sit potētia. p̄tio mō. t̄ sic act⁹ est p̄fectio potētie. Si aut̄. secūdo mō. si est p̄fectio. Unde. si dicit q̄ sol actu lucēs pōt donū illuminare que non est aperta. t̄ dos mū apertā illuminat. nulla oīno maior: notat̄ p̄fectio q̄ ante. Sic intelligēdū est de donabilitate t̄ actuali dōatione. Ad illud qd̄ obijci datū est rō dādi donus. q̄ ideo donus q̄ daf. dicēdū q̄ nō est tota rō sicut dicitur in l̄sa. sed solus in cōpas ratiōne ad eū cui daf. Uel pōt dicit q̄tuz a parte nr̄i intellect⁹ ideo donus dicit. q̄ daf s̄ tamē a parte rei est cōuerso. quia ideo datur. quia donum est.

Questio. iij. Utrū donus p̄prie p̄ueniat sp̄itō trinitate nō est verbū nisi fili⁹. ita nec donus nisi. s̄. Ad donus dicit emanationē p̄ modū liberalitatis. hoc aut̄ ē p̄p̄t̄ solus. s̄. ergo t̄. Ad donū def̄ dicit̄ relatiue ad donātes sed donās nō tātum est p̄f̄ imo etiā filius. q̄ v̄terq̄ est m̄t̄t̄s ergo donū dicitur relatiue ad patrē t̄ filiū. t̄ si hoc dist̄ igniū ab v̄troq̄ ergo nec p̄f̄ nec fili⁹. sed solus. s̄. dicitur p̄prie donum. Ad dōtra donū dicit in habitu. sed datū dicit i actu ergo datū addit supra donū. ergo cui cōuenit eē datum t̄ ratio doni s̄ datū p̄uenit trinitati. q̄ tota trinitas dat se ergo t̄ donus nō ergo p̄prie sp̄itū sancto. Ad item donum dicit respectum ad

dantē ad eum cui datur. si ergo est p̄p̄t̄. s̄. aut p̄pter respectus ad dātem. aut recipiēt. Non p̄pter respectus ad recipientem. q̄ similiter fili⁹ datus est nobis. t̄ magis etiā dat⁹ q̄ spiritus. Si v̄ro ad dātem. Contra filius dicitur p̄cedere a dante. s̄. a patre. ergo videtur s̄m̄ communem rationem filio conuenire. Si dicas q̄ filius non p̄cedit per modum donabilis. neq̄ quomodo dat⁹ est. sed quō nat⁹. Ad dōtra filius sic ab eterno p̄cedit v̄t tēporaliter esset missibilis quia eo m̄t̄t̄ tur fili⁹ q̄ ḡnatur. s̄. missio nō est aliud q̄ donatio. ergo fili⁹ p̄cessit v̄t donabilis. Ad h̄ si dat⁹ est fili⁹ ex t̄pe. aut erat ad h̄ babilis ab eterno aut non. Si sic. ergo p̄cessit v̄t donabilis. Si non ergo aliquid cōuenit ex t̄pe filio qd̄ repugnat eterne emanatiōi qd̄ est iconueniēs. Ad h̄ r̄la est q̄ oē nomē dicēs respectū vel effectū ad creaturas est cōe tribus. sed donū est binōi ergo t̄. Ad h̄. dicēdū q̄ sicut p̄t̄ ex v̄bis Aug. Donū d̄ in diuinis p̄prie siue p̄sonaliter. nō essentialiter. sicut v̄bi p̄prie d̄ de filio datū autē pōt accipi t̄ essentialiter t̄ p̄sonaliter. siue p̄ p̄e t̄ cōiter. nota enī trinitas dat se. t̄ tamē p̄f̄ t̄ filius p̄prie d̄t̄. Prop̄ h̄ notādū. q̄ datū de sui rōnē idē est q̄ cōsatiū. pōt igitur h̄ qd̄ est datū dicit cōsatiū ex liberalitate. t̄ sic ē cōe to ti trinitati. Uel ex liberalitate et autoritate. t̄ sic p̄uenit sp̄itū sc̄to t̄ filio qui b̄n̄t̄ subautoritate respectu p̄ris Uel potest dici datum ex liberalitate t̄ autoritate nō t̄m̄ cōsatiū. sed etiā p̄dum t̄ h̄ mō p̄p̄t̄ est. s̄. cui⁹ p̄p̄t̄ est p̄cedere s̄m̄ rōnē liberalitatis. t̄ ista s̄m̄ rōnē dom̄ vel donabilis. t̄ hoc modo donū vel datū equalēt. Differūt t̄m̄. q̄ datū dicit cōsatiōnē in actu s̄ donū in habitu. Et p̄cedēdū est q̄ donū p̄prie dicit in diuinis de. s̄. Ad illud qd̄ obijci q̄ datū addit supra donū. dicēdū q̄ s̄m̄ cōem acceptiōnem dati t̄ doni aliquid dicit donū v̄tra q̄ datū. t̄ datū v̄tra q̄ donū. Donus v̄tra q̄ datū. ip̄ortat emanationem per modū liberalitatis. Datū v̄ro v̄tra q̄ donū inportat actū cōsatiōis. q̄ donū dicit bitum. t̄ iō q̄tuz lud qd̄ addit donū supra datū ē p̄sonale. iō donū est p̄prie p̄sonale. Ad illud qd̄ q̄r̄ rōnē cui⁹ respect⁹ dicit donū p̄prie iam patet r̄sio. q̄ rōnē respect⁹ ad dantē nō inquit ratiōne respect⁹ simpliciter sed rōnē talis respect⁹. quia emanat per modū donabilis. qd̄ ē p̄p̄t̄. s̄. Qd̄ q̄ obijci q̄ emanat p̄ modū donabilis fili⁹ dōm q̄ falsum est. Quāuis enī donabilitas siue liberalitas cōicet filij ḡnatiōnē nō tamē est emanandū q̄ cōicet eternaliter. ideo daf̄ temporaliter. sed q̄ nō est ratio emanandū ideo nō emanant fili⁹ v̄t donū sed solū sp̄itū sanctus. Ad illud qd̄ v̄tmo obijci de respectu ad creaturā. dicēdū q̄ hoc intelligit̄ de illo noie qd̄ inportat solū respectū ad creaturā. nō p̄sonē ad personam. donum autem v̄trumq̄ inportat ideo non h̄ bec regula locum.

Questio. v. Utrū donabilitas siue donū sit p̄prie t̄ ad distictiua. s̄. Et q̄ sic v̄t. d̄. d̄. au. v. d̄ tri. eo ē donus quo sp̄us. s̄. sp̄us ē p̄p̄t̄as distictiua q̄ t̄ donus Ad au. xv. d̄ tri. assignās d̄iam p̄cessiōis filij t̄. s̄. h̄c ponit q̄ ille p̄cedit p̄ modū nat̄i. s̄. iste p̄ modū doni. q̄ si h̄ distictiua attēdit p̄p̄t̄as distictiua v̄t p̄. q̄ natiuitas ē p̄p̄t̄as filij q̄ d̄ ad distictiua siue donū ē p̄p̄t̄as. Ad h̄ ip̄s v̄t rōnē q̄ ois p̄p̄t̄as s̄. quā p̄sona differt ab oib⁹ alijs ē p̄ione p̄p̄t̄as distictiua. s̄. donū ict̄ solū p̄sonē. s̄. t̄ sp̄ q̄ ē p̄p̄t̄as ei⁹ p̄sonal. Ad h̄ p̄p̄t̄as i diuinis s̄ relatiōes. s̄. au. d̄ cit i. v. d̄ tri. q̄ relatiō s̄. quā refert. s̄. ad p̄f̄es t̄ filij magis ap̄paret i h̄noie donū q̄ i h̄noie sp̄oz v̄traq̄ ē p̄sonal. Ad dōtra. nihil dicēs respectū ad creaturā ē p̄p̄t̄as distictiua p̄sonē q̄ oī respectu ad creaturā circūscripto. t̄ distictio p̄sonal̄ s̄ donū dicit respectū ad eū cui daf̄ t̄. Si dicas q̄ nō ē p̄p̄t̄as s̄ p̄p̄t̄as quā h̄ ad creaturas s̄ ad dāte pari rōnē missio erit p̄p̄t̄as distictiua cū dicit respectū ad m̄t̄t̄t̄. Ad h̄ ois p̄p̄t̄as distictiua d̄ ab actu nō ab habitu. Uñ p̄f̄ dicit q̄ ḡnari. s̄. li⁹ q̄ ḡnari. sp̄o v̄ro sc̄is q̄ spiras. s̄. donū nō d̄ ab actu donā di. sed ab habitu. alioqui diceret ab eterno q̄ t̄. Ad h̄ nulli⁹ alteri⁹ p̄sonē p̄p̄t̄as distictiua accipit i relatiōe ad creaturā v̄l dicit respectū. s̄. donū dicit h̄. t̄ q̄ nō ē p̄p̄t̄as distictiua. Ad h̄ si donū est p̄p̄t̄as distictiua. s̄. t̄ eius notio. t̄ sic q̄. s̄. amor non est p̄p̄t̄as. q̄ si sp̄us t̄ amor est p̄p̄t̄as. ergo sunt se p̄t̄e notioes. qd̄ ē cōtra cōem opinionē oīm. Si dicas q̄ cadz ip̄ortant p̄ h̄ tria noia. ergo videt̄ noia sinonia v̄t marc⁹ tult⁹. qd̄ est eque magnū inconueniēs. ergo t̄. Ad h̄. dicēdū q̄ ad hoc dicitur aliq̄ q̄ donus dupliciter est in diuinis p̄siderare Uno modo

Quomodo put dicit respectum solū ad donatores et hoc modo dicit Aug. qd eo dicitur donum quo procedit. et sic dicunt qd nō est proprietates distinctiua spiritu sancti. Alimodo dicit donū prout dicit respectū ad eum cui datur. et sic non dicit proprietates distinctiua. sed sequens ad proprietatem distinctiua. Et illud non videtur posse stare. nam donū semp altquam cōparationem dicit ad eum cui datur. Intellecto enī qd non sit donabilis alicui. impossibile est intelligere qd sit donū. Et ppter h est aliter dicendum sicut prius tactum est qd donum ppter respectū quē importat ad dantē importat respectum ad eum cui datur. Sed hoc potest esse tripliciter. Vel fm actū vt qd datur. Vel fm habitū vt qd dandū. Vel fm aptitudinē. vt qd donabilis et iste respectus a deo coniunctus est primo. vt primus sine hoc nō possit esse. nec intelligi. imo de necessitate sequit si procedit p. odum domi qd sit donabilis. et ideo sequens respectus nō auferit prius quin sit proprietates distinctiua. dicendū ergo qd est proprietates distinctiua rōne primi respectus. scdo respectu non repugnate. s. cōsonate. Et hoc patet rōne ad primū qd ille respectus talis est qd non potest circūscribi fm aptitudinē ob emanationē per modū liberalitatis. Et patet qd nō est similitudo de mīfione. qd dicit respectum fm actū. nō fm aptitudinē. Ad illud quod obijciat qd proprietates distinctiua dicitur actū. dicendū qd donū dicit duplicē respectū. et rōne huius dicit cōparationes ad duplicem actū. Ratione primi respectus dicit actū pcessionis. rōne scdo dicit actū cōdicationis. Primum actū importat in actu. scdm in habitu. et ratioe primi est proprietates distinctiua nō ratioe scdo. Ad illud quod obijciat qd alia psona hoc nō est rōne qd dicit qd spiritus est tertia psona. ideo nobis fm rōne intelligēdi immediatior. et ideo proprietates eius sumitur cōparatione ad nos nō sic i alijs. Aliter potest solui p interreptionē quia sicut donū respectū dicit ad creaturas. ita et bec proprietates que est vbi vt infra patebit. Ad illud quod obijciat de pluralitate notionum. dicendū qd spūs. amor. et donū. eādē proprietate dicunt rōne differētes. Eandē inq notionē dicunt. qd dicunt pparationē ad idē. et dicunt eādē emanationē. s. h. t. differēter eā nomināt. Nā spūs dicit eā principaliter per cōparationē ad vniū pducēte qd est vis spiratua. Amor principalitē qd ad modū emanādī. qd vt nexus. Donū vō qd ad respectū cōsequētē. et sicut emanationē vbi cōtingit tripliciter significari s. p hoc nomē filius. imago et verbū. Qd a vi nature filii. Qd p modū expōsitiū imago. Qd alijs expōsitiū iō vbi. Sicut a vi spiratua. spūs. Qd p modū net. amor. Qd nos nact. cōnectere. donū. Et sic p q vna ē notio. alit et alit nolata s. rōnes pntes. iō nō ē sinomima

Questio. vi. An rōne donabilitatis dicat spūs nō. Et q sic vt. qd nō dicit possessionē. s. nos si habuim. aliqd diuinū nisi p largitionē donationē. s. cū s. dicat qd diuinū. qd dicit nō. h est rōne donabilitatis. Et sic h etia videt. qd etia dicit spūs nō. nō aut dicit filii vel p nō ppter aliquā proprietatē qd est i spū sancto. et non i pte et filio s. hoc nō est nisi donabilitas. ergo rō. Et sic anq. s. habitet i nobis nō dicit noster sed inhabitat p donationē. ergo dicit nō rōne donabilitatis. Contra si rōne donabilitatis. ergo cū donabilitas sit proprietates psonalis nō essentialis. vt solū dicit de psona. s. hoc aut falsum qd dicit nō. Et sic rōne donabilitatis. s. cōstat qd nō p cōparationē ad dantē. s. ad eū cui datur. s. filius datus est nobis etia magi q. s. rō. Et sic rōne donabilitatis ergo dicit cōueniētē dicit donū nō. Et sic si rōne donabilitatis cū ergo donabilis sit nobis magis inq tū sanet. qd inq tū spūs ritus. melius debet dicit. s. noster qd tū nō dicit. Queritur ergo gūaliter de qbus possit dicit nō. Rō. dicendū. qd meū et nōm dupl pnt attribui alicui vel mediāte cōpositiōe vel imēdiāte. Si mediāte cōpositiōe. sic de se ponit ppiā habitudine circa terminū. s. habitudinē possessiōis vt cū dicit. hoc ē meū et h mō. qd ois qd habet spm dei. s. deū. et oia qd sunt dei. hoc mō meū et nōm vel tuū pōt dicit de ois qd in deo est cōiter. sed magis ppiē de filio. qd datur est nobis p incarnationē. magis autē de. s. qui est pignus eterne hereditatis. An cōcedēdus qd rōne donabilitatis pōt inter alias psonas ratio possidēdi appropriari. s. pōt etia hoc qd est nostrū attribui alicui imēdiāte et sic nō dicit habitudinē possessiōis. s. tū rōne habitudinis imēdiāte per terminū cui vnitur sic enī nulli vnimū qd importat respectū explicite. vt pater noster. vel meus vel implicite. vt liber meus id est possessio mea. Secūdū hoc notandum. qd non

dicitur meus vel noster de aliquo nisi fm illud nomē fm qd dicitur hoc esse huius hoc autem esse huius. potest dici fm triplicē habitudinē. Aut informatiōis. vt albedo petri. et hanc habitudinē nō importat noia qd significat in abstractione. et qd nihil diuinū comparatur ad nos fm habitudinē informatiōis ideo nō pōt dicit de nobis abstractis nō iō nō dicit deis rōne nōa. nec eternitas nōa potest etiam secundo dicit h esse bur fm habitudinē causalitatis. et hanc habitudinē importat noia qd dicit actū. vt creator. et qd hanc habitudinē oīno hnt diua ad nos iō bene de talibus oīs nō minū dicit nō. Potest etia

De equalitate triū personarū que consistit in eternitate. magnitudinē et potestate. a

Unc postq coeternitate triū personarū p modū lo facultatis nōe infirmuimus. iā in eandē equalitate aliqd

tertio modo hoc esse huius fm habitudinē correlatiōis et hanc habitudinē importat noia relatiua. Et bec sunt dupliciter. qd quedā dicunt respectū psonae ad psonā. Quedā autē respectū ad creaturā. De his que dicunt respectū ad personā nō dicit me vel nō. De his autē qd ad nos. vt dicit. magi. recte dicit nō. Dicit qd donabilitas quātū ad scdm modū dicēdi nōm. nihil facit sicut pbat rōnes scdo inducte. sed hoc facit respectū qd spūs dicit respectū ad illū cui inspirat. et hoc sumus nos. iō dicit spiritus nō. Sicut deus qd imponit ab actu quem habet circa nos. vt dicit damas. ideo dicit nō. Est ergo regula. qd de his dicitur nō. que dicunt respectū ad nos fm habitudinē causalitatis vel correlatiōis. et sic patent oia obiecta.

Distinctio. xix. De proprietatib. et cōditionib. quodammodo essentialibus et quodammodo personalibus trinitatis et vnitatis.

Unc postq coeternitate triū personarū et. Terminatis duabus partibus in quib. magister egit de his que pertinent ad essentia vnitatem et personarum pluralitatem sigillatim. hic incipit tertia pars in qua determinat personarū equalitatem. que simul recipit pluralitatem et vnitatem. Et bec pars habet tres partes principales. In prima proponit i quibus consistit equalitas. In scda pbat spūaliter. ibi. Nūc igit superest ostendere et. In tertia. qd i pbandō pponēs dubias dicitur i quib. dicitio excludit gūat abiguitatē. iō determinat qualiter dictiones excluduntur i diuisis ista. disti. xxi. hic orit qstio trahēs originē et p dicitis. Prima pars principalis in qua pponit ea in quibus equalitas consistit. h. dnas ptes. In prima parte pponit qd consistit i bis trib. de eternitate. magnitudinē. et pte. In scda de ne crederent h tria diuersa ostēdit qd h sūt iō i deo. ibi. Lūc qd enūrent ista qd diuersa et. Sicut scda ps pncipalis i qd pbat equalitatem diuidit in duas. Supposito enī qd in diuisis sit equalitas qd ad eternitatem. ostēdit pte equalitatem qd ad magnitudinē. scdo qd ad pte. infra di. xx. Nūc ostēdere restat quō aliqua et. Pte iterū ps h. duas. In prima probat equalitatem magnitudinis p centie vnitatem. Scdo pbat equalitatem excludendo inequalitatem. ibi. Sed tā nūc ad ppositū rede am. Pte pars in qua probat psonarū equalitatem qd ad magnitudinē h. duas. In pte pbat p centie indiuisiōne siue vnitatem. In scda p illā eandē ostēdit eē i psonis circūcessionē. ibi. Et inde est qd pater dicit eē in filio. Nūc postq. In pte ista sunt dubitationes circa litterā. Et primo dubitat de situ huius pte. cū enī vnitatis in substantia faciat idēritatem. vnitatis in qritate equalitatem. vnitatis in qritate similitudinē. pari rōne videt qd deberet determinare de idēritate et similitudinē. qd si de his nō dicitur. vt qd nec de equalitate deberet facere specialē tractatum. Rō. dōm qd oīsa pfecta equalitate. ostēdit qd omnimoda sit in natura idēritas et similitudo. et iō determinata equalitate. nō ē oportū de alijs determinare. s. magis de equalitate determinare ppter hereses extirpandas. arrianorū marie. qui posuerunt inequalitatem i diuisis. et iō difficilior et vtilior circa hoc versatur disputatio. Coeternitate triū personarū. videt male dicere qd coequalitas consistat i eternitate. qd ipse diuidit coeternitatem i equalitatem. qd si ab ea distinguit. et qd ad eternitatem nō attēdit equalitas. Rō. dicendū qd equalitas pfecta i bis trib. consistit et magi p dicit equalitatem i coeternitate. qd ad alia duo mēbra. s. magnitudinē et potētiā

Di. xix.

34

¶ Non alio magnus etc. videt pari rōne. cū alio sit deus. alio pater. q̄ alio sit deus alio magnus. Si dicitur q̄ q̄ritas trāsit in substantiā. relatio non. Obijciatur q̄ illud nō soluit Augu. enim loquitur de forma. li predicatione. et cōstat q̄ formalit̄ loquēdo q̄ sicut ista est falsa. de' est magn' deitate. vel deus est deus magnitudinē. sic et ista p̄t̄ ē magnus. **¶** Rñ. dicēdū q̄ q̄ritas fm̄ rationē loquēdi vel itelligēdi a p̄t̄ n̄ra magnitudo in diuinis dicitur p̄ modū q̄ritatis et deitas p̄ modū substantie. tñ a p̄t̄ rei nulla est omino differentia. Nihil enī de magnitudine dicit̄. qd̄ nō dicitur de substantia. In resolutione aut̄ paternitatē nō est ita. Aliqd̄ enī predicat̄ de paternitate qd̄ nō p̄t̄ dici de essentia. sicut disti guere et distingui.

Augu.

2

3

Augu.

¶

Aug.

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

eloq̄ super est. Fides enim catholica sicut coeternas. ita et coequales tres p̄sonas asserit. **¶** Equis enī i oib' p̄ri fili' et p̄ri et filios p̄sūsanct' Quia ut ait Aug. i li. de fide ad petrū b; euter aperies quō intelligatur equalitas. docet. Null' horū alium aut p̄cedit eternitate. aut excedit magnitudine. aut superat p̄t̄te. qz nec filio nec sp̄sancto q̄rit̄ ad nature diuine vnitatē p̄tinet. aut anterior aut maior est pater filio. nec filius sp̄sancto. Eternū quippe sine initio ē. qz filius de natura p̄ris extitit. Et eternū ac sine initio est qz sp̄sanctus de natura patris filijqz procedit. **¶** Ob hoc ergo tres vnū recte credim' et dicim' deū: qz vna p̄sūsanctitas vna imēsit̄as. vna naturaliter est triū p̄sonarū diuinitas. Ecce breuiter assignauit augustinus in quo triū p̄sonarū cōsistat equalitas. i. qz alia aliam nō excellit. aut eternitate aut magnitudine aut p̄t̄te. **¶** Qd̄ eternitas et magnitudo et p̄t̄as in deo sunt vnū licet ponantur quasi diuersa. **¶** Cūqz enumerētur ista quasi diuersa. in deo tñ vnū et idē sunt scz essētia diuina simplex et incōmutabilis. vñ Augu. in vij. li. de tri. Non alio magn' alio de' est sed eo magn' quo deus qz non est illi aliud magnum esse. aliud deū esse. Eadem quippe eius magnitudo est que virtus: et eadē essentia q̄ magnitudo. Pater ergo et filius simul vna essentia et vna magnitudo. ita etiā. et potētia dei eētia diuina ē. **¶** Cū Aug. i. vij. lib. **¶** **¶** Voluntas et potentia dei deus ip̄e est. Eternitas q̄ dei essentia diuina ē. **¶** Qd̄ Aug. ostēdit super illū locū cū p̄s. In ḡniatione et generatione anni tui. Est generatio generationū que nō trāsit collecta de omnibus generationibus. i. sancti. in illa erunt anni dei qui nō trāscūt. i. eternitas dei. aliud ip̄e. s; anni dei eternitas dei est. Eternitas vero ip̄a dei substantia est nihil hīs mutabile. Incōcussē ergo te neam' qz vnū et idē ē. i. essentia

diuina: dei eternitas. potētia magnitudo. et tñ cōsuevit scriptura hec et his similla q̄si disticte ponere. In his ḡ vbi triū p̄sonarū eq̄litate breuif cōplexus est aug. qz ali' aliuz nec eternitate. nec magnitudine nec potētia supat. **¶** Qd̄ aut̄ eternitate aliq̄ triuz p̄sonarū aliū nō excedat supra ostēsum ē. vbi coeternitas triū personarū insinuata est. **¶** Una persona nō est maior alia. nec maius aliquid. due q̄ vna. nec tres vel due q̄ vna. **¶** Nunc igitur sup̄est ostēdere qz magnitudine vel potētia alius aliū nō excedat. et prius de magnitudine videamus. **¶** Probat eq̄litate magnitudinis p̄ eētie vnitatē. **¶** Sciendū est ḡ qz p̄ nō est maior filio. nec p̄ vel fili' maior spiritu sc̄to: nec mai' aliqd̄ due p̄sone simul s; q̄ vna. nec tres simul mai' aliqd̄ q̄ due. nec maior est essentia in trib' q̄ in duab'. nec in duab' q̄ in vna. quia tota est in singulis. **¶** Unde Johānes. damas. ait. **¶** Confitemur deitatis naturā omnē p̄fecte esse i sigula suarū p̄posita seon. i. personarū omnē in patre omnem in filio. oēm i spiritu sancto. Ideo qz p̄fect' de' p̄fect' de' filius. p̄fect' deus spiritus sanctus. **¶** Per essentie indiuisiōē siue vnitatē p̄bat eq̄litate magnitudinis p̄ circūcēssiōē nē. i. quō dicit̄ esse de' p̄ in filio et fili' in p̄t̄e. et sp̄sanct' in vtroqz et singul' i singulis. **¶** Et ide est qz pater dicit̄ esse in filio et filius in p̄t̄e et sp̄sanct' in vtroqz. et singul' in singulis. **¶** Cū Aug. i lib. de fide ad petrū. **¶** Propter vnitatē naturalē tot' pater in filio et sp̄sc̄to est. tot' qz sp̄sanct' in patre et filio est. Nullus horū extra quēlibet ipsoū est p̄pter diuine nature vnitatē. Ecce hic aperit aliq̄ten' (non em̄ p̄lene pōt̄ tātū ab hoie reserari archana) ex qua intelligētia dicit̄ singula p̄sonarū tota eē i alijs. vñ ēt Hilari' istavltēri' p̄quirēs i li. iij. de tri. ait **¶** Affert plerisqz obscuritatē fmo dñi cū dicit̄. Ego i p̄t̄e et p̄i me ē. nec imerito. **¶** Natura ei itelligētie hūane rōnē dicit̄ hui' nō capit nec exemplū aliqd̄ reb' diuinis cōparatio humana p̄stabit. **¶** Sed qd̄ nō intelligibile est

mensura. Si sicut causa in effectu. sed hoc nō est in ceter' creatur'. **¶** Rñ. dicit̄ cōdū. illud verbū nō est dicit̄ p̄ cōmēsuratiōē. neqz p̄ equalitatē. s; p̄ cōmēsuratiōē et p̄formitatē. **¶** Qz enim ḡnatio sanctorū a p̄t̄e post durat in infinitū. durat etiā sine variatiōe. ideo illā sūmā eternitatē eternū comitat' et ei exp̄sse p̄formatur. et iō sic exponit illū p̄s beat' au. In ḡnatiōe et generatione anni tui siue in generatione iterata. q̄ est generatione sc̄ti siue sc̄ti sunt illa generatio et qz in p̄p̄tuum durat. et qz ex mult' ḡnatiōibus sunt collecti. **¶** Pater dicitur esse in filio et fi. et c. **¶** Contra. quia si quicqd̄ est in deo. deus est p̄pter sūmā simplicitatem ergo quicqd̄ est in filio est filius ergo si pater ē in filio p̄t̄ fili'. **¶** Respon. dōm qz non est filius. qz cū dicit̄ quid eē i deo. hec p̄positio in. aut dicit̄ distinctiōē essentiale. et sic nō quicqd̄ est i deo ē de' qz nos i deo viuim' mouem' et sum'. **¶** Aut nō lā dicit̄ distinctiōē. nisi fm̄ modum itelligēdi. et hoc ponit omnimodam identitatem. et ideo sequitur qz sit deus quod est in deo. **¶** Sed cū dicitur de p̄sona h' p̄positio in dicit̄ distinctiōē p̄sonalē. et vna p̄sona de alia nō predicat' et ideo patet qz non est simile. **¶** Nec exēplū aliqd̄ rebus diuisis etc. **¶** Tri def falsū **¶** Dylari' qz imago est exp̄ssa sicut do et vesti ḡnū ē i oī creatur' qz vñ qz exēplū sit i oībus **¶** Rñ. dōm qz exēplū ex p̄mēs p̄fecte et p̄sill' oīno et tale nullū ē i creaturis. qz imago et cetera creatur' p̄t̄ bñt dissimilitudis q̄ sicut dicit̄. et ē exēplū aliqd̄ modū muducēs et sic mltā sūt et ex mlt' colligē vnū nec tñ oī no p̄fectū. **¶** Qd̄ nō in intelligibile est bōi etc. **¶** Vide tur falsū qz oīa n̄ra qd̄dam modo

modo e oia r intellectus noster no tot itelligit qn plura possit intelligere. Cuius dicendum e q est loq de intellectu coprehende te r sic no e veru q oia intelligere possit. qz nec de' nec aliquid dei e coprehensibile nobis. qz oino ifinitus. Et est loqui de intellectu apprehedere r b d uplr. Aut in ratione possibilitatis et suscipientis. et sic omne

quod potest fieri. potest intelligere. quia possibile est ad intelligendum. Aut in ratione agentis. r qz no bz lumen tante potetie q possit super omnia. scilicet p sentia et futura. qz multa sunt contra eius iudicium sic non est omnium.

Nam si partem eiusdem qui genuit. videtur non sequi hoc. quia homo perfectus generat filium perfectum r tñ no dat ei nisi partem.

Respondeo dicendum q est perfectio simplr r pfectio in genere. Perfectio i genere bene compatitur secum dationes r receptionem patris quia in dante suppletur per restauracionem in accipiente per augmentum et additionem. Sed perfectio simpliciter non patitur secum restauracionem nec additionem et qm in deo perfectio est simplr. ideo si daret partes in dante remaneret defectus sllr r in accipiente.

Non per duplicem convenientiam r. Lotra aut tangit modos essendi. aut generandi. Non essendi. qz multo plures sunt q isti. No generandi. r ita in vtrosqz modo est insufficientis.

Respon. Aliqui dicunt q hyla. assignat hos modos generationis. q sunt in creaturis. vt excludat eos a filio. Sed non assignat nisi duos modos. qz non loquitur nisi de generatione viul. vivens autez generabile dividitur in vegetabile et sensibile. r fm illud duplex gen' duplex

est modus generadi. quez tangit bylarius. Nam aia lia generantur per cõiunctionem maris r femine. r plante per insertu. r primu tangit cum dicit. Non per duplicem cõuenientiaz generatione quia masculus r femina sunt duplicis generis quatu ad sexu. r tñ conuenientes sunt quantum ad formam r materiam. Secundum modum tangit cum dicit. Nec per institutam capacioris substantie naturam. s; per r. sicut surculus inseritur arbori. sed per nature vnitam similitudinem. i. si similitudine no in natura differentes. Aliter pot dicit. q hyla. no loquit de modo generadi. s; loquit quomodo pf sit i filio. r excludit modu eendi i quo creatura d' esse i creatura s; moduz vltatū ad que modum concurrat duplex conditio creaturaru. Prima est quo ad naturā diuersitas. Secunda est contentis capacitas. r has excludit ab illo modo existēdi qui est in diuinis p illa duo que dicit. q filius est in patre. no per cõiunctionē duoz generum. neq; per institutā capaci substantie naturā hoc pz per lram bylarij. qm immediate subiūgit in originali. r magi obmittit. Quia inquit hyla. per corporales ne

cessitatem. exteriora fieri bis quib' continent' interiora non possunt. Tult q illud est impossibile i creaturis corporalibus q mutuo sint in seipsis. sicut pater est in filio. qz ppter corporalem necessitat r imperfectionē. interiora no possunt fieri exteriora bis quib' cõtinentur. vt si aqua est in vase dum est

trini. Non p duplices cõuenientium generu cõiunctionē nec per institutam capacioris substantie naturā sed per nature vnitam similitudinem p natiuitatē viuētis ex viuente natura dñ res non differt dñ

naturā dei no degenerat natiuitas. duz no aliud aliqūd ex deo q de' nascit dñ nihil i bis nouū ē. nihil alienū. nihil sepabile. Ecce bis vbis put hūana pmittit ifirmitas. apitur ex q sēsu xps dixerit se eē i patrē r patrē in se. Ex eodē ē sēsu itelligit. s. f. eē i vtroqz r singula psonaz in singulis

qz sez in singulis est eadē plenitudo diuinitat. r vnita similitudo nature. qz non est maior diuina natura in aliqua harū psonaz s; vnus et indifferētis nature sunt he tres psonę Ideoq; altera i altera esse dicitur vt predictū est. Cñ ambro. p'dictoz verboz sniaz no bis apies sup epistolaz. ij. ad Cor. ait. Per hoc intelligit pater esse in filio r fil' i patre qz vna est eoz substātia. Ibi em̄ est vnitas vbi nulla diuersitas. Ecce trib' illustriū viorū testionijs. s. Aug. Hylarij Ambro. in idē cõcurrētibz. reuelatiōe spūsc̄i i eis loqñtis. pie credere volētibus oñ dif' (tñ qñ p speculū r in enigmatē) qliter accipiendum sit eū d' pater in filio esse. vel filius in patre. vel spiritus sanctus in vtroqz.

intus. no potest fieri extra r ita non continetur vas vt vas sit in aqua. Dum naturaz dei non degenerat natiuitas. Que ritur qd hoc sit dicere. qz no tantu in deo sed in creaturis pluribus non degenerat. Respon. dicēdū q degenerare est extra genus generantis extē. Exi re autez extra genus generantis hoc est aut quantum ad formam cõmuncm et naturam. sic est degna tio in equiuocis. sicut equ' ex asina generat burdonē et asinus ex equa mulum. vnde mulus degenerat. Aliomodo degenerare est proprietates generātis relinquere. retenta natura sicut filius qui gñatur ex patre nobili et pulchro. est rusticus et turpis. Tertio est degenerare. naturam generantis relinquere. no p dissimilitudinem sed per diuersitatem et hoc modo omnis natiuitas creata degenerat. quia i omni creatura generans est aliud a generante. et in sola diuina generatione degeneratio no est. quia nihil nascitur nouum nihil additur alienum. et ideo generans a generante in substantia non separatur. r ideo sola illa generatio est nobilissima r.

diuinis sit equalitas cum conuersione. Quarto. vtrum sit ibi equalitas cum circūinceptione. Questio. I. Quid sit ibi equalitas ostēdit pzo per il l'ud qd d' i simbolo. Tote tres psonę co eterne sibi sunt r coequales. Cñ hoc ipm ostēdit rōne sic. Ois multitudo reducitur ad vnitatē. qz ois unequalitas ad equalitatem. sed vnitas a qua est ois multitudo est vnitas increata. ergo r equalitas ad quā reducitur ois unequalitas. est equalitas increata ergo r. Cñ omne qd pfectionis est transferēdū est ad diuina. sed equalitas est pfectionis in creatura ergo r. Cñ vnum in substantia facit identitates. vñ in quāritate equalitatem. vnum in qualitate facit similitudinem sed in diuinis non tñ est vnitas in substantia. sed etiam in quāritate. alioquin no esset ibi pfecta vnitas. ergo no tñ est ibi idē ritas substantie. s; et equalitas. Cñ oia vbi equalitas ibi diuinitas. qz simplex simplici non equal. s; in diuinis no est ponere diuinitatē. qz nec equalitatem. Cñ vbi equalitas

Intelligē tiam huius partis que runtur qz tuoz. pzo queritur. vtrum in diuinis sit ponere equalitatem. Secūdo daret qz sit vtru sit ibi summa equalitas. Tertio vtrum in

Intelligē tiam huius partis que runtur qz tuoz. pzo queritur. vtrum in diuinis sit ponere equalitatem. Secūdo daret qz sit vtru sit ibi summa equalitas. Tertio vtrum in

ibi quantitas, q: ppiu est quantitatis. fm eam equale vel ineq
 le dici sed in diuinis non est ponere quantitatem. q: fm Aug.
 Deus magnus sine quantitate. ergo etc. Item vbi equalitas
 ibi finitas. q: ibi est comensuratio. ergo vbi est mensura ibi est
 finitas. sed in diuinis est infinitas. g: etc. Item vbi equalitas
 ibi diuersitas. quonia nihil est sibi equale. sed i diuinis est oi
 moda vnitas ergo non est ibi equalitas. Rñ. dicendū q: eq
 litas ponitur in diuinis fm q: dñ in simbolo. Et dicit August.
 12 Ad hoc intelligendū. notandum q: equale et ineqale est p
 pria passio consequens quantitatē. Quantitas autē dicitur
 dupliciter. proprie. s. quantitas motus et translative quantitas
 virtutis. et q: illa est propria passio quantitatis. equalitas con
 sequitur vtrāq: q: tate. g: vbi est ponere q: tate virtutis. ibi
 est ponere equalitatē vel ineqalitē. Hec autē q: tate virtu
 tis ponitur i spiritualibus. et summe reperitur i diuinis. quia
 b q: tate nō repugnat simplicitati: s: psonat. similiter nec eqū
 tas consequens istam quantitatem. Et quia altera pars con
 traditionis completior attribuenda est deo. requalitas pceit
 ineqalitatē. ideo ponenda est equalitas in diuinis. et conce
 dēde sunt rationes ad hoc. Ad illud ergo quod obijctur in
 contrariū. q: vbi equalitas ibi diuisibilitas. dicendum q: vtr
 13 est de equalitate que consequitur quantitates motus. Ad ill
 lud quod secundo obijctur vbi equalitas ibi quantitas dicen
 dum q: verum est. vel fm gen. vel fm specie. et q: nō nomen q:
 titatis nō transferat. trāsserit tñ nomē speciei. vt magnitudo.
 14 Ad illud quod obijctur vbi equalitas ibi finitas. dicendū
 q: equalitas in creaturis duo importat. s: conterminationem
 et excessus priuationē. Primū est incomplectionis ratione limita
 tionis. Secundus perfectionis. ideo transfertur ratione scōi
 non pmi. Possēt tamē dici q: infinitum qd est incomprehensi
 bile fm veritatē. ab infinito est cōprehensibile. et ideo p mēsurā
 15 tū. imo magis infinitū. et est ibi qd et simplicit. Ad illud qd obij
 ctū vbi eqūtas ibi diuersitas. dō m q: diuersitas suppositōr
 diuersitas forme. Ad equalitatē et similitudinē reqūit diuersitas
 suppositōr. nō autē forme diuersitas. sed vnitas. Ad autē cōse
 quis in inferiorib: ad diuersitatē suppositōr. numeratio for
 me vel q: titatis. hoc est imperfectionis. et ideo totum quod est
 perfectionis transfertur in deum. Non tamē est in suppositis
 proprie loquendo diuersitas. sed distinctio.

Questio. ij. Utrum in diuinis sit summa equalitas
 Et sic videt hoc modo sicut dicitur ab
 Augu. in lib. de fide ad petrum. Non dñ aliquis maior alio. ni
 si aut precedit etate. aut q: excedit magnitudine. aut q: supat
 potestate. sed nihil horum est in diuinis vt probat Aug. et magr.
 ergo nihil est ibi ineqalitates ergo est ibi summa equalitas.
 Item non potest maior equalitas excogitari. q: vbi vñ eqū
 vñ et vnum pluribus. et vnum omnibus. Sed in diuinis tant
 ē filius q: tatus est pater. et tantus filius quantus pater et spūsan
 ctus. et tantus etiam filius quantus oēs tres ergo etc. Item
 vnitas in q: tate sicut dictum est. J facit equalitatem. g: vbi
 summa vnitas. ibi summa equalitas. sed hoc est i diuinis. g: etc.
 Item status non est nisi in summo. sed status est i illa equa
 litate per reductionem omnium ad ipsam. ergo etc. Contra.
 Augu. in li. lxxvij. q. si omnia essent equalia. non essent oia. er
 go omnimoda equalitas tollit perfectionem in diuinis. Si g:
 nihil est ponendus in deo qd repugnet perfectioni in diuinis
 non est ibi omnimoda equalitas. Item maior est equalitas
 que attenditur fm quantitatē continuam et discretā. q: fm cō
 tinuā tñ. sed in diuinis non est equalitas fm q: tate discretā
 q: ibi est trinitas. et ita imparilitas. ergo in diuinis non est ois
 moda equalitas. Item maior est equalitas que attenditur s: p
 potētā et sapiētā et bonitatē. q: q: fm sapiām et potētā tñ. s: in
 diuinis nō est eqūtas fm bonitatē. g: nō est ibi summa eqūtas
 Probatio minoris bonū ē diffusiuū sui. s: magr diffundit se fi
 lii q: spūscctūs q: pducit sibi eqūtem. et etiā pater q: filiū. g: etc.
 Querit g: quare Aug. non ostendit equalitatem in sapientia et
 bonitate. et itez quare non ex parte loci. sicut magnitudinis. et
 etiā aliaz differentiarū: quantitatis. qd cum non faciat. non
 videtur assignare omnimodam equalitatē. sed solum in partē.
 aut si omnimodam ostendit insufficienter procedit.

17 Respon. dicendū q: in diuinis est summa eqūtas. et summa
 etiam assignatur ab Augu. quoniam sufficienter ostenditur re

motio omnis i equalitatē per illa tria que sunt eternitas et ma
 gnitudo et potentia. Horū trium distinctio et sufficientia ab ali
 quibus accipitur sic. Quia em̄ in diuinis non est extensio mo
 lis nec aggregatio multitudinis. ideo non est ibi quantitas cōri
 nua extensiuā. nec discreta. sed loco eius est quantitas virtutis
 que tāgitur per hoc membrū quod est potētā. Quia vero de
 suo ambitu cōplectitur omnem durationem. ideo est ibiquan
 titas eternitatis correspondens tēpori. Quia vero ambitu luc
 immensitatis complectitur locū omnem et locatū. ideo est ibi
 quantitas magnitudinis correspondens loco. Et sic patet q: cū
 non sit aliam quantitatē accipere ibi. q: sufficienter in illis oñ
 ditur equalitas et consistit. Sed hec distinctio non est cōueni
 ens tñ q: non est in deo nisi quantitas virtutis. et ita non debe
 ret ibi esse nisi vnum membrum. nec debet illa distinctio cōtra ali
 ad ambitū localitatis. sed etiā q: tū ad intensionē bonitatis.
 Unde dicitur in. vj. lib. de trini. q: in spiritualibus idem ē ma
 ius et melius. et propter hoc quantitas virtutis non tñ attendit
 tur in operatione. sed etiam vt res considerata in omnimoda
 absolutione. Ideo possumus aliter horū trium distinctiōnem et
 sufficientiam assignare. in omninim quod est conuenit banc
 triplicem consideratiōē habere. Potest em̄ aliqd cōsiderari
 in cōparatiōe ad suaz originē siue a parte ante. et sic vñ ma
 ius est altero. quando origo eius est prior. Et cōtra hoc est eq
 litas eternitatis. potest iterū considerari in se et sic dñ vnum
 altero maius. q: maioris extēsiōis. vel quia maioris valoris.
 Contra hanc est in deo equalitas magnitudinis. vt hec eq
 litas non tñ dicatur p cōparatiōnem ad localitatē. sed etiam
 ad sapientiam et bonitatem et ad omne quod facit alterū altero
 dici maius. q: melius. Unde augu. et magr in hac distinctiōne
 probant equalitatem magnitudinis. per equalitatem virtus
 tis siue in virtute. Potest etiā tertio considerari per compa
 ratiōnem ad effectū et sic dñ maius q: potentius. Et cōtra hoc ē
 equalitas potentie. Quonia ergo rō equalitatis non contigit
 pluribus modis considerari. si equalitas est in istis summa ē.
 et cum ostenditur in istis. summa ostēditur. et perfecta i ductio
 ne proceditur. et sic patet quod vltimo querebatur. Ad illud
 quod obijctur primo. q: equalitas repugnat perfectioni. dicē
 dum q: verum est perfectioni vniuersi. que aggregata ē ex dy
 uersitate. non sic est in deo. Ad illud qd obijctur. q: maior ē
 equalitas fm vtrāq: quantitatē etc. dō q: summa equalitas
 non est in quantitate continua nec discreta. quia ibi vñ non
 equatur pluribus. sed hec est perfectissima equalitas. ideo so
 lum fm quantitatē virtutis attenditur. Ad illud qd obij
 ctū de bonitate q: diffusiuū etc. dicēdū q: emanatio per sone nō
 attenditur fm rōnem bonitatis essentie. sed magis secundit
 persone. vel in persona. et ideo non sequitur. q: si. s. non pducit
 q: ppter hoc habeat minus de bonitate. Unde notandū q:
 duplex est diffusio. s. intra vel extra. Diffusio itra est q: psona
 pcedit a psona vnitate nature. et hec nō est proprie diffusio et b
 nō cōsequitur bonū q: bonū. s: bonū in ypothasi q: alia pducere
 nata est et ideo fm hanc diffusionē non dñ vna psona altera me
 lior. Est alia diffusio extra que attenditur in productione effe
 ctus et fm hanc rōnem attenditur diffusio proprie et ratio boni.
 et q: in hac vna persona alteram non excedit. q: diuisa sunt
 opera trinitatis. ideo hac nō est vna melior altera.

Questio. iij. Utrum in diuinis si equalitas cū con
 uersione. Et q: nō videtur hoc modo
 Lib. sup illud heb. j. Qui cū sit splēdor etc. Filius est equa
 lis patri. nō p filio. Item byla. Imago si pfecte iplet illud cu
 ius est. ipsa cocquatur ei. nō illud sue imagini. Item aug. i. j.
 li. de doc. xpia. In pte vnitas in filio equalitas. g: vt q: p nō
 sit equal filio vt filius patri. Item diony. In causis et causis nō
 recipim: reciprocatiōes. s: p ē pncipiū filij. g: etc. Contra dē
 relatiū cōparatiōe denotat extremū fm modū pntes. s: equali
 tas ē relatiō cōparatiōe. g: filis reciprocatio. Item vñ in q: t
 tatefacit equalitatē. s: sicut filius est vñ cū pte. ita p vñ cum
 filio. q: tū ad sbam et q: tate g: sicut filius ē equal patri. ita p filio
 g: ē ibi reciprocatio. Item equalitas mutua et reciproca. ma
 ior ē q: nō reciproca. g: si i diuinis ē summa equalitas. p etc. Item
 oē q: tū ppatū q: tū aut ē maior. aut minor. aut equal. s: p ē q:
 virtute. et filius filij. aut ergo pater est maior virtute filio aut mi
 nor. aut equalis. Rñ. dōm q: equalitas est ibi non tñ q: di
 uina. sed

una s; etiā q; equalitas r cum equalitas de sui ratione dicat reciprocationē iquātū equalitas s; hoc credēdū est q; pater ē equalis filio r filius patri. Et ad intelligētā obiectoꝝ no tandū q; duplꝛ est loqui de eq̄litate. Aut prout dicit respectū eq̄paritē. aut put vitra respectū concernit actum coeq̄tionis. Inquātū dicit respectū eq̄paritē. sicut ostendūt rōnes. necesse est q; sit ibi reciprocatio. s; iquātū vltērius cōcernit actum coequationis. sic dicit rōnē imitationis. r sic nō cōuenit patri respectu filij. q; ipoztat autoritatē in patre. Unde non dicitur pater coeq̄ri filio. q; filii nō imitat. nec perfecte nec iperfecte

21 Et sic est file. si dicat hoc cum illo. potest em̄ dupliciter itelligi. Aut put dicit duoz cōiunctionē. r sic de necessitate attēditur s; puerfionē. si em̄ iste vadit cū illo necesse ē etiā q; verū sit ecōuersio hō mō h cū illo dicit associatōez r ita quādā sbauo ritatē i associatē. r sic dī q; miles vadit cū rege. ecōuerso s; i telligēdū ē cū eq̄litate. Et ex bis patēt autoritates scōꝝ q; lo quūtū d eq̄litate scōdo mō. p̄ter illā dpo. ad quā r̄idēdū q; nō habet locū i pposito. q; dpo. loq̄tur p̄prie de cā scōm q; causa dī illud ad cur? cē sequitur aliud. r ita differt p̄ cētā ab effe ctu r hoc modo nō cadit in deo respectu persone

Questio. iiii Atrū i diuinis sit eq̄litas cum circū autoritate dīi. Job. viij. Ego in patre. r pater in me ē. Et Aug. de fide ad petrū. p̄pter vnitatē nature. totus p̄r ē in filio r sp̄s sanctus. Item hoc ipsuz ostenditur. ratione. quia in quocūq; est substantia vel essentia patris. est pater. s; substantia patris est in filio. q; p̄r est in filio. eadē rōne est filius in patre. Item omne cognitum est in cognoscente. vel p veritatē vesp̄ similitudines. Sed pater cognoscit filiu; quantum ad yposta sim r p̄prietatē. ergo filius est in patre. aut quātum ad verita tem. aut quātū ad similitudinem veritatis. Non quātuz ad si militudinem q; tunc esset filius in patre sicut creatura q; quātū ad veritatē. eadem ratione pater in filio. q; circūincessio ē sibi Item omne quod est cōparatum ad alteruz aut est in illo. aut extra illum. Si ergo filius cōparatur ad patrem. aut est i illo aut extra. Si in eo eadē ratione r p̄r in eo. Si extra eum sed illa quoz vni est extra alterum differunt p substantiam q; pater r filius substantiatiter differunt. Item maior est cōue niētā in diuinis q; sit generis ad species. vel totius ad partes sed p̄pter cōueniētā generis ad species. genus ē in speciebo r ecōuerso. q; multo fort̄ in diuinis. p̄r est in filio r econuerso

Contra si pater est in filio. r ecōuerso. q; pater est in patre. Sicut em̄ sequitur in predicando. q; quicq; predicatur in p̄ vel eque de aliquo. predicat de omni eo qd est sub eo. q; similiter si aliquid est in aliquo. necesse ē q; in eodē sit omne qd est in eo. q; si filius est in patre. omne qd est in filio est in patre s; pater est in filio. q; pater est in patre. Item quādo cūq; duo simplicita eiusdē generis simul sunt. ita q; vni est in altero. nō distinguuntur ab inuicē sicut puncti est in puncto. Si q; pater r filius sunt omnino simplices. si pater est in filio. r filius in patre non videtur q; distinguantur. Item si due essentie di uine essent. impossibile eēt q; vna esset in alia. q; vna non posset illabi aliq. qm̄ vtraq; esset eq̄ sp̄ialis r summe sp̄ialis. q; si due p̄sone sint eq̄ r summe sp̄iales. impossibile est q; vna sit in altera r ita videt q; deus nō possit eē in creatura quin ei illabatur. Si ergo persona est in persona. videtur omnino ei illabi.

Item qro qd significet hoc qd est esse in patre. vtrū dicat fm substantiā. aut fm relationē. Si fm relationem hoc est contra Augu. q; dicit in littera. q; p̄pter vnitatem nature tot? pater est in filio r sp̄s sancto. Si fm substantiam. sed q; fm substantiam dicunt. cōueniūt tribus. q; hoc qd est esse in patre puenit filio r sp̄s scō r p̄r. q; pater est in patre. qd non cōceditur. Item cum dicit pater est in filio r filius in patre. aut importatur ea dem habitu do. aut altera Si eadem cum filius sit in patre vt i p̄cipio. tūc s; pater esset in filio vt i p̄cipio. qd simplr ē ab surdum. Si importatur altera habitu do. q; sicut nō est circū incessio. cū dī genus ē in specie. r species in genere. s; nec i pposito eēt circūincessio. Item filius est de patre r apd patres r nō p̄uertit q; pari rōne videt q; nō cōuertat q; si p̄r est i filio q; fil? sit in patre. Item. i. e. modi essendi sunt in creaturis. p̄mo modo sicut pars i toto. Scōdo mō sicut totum i partibus Tertio mō sicut spēs i genere. Quarto mō sicut gen? i spēsibus Quinto mō sicut forma i materia. Sexto modo sicut rectū siue

motum in regente. Septimo modo sicut res in suo fine. Octa uo modo sicut contentū in continente. r nonum addit. Bocti? s; sicut accidens in subiecto. Queritur ergo quo istoz sit p̄r i filio. r ecōuerso. r cū nullo illoz sit dare. videt q; nullo mō sit Respon. dicendum quia sicut autoritates probāt et ratios

Continuat dicta dicēdis vt ostēdat q; magnitudie ali? alium non superat.

Sed iam nunc ad propo sitū redeam? cepto q; s; istam? ostendentes q; magnitudine

in diuinis est summa r p̄fe cta circūincessio Et hic no tatur circūincessio qua dī q; vnus est in alio r ecōuer so. r hoc proprie et p̄fecte i solo deo est. q; circūinces sio in essendo ponit distin ctionem simul r vnitatem. Et quoniaz in solo deo est vnitās cū distinctione. ita q; distinctior est inconfusa r vnitās indistincta. hinc est q; in so lo deo est circūincessio p̄fecta. Et patet ratio huius. quia ratio circūincessionis est p̄fecta vnitās essentie cū distinctione p̄so narum. r qm̄ hoc est propziū solius dei ideo r circūincessio tal? fm qd dicit hyla. r magi inducit in littera. Ad illud ergo quod obijctur. q; pater est in filio r filius in patre. ergo pater est in se. dicit qdā. q; argumētum non valet. q; mutatur habi tudo eius qd est in. Quia in vno dicit habitu dīnem p̄ncipia ri ad p̄ncipium. in alia autē habitu dīnem p̄ncipij ad p̄nci piatū. Tamen illud non oportet dicere. q; sicut iam patebit in non dicit diuersam habitu dīnem. nec tamen sequitur. immo est accidens ibi eo q; notat distinctionem. sicut accidens est hic petrus ē similis paulo. r paulus petro. q; petrus est similis pe tro. ita r in proposito intelligendum. Ad illud quod obijct? simplicita simul existentia cōfundūt in vni dicendū q; illud? vey est. qm̄ simplicita hnt distinguī penes illd in q; sunt sicut p̄r et r vnitās. ab eo in quo est. S; qm̄ seipsis distinguūt r i seip sis substantiantur. tunc q̄uis sint simul. non confundūtur. r tales sunt ypostases diuine. Et huius similel. q̄uis perfecte non possit in creatura inueniri i tū Diony. ponit exēplum in lu minibus. que multa sunt in eodē aere inconfusa. et hnt? signū ē q; quādo luminare aufertur trahit lumen suum. nihil de alijs conuellens. r ratio hnt? est. q; lumia in aere non distinguūtur penes id in quo. Ad illd quod obijctur q; essentia non est i essentia nisi per ill apsum r. dicendū q; non est simile. q; vbi ē essentiarū diuersitas. si vna est in altera. oportet q; vna sit ali? quomodo materialis alteri. s; qm̄ persone differunt salua essen tie vnitare. vna est in alia. q; essentia vnus. est essentia alteri? r ita sicut idē nō illabif sibi ita null? p̄r eē ibi illapsus. Ad illd qd q̄rif. qd significet hoc qd est esse in patre. ddm q; sicut sancti innuunt. sicut equale dicit respectum s; vnitatē q̄ritatē r simile fm vnitatē qualitatē. S; hoc qd est eē in p̄r. fm vni tatē s; b. vñ sicut equale simul importat ibam cū relatiōe. sicut patebit infra. ita r h. qd est esse in. r sicut qd est equalis p̄r ar tatur ad standū p alijs p̄sontis. ita r in pposito intelligendū.

Ad illd qd q̄ritur. vtrū ipoztet eadē habitu do. dicēdū sine p̄iudicio. q; sic q̄rū est de rōne nois. Sicut eni cū dī pater est filius filio. r ecōuerso. nō ipoztat alia r alia bitudo. ita nec in h qd est esse in. q; ipoztat relationē idēritatē siue cōsubstāntialita tis. Vñ si dicat p̄r est filius filio. r ecōuerso. nō dī alia bitudo. sic in pposito. q; significat hoc qd est eē in p̄r. idē qd cē patri cōsubstāntialē. Et vniformiter accipitur cōsubstāntialis. cū dī de p̄r r filio. r h p̄z q; si non diceret cōsimilē habitu dīnem. non esset circūincessio. sicut nec ē qm̄ dī creatura esse in deo. et deus eē in creatura. q; alia ipoztat habitu do i vtroq; Ad illd qd q̄ritur de h q; est a. p. r. c. dicēdū q; qdā sp̄ones ipoztant habi tudinē repugnātie. vt cōtra. Quedā distātē. vt h quod est ad r p̄pter. Quedā cause vt de. r ex. Quedā cōueniētē. vt in ce cū. Prime r secūde nullo mō recipiūt s; tertie r q̄rte. sicut rātie q; nō cōuersis. s; q̄rte cōuersis q; cōueniētā ē relatio eq̄pa rātie. Ad vltimū soluedū q; iste est singularis mod? essendī in q; nō cōtinetur inter illos. nec p̄t repiri proprie in creatur? probat equalitatem excludendo cōmūnem rationem ineq̄ua litatis. S; iam nunc ad ppositū redeam?. Supra ostendit māgister diuinas p̄sonas equari q̄ruz ad eternitatē r magni tudinem. p hoc q; vna essentia est in singulis tota. hic ostēdit q; est summa in eis equalitas. r hoc facit excludēdo ab eis cō mūnē rationē ineq̄ualitatis. Et diuidif bec pars in tres pars b. ij.

tes. In prima ostēdit q̄ nō cadit ibi rō toti? r̄ integri. In secūda ostēdit q̄ nō cadit ibi rō ḡnis. speciei. vel idiuūdui. ibi hic adijci endū est. q̄ tanta est equalitas r̄c. In tertia ostēdit q̄ nō cadit ibi ratio nūeri ibi. Qd̄ autē Job̄s dicit r̄c. **C** Prima iterū pars in duas. In prima q̄ fecerat digressionem cōtinuat dicta dicēdis In secunda vero ostēdit q̄ ibi nō cadit ratio toti? r̄ partis. ibi. Nec est aliqua triuz psonarum **C** Item secūda pars in q̄ ostēdit q̄ in diuinis nō cadit ratio vniuersalis siue generis r̄ speciei. b̄d̄s duas partes. In prima ostēdit q̄ nō est accipere genus i diuinis. nec speciem nec idiuūduū. In scda vero p̄ hoc opponit autoritate. Dam̄. ibi. Hic autē videtur aduersari q̄d̄a. Prima b̄s duas. p̄mo ostēdit q̄ nō est ibi natura generis. vel speciei vel idiuūdui. Scdo q̄ nō ē ibi ratio materialis p̄cipij. ibi. Notandū etiā ne dicā q̄ essentia diuina nō ē materia. Silt̄ ps in qua obijcit cōtra hoc. b̄s duas. In prima ostēdit q̄ cadit ibi ratio vniuersalis r̄ idiuūdui. r̄c Dam̄. In scda soluit. p̄m̄us facit. ibi. Hic autē videtur aduersari r̄c. Secūdū. ibi. Nec autē que hic dicuntur licet in singulis p̄monibus r̄c. **C** Item ps tertia in qua ostēdit q̄ i diuinis nō cadit ratio numeri b̄s q̄tuor particulas. In prima p̄missio q̄ in equalitate psonarū nō cadit ratio numeri. ostēdit q̄bus modis differat numero nō cōueniat psonis et quib? modis cōueniat. Scdo q̄ i diuinis personis tanta ē magnitudo in vna persona q̄ ta in tribus. ibi. Sciendū est ergo. In tertia ostēdit q̄ deus nō pōt dici triplex siue multiplex. ibi. Præter ea cum deus dicatur tris? In quarta ostēdit differentiam inter pluralitates que ē in creaturis corpora libus. ibi. In reb? corporeis nō t̄m̄ r̄c. Et notandum q̄ tota summa r̄ fundamētus totius distinctionis in hoc verbo consistit. q̄ diuina essentia est magnitudo vna non multiplicata. et tota non diuisa est in quas

Quare tres p̄so p̄cipij. ibi. Notandū etiā ne dicā q̄ essentia diuina nō ē materia. Silt̄ ps in qua obijcit cōtra hoc. b̄s duas. In prima ostēdit q̄ cadit ibi ratio vniuersalis r̄ idiuūdui. r̄c Dam̄. In scda soluit. p̄m̄us facit. ibi. Hic autē videtur aduersari r̄c. Secūdū. ibi. Nec autē que hic dicuntur licet in singulis p̄monibus r̄c. **C** Item ps tertia in qua ostēdit q̄ i diuinis nō cadit ratio numeri b̄s q̄tuor particulas. In prima p̄missio q̄ in equalitate psonarū nō cadit ratio numeri. ostēdit q̄bus modis differat numero nō cōueniat psonis et quib? modis cōueniat. Scdo q̄ i diuinis personis tanta ē magnitudo in vna persona q̄ ta in tribus. ibi. Sciendū est ergo. In tertia ostēdit q̄ deus nō pōt dici triplex siue multiplex. ibi. Præter ea cum deus dicatur tris? In quarta ostēdit differentiam inter pluralitates que ē in creaturis corpora libus. ibi. In reb? corporeis nō t̄m̄ r̄c. Et notandum q̄ tota summa r̄ fundamētus totius distinctionis in hoc verbo consistit. q̄ diuina essentia est magnitudo vna non multiplicata. et tota non diuisa est in quas
 Argu liber personarum. ideo ne mēratio cesset est q̄ persone sint omni augu. p̄ nino equalis magnitudie

nulla trium psonarum aliā su perat. quia nulla maior alijs. nec mai? aliquid sunt due q̄ vna. nec tres q̄ due. nec maior? de? q̄ singli boz. q̄ singulushoz p̄fectus est. nec est q̄ crescat illa p̄fectio. **C** In equalitate psonarū nō cadit ratio toti? r̄ ptis **C** Nec est aliqua triū psonarū pars dei vel diuine eētie q̄ singula harū ver? et plenus deusest. r̄ tota et plena diuina essentia est. r̄ ideo nulla istaz i trinitate pars est. Vñ aug. i lib. ij. cōtra maximū hereticū sic ait. Putas deū p̄rem cū filio r̄ spiritu sc̄to vnū deū esse nō posse. times enim ne pater sit pars vni? dei q̄ constet ex trib? Noli hoc timere Nulla em̄ sit partū in deitatis vnitatem diuisio. vnus est deus pater r̄ fil? r̄ spū sanctus id ē ipsa trinitas vnus est deus. Ergo inquis. Deus pater ē pars dei. ablit. **C** Tres enī persone sunt p̄ r̄ filius r̄ spū sanctus. r̄ hi tres q̄ vnus substantie sunt. vnū sunt. r̄ summe vnū sunt. vbi nō la naturarum. nulla est discretas voluntatū. Si enī natura vnum essent. r̄ consensione nō essent. non summe vnū essēt. Si vero natura disparas essent. nō summe vnus essent. Hi ergo tres. q̄ vnus sunt p̄pter ineffabile cōiunctionem deitatis q̄ ineffabiliter copulantur vnus deus est. Pars ergo trinitatis esse nō pōt q̄ cūq̄ vn? est i tribus. In trinitate ergo que de? est. r̄ pater de? est. r̄ fil? deus est. r̄ spū sanctus deus est. r̄ simul hi tres vnus deus. Nec huius trinitatis tertia ps est vn?. nec maius aliqd̄ duo q̄ vnus est ibi. nec maius aliqd̄ sunt oēs q̄ singuli. q̄ spūalis nō corporealis est magnitudo. Qui pōt capere capiat. q̄ aut nō pōt. credit r̄ p̄ter. vt qd̄ credit intelligat. Q̄ est enim qd̄ per p̄phetā d̄. Nisi credideris nō intelligeris. His v̄bis aperte ostēdit idifferentē magnitudinē triū psonarū. Itē in eodē Tu ne pe dixisti vnū deū non

ex tribus esse cōpositū r̄ b̄ de p̄re t̄m̄vis intelligi. Ille inq̄s vir? est igenita simplex r̄ t̄m̄ i hac simplici virtute mltavider? cōmemorare cū dicitis. de? deū genuit bon? bonū genuit sapiens sapiētē. clemēs clemē tez. potēs potētē. Nunqd̄ ḡ bonitas. r̄ sapientia. r̄ clemētia. et potētia partes sunt vni? virtutis quā simplicē esse dixisti Si dixeris partes sunt. Si pler ergo virtus ex partibus cōstat. Et simplex ista virtus te diffiniētē vn? est de? ḡ deū ex ptib? cōpositus esse dicitis. Nō dico inq̄s. nō sunt p̄tes. Si ergo in vna persona p̄tis r̄ illa inuenis q̄ pla videntur r̄ p̄tes nō inuenis. q̄ vna virtus simplex est. Quātomag? p̄ r̄ filius r̄ s. f. r̄ p̄pter idiuūduā deitatem vnus de? r̄ p̄pter vniūscuiusq̄ p̄prietatē tres p̄sone sunt. r̄ p̄pter singulorū p̄fectionē p̄tes vni? dei nō sunt Vir? ē p̄ vir? est fil? virtus est spū sanctus. hoc verus dicitis. Si q̄ virtutē de virtute genitā r̄ virtutē de virtute p̄cedētē nō vis eādē hēre naturā hoc falsum dicitis. hoc cōtra fidē rectam r̄ catholicā dicitis. His verbis apte doceat. q̄ tres p̄sone ille nō sunt p̄tes dei vel diuine essentie. Nulla q̄ illaz trinitatē ps dicenda est nec vna maior alijs. **C** In equalitate psonarū nō cadit ratio generis. speciei. vel idiuūdui. **C** Hic adijciendū est q̄ tāta est equalitas triuz psonarū atq̄ idifferēs magnitudo. q̄ cuz dicam? tres psonas vnā eē essētā vel sōas. neq̄ vt gen? de specieb? neq̄ vt specie de idiuūduis predicam? Non enī essentia diuina gen? ē r̄ tres p̄sone species v̄l eētia diuina sp̄s. r̄ tres p̄sone idiuūdua. Qd̄ aug. rōnib? p̄babilitibus atq̄ irrefragabilib? a p̄te demōstrat in li. vij. de tri. dicens. Si eētia gen? ē species autē p̄sone. vt nōnulli sc̄rūt. optz appellari tres sōas. vt appellat̄ tres p̄sone. Sicut cū sit aial genus requus species appellantur tres eq̄ idē q̄ tria aialia. Non enī ibi species pluraliter d̄ r̄ gen? singlariter. vt si diceretur tres eq̄ sunt vnū aial. s̄ sicut tres equi speciali noie. ita tria aialia noie ḡnali dicūt. Cū ḡ tres psonas vnā fateamur eē essentia nō tres essētias cū tres eq̄ tria aialia dicātur nō vnū. patet noie essentie nō significari genus. nec noie persone specie. **C** Si vero dicunt noie persone nom specie significari s̄ aliqd̄ singulare atq̄ idiuūduū. r̄ noie essentie specie intelligi vt p̄sone nō dicat̄ sicut hō. s̄ quō d̄ hic hō. vel lut abrahā. ysaac. iacob. v̄l q̄s al? q̄ etiā digito p̄sone de mōstrari possit. Sic quoq̄ illos eadē rō ostendit. Si cut em̄ dicit̄ abrahā. ysaac iacob. tria idiuūdua ita tres hoies r̄ tria aialia. Cur ḡ p̄ r̄ fil? r̄ s. f. s̄ s̄ gen? r̄ sp̄s r̄ idiuūduū ista differim? n̄ ita dicūt tres eētietes tres p̄sone

Nec pōt ibi cadere ratio totius vniuersalis. quia si q̄ ostēdit lud multiplicatur in partibus. Nec totius itegri. q̄ illud diuiditur in partes. Nec est totum in qualibet parte. r̄ ita nec ratio materialis p̄cipij nec ratio numeri. **C** Dicitur qd̄ credit intelligat. videtur improprie loqui quia nullus orat quod non desiderat r̄ nullus desiderat quod nō cognoscit vel intelligit. Itē nullus assentit rei quā mente non intuetur siue cōcipit. ergo nullus assentit rei quā nō intelligit. quia intelligere est mente intueri. **C** Respon. dicendum q̄ i telligere dupliciter dicit. vno modo idē est quod cognoscere aliquid quod per nomē dicitur. Alio modo idē est quod ratione capere p̄bendere. p̄mo modo antecedit fidem que est ex auditu. secundo modo cōsequitur. quia nulla ratio humana sufficit ad manifestanda credibilia nisi intellectus fide illustratur r̄ capitur.

Job 1:10
 Job 1:11

Podat q̄ dicit essentia nō ē s̄ p̄sone r̄ gen? de specieb? bus.

Podat q̄ dicit essentia nō ē s̄ p̄sone r̄ gen? de specieb? bus.

probat tres psonas. **C** Alio q̄ mō idē pbat Augu. scz q̄ eēt
 tia diuina nō est genus. nec psona species. vel essentia
 nō est species. nec psona indiuidua. Quia inqt eētia nō
 hz species. sicut vni aial nō hz species. p̄ ḡ z filius et
 spūsc̄t̄s nō sunt tres species vnius essentia. Diuina
 ergo essentia gen⁹ nō est: s; nec species est essentia di
 uina z psona indiuidua sicut hō species ē indiuidua aut
 abrahā ysaac. z iacob. Si em̄ eētia spēs ē vt hō sicut
 nō d; vni hō eē abrahā. ysaac. z iacob. ita nō dicit vna
 eētia eē tres psonas. **H**ō itaq; hz gen⁹ z spēs ista dicim⁹
In eēlitate psonaz n̄ cadit rō material' pncipij. **I**
Notandum etiā q̄ eētia diuina nō ē materia triū
 psonaz. vt aug. in eodē li. docet tanq; hz omunē eādēq;
 materiā tres psonas dicant eē vna eētia. sicut ex eodē
 auro si fierēt tres statue dicerem⁹ tres statues vni auz
Hō aut sic trinitatē. id ē tres psonas dicim⁹ vna eēt
 tiā deū vni. tāq; ex vna materia tria q̄dā subsistāt. In
 statuis em̄ eēl' plus auri ē tres sil' q̄ singule z min⁹
 auri ē vna q̄ due. In illa vero eētia trinitatē nullo mō
 ita ē. **H**ō ḡ hz materialē cāz tres psonas vna dicimus
 eē substantiā vl' essentia. sicut tres statue dicim⁹ vni auz
His q̄ addēdū ē q̄ tres psonas nō ita dicim⁹ esse
 vna essentia. vt aug. in eodē ait vel vni eētie. sicut di
 cim⁹ aliquos tres hoies eiusdē sexus z eiusdē tēpera
 tionis corpis eiusdēq; animi. vna eē natura vel vnius
 nature. **H**ā in his reb⁹ nō tātū est vni hō quātū tres
 hoies simul z p̄ aliqd sunt hoies duo q̄ vni hō. sicut
 in statuis eē dixim⁹. at in deo nō est ita. **H**ō enī maior
 essentia est p̄ z fili⁹ simul q̄ solus p̄ vel sol⁹ fili⁹. sed
 tres simul ille psona equales sunt singulis. Ex pmissis
 patet q̄ tres psonae dicunt diuina essentia. nec fm ma
 teriale cām vt tres statue vni aurū. nec fm cōplexiōis
 similitudinē vt tres homines vni nature. nec vt ge
 nus predicatur de speciebus vel vt species de indiui
 duis. i. cōtinēs de cōtētis. maus de minoribus.
Opponit auctoritate Dam. q̄ i eēlitate psona
 rā sit ratio generis. species. indiuidu. z numeri. **I**
His aut vidēt aduersari q̄ qdā sacre scripture tra
 ctato: res catholici i suis scripturis tradidērūt. In q̄b⁹
 significare vidēt q̄ essentia diuina sit quoddā cōmu
 ne z vniuersale velut spēs. tres vero psonae sint tria p̄
 cularia. tria indiuidua nūero differētia. **C**ū Joh. dam.
 inter doctores grecorū maxim⁹. in li. quē de trinitate
 scripsit. quem z papa Eugenius transferri fecit. ait.
 Cōmunia z vniuersalia p̄dicat de subiect' sibijspis p̄
 cularib⁹. Cōmune ergo substantia ē. p̄ticulare nō p̄
 stas. i. psona. **P**articulare aut d; non qd p̄tē nature
 hz: sed p̄ticulare numero. vt ai hom⁹. i. indiuiduū. **N**u
 mero em̄ z nō natura differre vidēt ypostases. **I**tē in
 eodē. Suba significat eōz z circūplectiuā spēs homo
 ydeo id ē similiū spēs. ypostaseon. i. psonaz vt puta de⁹
 hō ypostasis aut indiuiduū demonstrat. s. patrē z filiū z
 spūsc̄t̄m petrū paulū. z hmōi. Ecce apte dicit subaz eē
 vniuersale. ypostasim vero p̄ticulare z qd de⁹ ē species
 vt hō. z qd p̄ z fili⁹ z spūsc̄t̄s sunt indiuidua. sicut pe
 trus et paul⁹. eo q̄ numero differūt q̄ p̄misse sine aug.
 penitus cōdicere videntur. **Q**uid ḡ dicemus ad bec
Hoc vtq; dicere possum⁹ atq; debem⁹ q̄ ea q̄ augu.
 tradidit superius sine omni hesitatione tenenda sunt.
Respōdet q̄ sane intelligi possunt que Johā
 nes dam. dicit et quomodo ostendit.

Hec aut q̄ hic dicunt. s; in smonis supscie aliqd
 a fide alienā resonare videant. sane tū intelligi queunt
 pūq; lectorē atq; intellectore plurimū efflagitat. In qd imes
 quoz explanatiōe mallē silēs alios audire. q̄ loquē
 do maliuolis detrahēdi occasiones p̄stare. **V**idēt tū
 mibi ita posse accipi. cū ait. Suba ē cōe: z ypostasis
 est p̄ticulare. **H**ō ita bec accepit cū de deo dicant vt
 accipiunt in pbica disciplina. **S**z p̄ similitudinē eoz q̄
 a p̄his dicunt locut⁹ ē vt sicut ibi cōe vl' vniuersale d;
 qd p̄dicat d; plurib⁹ p̄ticulare vero vl' indiuiduū qd de
 vno solo ita hic eētia diuina dicta ē vlc. qz de oib⁹ p̄
 sonis sil' z d; singulis sepati d;. **P**articulare nō singu
 la q̄libet psonaz qz nec de alijs cōiter: nec d; aliq; alia
 rū singul' p̄dicat. **P**rop̄ similitudinē ḡ p̄dicationis
 subaz dei dicit vniuersale z psonas p̄ticulāria vl' indi
 uida. **P**rop̄ hoc idē etiā eādē diuinā eētia dicit
 eē specie cōes. z circūplectiuā similiū spēs psonarum.
Sicut bec species hō de suis p̄dicat indiuiduis ve
 lut de petro z paulo z alijs. nec ista specie differūt:
 sed cōueniūt. Ita de⁹ de trib⁹ p̄dicat psonis. q̄ i diui
 nitate nō differūt. s; p̄ oia oueniūt. **H**āc ḡ similitudinē
 nē inter res sempiternas z res tpales p̄p̄dēs Johan
 nes vniuersalitatē et particularitatē nomina que re
 bus temporalibus p̄p̄tē conueniunt ad res eternas
 transtulit augusti. nō maiorem videns dissimilitudinē
 q̄ similitudinē inter res predictas ab excellentia
 trinitatē predicta nomina remouit.
In equalitate personarum nō cadit ratio nume
 ri. et quomodo intelligatur dictum Johan. dam. in
Hō aut Johannes dicit ypostases differre nume
 ro non natura. In eo q̄ non differre natura. ait. veris
 sine z sine scrupulo loquitur. **H**ō vero dicit differre
 numero cauendum est quomodo intelligatur. **D**iuers
 sis enim motis dicuntur aliqua differre nūmero.
Quibus modis aliqua dicantur differre nume
 ro. fm quem modum conuenit personis.
Dicuntur enim aliqua differre nūmero. q̄ ita disse
 rūt vt hoc nō sit illud. nec aliqd qd illud est. vel in ipso
 est q̄lter dñt socrates z plato z hmōi. q̄ apud p̄hos
 dicuntur indiuidua vel p̄ticulāria. **I**uxta quē modū non
 p̄t dicit tres psonae differre
 nūmero. **D**icitur q̄ aliq; differ
 re nūmero q̄ i nūeratiōe siue cō
 putatiōe nō sibi adiungūtur s;
 a se inuicē discernūtur. vt cuz
 d; aliq; reb⁹ loquētes dicim⁹
 vna. due. tres. z hz h̄c modū
 forte dicit Joh. ypostases. i.
 tres psonas differre numero
Possum⁹ em̄ dicere. p̄ ē vni
 z p̄ z fili⁹ sūt duo. z p̄ z fili⁹ z
 spūsc̄t̄s sunt tres. **E**t item
 bec psona est vna. z bec z illa
 sūt due. z h̄ z illa z alia sūt tres
Cōueniēt tū tres ille psonae
 p̄p̄tētib⁹ tū distigui dicū
 tur. de q̄rū distictiōe fm p̄p̄
 tates i seq̄nti tractabit **H**āc
 nō ad iceptū redeam⁹ q̄ dicta
 sūt repetētes vt sepi⁹ **M**ando
 familiar' vnotescāt. **Q** vna
 b **A**liqua differre nume
 ro que in enumeratione si
 ue computatione non sibi
 adiungūtur. **V**idetur ma
 le dicere. qz illi cōputatiō
 ni. aut respondet aliquid i
 re aut nihil. **S**i aliquid re
 spondet ergo non differet a
 p̄cedenti differētia. **S**i
 nihil respōdet. ergo dist
 ctio siue cōparatio nostra
 super nihil et vanū fundas
 ta est. **C**ū. dicendum q̄
 computationi nostre cum
 dicimus vni duo tres. al
 quid respondet. **S**ed illud
 non est diuersitas numera
 lis. sed distinctio personal
 vni in diuinis nō d; esse nu
 merus nec d; fm nūcrū
 nisi addatur fm nūcrum p
 sonarū q̄ dicit distinctiōe
 in ypostasib⁹ nō in natura
 iō quis dicantur tres pso
 b. iij

Solut
 qd imes
 diateop
 ponitur
 Er q in
 tellectu
 dicit it
 q suba
 dei sic
 spēs ve
 vniuersi
 tale z ps
 sone id
 uida

ne tamen non est ibi ternarius, sed trinitas.

32 **C**etus deus dicatur trinus, non tñ debet dici triplex. Uides dicere illud qd dñ. Sap. vij. Qd spūs sapiētie est multiplex & duplex, vel qdruplex, &c. Item Philo. dicit q trinitas est multiplex & numerabilis. Item ratione videtur, q: parr' vn' in substantia duplicatus duplex dicitur triplicatus triplex, ergo si vna est substantia in tribus ppositis, videtur triplicari in eis et triplex dici. **Rñ.** dicendum q distinctio psonarū potest significari p additionem termini numerabilis ad hoc nomen deus nisi huius nominis trinus quod specialiter ad hoc inuentus est vt significet pluralitatem in suppositis cū vnitatem forme. Quia ergo hoc nomen triplex dicitur distinctionem simpliciter in termino cui additur, vel

Augu.

Subtilissima rōne pbat qd dicit.

quantus ad formam vel qd tum ad partium multiplicaciones, et quia in deo nō cadit multiplicatio, nec qd tum ad partem, nec quantum ad partes, ideo nullo modo potest dici triplex. Quod ergo obijcitur qd dicitur multiplex, dicitur qd istud est dictum causaliter, q: est causa multorum & q: variorum donorum vel dictorum, effectuum est pncipiū in quibus est vera diuersitas nō sic in personis. Et quod dicit Philo. improprie dicitur est & exponendum est. Ad illud quod idem parrus dicitur multiplex, dicitur qd pverum est, sed tamen fin alias et alias partes, & q: in deo non est alicuius partium nec forme, ideo nō potest dici triplex.

33 **I**tem aliter idem pbat.

In rebus enim corporeis. Videtur male dicere q in rebus corporeis plus sunt due q vna. Videtur enim instantia, quia ignis cum ferro non est maius q ferrum per se, siue lux cum aere. Si dicas q nō sunt corpora obijcitur q corp' glorificatus simul ē cū non glorificatus, et tantum locuz occupat non glorificatum per se quantum cū glorioso ergo non sunt maius quia corpus maius maiorem occupat locum.

Respon. Dicendum q Augustin' loquitur de rebus corporeis quaruz que libet est corpus, sed ignis in ferro: lux in aere, nō est corp' sed proprietates corporis. Preterea notādū q aug. nō accipit ibi mai' extēsiue, s; accipit p' qd ad veritatem existentie vel eētie, cū enī nō sit summa veritas in qualibet re, plus est de veritate existentie in duabus rebus q in vna qnis non sit ibi plus de latitudine distantie, siue extēsiue magnitudinis vel capacitatis contentius &c.

personam non est maior: alia, nec tres simul vna et hoc ratione ostendit catholica.

Sciēdū est q rāta eqūitate esse in trinitate, vt ait augu. in viij. li. de tri. vt non solū pater nō sit maior q filius: s; nec p' & fili' sil' mai' aliqd sint q spūs sanct' aut qlibet psona minus aliqd sit q ipsa trinitas. Qd at ita sit aliq mō (si fieri pōt) demonstrādū est. Quātūz ergo ipse creator adiunat attēdamus. Inq̄t aug. i. eodē. Quōd in hac trinitate due vel tres psonae, nō sunt mai' aliqd q vna earū. Quod ibi magnū dicit aliunde magnū nō est q eo q vere est: q: ibi magnitudo ipa veritas est: & veritas eētia. Nō ergo ibi maius est qd verius non est. Non autēz verius est pater & fili' sil' q pater solus vel filius. Non ergo mai' aliqd vtrūq sil' q singul' eorū. Et q: eque vere est etiā spūs sanctus, ideo pater & filius sil' non sunt aliqd maius q ipse q: nec verius sunt. Itē in essentia veritatis hoc est verū esse qd est esse: & hoc est eē quod ē magnū esse h est q magnū esse quod verū esse. Quod igit' ibi eque verum est, & eque magnū est. Quod ergo ibi plus veritatis non hz, nō hz plus magnitudinis. Plus autē veritatis non habet qd verius non est. Non est autē verius vna psona q alia vel due q vna, v' tres simul q singula. Nō ergo pl' veritatis habet vna q alia vel due q vna vel tres simul q singula. Sic ergo & ipsa trinitas non est maius aliqd q vna: queq; ibi persona sed tam magnum q singula. Non enim ibi maior est que verior: nō est vbi ipsa veritas est magnitudo. Ecce modo cōuenienti et ratiōne catholica ostēsi est quōd indifferēs sit magnitudo trī personarū, q: nec vna maior ē alia nec due vna, nec tres simul maius aliqd q singula.

D intelligentias huius partis quattuor q̄runtur, primo vtrius in diuis sit ponere totū in integrāle. Secūdo vtrius sit ponere totū vniuersale. Tertio vtrum in diuinis psonis sit pncipiū materiale. Quarto vtrū in diuinis sit differentia fm numeri

Questio. j.

ponere totalitatem integritatis, videtur per angust. primo: habetur in littera. Tota trinitas est in singulis personis, ergo aut est ibi implicatio falsi aut est ibi totalitas, sed nō est ibi implicatio falsi, ergo ē ibi totalitas. Item hoc ipsum ostenditur ratione, q: vbi quantitas, ibi totalitas et integritas. Sed in diuinis est quantitas virtutis, ergo saltem fm illam & integritas. **I**tem vbi pluralitas ibi integritas, quia omnis pluralitas constat ex vnitatibus, sed in deo est pluralitas, quia trinitas, ergo in deo est integritas. Si dicas q illa pluralitas non integratur, quia nihil plus est in tribus q in vno, ergo si tantum est in tribus quantum est in vna ergo tñ credit et eque plene credit, qui credit vnum solum esse suppositū, sicut qui credit tres esse personas. Sed hoc falsū est ergo &c. **I**tem si aliquid ē equale alicui, eodem addito adhuc erit equale, ergo si aliquid est totum ad aliquid, eodem addito adhuc erit totum, sed tres est totum ad vnum, ergo, tres psonae ad vnam personam.

Deus non est dicendus triplex vel multiplex sed trinus.

Preterea cum de' dicatur trinus: non tamen debet dici triplex. Ibi enī nō ē explicitas vbi summa est vnitatis et indifferens equalitas. Unde aug. in libro. vi. de tri. ait. Nō quoniam deus trinitas est, ideo triplex putandus est alioqui minor esset pater solus vel filius solus q simul pater et filius. Cum itaq; tātus est pater solus vel solus filius, vel solus spūs sanct' quātus est simul pater et filius & spūs sanctus nullo modo triplex dicendus est deus. Non enim pater cum filio et spūs sancto maior: deus est q singuli eorum, quia non est quo crescat ista perfectio. Perfectus autem est et pater et filius & spūs sanct' et perfectus dicitur deus singul' eorū. Et ideo trinitas potius q triplex dici debet.

Item pluralitas nō ē ita i reb' corporeis vt i trinitate, q

In rebus enim corporeis nō tñ est vna quantum tres simul & pl' sunt due q vna res. In trinitate vero summa tñ est vna persona q trī tres siml' & tñ sunt due quātū vna et in se infinite sunt q: non est finis magnitudinis earum. Ac per hoc ap' qd supius dictū est quōd singula sunt in singulis & oia in singulis & singula in oibus & oia in oibus, & vñ in oibus est & vnum oia. Ecce iam ostendimus sufficienter, qualiter in trinitate aliq persona aliā non supet magnitudine.

compositum ex partibus, sed deus est summe simplex, ergo in deo nulla est totalitas nec integritas, ergo &c. **I**tem omnis pars sub ratione partis habet esse imperfectū respectu totū, q: ex aliquibus omnino perfectis non resultat tertū, ergo cū in diuinis nihil imperfectionis sit ponēdum, non est ibi pars, & a relatiue nec totum. **I**tem oē totum est maius sua parte: s; vbi infinitas

Augu.

Augu.

vbi infinitas ibi no est maius & minus. ergo nec totalitas. s; i diuinis e infinitas ergo. ¶ Itē omne totū est resoluibile. vel fm rez vel fm intellectum. & omne resoluibile e corruptibile. ergo cū in deo sit nō corruptibile. nō erit resoluibile. & ita nec totū. ¶ Itē. totū siue totalitas vno mō dicitur absolute. & sic totum idē est qd perfectum. Alio modo dicitur totum p cōparationem ad partem. & sic dicitur totum qd habet partem & partē siue partes. Primo mō bene est ponere totalitates in deo. secūdo nō. Nec etiā partialitates. Non totalitates. quia aufert simplicitatē. Non partialitates. q; tollit pfectū. Neutrū q; tollit cōsistentiam summā. ¶ Ad illud ergo quod obijci tur de augu. qui dicit q; tota trinitas &c. dicendum q; totum accipit p perfectū. vel totum ibi accipitur p unitate. q; pnat hoc qd est esse partem extra partem. Unde tantum valet tota essentia. quātum valet non habens partem extra vel intra.

34 ¶ Ad illud quod secūdo obijci. q; e ibi quantitas virtutis. dicendū q; quantitas virtutis stat cum summa simplicitate. id abstrahit a totalitate & integritate. ¶ Ad illud quod obijci q; vbi pluralitas. ibi &c. dicendū q; pluralitas i creaturis duo dicit. dicit em aliquo dū distinctionē. & ex ipis vnus multiplicatiōis cōstitutionē. Primū qd reperitur in diuinis. q; ibi est distinctio vere. Secūdū non. q; vbi cōstitutio est ibi cōstituentia min' habent q; totū quod cōstituūt. & ita essentialitē differunt ab inuicem. In diuinis autem non sic. q; cum pater habeat totam essentiam nō partem. non potest minus habere nec essentialitē differre. & ideo dicendū q; in diuinis reperitur pluralitas rōne distinctionis. Sed q; pluralitas ē totū ratio ne cōstitutionis. & h non est in diuinis. ideo nō sequitur q; sit ibi totalitas. est tñ nature vnitas. & psonarū pluralitas. & tā tū est in vnitate. quātum in pluralitate. sed nō tot modis. S; q; fides nō tātū est respectu essentiae vel magnitudinis. s; etiā modi essendi. p; qd obijci q; non tantū credit q; credit vnam psonā. quātū qui credit plures. Et h patet sequētia. quia vnū est pars triū fm q; dicit vnitate. & tria trinitatem. Sed cum addit hoc nomē psona. distrabitur & nō manet illa ratio vnitatis. ideo nec ratio partialitatis. ¶ Ad illud qd obijci q; omne qd predicatur simul & de nullo &c. Et ad sequens omne q; remouet &c. dicendū q; hoc non solum cōuenit totalitati respectu partis sed etiā pluralitati respectu vnitatis. que q; uis nō teneat rōne partis ppter diminutiōem imperfectionē tenet tamen rationē vnitatis ppter principium & distinctionē vnde q; totum remouetur a partibus & non differat. hoc non est rōne cōstitutionis pncipaliter. s; rōne distinctionis. & quoniam in diuina pluralitate quōis nō sit vnus maioris pstitutio quia tamen est ibi distinctio. ideo sic remouetur. & sic predicatur sicut totum in creaturis.

Questio. ij Utrū in diuinis sit ponere totū vniuersale. Et q; sic videtur p Dam. q; dicit q; in diuinis cōmune ē vt substantia. Particulare vt actio. ergo si est ibi cōmune & particulare. ergo vniuersale. q; pncipaliter nō responder aliud cōmune q; vniuersale. ¶ Itē hoc ipm videtur p distinctionē vniuersalis & particularis. Vniuersale est qd predicatur de pluribus particulare de vno solo. sed has rōnes est inuenire in diuinis ergo &c. ¶ Itē omne qd ē in pl' & vniuersum. est vniuersale ad illa respectu quorū est in plus sed essentia siue substantia ē in plus q; persona. & in plus vnus uocum. qd dicit vnam naturam reptas in illis fm identitatem ergo &c. ¶ Itē in diuinis est cōmunicabile & incōmunicabile aut ergo eodē. aut alio & alio. Non eodem. q; illud non ē intel' ligibile q; ex eodem veniat cōmunitas & pncipaliter cōueniētia & differentia psonalis. ergo alio & alio. ergo si alio ē cōmunicabile. alio incōmunicabile. ergo cū cōmunicabile sit rōne eius quo est incōmunicabile ratione eius qd est. ergo quo est et quod ē in diuinis sunt per differentiam s; vbi hec sunt p differentia ibi ē vniuersale & particulare ergo &c. ¶ Itē quāto aliqd simplicius tāto vniuersalius. sed diuina cōntia ē simplicissima q; ibi ē maxima ratio vniuersalis. Extra Boetius dicit. q; nec ē vniuersale nec particulare. ¶ Itē hoc ipm videtur rōne. q; vbi cū ē vniuersale ibi ē vna forma multiplicabilis v' multiplicata in cui' rei signum. omne qd significat vniuersal' pōt addi oī vniuersali. s; i deo nō ē vna forma v' natura multiplicabil'. nec multiplicata. nec recipit signū vniuersale. vt dicit oīs de' g' &c. ¶ Itē vbi ē particulare. ibi ē forma v' natura. vt bic.

& nunc. sed diuina natura siue in se siue in ppositis nō est bte & nunc sed semper & vbiq;. ergo nec in se nec i ppositis est ibi particulare. ¶ Item vbi est particulare & vniuersale. vniuersale ē simplicius particulari. q; cū in deo non sit simplicior essentia q; psona q; in psona nullū est accidens. nullum principium cōstitutiū ergo &c. ¶ Itē oīs natura in qua est vniuersale & particulare ē in gnerdeterminato. & oīs talis est limitata. ergo cū diuina natura sit infinita p; &c. ¶ Itē. ad predictoy intelligētiā est uotādū q; cum fides nra ponat trinitatē & vnitate i diuinis. necesse ponit cōueniētiā & distinctionē & q; cōueniētia nō est nisi in cōmunicabili a plurib' & cōmuni. distinctio autē nō est nisi i ppro & incōmunicabili. necesse i diuinis ponit rō cōmunitis & pncipaliter cōmunicabilis & incōmunicabilis. Sed cū i deo sit in creaturis sit distinctio suppositoy. al' est in deo q; in creaturis. Distinctio em suppositoy maior est q; distinctio accidental'. Unde quis inorescat p accitā. tñ nō fit per accidentia. Accidētibus em circūscript' adducē intelligere supposita differre. & cū nō fiat p accidentia cōsequētia op; q; fiat ab origine v' originali pncipio. Ab origine est q; vnū differt ab altero q; emanat ab eo. Idē eni a se emanare nō pōt talis distinctio suppositoy est in deo. sed hoc non potest esse in creatura. s; distinctio solū per originē. nā nulla creatura pōt alteri totā suā cōntiaz dare. Si ergo dat pte necesse est q; alia differētia sit ibi q; originis. & id est differētia ab originali pncipio. Nec autē nō est forma in se. q; dicit cōmunicabile. Nec materia i se. q; dicit qd indistinctū ergo hoc facit formam adueniēs materie. Q; eni adueniēs materie accipit pte nō materia. hinc est q; ipa; distinctio numero & particulare. Qm ergo in diuinis nō ē additio ad materiā nec tractio ad pte. id nō cadit in diuinis vniuersale v' particulare sicut ostēdit rōnes ad hoc inducte in opponendo. ¶ Ad illud ergo qd primo obijci de Dama. dicendū q; ipsope d' particulare p incōmunicabili. ¶ Ad illud qd obijci q; vniuersale est qd pncipal' de plurib'. dicendum q; ista est rō cōmunitis & vniuersalis autē non est nisi fm q; real' intelligit multiplicatū in illis. S; solvendū de particulari. ¶ Ad illud quod obijci. quod est in plus & est vniuersū & c. dicendū q; vniuersale est in pl' ita q; simplicius. & sic minus p additionē ad illud non autem sic in deo. ¶ Ad illud qd querit vtrum eodem cōmunicabile & incōmunicabile. dicendū q; alio & alio q; sicut dicit Aug. alio est de'. & alio pater. s; nō alio & alio fm rē. s; rōne. q; deitate est dens paternitate pater. & paternitas nō ē aliud re ab essentia. qm paternitas est essentia. Est tñ aliud ratione. Et q; ablatiuus dicit rōnem. ideo nō eodē est deus quo pater. Et si obijcias. aut tunc illi rōni rōdet aliqd in re aut nihil dicendū q; ratio illa per cōparationē ad essentiā nō est nisi si modus sed per cōparationē ad altam personā est res. & hoc p; quoniam habere essentiā ab alio & non habere non dicit rem alia sed solū modū. Habere autē ab alio. & nō habere ab alio dicit realē differētiā. q; nullus est a se & ab alio. ¶ Ad illud quod vltimo obijci de simplici. dicendū q; est simplex possibile ad additionē. & tali modo vniuersale est simplex. Alio modo simplex. q; pnat cōpōnē & additionē. & hec repugnātia nō cōsonat vniuersalitati. & tali modo diuina essentia est simplex. que nullomodo trahibilis est in partem per additionem sicut trahitur vniuersale. et ideo non est vniuersale.

Questio. iij Utrum in diuinis personis sit ponere principium materiale. Et sic ostenditur hoc mō. Quāvis aliq; vel aliqd est de aliquo. ita q; ip; est distinctiū. & illud de quo est indistinctiū. est de illo tāq; de materiali pncipio. s; psona filij est de substantia patris. & persona distinguit. substantia dicit qd indistinctiū. ergo est sicut materiale pncipū. ¶ Itē sicut efficiēs & finis sunt cause cōrelatiue. ita forma & materia. Forma ei d' respectu materie. s; i deo est ponere causas formale ip; eni est forma. vt dicit Boet'. ergo in deo est ponere materiā. ¶ Itē videt q; causa materialis magis cōpetat deo q; aliqd causarū gen'. q; materia in bis inferioribus dat existētiā & pmanētiā ppter sui incorruptionē. Tñ sūdamētū existētiē creature. cū ergo de' siuedē esse habeat existētiā siue pmanētiā p fundamentū incorruptibile. videtur q; deo maxime cōpetat ratio materialis pncipij. ergo & c. ¶ Itē in rebus creatis finitas a formavcnit. sed infinitas a materia. sed oē quod est in deo est infinitū. ergo cū deo b. iij.

maxime conveniat passio. maxime consequens principium materiale. maxime competat et ipsum. ¶ Itē quis in deo sit summa et oimoda simplicitas. tū nos ponim⁹ in deo qd est et quo est ver sed tū per indifferentiā. ergo pari ratione videtur q in deo posset poni materia et forma. tamē per indifferentiam

¶ Itē omnis distinctio est a forma. ergo circumscripta omni forma creata materia nō distinguit. ergo nō est aliud a deo. ¶ est deus. qz oē qd est et nō distinguitur a deo. est deus. videt ergo q materiale principium sit ipse deus et ita competere divinis psonis. ¶ Contra. Boetius in lib. de trini. Forma sine materia nō pot esse subiectū. et loquitur de deo. ergo in deo non erit ratio principij materialis. ¶ Itē materia iter oia entia est imperfectissimū. Unde et aug. dicit in li. confes. q ppe nihil ē. s; deus ē oino pfectissimū. ¶ oino in eo nihil invenit iperfectionis q nec q est materie. ¶ Itē materia ē principij patiendi. vñ pati est a materia. Unde omne i quo est materia est natum pati et recipere. s; nihil tale est omps. In hoc em q pati pot deficit a posse. q in oipotēte nullo modo ē materiale principium. ¶ Itē si materia in deo ē. aut respectu sui. aut alior. Si respectu alior cū ergo materia sit ens in potētia ad alia. nec distinguitur ab alijs reb⁹ sed per eas pfiat. tunc deus reciperet cōplementū a creatura. nec ab ea distingueret qd absurdū est. Si aut materia sit in deo respectu sui. aut pure ē materia. aut ad aliud. Si pure materia. q non est ens. et perea nihil est materia supius. ¶ oportet q sit ibi aliquid cū materia. et si hoc ē est cōpositum et mixtū. ergo nec deus habet esse simplex. ac p hoc nec esse primū. et ita non est dens. ¶ Respon. dicendum q in deo nullo mō nec pprie nec transumptive recipit materiale principij. Et ratio huius est. qm materia dicit principij passivum. et ita incompletum. et quoniam a divino esse. omnis incompletio et ois passio penitus remonēda est. ideo nullo mōgenus materialis principij in deo esse ponitur. ¶ Ad illud ergo qd obijctur. q persona est de substantia. et ipsa est distincta. et substantia non dicendum q hic est defectus quantum ad vtrāq; conditionē. Nam primo bec non recipitur persona sit de substantia sicut vult August. qz nō dicimus tres psonas ex eadē cōsistentia. licet bec cōmuniter recipiatur. q filius est de substantia patris. vbi non materia s; originis cōsubstantialitas designat sicut supra ostensum est distin. v. Alia est cōditio que deficit. nā materia ē indistincta et passibilis ad distinctionē per formā sed substantia vel essentia. nullo mō distinguitur. nec per se nec per accidens. et ita patet q non convenit ei ratio materie.

44 ¶ Ad illud quod obijctur. q efficiens ad finem refert. et forma ad materiā. dicendū q nullius cause habitudo cadit i deū respectu sui. s; respectu creaturarū. et aliarū causarū habitudines in deo recipiuntur circumscripta dependentia. ppter hoc q sonat in pfectionem. sed materia sonat oino in imperfectionē ¶ Et q obijctur q forma dicitur ad materiā dicendum q est forma cōstitutiva. et forma exemplaris. et forma pstitutiva dicitur ad materiā. et bec nō cadit in deo. sed forma exemplaris sicut si dicitur q deus est forma in se. hoc ē dictum. qz est act⁹ purus nō dependens a possibili. Nec tamē simile est de cōresponētia forme et materie. et efficientis et finis. Efficiens em et finis possunt incidere in idē numero. s; forma et materia nūq; q. Forma vero tācū cōstitutiva incidit cum efficiente et sine i idē specie nō numero. forma vero exemplaris in idē numero.

47 ¶ Ad illud quod obijctur q materia est fundamentum existētie. dicendum q modus illius fundamenti deo non competit. qz esse fundamentū est esse quod recipit aliud et aliunde pfiatur s; forma deus autē a nullo recipit. iō non cadit in eo materia. ¶ Ad illud quod obijct de infinitate. dicendū q est infinitas ex defectu pfectionis. et bec cōpetit materie. sed non deo. Et est infinitas ex puatione limitationis. et bec deo et forme ¶ liberrime nō materie ppetit. et ita patet illud. ¶ Ad illud quod obijct q materia et forma nō ponunt p indifferentiā. dicendum q ista duo quo est et qd est. de ratione sua nullā impōtāt imperfectionē. sed rōne eius qd differunt. Unde sub lata cōresponētia nō tñ qz differe. et a forma dicit cōpletionē. s; etiā qz materia est et iō nullo mō ponit i deo. ¶ Ad illud quod vltio obijct q circumscripta oia forma. materia nō distinguit. dicendū q ista ppositio. ois distinctio ē a forma. nō bz veritatē nisi intelligat d distinctione pfecta. Quod em habet esse distinctū habet esse

completum. distinctione autē qualicūq; falsum est. Materia em differt a forma. et constat q seipsa distat ab ea. sic potest dici et in proposito. q materia differt a deo seipsa. tamē ex parte sua. qz non est pfecta non cadit pfecta distinctio. sed ex parte dei. quia pfectissimus est. perfecta cadit distinctio. incausatum enim distinguitur a causato. ens actu ab ente in potentia et ista sunt prime differentie et summe.

Questio. iiii Utrum i divinis sit ponere differētia fm numerū. Et q sic videt dam

in primo lib. In numero non natura differunt ypostases. et loquitur de divinis ypostasibus. ¶ Itē oia que contingit vere re numerari. necesse est differre nūc o. s; ypostases vere cōtingit nūcari. vt dicantur due et tres. qz de cadit i eis dria s; nūc. ¶ Itē oia q differunt re. aut differūt genere. aut specie. aut numero. aut nullo mō differūt. Sed impū est dicere q ypostases nullo modo differūt. q saltē numero differunt. ¶ Itē vnitas fm materiā siue nūcū non respicit vnitatem forme s; suppositi. et hoc p. Hoc em album et bic sedens demōstrato petro ē vnū numero. ergo ab oppositio. diuersitas fm numerū non respicit diuersitatem nature s; suppositoz. sed in deo est pluralitas suppositoz. ¶ Quis non sit diuersitas naturaz ergo et. ¶ Itē idem et diuersum sufficienter diuidunt ens. ergo omē qd est atqz comparatum. aut est idē specie aut diuersum aut idem numero aut diuersum. Si ergo pater cōparatur filio aut est idē numero aut diuersus. Si idē. sed quicūq; aliq duo sunt eadē numero. vnū vere predicatur de altero. q possus dicere. pater est filius. qd est cōtra fidē. Si diuersus nūc. q in diuinis cadit diuersitas s; numerū. Sed contra. Ambro. supra h. epistolā ad Corinth. et magis recitat i littera. ibi vere vnitas vbi nulla diuersitas. ergo non est ibi diuersitas fm numerum ¶ Itē Boetius in li. de tri. cap. v. Nulla est i deo diuersitas nulla ex diuersitate pluralitas. nulla ex accidētib⁹ multitudo q nec differentia fm numerū. ¶ Itē diuersitas fm numerū solūvenit ex pte materie. Unde dicit p. q oino materia nūc solūter est. s; in diuinis nō cadit materia aliqua q nec diuersitas fm numerū. ¶ Itē qd differunt numero numerant oia que sunt in seipsis. saltē oia que sunt ibi ex parte principij formalis. s; p. qz em petrus et paul⁹ sunt duo idē duo boies duo afalia duo alba. et sic de singulis. ergo si pater et filius sit nūcō differentes ergo habent duas naturas. et duas essentias q sunt duo dij. qd est h catholica fidē. ¶ Itē qd differunt numero sunt separabilia imagine vel intellectu. s; p. et filius nullo mō sunt separabiles. nec re. nec mō nec intellectu in diuinis. qz vna persona est in alia. et econverso ergo nec differūt nūcō. ¶ Itē qd non est multiplicabile nec multiplicatū. est vnū numero. sed diuina natura non ē multiplicabilis. nec multiplicata q est vnū. sed quecūq; vnū sunt numero non possunt differre numero q si cōtaria vel natura diuina ceteras plectit psonas impossibile est q psona numero differat. ¶ Res. Dicendū q in diuinis nō ē ponere differētia fm numerū. Et hui⁹ ratio sumi potest et a posteriori et a priori. A posteriori quoniam oia q differunt numero cōsequitur ista passio que est numerus. nūcōrus autem est aggregatio multitudinis in qua plus ē in toto q in singulis ptiū. Bec aut aggregatio est ex bis solum que hnt vnitatē limitatā. que plus est cū alio q per seipsam. Limitatio autē venit per additionem. additio autem pducit ad cōpositionē cum materia que facit esse bic et nunc. et tñ et plus. et ita non est diuersitas fm numerū nisi i bis in qbus ē distinctio per additionē et cōpositionē et materiā. s; bec distinctio nō cadit in deo. ideo nec diuersitas fm numerū. Alia ratio ē a priori qz in quolibet quod itelligimus vt cōplētū itelligimus sub ista duplici conditione. s; per modū qui ē et qz ē vnitas quid siue identitas fm speciem vel genus ē vnitas a parte eius qd ē quo fm diuersos status siue cōpletionem maiorē et minorē Vnitas vero vel diuersitas fm numerum venit a parte ipsius quod ē fm esse. siue pout ē in supposito idē duo. sic autē ista duo coniuncta sunt in oibus. q nūcari ipso qd ē necesse ē nūcari ipsum quod est. cum ergo in omnibus que differunt nūcōro numerent ipsum qd ē. necesse ē q in illis multiplicetur ipz quo ē qz ad diuersitatē s; nūcū. cōcurrat diuersitas ipsius qd ē et quo ē. et qd ē. id ē nature et suppositi siue ypostaseon. sed pici paliter ipsius quod ē. cum ergo in diuinis quo ē sine essentia ppter summā simplicitates nullo modo sit multiplicabilis. iō necesse

necesse est qd ipsum qd est filius remaneat indistinctus. et ideo im possibile est qd cadat ibi diuersitas fm numeru. nec tñ est vnu numero qd ipm qd est vnum numero in creaturis. no est dicibile de plurib. sed i diuinis ipz qd est quis sit vnum. tñ de pluribus dicibile. Et ratio huius est. qz idē est ibi quo est. et quod est quātum ex pte rei. et idē

ficut quo est. est coicabile pluribus. quōis non multi plicabile. ita ipsum qd est.

Unde possumus dicere qd pluralitas personarū mediū tenet inter idē numero et diuersus. Quātūis enī ipsū. qd est. non numeretur numeratur tamē ipse qd est. Unde sunt ibi plures qui. Et h vult dicere dam. cuz dicit nūero nō natura differunt ypostases. Per hāc enim additionem non natura ipse contraxit differētia fm numerum siue distinet a propria ratione. ipse dicit primo li. ca. xj.

Oporet scire qd aliud est differre re aliud rōne. In omnib creaturis. ypostasum diuisio re cōsideratur cōmunitas vero rōne. In summa hō et i supsubstantia li trinitate est econuerso. Unde cū diuersitas fm numerū faciat siue notet diuersitatem in re et natura p pte loquendo. nisi nomen diuersitatis distrahatur hz numerum ad distinctionē suppositorum. non est concedendum qd sit ibi diuersitas fm numerū persona rum. siue ypostasum. Et h vult dicere dama. quando dicit qd ypostases differunt numero non inq numero qui dicit diuersitates in re et natura. hz qui dicit differētia in p pte naturā et relatione natura semper manente vnica et indiuisa.

Ad illud quod obicitur qd numero differunt ea que numerantur. Dicendū qd verum est quia eo mō dntq mō nūerant. hz nō numerantur nisi qd tū ad personas. et ita non differunt nisi numero ypostasum et p pte. Ad illud quod obicitur. qd que differunt re. Distinguēdum est in hoc nomine re. quia potest dicere natura hz

ue essentiam. et potest dicere personam. Si dicat essentiam et naturam verum est. Si personam falsum est et non habet locū illa diuisio. Ad illud quod obicitur qd vnitas numero respicit identitatem suppositi. Dicendum qd si suppositum dicatur ipsum quod est tunc veritatem habet. Si autem dicatur ipse qui est siue persona. non habet veritatem nisi in his in quibus differt quo est. et qd est. Unde proprie loquendo. diuersitas fm

numerū. sequitur ipsum qd est. et ideo in diuinis non hz locū illud quod idē et diuersum sufficienter diuidunt ens ergo idē numero vel diuersum. Dicendum qd illud verum est in ente quod natum est numerari. sicut ens creatum. sed in ente increato hoc deficit. Unde bylarus de trinitate. Deum ex deo natum. nec eundem natiuitas. nec aliū esse natura permitit. et ita sicut dictū ē. tenet mediū inter idē et diuersus nūcro

Alia psona nō excedit aliam potentia.

Unc ostendere restat quōd aliq harum personarū aliā nō excedit potētia. vt si curvna et indifferēs est magnitudo triū. ita vna et indifferēs mōstret potētia triū. Sciēdū est ergo qz nō est potētior pater filio. nec fili? vl pī spūsancto. Nec maiorē potētia hnt dno vel tres fil q singulus eorum. qz nec pl? pot pater fil? et fili? q sol? spūsanctus. Nec hī tres simul pl? pnt q singuloseor. qz oipotentiā quā hz pater et fili? accepit nascēdo et spūsanct? pcedēdo. Qd au. rōnib? et autoritatib? pbabī liter astruit in li. cōtra mari. q dicebat patrem meliorē ac potentiorē filio.

Adia rō q pbat q non pot min? filius q pī. sumpta ex autoritate dñi. Job. xvj. b

Nihil inqt pte min? hz il le q dicit. Dia q hz pī mea sunt. Nā si minus hz in pte aliqd q pater nō sunt. ei? oia q hz pater hz ei? sunt oia que hz pater. tantā ergo hz potēstatē fili? quātā pater. Equa b lis ergo est patri. Nō enī potest q accipit inequalis esse ei q dedit. Tu aut hoc de potētia sapis. q potens sit filius. sed potentior pater vt fm doctriā vestrā potens potentē potuerit generare vl gignere

Distinctio. xx. De trium psonarū eq

Unc ostendere restat quōd aliqua harū psonarū. Supra ostendit magister eqūitate psonarū quantū ad magnitudinē. hīc ostendit quātū ad potentiam et

et nō oipotens omnipotentē hz ergo pater oipotentiā quāz nō hz filius. et hoc est. falsus est qd ait fili?. oia que hz pater mea sunt. Sed inqz. pī a nemine potētiā accepit. fili? aut a patre. fatemur et nos filiū accepisse potētiā ab illo de quo nat? ē potēs. patrive ro potētiā nullus dedit. qz nullus enī genuit. Signēdo enī dedit pater potētiā filio. Sicut oia que hz in substantia sua. gignēdo dedit ei quē genuit de substantia. Et qz vtruz ei tautā. quanta ipsi est potētiā pater filio dederit an minores. Si tantā nō solū potētē hz etiā oipotentē genuit se oipotens intelligit. Si dō minore quō oia que hz pater filij sunt. Si patris oipotentiā filij nō est. nō oia pculdu bio que hz pater filij sunt. at oia filij sunt. oipotentiā ergo patris etiā est filij. Nō est ergo pater potētior filio.

Secunda ratio ad idēz pbandū ex deductōe ad im possibile.

Et alio modo pbat filiū equalē patri cōtra maximū ita dicens. Tu dicis q pater genuit filiū minore seipō inq et patri derogas. qui si filium vniciū minore genuit. aut non potuit aut nō voluit gignere equalē. Si dicis. qz non voluit. enī inuidus eē dixisti. Si aut nō potuit. vbi est q oipotēta dei patris. Pro? ad hūc

materia est bonum. Habere enim non dicitur aliquis solū sba lia sed etiaz proprietates. g sequitur cū omnis distribuatur p oib? habitū s qd habeat et etiam proprietates. ergo cū nullā potētiā habeat vnus quā non habeat alter. ergo nihil potēnus qd nō pot alter. ergo si vnus omnipotēs. et alter. et ita pater q bic nō est figura dicitōis. qz oia distribuunt hic pro reb? oīz gener b Non enī pot qui accipit inqūlis eē ei q dedit. Ut dicere falsū qz si hoc. enī oīs creatura sit accipies. nulla esset inequalis deo sed hoc falsum ergo et primū. Rñ. dicēdū q augu. non loquitur gñaliter et de quolibet accipiete siue de quolibet mō sed de eo q accipit oia et talis accipies non pot esse inequalis. Nō potuit. vbi est ergo oipotētia. dei patris? Et littera for mas scōa ratio ad idē tali modo. Si pī non potuit gignere filiū eqūlem. g pī non ē oīs. Tides male arguere. qz fil? posset argui de filio et. s. s. si nō potuit filiū eqūle pducere. g et. Rñ. ad hoc q nō cōpetit gñatio nisi ypostasi pīs sicut alibi tactū est. hō nō valet nec ē fil? Et dubitat de alia parte ratiois.

Illatio falli ex bac opi mione. Falsum cōcedit heretic?

Questō augusti q arcat hereticis cum.

no attenditur equalitas vel inequalitas ut visum est.

Questio. ij. Utrum in diuinis sit equalitas qm ad intentionem potencie. Et sic ostendit hmo nihil e potencius sua virtute. Et xpus est dei virtus. Et pater no est potentior filio. sicut pari ratione. nec filius spu sancto.

Item substantie eque nobilis. eque nobilis et excellens est potentia s substantia eque nobilis est i filio ut i patre. Et potentia eque nobilis. q nihil potencius pot pr q filius. Item ea potentia q qd pot supra infinita et summa distat a nihil e potenci. s potentia verbi pot sup infinita et summa distat q e iter ens et no ens qz p ipz oia facta sunt. Et item ea potentia cui nil pot resistere. nec aliqd pot ea retardare. nihil e potenci. s potentia filij nihil pot retardare. nec aliqd pot ei resistere. qz subito facit et libere. ps. qz dicit et sca sunt. Et contra potencior e potentia in eo q solu pot agere. q in eo q agere et pati. s in patre. est solum agere in filio agere et pati. ergo.

Item potenci aliqd pot qd est pmu pncipiū. qd non pmu. qz ois ca primaria plus influit q secunda. sed pater est pmu pncipiū. ergo vnu et idē potenci pot pr q filius. Item potencius pot q bz potētia a se. q ab alio Qui est aliquid a se bz. multo meli bz q si ab alio recipiat. ergo cu filij habeat posse a pre. pr aut p se et a se. ergo. Item plus pot aliqd. q pot et p se et per aliu. q q tm p se. sed pater pot opari per filium spu sanctus no pot p filiu. nec etiā ipse filius pprie loquedo. ergo.

Respo. dicēdu q potētia i pre et filio est eque itensa. qz in vtroq summa e et eque nobilis. qz vtroq vna p natura no de generas. s i in spu scdo est. et hoc loquedo de filio fm diuinam naturā. fm quā cōlis e pfi. Ad illud qd obijctur. q filius pot pati. dicēdu q istud no est fm potētia diuinā. s fm infirmitate humanā. fm illa inferior e patre et min⁹ potens. fm autem diuinā no pot pati sicut nec pater. Ad illud qd secundo obijctur. q pmu pncipiū magis potest. dicēdu q pmu pncipiū aut solū dicit ordinē. aut substantiale differētiā. s solū ordinē. cu vnu et idē sit vtrubiq. no est potencius bic q ibi. Si aut differētia substantiale e ordinē. sic veruz est q potenci est pmu q scdm. qz scdm addit aliquid supra pmu. qd dūz facit magis cōpositum. magis reddit limitatum. et ita minus potēs.

Ad illud qd obijct tertio. iā solutu est. qz habere ab alio hoc est aut differēte s bialiter. aut psonaliter. s substantiale sic verū e. qz cu habeat ab alio p essentia. no bz essentialiter sed participatōne. s quādo bz ab alio psonaliter. eodē tm essentialiter. tunc bz eque nobiliter. qz totaliter et essentialiter. An Jo. vj. Sicut pater bz vitam in semetipso. sic dedit filio. et.

Ad illud qd obijct qro. q pr pot per se et per alium. Dicendum q posse p aliu e dupliciter. Aut per aliquā cam inferiorē simul agentē. Aut p aliā psonā. Primo modo potencius e posse p se et p aliu q per se tm. qz posse p aliu dicit dominuz et sca potētiatē. sed posse p aliu. p psonā cōsubstantialē no dicit dñuz. sed tm autoritatē. Autoritas aut non dicit maioritatē. sed solum dicit originē. sicut posse ab alio et non ab alio non dicit minoritatē in potētia. sed solum subautoritatē et originez et sic intelligendum est in proposito de posse per aliu. et non posse per aliu.

Consequenter est qstio secundo loco de secūdo articulo. vtrū in diuinis sit ordo. Et circa hoc qritur duo. Primo qritur. vtrū in diuinis sit ordo ponēdo. scdo. vtrū in diuinis sit ordo natur.

Questio. i. Utrum in diuinis sit ordo. Et ostenditur pzo p aug. ad map. vbi dicit cu dī filius a patre: no significat icquitas substantie s ordo nature. Item hoc videt autoritate ecclesie. qz ecclesia nominationē trinitatē exprimit ordinate. Dī est in mine pns et filij et spu sancti. et h ordo nunq mutatur. ergo.

Item ordo dicit rōnē plecti eē et boni. esse emi ut dicit Boe. e qd ordinē retinet seruatq naturā. s i et bonū. sed in diuinis est perfectissime ratio boni et esse. ergo ibi est ratio ordinis. Item vbi cūqz sunt plura inter quos non est ordo sunt in ordinati. s in diuinis psonis est pluralitas. ergo si no e ibi ordo e iordinatio et cōfusio. s iordinatio et pfusio repugnat diuinis ergo e ibi ordo. Contra Euseb. In diuinis est numerus. s no ordo. Item hoc ipm videt ex ratione ordinis. Aug. de trinitate. dicit. Ordo est partiu disparium suauitūqz tris hūo loca dispositio. sed in diuinis non est distinctio locoꝝ.

ergo. Item ordo contrariatur simultati. ergo vbi est ordo. non est omnimoda simultas. sed vbi non est omnimoda simultas. non est pfecta equalitas. ergo cu in diuinis sit oimoda et pfecta equalitas. nullus est ibi ordo. Item si ordo est in diuinis. Aut est quid essentialē. aut notionalē. Non essentialē. qz vbi ordo ibi distinctio. in diuinis aut non est distinctio fm essentialē. Nec quod notionalē. qm idem est notio et proprie tas. sed ordo nulli persone est pprictas. Et item vbi est ordo. ibi est dependentia et inclinatio. nisi enim ordinatur ad aliquid nisi ad illud habeat inclinationē. in diuinis autē nulla est dependentia. ergo ibi nullus oim ordo. Item ordo p supponit numerum. sed in diuinis non cadit differentia s numeri. ut ostensum est supra. ergo nec ordo. Respo. Dicēdu q triplex est ordo. s fm positionem fm antecessionem. et fm originem. Ordo fm positionem dicitur aliquozum quozū vnu est superius. aliud inferius. Et hoc pot esse dupliciter. Vel in loco vel in dignitate. et bic ordo non cadit i diuinis. sicut ostēdit prima ratio sumpta ab Eusebio. et scda sumpta ab Augusti no. sicut pater. Ordo vero fm antecessionem dī esse eoz quoz vnum prius est alterum vero posterius. et hoc dicitur dupliciter. Aut qz antecedit duratione siue tempore. Aut prius naturalit intelligentia siue cognitiōe. et bic ordo non est i diuinis. sicut probat ratio tertia. qz bic ordo tollit equalitatem et similitatem. qz vtrūqz pfecte est in diuinis. Ordo autē fm originez siue emanationē est productū ad productū. tunc ordo est in diuinis. qz ibi est ordo principij et principiat. siue productis et pducti. et hunc ordinē eē in diuinis probant rōnes pfe. Ad illud quod obijctur quarto. q ordo non est quid notio nate. nec essentialē. Dicendum q est notionalē. s notiones cōtigit dupliciter significare. aut sub propria rōne ut cū dī gñatio. Aut sub communi ratione. cōmunitate in quā rōnis. ut cū dī ordo. notio. proprie tas. sicut indiuiduū est cōmunis intentio et sub hac cōitate non distinguit. tamen in suis inferioribus distinctionez supponit. Ad illud quod obijctur. vbi e ordo ibi dependentia. dicendum q ordo ipoztat habitudinez et qz habitudo i creaturis ratione i perfectionis dicit dependentiā ideo in creaturis ipoztat dependentiā. in diuinis aut solū pōt cōparationem et conuersionem. et nullam dependentiā et inclinationem. Ad illud quod vltimo obijctur. q ordo p supponit numerum. Dicendum q sicut in diuinis numerus dī strabit a ratione numeri. quia ibi est distinctio ypostasi tm. ita ordo a ratione ordinis simpliciter. qz quū sit ibi ordo. non tm est ibi antecessio sed solum originez emanatio. Vel aliter dicēdu q non semper presupponit distinctionem fm numerū. nisi i relligatur de ordine locali. siue fm positionez. Nam ordo fm naturam et fm naturalē intelligentiā. attenditur iter superius et inferius. inter que non cadit numerus. Et ita patet illud.

Questio. ij. Utrum in diuinis sit ordo nature. Et sic videt per Augustinum. qui dicit littera. q cu dicitur filius a patre non dicitur inequalitas sstantie sed ordo nature. Item vbi est naturalis origo. ibi e naturalis ordo sed in diuinis e naturalis origo. s et naturalis ordo e ibi ordo nature. Item vbi e causa et effectus. ibi e prius et posterius. sed vbi e hoc. ibi e ordo nature. ergo cu in diuinis cōtingat reperire causam et effectū sicut dicit L b r iostom. sup principū ad hebre. et Damasec. i. li. eap. viij. Pat est causa filij. ps. et. Contra. Cuiuscunqz est ordo ipm ordia tur s i in diuinis est ordo nature. natura ordinat. s qd ordia tur. distinguitur et numerat. Si hoc ergo in diuinis natura distinguitur et numeratur. sed hoc falsū. ergo. Item in diuinis idem est natura et essentia. qz natura nomē est essentialē sed i diuinis nullo mō ponit ordo eētie. s nec nature. Item vbi est ordo nature. ibi est prius et posterius fm naturā. s i in diuinis est ordo nature. ergo ibi est prius et posteri. sed h nullo modo recipit. ergo nec ordo nature. Qd autē in diuinis no sit prius et posterius. ostenditur sic Relatiua sunt simul natura. ergo pater. et filius fm q pater et filius simul sunt natura. qz relationes in diuinis non sunt aduenientes. nec tantum sunt ratio referendī. s etiam existendī ergo pater et filius fm suas ypostases simul sunt natura. ergo no est ibi ordo nature. Item in causis creatis videt gradus. quia quanto substantia creata citius potest. velocius operatur. Unde quedam operantur in tempore. quedam repente. quedam subito. Et

illa cā q̄ operat subito. aliquādo nō p̄cedit tpe. sed natura. Si ergo de? p̄ducit filius fm omnē nobilitatē & virtutē sue potentie. & virt? sue potētie infinite maior est q̄ finite non ergo tñi simul duratiōe. sed etiā si mul natura p̄ducit. ergo non est tibi ordo nature. ¶ Itē videmus i cognoscibilibus q̄ quedam habent sui cognitioē inues

Di. xxi.

stigādo & posteri? tpe. & lo quoz de actuali. nō de bas bitualitē aīa bñana & q̄dā simul duratiōe. vt angel? ergo si dei cognitio. et p̄is etio siue locutio nō est accidens. sed multo nobili? & virtuosius q̄ oīs creatura. habet verbus intelligē

23 tē. non tñi simu l duratiōe. s; etiā natura ergo &c. ¶ Respon. dicendū. q̄ or do dē esse alicuius dupl. Aut sicut ordinari. aut sicut rōnis ordinandi. Or do in diuinitis sicut ordina

Dubita tio. i. Augu.

ti dē p̄sone patris & filij et spūsancti. Sicut rōnis ordi nandi. dē nature. Natura cū dicitur p̄ductiuas fm q̄ dicit p̄bs. q̄ est vis inſita rebus ex sibiſus si milia. p̄creās. In diuinitis aut est ordo fm p̄ductōez id est dē ibi ordo natur. i. naturalis originis. Unde genitiuus ille nō construitur subiectiue sicut cū dē albedo. p. sed ex vi dēclaratiōis essentie. vt cum dē albedo claritatis Et ideo resoluitur in duos. vt sit sensus ordo nature. 4. naturalis originis. Ex hoc p̄z primus quod obijctur q̄ obijct. ac si diceretur. ordo esse nature vt rei ordi nate. Pater etiam secū

14

dum q̄ essentia dē in absolutione omnimoda non vt alterius principij. natura vero dicit vt alterius principij. ideo dicit comparationem ad productio nem siue emanationem natura lem. Unde vltimus attendendū. q̄ ordo fm natura lem originem i bis inferioribus duo dicit. scilz emanationem & antecessio nem et ratio huius est. qz

Rūsto.

emanatio in bis inferioribus ponit diuersitatē sub stantialem. Unde omne qd emanat in bis inferioribus est effectus & quod p̄odus est causa. ideo dicitur causa ad cuius esse sequitur aliud. & qz aliud i natura iō posterius i natura. In diuinitis aut est emanatio ad quā nō confectur essentie diuersitas vel nature. iō nec p̄us nec posteri? natura s; si mul natura. & iō in diuinitis nō accipit rō cause vel effectus fm latinos. s; nomē p̄ncipij. quīs greci extenso nomine vtantur noīe cause pro noīe. p̄ncipij & iō in diuinitis est ordo nature. nō quo alter sit posterior. altero s; q̄ alter ex altero. Et h est qd dicit aug. i lra. & ex h p̄z qd tertio obijct. Quāuis cū tu creaturis ordo posterioritate ponet. nō tamē i deo. & quīs nō sit i bi posterioritas. nō sequit quia bene sit. i bi ordo. Ex bis pa

25

causa ad cuius esse sequitur aliud. & qz aliud i natura iō posterius i natura. In diuinitis aut est emanatio ad quā nō confectur essentie diuersitas vel nature. iō nec p̄us nec posteri? natura s; si mul natura. & iō in diuinitis nō accipit rō cause vel effectus fm latinos. s; nomē p̄ncipij. quīs greci extenso nomine vtantur noīe cause pro noīe. p̄ncipij & iō in diuinitis est ordo nature. nō quo alter sit posterior. altero s; q̄ alter ex altero. Et h est qd dicit aug. i lra. & ex h p̄z qd tertio obijct. Quāuis cū tu creaturis ordo posterioritate ponet. nō tamē i deo. & quīs nō sit i bi posterioritas. nō sequit quia bene sit. i bi ordo. Ex bis pa

20

causa ad cuius esse sequitur aliud. & qz aliud i natura iō posterius i natura. In diuinitis aut est emanatio ad quā nō confectur essentie diuersitas vel nature. iō nec p̄us nec posteri? natura s; si mul natura. & iō in diuinitis nō accipit rō cause vel effectus fm latinos. s; nomē p̄ncipij. quīs greci extenso nomine vtantur noīe cause pro noīe. p̄ncipij & iō in diuinitis est ordo nature. nō quo alter sit posterior. altero s; q̄ alter ex altero. Et h est qd dicit aug. i lra. & ex h p̄z qd tertio obijct. Quāuis cū tu creaturis ordo posterioritate ponet. nō tamē i deo. & quīs nō sit i bi posterioritas. nō sequit quia bene sit. i bi ordo. Ex bis pa

Querit quōd possit dici tāt? est sol? p̄ q̄? p̄? & fili? & c cum sint inseparabiles. a

Itē oritur q̄stio tra hēs origi nē ex p̄di ctis. Di ctū est em sup: a q̄ tant? est solus p̄. vel sol? fili? vel sol? spūsanctus: q̄ tuz sil illi tres & q̄ due vel tres p̄sone si mul nō sint mai? aliqd q̄ vna p̄sona sola. Iō q̄rit aug. i. vj. li. d tri. quōd hec sane dici pos sint cū nec pater sit sol? nec fili us: nec sp̄rit? sanct? sed sp̄ et inseparabiliter. & fili? cū p̄re & pater cū filio: & spūsanctus cū vtroqz. Inseparabiles enim sunt he tres persone.

Ad qd ita r̄idet aug. i eo dē. Solū deū patrē dicimus nō. qz separāt a filio vel a spū sancto: sed hoc dicentes signifi camus: qz illi simul cū eo nō sunt p̄. Solus em pater p̄ ē quod non dicit qz ipse sit sol? Iō est sine filio vel spūsanctō s; per hoc fili? vel spūsanctus a paternitatis consortio excludunt. Ita & cū dē solus filius filius est. vel solus spūsanctus spūsanct? est. non diuī ditur filius a patre vel spūsanctus ab vtroqz: sed a cōsortio filialis p̄prietatē excluduntur pater & spūsanct?. & a cōsortio processibilis p̄prietatis. pater & filius. Cum ergo dē. tan tus est solus pater. quātū s si mul illi tres. per hoc quod dicitur solus non separatur pater ab alijs. sed hīc est sensus Sol? pater. id est pater q̄ ita

tent obiecta ad vtrāqz p̄tem. Loccedendū ergo q̄ aliquo modo reperitur in diuinitis ordo nature. sicut ostēdit p̄me iōnes Tertiam tamē rō dicit qz nomē cause nō reperit i diuinitis fm latinos p̄prie. Quod obijctur ad oppositū pater. qz ordo non est nature vt rei ordinate. Patet etiā qd obijct dē diuina essen

pater est q̄ nec filius nec spūsanctus tantus est &c. Silr i tellige cū dicitur solus est si li? vel sol? est spūsanctus. Solus ergo pater dicitur vt ait augustinus. in eodem. qz non nisi ipse ibi pater est et solus fili? quia non nisi ipse ibi filius ē & solus spūsanctus. quia non nisi ipse ibi spūsanct? est.

Utrū possit dici. solus pater est deus. solus filius ē deus vel solus spūsanctus est deus. vel pater est solus deus vel filius est solus deus. vel spūsanct? est solus deus. b

Post hoc q̄rit vtrū sicut dicitur solus pater est pater. vel solus filius est filius. ita possit dici. solus pater est de? vel solus filius est deus ita & de spūsancto. Aut pater est solus de?. fili? est solus deus. Ad qd dicitur qz pater & fili? & spūsanct? dicitur etiam vn? a deus. & hec trinitas simul p̄ p̄rie dicitur esse sol? de? sicut solus sapiens. solus potens Sed nō videtur debere dici a nobis verbis nostris vtenti bus nisi vbi sermo auctoritati b? occurrit. sol? pater est de? vel pater est solus deus. ita d filio & spūsancto dicim?. Unde augustinus in li. vij. de tri. ait. Quoniā ostendim? quomodo possit dici sol? p̄ vel solus filius. cōsiderāda est illa snia qua dicit. Non esse solus patrē deū verū solum. sed patres & filium & spūsanctū. Ecce habes. qz nō sol? pater dicitur esse ver? deus. Item i eodes. Si quis interrogat. p̄ solus vtrū sit deus. Quomodo respondebim? non eē. nisi

do reperitur in diuinitis ordo nature. sicut ostēdit p̄me iōnes Tertiam tamē rō dicit qz nomē cause nō reperit i diuinitis fm latinos p̄prie. Quod obijctur ad oppositū pater. qz ordo non est nature vt rei ordinate. Patet etiā qd obijct dē diuina essen tia. qz est n cōmen absolutū nec importat rationē origi nis. Vltimum p̄z qz nō est ibi ordo nature. quo alter prior altero. sed quo alter ex altero.

Distinct. xxi. Qualiter dictiones excludue accipiantur in diuinitis

Itē oritur q̄stio tra hēs origi nē ex p̄di ctis. Di ctū est em sup: a q̄ tant? est solus p̄. vel sol? fili? vel sol? spūsanctus: q̄ tuz sil illi tres & q̄ due vel tres p̄sone si mul nō sunt mai? aliqd q̄ vna p̄sona sola. Iō q̄rit aug. i. vj. li. d tri. quōd hec sane dici pos sint cū nec pater sit sol? nec fili us: nec sp̄rit? sanct? sed sp̄ et inseparabiliter. & fili? cū p̄re & pater cū filio: & spūsanctus cū vtroqz. Inseparabiles enim sunt he tres persone.

uit magister cōtatez per sonaz. hīc qz in probatio ne dubias rationes d̄p̄rat propter dictiones excludiuas mouet illas dubi tatiōes & soluit. Et hīc bec pars tres partes. fm tria dubia que proponit. p̄mo em querit de hac rōne rātus est solus pater. quā tus pater & filius. Secun do proponit hanc hīc que rit de hac. solus pater est deus. & hoc facit ibi post hoc queritur. vtrū sicut dē solus pater &c. Tertio que ritur de hac. Trinitas est solus deus. & hoc facit ibi Sed iterum queritur quōd ipam trinitatem. Et in q̄ libet istarum partium p̄mo mouetur dubitatio hīc cundo soluitur

14 hīc trinitas sil? p̄p̄e dē esse solus deus. 2. dēra videtur per hoc velle negare istam. Pater est sol? deus. sed videtur hoc esse vera per expositionem qz pater est deus. & nō alius adeo vel aliud ergo &c.

Item p̄dicatum quod dē de tota trinitate. non potest esse nisi p̄dicatum essentiale. qz alter non d̄ceretur de tota trinitate & essentiale p̄dicatum dicitur de qualibet persona sigillatim. ergo pater est solus deus. ¶ Respon. d̄icendum q̄ quando solus

per se additur ad p̄dicatū. ita q̄ non intelligitur a parte subiecti. impropri? est sermo. siue dicat de trinitate tota. siue de patre. Nec vult dicere Augustinus. qz solus deus p̄dicatur de tota trinitate. ita qz nō de patre Sed in illis locutionibus. solū deo honor & gloria & cōfirmatibus. Solus deus nō accipit pro vnica persona excludendo alias personas. sed p̄ tota trinitate. excludēdo alias naturas. & magister ita accipit. ac si Augustinus velle d̄icere. nō qz hoc scilicet solus deus. p̄dicatur de trinitate. & non de patre: Sed ipse vult. qz supponat p̄o ipa trinitate. p̄o patre vero si supponat. non tamē p̄scie supponit p̄